Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

De gedichten van Pieter Langendyk

https://hdl.handle.net/1874/203759

BM
2 L. 26

De tyd en heeft noyt weghgenomen
Den naam en 't overschot der vromen
Want nadat zy zijn overleên
So blinckt hun dengt voor iederen.

H. E.
MOLTZER
Ex libris.

P. Langendijk Gedichten. 4 Deelen
Haarlem 1751–1760. Met het
portret des Dichters in jeugdiger Leef-
tijd in dit eerste Deel en in hooger ouder-
dom in het derde Deel en 's Dichters Leven
in het 4e Deel.

P^R. LANGENDYKS

GEDICHTEN.

TWEE DEELEN.

VERKLAARING

VAN DE

TYTEL-PRENT.

De *Dichtkonſt* word verlicht door *Febus* zuivre *ſtraalen*;
Die haar de *Eenſtemmigheid*, ten doel, voor de oogen houd,
Om, aan zyn *Lier* gepaart, na 't leeven af te maalen,
In ſpreekende ſchild'ry, al 't geen Natuur ontvoud:
De *Onweetenheid*, die 't nat der *Hoefbron* poogt te keeren,
Ontvangt van *Pegazus* den welverdienden loon,
En ſchenkt haar *Dichtgeeſt* vocht, het Maatgezang ter eeren;
Dit wekt de *Loftrompet* van *Clio*, op een toon
Die van *Erato* word geſtreelt op *Liefdensſnaaren*:
Euterpe ſcheid zig af, blaaſt op haar *Ruiſchpyp*, Veld-
En Bos- en Stroomgezang, den deun der Herderſchaaren,
Terwyl een *Driſteling* met volle kragt zich ſtelt
Op 't ſcherpen zyner *ſchicht*, tot Punt- en Snelgedichten.
Schoon, in 't verſchiet, het *Graf* den glans ontwykt der zon,
Zal 't *werk van Langendyk* nog op den Voorgrond lichten,
Zo lang de Dichtkonſt leeft, op Amſtels Helicon.

J. W.

J. Wandelaar inv. & fecit

t' Amsterdam, by de Weduwe B. VISSCHER, Boekverkoopster.
in de Dirk van Hasseltsteeg. 1721.

DE

GEDICHTEN

VAN

PIETER LANGENDYK.

EERSTE DEEL.

TWEEDE DRUK.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT

TE HAARLEM,

By J. BOSCH.

AAN DE BEMINNAARS DER NEDERDUITSCHE DICHTKONST.

't Believe u, die gewoon zyt uwen geeſt te verfriſſchen, met de letterlekkernyën der naamhaftige Dichters, die onze Nederduitſche taale en dichtkonſt in vollen luiſter gezet hebben, de tedere vruchten van mynen geringen geeſt, begrepen in deeze bladeren, met eenige gunſt te ontvangen; niet als een weltoebereid gerecht: maar een fruit dat men gewoon is naa den maaltyd voor te zetten, waaronder veeltyds iets gevonden word dat voor de tonge ſmaaklyk zy. En gelyk een liefhebber van het ooft het zelve niet verwerpt, omdat het een weinig wormſtekig is: maar het bedorvene daar uit ſnyd; zo vleij ik my met de hoop dat myn geringe arbeid niet t'eenemaal zal verworpen worden. Ik zal niet, gelyk de gewoonte is, voorwenden, dat ik deeze verzameling op verzoek of ſterk aandringen van myne vrinden gemaakt hebbe: maar ik betuige dat ik ze op eigen goedvinden hebbe ondernomen, dewyl ik beducht was dat anderen zulks na deezen mochten doen, en dingen van hun eigen maakſel, ja zelfs ſchotſchriften onder myn werk mengen, om den achterdocht weg te nemen, dat zy de opſtellers daar van zyn; een konſt, die door de verzaamelaars en uitgeevers der vaerzen van afgeſtorvene dichters in andere tyden

meer dan eens gepleegd is, waar voor zy zo veel ſtraf en verfoeijing verdienen, als andere braave mannen lof en dankbaarheid, die de nagelaatene ſchriften zuiver en met goed oordeel aan het gemeen ten beſte hebben gegeeven. De reden die ik hadde om zelf de hand daar aan te ſlaan is verder, dat eenige myner vaerzen overal hebben gezworven, die ongearukt en door onkundigen nageſchreven zyn, waardoor zy bedurven, en gerabraakt waaren, ja zelf zyn 'er my voorgekoomen, waar in men de ſtoutheid heeft gehad geheele redenen te veranderen; ook zag ik vaerzen van anderen gemaakt die voor de myne wierden uitgegeeven.

Ik was mede beducht dat my het geluk niet ligt mogt gebeuren, dat anderen de moeijte zouden neemen om eene eenpaarige ſpelling te behouden, en de taalçieraaden waar te neemen, die in een gedicht naar myne zinnelykheid vereiſcht worden; waarin ik gaerne bekenne dat ik my zelve niet voldaan hebbe, en hoe naauwkeurig men op de drukfeilen acht gave, zullen 'er zekerlyk ingeſtopen zyn, die wy den taalbeminnaar verzoeken goedgunſtig te verbeteren, boven al een regel in Julius Cezar (vyfde Bedryf, eerſte Tooneel) die qualyk geſteld is, naamelyk:

Ik kom 't uit Katoos naam u zelf te kennen geeven.

Lees daar voor,

Dat my uit Katoos naam te kennen is gegeeven. (*)

My is niet onbekend dat ſommige geleerde mannen, en groote vernuften, de naauwkeurigheid der letterkonſtenaars beſchimpen: maar dewyl die konſt een wezenlyk çieraad der Poezy is, volgt daar uit dat men hier in niet te naaukeurig weezen kan; en ik geef gaerne de eer aan de opbouwers onzer taale (de leden

[(*) *Dit is in deezen Tweeden Druk dus verbeterd.*]

den van de Kamer in Liefde bloeijende, *mitsgaders de heeren* C. van Heulen, S. Ampzing, P. C. Hooft, J. v. Vondel, de Branden, Vader en Zoonen, A. Moonen, Vollenhoven, D. van Hoogſtraaten, J. Nyloë, W. Séwel, *en andere, die met onvermoeijde vlyt aan de Nederduitſche taal en dichtkonſt gearbeid hebben) dat ik myn klein waslicht aan hunne blaakende toortſen ontſtoken hebbe; zelfs in de blyſpelen, waarin men gemeene perſonaadjen ſtraattaal moet laaten ſpreeken, heb ik de geſlachten der naamwoorden overal zoeken waar te neemen. Ik heb de ſpelkonſt van den heere* L. Bake *meeſt gevolgd, niet om dat ik die van anderen afkeur; maar dewyl myne zinnelykheid in 't begin daar op gevallen is, en de verſchillende gevoelens der taalkundigen my wederhouden om myne gewoonte te veranderen, tot dat zy malkander overtuigd, en dus die konſt op eenen eenpaarigen voet gebracht hebben. Is hier ergens in gemiſt, men neeme het voor eene drukfout. Niemant denke dat ik hier mede braave vernuften wil veroordeelen of hunne werken verachten, en om een vlekje in de taal hunne vaerzen verwerpen, dat waar of men een ſchoon lichaam lelyk noemde, om dat het met beſmette klederen omhangen is.*

Eer ik van dit Bericht affcheide, zal ik nog zeggen, dat ik my, in de Herderszangen vooral, zocht te wachten van het heilige met het onheilige te vermengen; hebbende de zelve in vier ſoorten onderſcheiden: als ſtichtelyke, die wy op eenen ernſtigen en godtgewyden toon houden; eenvouwige, die den gemeenen herderſtyl naabootſen, mitsgaders zulke, die naar den trant der ouden, Goden en Godinnen invoeren, en eindelyk Wildzangen op de Italiaanſche wyze, zonder evenwel (gelyk men zegt) hemel en aarde onder malkander te mengen.

Dat 'er in de Herderszangen geen al te hoogdraavende ſtyl mag gebruikt worden, is het algemeen gevoelen der dichtkundigen: maar daarom behoudt een Dichter de vryheid om zyne herdersfluit op

hooge

hooge en laage toonen te doen klinken. Zy die de herders zo onnozel willen maaken als hunne ſchapen, hebben den bybel maar open te ſlaan, het Hoogelied en veele Pſalmen na te leezen, dan zullen zy wel haaſt van andere gedachten worden, en bekennen dat de godtgewyde herdersklanken van David en Salomon op eenen verheeven trant doordraaven. En waarom zoude een herder niet eenige geleerdheid kunnen hebben, dewyl de tyd hem toelaat om zich in den Hemelsloop en in de Natuurkunde te kunnen oeffenen. Hier uit beſluit ik, dat een verheeven trant zomtyds in een' Herderszang vereiſcht wordt, behoudens dat de gelykenisſen en ſpreekwyzen naar het veld rieken, de ſchorre krygstrompet noch trommelklank daar tuſſen gehoord worde, en alles op eenen eenpaarigen ſtyl naar de ſtoffe geſchikt zy.

In de boertige gedichten heb ik my vooral gewacht om door vuile dubbelzinnige uitdrukſelen (een aartigheid van deezen tyd) de kuiſche ooren van myne leezers te quetſen, en wenſche dat ik Dichters van grooter bequaamheid hier door mogte opgewekt hebben, om de vrolyke Thalye, die kuiſche Zanggodin, uit de handen van haare ſchaakers te verloſſen.

Vaart wel.

P. L.

LAM-

LAMBERT BIDLOO
AAN DEN HEERE
PIETER LANGENDYK,

Op het uitgeven van zyn E. Gedigten.

* *Dignum laude virum Muſa vetat mori.*
** *Cælo Muſa beät.* Horat. Carm. IV. Od. VIII.

My is, Heer LANGENDYK, uw beeltenis ontmoet
In 't *Panpoëticon;* 'k heb daar uw geeſt begroet,
Naar 't weinig, tot dien tyd, ter kennis van myne oogen;
Thans werd myn *Digtluſt* in verbazing opgetoogen,
Na 't zien der menigte der *Vaarzen* aan het ligt;
Waar door ge my, hoe doof, doedt hooren door 't gezigt,
En haar, hoe zwak en ſtram in 't hoog getal der jaaren;
Verluſtigt, om voor u een *Eere-kind* te baaren,
't Welk, na uw dood, den roem van Neêrlandſch Poëzy
Vereeuwig, en behoede in agting, en waardy,
Om die voor de Achterklap, Nyd, en 't geweld der tyden,
Voor haaren ondergang kloekmoedig te bevryden;
En opzing: *LANGENDYK, *lofwaardig man, de Faam*
Der Dichtkonſt zal verbiên 't verſterven van uw Naam.
Heb dank, Heer LANGENDYK, die my, reeds op drie beenen,
En ſtrompelend naar 't graf, uw hulp, en hand komt leenen,
En my goedgonſtig naar uw Vaerzen-hof geleid,
Zoo rykelyk voorzien met alle keurlykheid
Van een verzameling der uitgekipſte bloemen,
Die Neêrlandſch Poëzy in kleur, en geur doen roemen;
Wiêr wakk're geeſt, en keeſt der woorden in 't gewrocht,
Door brave vindingen ter zaken uitgedocht,
Het fynſte, en kragtigſte van aller dingen wezen,
Zoo 't de natuur verthoont, verſtandelyk doedt lezen,

En

En in het lief of leed des voorvals, door dien gloed
Verheveldt, met meer drift te dringen in 't gemoed:
Dat is het innigſt doel der Poëzy te treffen,
En haare waardigheid ** *ten Hemel te verheffen:*
Dus word myn *Dichtluſt*, hoe verſchrompelt, oud, en grys,
Verjongt in dezen Hof, als waar ze in 't Paradys
Aan 't *Hoofd der goede Hoop*, daar twee-paar waerelds-deelen,
Naar hun zaizoenen, en byzond're luchtſtreek, teelen
Al 't ſchoon, 't geen elk Geweſt vermaak, en voordeel geeft,
En de *Alvoorzienigheid* des grooten Scheppers leeft;
Daar deze Hofgeneugte op veelerlei gezichten,
Door haar verwiſſeling, op aarde een hemel ſtigten.
Rym-liefde vind alhier, waar toe haar keur zich vleidt,
Voldaan, naar 't oogenwit van haare zinlykheid
Vernoegen geeft, en ſtaâg naar meer en meer doedt haaken,
Zoo als verandering den trek doedt graager maaken:
Dus roept ze, LANGENDYK, *lofwaardig man, de Faam*
Der Dichtkonſt laat niet toe 't verſterven van uw Naam.
Men ziet de *Schilderkonſt*, aan 't hoofd der Wetenſchappen,
Als koningin van 't Bal, de Reyën voor te ſtappen;
Zy, wel te recht genoemdt een ſtomme Poëſy,
In haar verbeeldingen, en doorzicht in waardy,
Door verwen, en pinçeel doedt ſpreeken alle Tochten;
Waar mede in zelfſtryd 't Hert word hevig aangevochten,
Door blydſchap, treurigheid, hoop, vreeze, liefde, en haat,
Naar 't zielberoerelyk met drift ter zinnen gaat,
En door verandering der wezens, en gewrichten,
Zichtbaarlyk kan den ſtand van elks gemoed berichten.
De *Dichtkonſt* is in 't zelfde een ſprekend Tafereel,
Waar in de Geeſt, en Penn' zyn verwen, en pinçeel;
Om, in verſcheidene beweeging aller dingen,
Door tyden, en geval, en Staats-veranderingen,
Met dieper indruk, en vereeuwder heugenis,
Te doen gedenken 't geen al lang vergeten is.

Heb

Heb dank, Heer LANGENDYK, wiens lelyen, en roozen
Van *Veld-* en *Herderszang* verquikken, en verpoozen
Myn *Dichtluſt*, als zy zuft op dat zoo doornig pad,
Tot haar uitſpanning in de ledigheid bevat,
Indien zich zelfs een juk vrywillig op te leggen
Zy een ontheffen van bezwaarnis te zeggen:
Wie kendt het Noodlot van de meeſte Dichters niet!
Om op te volgen 't geen hun zinne-keur gebiedt!
Hoe zwaar, en laſtig in het oeffenen bevonden;
Dus heeft myn *Dichtluſt* zich wel ruſtig onderwonden
't *Verwoeſte Joodſche Volk*, uit d' oirſprong van zyn val,
Zoo God my levens-loop, en kracht verleenen zal,
Myn landsliên op te doen; maar och! hoe vaak verſlagen,
Terwylze reis op reis in zuchten, ſchreijen, klagen,
Te ſtikken ſchyndt; ja ook wel ſomtyds zoo verbluft,
Dat ze in kleinmoedigheid, verdrietig, en verſuft,
Het Werk, hoe verr' gebracht, verdoemen wil ten vuure,
Als dat ze in Treurens-ſtyl de ſtippen tyds van 't uure
Tot haar vertrek geſtelt, in barren geeſt verflyt.
Zy, weereloos, geparſt ten byzyn van een ſtryd;
Gevangen, weggevoert; haar brood geweekt in traanen;
Genoodzaakt tot den vlugt, door vlam, en bloed te baanen.
ô, Gy gelukkiger in 't keuren van de ſtof,
Die u ten Geeſt invloeidt, tot oeffening, en lof,
Met zoo veel honigzoets van *Huuwlyks* lekkernye,
In zulke uitdrukſelen der kuiſche Minnarye,
Dat geene Phariſeê, in achterklap hoe fyn,
U ooit betigten zal, een * *Feſcennin* te zyn;

* * 2 Ver-

NB. *Tot bericht der minder Taalgeleerden heb ik de onderſtaande Notulen dienſtig geacht hier by te voegen; maar niet om UEd. ervaarendheid te ſchoolmeeſteren.*

* *Feſcennin*] Een Inwoonder van *Feſcennia* of *Feſcennium*, een ſtedeken in *Toskanen*, doch door de *Florentynſche Pauſen* aan het Patrimonium van *St. Pieter* gebragt, heden geheten *Citta Caſtellana*. Hier zegt men bedacht te zyn de ontuchtige Gezangen op de *Bruilofs-feeſten*, naar die plaats (weinig t'haren roem) *Carmina Feſcennina* genoemd. Dit wierd zulk eene gewoonte, dat *Au-*

Vergeef me dit by u in 't aangezicht te pryzen.
Wat hoeft men 't allen tyd den rugge toe te wyzen
Waar toe de Waarheid het gezichte voorwaards wil,
Dat paſt de rocijers, hier was 't een verzoorde gril.
Wat hebt ge, in *Herders- Veld-* en *Viſſchery-gezangen*,
't Geooreloofd verhaal van 't Bruilofts-bed vervangen!
't Geen myne deirne, nog gedagtig aan haar jeugd,
Verquikt, en aandoedt met een onbeſproken vreugd;
Om t'elkens, als haar weêr *Verwoeſting* komt vervaren,
Wanneer de moord, en vlam haar moed, en Penn' bezwaaren,
Tot haare veiligheid te vlugten naar de hut
Van uw ** *Thalyë*, om daar voor overval beſchut,
Tot haar afweiding in zo veel veranderingen,
In 't boſch, de beemd, en aan den zoeten vliet te zingen,
En juichen, LANGENDYK, *lofwaardig man, de Faam*
Der Dichtkonſt laat niet toe 't verſterven van uw naam.
Hollandſche Gyges, die, door *Snel-* en *Puntgedichten*,
De donk're kameren der ondeugd komt verlichten,
En daar ontdekt 't bedrog der fyne guitery,
En ſchyn-deugd, met de mom van Godsdienſt op de zy,
Om voor die ſtreeken zig voorzienelyk te wagten,
Wat zyn wy diep verpligt tot dankbaare gedagten,
Dat gy de Vryheid van ons lieve Vaderland
Daar in, met uwe Penn, zoo manlyk bied de hand,
En hebt de Tiranny in Kerk, en Staat, verſmeten;
Het ſtaal niet wel gepaſt aan 't *weereloos* geweten:
Dit doedt gy onbeſchroomdt, in ſtyl, en woorden zarp;

Dog

Auguſtus zich niet geſchaemt heeft zuſke in het licht te geven, naar het getuigenis van *Macrob. Saturnal.* XXIV. Zoodanige heeft ook *Claudianus* ter Bruilofte van *Keizer Honorius* en *Maria* Hy verſchoonde zich met te zeg- *Laſciva pagina eſt, vita proba; het blad is dartel, maar het leven vroom.*

** *Thalia*] Gewoonlyk de naam van een der 9 *Zanggodinnen*; doch ik neem het hier voor een der 3 bekende *Gratien*. Het woord komt uit het *Griekſch*, en heeft veelerlei betekenis, een *ſmakelyke maaltyd*, *allerhande lekkerny*, *bloem* en *loofkranſen*, *zang*, *geſpelen*, alles wat ter *Bruiloft*, of *feeſt* gebruikelyk was. De *Gratien* worden by de Poëten gezegt drie gezuſters, en ſtaatdochters van *Venus* te zyn.

Dog beter als gevleid. Een harde quaſt eiſcht ſcharp.
Een ſchurfde kop diend met geen ſtompe kam gehekeld,
En 't geen lang duuren zal moet wezen wel gepekeldt.
ô, Dat uw * Naamgenoot ſlegts voor een oogenblik
Den grafzark ligten kon, wat was hy in zyn ſchik,
Als hy, ô *Ædipus* der vroome *Batavieren*,
Uw *Dichtkonſt* lezen mogt zyn *fab'len* te verçieren.
Uw *Naam-genoot*, maar die den bynaam *Hoveling*,
Regtſtrydig met zyn Geeſt, door Oud'ren keuze ontfing;
Hy tot niets min gezind, als 't Prinſ'lyk Hof te vleiën;
Die geirne had gewild het Vaderland bevryën
Van al het overſchot der ſlaafſche dienſtbaarheid
Door 't Gravelyk geweld, en Hoveling beleid,
Om 't ſlokje van een Ampt, men ſtelle zig voor oogen
** 't *Belang van Hollands Staat*, en zyn Souvrain vermogen,
Om door den *Raad en 't volk* de Krygs- en Burger-Wet,
En Regt, en Schattingen te werden ingezet.
ô, Zag LA COURT, hoe gy, door éénen Geeſt gedreven,
In al uw *Schriften*, hem zoo duidlyk deed herleven,
Hy juichte LANGENDYK, *lofwaardig man*, *de Faam*,
Der Dichtkonſt laat nooit toe 't verſterven van uw Naam.
Daar komt verzading in het zoetſt van alle dingen;
En al 't vermaak op aard ryſt uit veranderingen.
Gewis'lyk *Eêl is veel;* dog *ſnel*, *en wel* nog meer:
Aan de eerſten tyd, en vlyt by oeffening geeft eer;
Wel om ſtandvaſtigheid in 't opzet te doen pryzen,
Dog niet, om hun vernuft, de lauw'ren toe te wyzen:
Naardien 't glad vylen voor geen grooter baas deed gaan
Een lomp in vindingen, en kreupelen *Vulcaan*,
Terwyl de laatſten, door 't verheev'len der gedagten,
't Uitboezemen der Geeſt geen oogenwenk doen wagten.
Gelukkig *Dichter*, die dit alles t' zamenvoegd,

* PIETER LA COURT.
** 't *Belang van Holland*] *Intereſt &c. Heilzame gronden &c. &c.*

En dus de zinlykheid van yders luſt vernoegt:
Zoo kan de Poëzy op aarde een hemel geven,
Om, tot der eeuwen eind uw Werk te doen herleven.
Vaar voort dan, LANGENDYK, *lofwaardig man, de Faam*
Der Dichtkonſt laat nooit toe 't verſterven van uw Naam.

L. BIDLOO

Op het TWEEDE DEEL der Gedichten
van den Heere

PIETER LANGENDYK.

**Omne tulit Punctum, qui miſcuit & utile dulci,*
Lectorem delectando, pariterque monendo. Hor. *de Art. Poët.*

Het ſmaaklykſt confituur, ten tong van alle menſchen,
En 't geenze in *Poëzy* tot hun verluſting wenſchen,
Is, *daar het nuttelyk, en 't zoet zyn t' zaam gemengt,*
„ *Waar in den Lezers het geneuglyk word gehengd,*
„ *En tot aanmanen van de waare deugd komt treffen.*
Wat *Dichter* voor zig zelfs, en 't volk, dit kan beſeffen,
De vinding, en 't geval te paſſen op zaiſoen,
Hy zal den toeſlag van 't *Gemeenebeſt* voldoen.
Wat proeftme in LANGENDYK, als by verwisſelingen
Der ſpyze in 't nageregt van feeſtmaal, zig beſpringen
Van nieuwe lezens-luſt in dit zyn *Tweede Deel*,
Met friſſche vrugten van zyn eigen *Hof*, zo veel,
Dat zig myn *Dicht-luſt* hier niet reed'lyk kan beklagen,
Van aan der *Franſen* trots zo ſchand'lyk op te draagen
Het *hooge-leeraarſchap* der *Schouwburgs-Poëzy*,
* Gelyk zy deed wel eer. Zy houd hem daar in vry.

Dit

* Gelyk zy] Zie doorgaans in myn *Panpoëticon*, en voornamentlyk daar ik op bladz. 179. 181. ſpreek van d' *Aſſeſan*.

Dit ziet me in zynen ſchik van zo veel *Bly-Thooneelen*,
Om, naar 't geval, en ſtof de rollen uit te deelen;
Waar in de vinding, ſtyl, en ſterker woorden-kragt,
Zoo die natuurelyk behoorden voortgebragt,
Alom te vinden zyn, naar 't opſtel der *Gedichten*,
Als ſterke lendenen tot ſteunſel der gewrigten.
Maar, zagt myn *Dicht-luſt*, ſtaat ge uw zelfs niet in het ligt,
Weêrſprekend uw Geſtel in 't oog en aangezigt!
Gy ziet den *Dichter* hier den *Fransman* te vertalen,
Is dit niet boven Ons zyn glory op te halen,
Met dit vertolken voor het *Amſterdams Tooneel!*
En juiſt geplaatſt aan 't hoofd van dit zyn *Tweede Deel.*
De waarheid zy voldaan, naar billykheid, en reden:
't Was door de *Cato* van de *Britten* reeds betreden,
In *Batavierſche* taal, zo 't vryën volken paſt;
Waar op Ons LANGENDYK wel degelyk verraſt,
Met door dit *franſche* ſtuk aan *Holland* te verthoonen,
Hoe in dat Koningkryk nog brave Geeſten woonen,
Die, daar men voormaals plagt op lyf-ſtraf te verbiên
Handhavers van het Regt der *Burgerſtand* te zien,
Thans *Cato* ſpreken doedt voor 't *Vry Gemeenebeſte*;
Met redeneringen, waar op de welvaart veſte
Zoo grooten zegen in ons lieve Vaderland.
Hoor nu wat yver aan den *Dichter* gaf de hand,
Om de overzetting van den *Franſchman* op te nemen,
Hy laat hem, naar de mode, in liefde-ſwymling temen,
Met uitkomſt, die gewoon 't gebeurlyk ſtapt voorby,
Hy volgt hem op dien voet vertalende in de ly;
Doch daar het aankomt om zyn oog-punt te bezeilen,
Daar loeft hy hooger op, en daar zal 't nimmer feilen
Te merken duidelyk, by die naaukeurig leeſt,
Waar heen de Poëzy van zyn verheven Geeſt
Haar grootſte krachten wend, om ter behouden haven,
Zyn landgenoot ten dienſt, gelukkiglyk te ſtaven,

„ Dat

„ Dat *Eenerlei belang de ziel der Vryheid is*;
„ *En de Allerhoogſte Wet des Volks behoudenis.*
Daar de *Eenheers* Eigenbaat den voorſpoed der Gemeente,
Door *Willen* als Geboôn, uitmergelt ten gebeente,
En de § *Altydmeerderaar des Ryks* werd waard gezegt,
„ *Alzins verminderaar van haar geluk, en Recht.*
Dit laat zich in dit werk zonklaarelyk beſchouwen,
Waar in men *Julius* en *Cato* ziet behouwen
Elk zyne neiging in de Tochten van 't gemoed,
Daar dien de *Alleenvoogdy* verſtrekt het *Hoogſte Goed*;
En Vryheid, Eigendom, en Ruſt der onderdanen
Vertrappelt, om zich dus den weg ten Throon te banen;
Maar deze, liever als zyn Vaderland verraân
Door ſlaverny, den dood luſt willig te ondergaan.
De liefde op *Burger-ſtand* doedt LANGENDYK bemerken
Een *Hollandſch Patriot*, in 't licht van al zyn Werken.
Hoe treff'lyk werd door hem *Vermoorde Onnozelheid*
Van *PALAMEDES, in *Vertooningen*, bepleit!
Zoo ziel-beroer'lyk, en toepaſſ'lyk op de Broeders,
De Martelaars van Staat, en dierb're Vryheids Hoeders,
Dat myne *Dichtluſt* dien verraderlyken moordt,
Der zuiv're *Witte* deugd nooit zonder weedom hoort,
En, door geheugenis, zich t'elkens brengt te vooren,
Den wyzen ** *Seneca*, en *Nero* aan te hooren.
Dan't werde ook eenmaal tyd, dat ze uit haar droefheid ryz',
En thoon, dat LANGENDYK het vriend'lyk onderwys
Van *Flaccus*, om ſomwyl den Geeſt, te ſtyf geſpannen,
Te ontloſſen uit den dwang der bloedige Tyrannen.

Ge-

§ *Altydvermeerderaar*] *Semper Auguſtus.*
* *Palamedes*] Van hem kan men lezen *Virgilius*, en veele andere *Griekſche* en *Latynſche Poëten*, doch voornaamentlyk by *Sophocles* in een Treurſpel met zynen naam, doch waar van men ſlechts weinig overſchot vind, en daar onder de twee volgende Vaarſſen: *O Danaërs gy hebt vermoord, vermoord den veelwetenden, onſchuldigen Nachtegaal der Muſen.*
** *Seneca*] *Treurſpel-dichter in Octavia. Act. Secundo.*

Gelukkig *Dichter*, die des † *Grooten Leeraars* raadt
In 't wiff'len van de ſtof zoo konſtig gade ſlaat;
„ *Om aller* †† *keure-ſtem*, *door 't Algemeen behagen*,
Door 't ZOET MET NUT GEMENGT, *behoorlyk weg te dragen.*
Zoo komt ons 't *Blyſpel* voor, daar 't Amper *Bitter-zoet*
In de uitkomſt 't quaad zyn ſtraf, en deugd haar loon ontmoet.
Elk 't zyn is Recht gedaan. Men hoeft zich niet te ſchamen,
Luidkeels te lachen, en met handklap te beäamen
Den Scherts van LANGENDYK; de zedigſte *Sophiſt*,
Als hy de *Quinquampoix* (vloek-waarde *Actioniſt*)
In zyn *Wind-Handeling*, bedrog, en ſchelmeryën,
Zoo levendig verthoond, en doed ten ſtraf bereyën:
Ja zelf myn *Dichtluſt*, hoe droefgeeſtig, toen ze hem zag
Ten *Schouwburg* aan de Paal, met eene grimmelach
Zyn vrolyke *Thalyë* aldus quam vriend'lyk groeten,
„ Wellevend * Maagdelyn, vaar voort in ſchimp; zo moeten
„ De *Actioniſten*, dit uitbroeizel van den Nacht,
„ Door win-zucht, tot bederf des naaſten, voortgebracht,
„ Gegiſpt, gebrandmerkt zyn; vóor yders oog, en ooren;
„ Dat vratige gedrocht, *Harpyen*, reed te ſtooren
„ Onze Eendracht, en 't belang van 't *vry Gemeenebeſt*,
„ Waar op de Welvaart, en beſcherming is geveſt.

„ Had

† Grooten Leeraar] *Q. Horatius Flaccus.*

†† *Keure-ſtem*] 'k Heb dit aldus vertaalt voor het *Punctum*, welks zin my zeer duiſter voorquam in dat gezeg, dog onze veelwetende *Eraſmus* heeft my verligt in zyne *Adagia*, alwaar hy zegt, dat by de *Romeinen* in de Raadts-vergaderingen een gewoonte was, wanneer eenig aanzienlyk Ampt zoude werden begeven, de namen der genen die daar na ſtonden, op een berdeken wierden omgedragen, en die men keurde met een ſtip aangewezen, waar op dan door ſtemmen-meerderheid wierd beſlooten.

* Maagdelyn] Behalven 't geen alvoorens van *Thalia*, een der Gratien, is gezegt, dient ook te weten, dat ze kuiſch, en maagd was, daar die der *Zanggodinnen* genomen werd voor geile, en dartle *Poëzye*. Maar *Seneca*, *lib. III. de Benef*: zegt daar by verſtaan te worden, *'t milde geven*. *'t beleefd ontfangen*, en *dankbaar erkennen*.

* * *

„ Had oit ** *Severus* Recht zyn gunſt- en Rook-verkoper
„ *Vercomius*, dien Boer- en Burger-Beurzen-ſtroper,
„ Te ſtraffen door den Rook, wat zou, zoo *Boreas*
„ Alhier zoo ſtreng opblies, als by zyn Noorder-As,
„ Van die *Windhandelaars* een hoop tot ſtok-vleeſch droogen!
„ Indien 't de Ravens, en de Kraaijen wilden doogen.
Dus uitte zich *Thalye* in haaren overmoed;
Toen ze een, korts Bedelaar, met goud-beranden Hoed,
En Rooden Mantel, zag als een Baroen ſpanſeeren;
Maar u, Heer LANGENDYK, zal myne *Dicht-luſt* eeren,
Die (God ten voorſten) en 't ſtandvaſtig trouw beſluit
Des *Amſterdamſchen Raads*, dien Zundvloed hebt geſtuit,
En *aller Keure-ſtem, door 't algemeen behagen*
Van 't ZOET MET NUT GEMENGT; *vermogt hebt weg te dragen.*
Dus ſluit ze, LANGENDYK, *lofwaardig man, de Faam*
Der Dicht-konſt laat noit toe 't verſterven van uw Naam.
Zoo zal uw *Poëzy, op Aarde een Hemel geven*,
En tot der Eeuwen eind uw werken doen herleven.

** *Severus*] *Alexander*, om zyn ſtrenge krygstucht dien naam toegevoegd. Deze dan merkende, dat zekere zyn hoveling den menſchen gebaren maakte, als of hy met hem ſprak, daar hy geen enkel woord uittede, deed dit onderzoeken, en verſtaande, dat deze *Vercomius Thurinus* veel geld genoot, met de menſchen diets te maaken, *met dit en dat heeft u de Keizer begunſtigdt.* Waar op dan volgde, dat hy dezen knaap aan een hoogen maſt deed ophangen, en door den rook van nat ſtroo, en ſpaanders, verſtikken, doende daar by uitroepen, *hy heeft Rook verkoft, en zal door Rook geſtraft worden.*

OP DE

GEDICHTEN

VAN DEN HEERE

PIETER LANGENDYK.

Wy mogen dan dien ſchat van Dichtjuweelen,
Dien bondel van Tooneelſtóf, vol van geeſt,
Eens zien in 't licht, en in hunn' ſchoonheit deelen,
Zo groot, als lang in Neêrlant is geweeſt!
En konnen we u, ô LANGENDYK! hier hooren,
En zien uw konſt, uw dichtkonſt, in den gront,
Die kenners en beminnaars zal bekooren,
Ook als de zark bedekt uw' gulden mont?
Wat wonder doch? wyl uwe çytherſnaaren
Van koper, nóch gedarmte zyn gedraait,
Maar op Parnas van Febus gulde Haaren;
Een vrugt van gunſt, die zelden iemant maait.
De Faam droeg lang uw' aangenaame zangen
Ganſch Neêrlant om; van hun gewagen Y,
En Maas, en Rhyn, en zien met groot verlangen,
En luſt te moet uw' milde Poëzy.
Wie zou ook niet dees' welgeſtelde toonen
Beminnen? daar hun lieffelyk geluit
De zwaanen, die Meanders boort bewoonen,
Bekooren kan, en lókt ten hooftſtroom uit.
'k Vind Plautus geeſt herleeven in dees' blâren,

En Huigens, nooit naar waarde gewaardeert,
In ſnelheit van gedachten evenaaren,
Van kenners ſteets met ryken lof vereert.
Hier vloeit een zee van Hypokreenſche ſtroomen;
Hier ſpringt een bron van wysheit overal;
Hier 's zedeleer, om driften in te toomen;
Hier ſtort en bruiſcht Parnaſſus Waterval.
Onze Amſtel, van verwond'ring opgetogen,
Steekt zyne kruyn, op 't lieffelyk geluyt,
Dat Boſch en Beemt tot aandacht heeft bewogen,
Ten ſtroomſalet, en groene biezen uit.
Het Graaflyk Hout aan Haarlems oude wallen
Krygt ooren op den klank van uw muzyk,
Die *Koſters* ſtadt behoeden zal voor t' vallen,
Gelyk uw' naam, Dichtryke LANGENDYK!
Met welk een luſt, ô Boomgaart, ryk van vruchten!
ô Bloemperk! treed' ik uwe paden door!
Het zy ik met de treurigen leer' zuchten,
Of by een' Bruyt den blyden Hymen hoor':
Wy blyven met verzadeloos verlangen
Aan 's Dichters mont, als hy de krygstrompet
Der helden roem doet klinken, vrolyk hangen,
't Zy dat hy zingt van Godsdienſt, of 's Lants wet,
Of lokt den Vreê door zyne toverdichten
Ten hemel uyt, en legt Belloon aan bant,
Of ſtygt om hoog naar zonn'-en ſtarre-lichten;
Of weder daalt, en ryſt langs beemt en ſtrant.
Elk is verplicht aan zyne zuiv're klanken;
Maar Haarlem, u, u paſt het allermeeſt,
Zo lang het Y uw Spaarnimf kuſcht, te danken
Heer LANGENDYK, uw' Ingeboorens geeſt,
Die zyn papier heeft tot uw' roem beſchreeven
Met onuytwisbre en onverderffelyke inkt,
Waar door gy t'zaam ook eeuwiglyk zult leeven,

Zo

Zo lang de zon in 't zoele Weſten zinkt,
En wederom uyt d' Ooſterpoort komt daagen;
Geen minder dank blyft hem de Schilderkonſt
Verſchuldigt voor zyn' lofzang op te draagen,
Die vadzigheit en ſnorkeryen bonſt,
Twee peſten voor de jonge ſchilderbaazen,
Die naarſtigheid en leerzucht maakt beroemt,
Hoe drieſtig ook onkunde en armoe raazen,
En 't ongedult dees edle konſtmaagt doemt,
Die, duur verplicht aan LANGENDYKS gedichten,
In onzen kreits kunſtminners voor zal lichten.

M. BROUERIUS
VAN NIEDEK. J. Ctus

Præſtant interna colori.

AAN DEN HEER

PIETER LANGENDYK.

Op zyn Loflyk dichtkunftig Werk.

Heer LANGENDYK, ik prys uw dicht,
Maar al zo waar als 't hemellicht
Ons toeftraalt, heeft het niet van noden
Dat ik het prys, 't is afgerigt
Op lekkerny voor aardfche goden.

Wie anders dan de nydigheid
Of waanwys, die zig zelven vleijt,
Zal op uw Werk te zeggen weeten?
De lauwer word voor u bereid
In 't ftrydig renperk der Poeëten.

Dit tuigt uw zuiv're ftyl en ftof.
Tot uw onfterffelyken lof,
U van Parnaffus mild gefchonken;
Uw dichtpen zal aan 't ftarrenhof,
By Orfeus lier vol luifter pronken.

W. vander HOEVEN.

OP

OP HET

DICHTKONSTIG MENGELWERK,

VAN DEN HEER

PIETER LANGENDYK.

Al kampt het Weſte met het Ooſt,
Al ſtelt zig 't Noorde tegen 't Zuyen,
Van zomerlugt nog zon verpooſt,
En drukt de Mey met Maartſe buyen;
Door onweer van haar glans berooft;
Nog praalt die ſchoone, waard te roemen,
Met een gevlogten krans om 't hoofd
Van uitgeleze zomerbloemen;
Van bloemen op Parnas geplukt;
Een krans die hart en oog verrukt,
En ſtorm en onweer kan verduuren:
Terwyl het eelſt gewas vergaat
Zyn hoofd en bladen hangen laat
Als een ſieraad van weinige uren.
ô Meymaand! ſtont gy immer ſchoon;
Dit bloemſchakeerſel ſpant de kroon.

Dat vry de ſtrenge Boreäs
Die Hof- en Beemd- en Boom beroover
Zyn kegels uit de noorder aſch
Hier uitſtorte over kruid, en loover:
Geen winter, van wat ſtorm beroert,
Die 't letterbloemenperk kan ſchaden,

Dat

Dat zelf de Nyt de lippen ſnoert
Door zyn met konſt doorweve bladen.
't Gewas daar Febus lof uit ſpruit
Tart zelf de vratige eeuwen uit,
En ſchenkt zyn planter 't eeuwig leven.
Hier ryſt de Zangberg my te hoog,
Daar ik door 's hemels ſtarreboog
Den Dichter op dien lof zie zweven;
Gelyk de Faam uit 's Kermers wyk
Den roemtrompret van LANGENDYK.

Wie zig ter heldenzang toeruſt
Om Mars den yſren ſtaf te ontwringen;
't Heeft LANGENDYK voor al geluſt
Den lof der Schilderkonſt te zingen:
Wat door 't penſeel wort afgemaalt,
Hoe door de kragt der tafereelen,
Natuur, wiskonſtig agterhaalt,
Haar wezen in de verf ziet ſpelen:
't Zy dat het vee, of menſen baart,
Door ſtorm en onweer 't wout vervaart
Of rolt den Donder op de baren;
Of, door gewenſter lugt gedwee
De zonne glinſt'ren doet uit zee,
En miſt en nevels op doet klaaren,
En maalt al wat op 't water leeft
Of op zyn vlerk de lugt doorzweeft.

ô Konſt, daar alle konſt voor zwigt!
ô Schilderkonſt zoo waard doorkeken
Waar gy het hoofd ſteekt in het ligt!
Het leven tintelt in uw ſtreken.
Hebt ge ergens dubb'len lof behaalt
Daar met de pen 't penſeel zig paarde?
Hier ryſt uw glorie onbepaalt!

Hier

Hier ſpreijt uw roem zig over de aarde.
't Zy ge ons boſſchadiën vertoont,
Met levend goud de bergen kroont,
Wanneer het ligt, de nagt ontweken,
De Zonne de Ooſterpoort ontſluit,
En laat des werrelds minnaar uit,
In glans hier ryker uitgeſtreken,
Dan daar hem 't lauwermeisje ontdook
Dat voor zyn min, hare oogen look.

't Zy dat ge 't kenners oog houd ſtaan
Voor beemden, heuvels en valeyen,
Of langs een digt beplante laan
't Vooruitgezigt laat ſpelemeyen;
Daar Pan de Vlietmaagd lokt, en ſtreelt
Op zyne ruispyp hem laat hooren,
Of aan den berg Licëus kweelt
En geeft den Olm, en Wyngert ooren;
Het leven wekt in bron, en vliet,
Of bouwd de zwaan een huis van riet,
Of, wars van buiten ſtad te deyzen,
Het oog laat zinken in de pragt
Van Amſtels Heere- en Keizersgragt
En zyne marmere paleizen
Waar in de konſt met pragt getoyt
Nu Indiſch goud, en paerlen ſtroyt.

Waar ben ik? wat gelieft geruiſch
Verrukt my? welk een zoet betooveren
Voert met een mommelend gedruiſch
Myn geeſt door blaân, en groene looveren;
Wat friſſer lugten ſchep ik hier!
Hoe glinſteren boven hegge en tuinen,
De toppen door het zonnevier,
Van de konyneryke duynen!

****

ô Luſtbos van natuur gebouwt!
Ik zie het Harelemmer Hout
En KÔSTERS ſtad ten hemel ryzen.
Stad van vermaardheid! trôts geſtigt,
Wat blyft ge aan LANGENDYK verpligt,
Die op zoo netgeſtelde wyzen,
Met uwen lof ten hemel vaart
En zyn geboorteplaats vermaardt!

Zoete oeffening van zang en ſpel
Wie wenſt uw orgel niet te hooren!
Hier ryſt de groote Emanuël:
Een jaarzang voor kunſtkennende ooren;
Maar niet, voor die verdwaaſt van geeſt
't Geringſte voor het beſte kiezen
En, "hoe gewaarſchout, "hoe bedeeſt,
In drieſt veroordeel zig verliezen.
Zoo los, en vry, en buiten dwang
Laat hier de Veld- en Viſſerzang
Zig by des harders ruispyp hooren;
Daar Hymen, zoet op poëzy,
By 't kroonen van 't verjaargety,
Zyn harp ter trouwfeeſt uitgekoren
Al in Triomf, en Zegepraal
Laat klinken door de bruiloftszaal.

ô Letterbloemperk breed en ruim
'k Verdwaal in uw geleyde dreven!
Wat vrolyk uur, wat blyde luim
Doen Pſiche, en Fokkenbrog herleven?
'k Zie Punt- en Snel- en Steekend digt,
De vlym der werreltſe gebreken,
Als bytend loog in het gezigt
Van waan, en eigen wysheid ſteken.
Maar hier komt op verhever zon

De

De vorſt, die kwam, die zag, en won,
Met Rome's Kato ſtreng van zeden
(De mond die voor de vryheit ſprak
Het waardigſte onder 't ſtarrendak)
Ons Amſtels treurtoneel betreden;
En kleed en ſierd de Keyzers-gragt
Met Cæſars keyzerlyke pragt.

Kamacho's ryke bruiloftsdiſch,
Van elk geoorloft te genaken,
(Daar Don Quichot de ſcheitsman is)
Kan 't volk, maar Sanche 't meeſt vermaken,
Zie, hoe hy met zyn kaken ſchermd,
Een hoen verzwelgt, en, onder 't kluiven,
Zyn overmilden kôk omermd,
Daar ſnip, patrys, en koppelduiven
Hem uit de vleespot opgeſchuimt,
Zyn maag van nugtre dampen ruimdt!
Dat ſmulmaal maakt hem gants bewogen
En in den geeſt verbaaſt en ſtom
Zoo dra de ryke bruidegom
De bruit gerukt ziet uit zyne oogen.
Maar hoe hy op die loosheit ſchelt,
Ze is hier vermogener dan gelt.

Nood ons die zelve Blyſpelsnaar
't Poëten-maal van Krelis Louwen
Den Zwetzer, den Wiskonſtenaar
Als 't vlugtig Juffertje te aanſchouwen?
Wie keert ons van het Beursgedrang,
't Geſpook der Nagtactioniſten;
En Quincampoix voor oproer bang,
Om zo veel nieugeſmede liſten,
Daar Arlequyn zyn rol mê ſpeelt
En leeg papier voor koek uitdeelt

In 't Itaaljaans tooneel te ontwinden!
'k Verdrink in zulk een zee van ſtof
ô LANGENDYK! ik eiſch verlof!
Laat myn gedigt zyn eind hier vinden!
Gy zwygt. Dat is : gy ſtaat het toe,
Ligt myner krabbelingen moe.

J. V. H.

OP

OP DE

VERZAMELING DER GEDICHTEN

VAN DEN HEERE

PIETER LANGENDYK.

Kunſtlievenden beluſt op keur van Poëzy,
Die nooit verzadigt word van zulk een Lekkerny,
Wel aan, komt in deez' hof vol ſchoone bloemen weiden,
En als gy alles hebt met oordeel onderſcheiden,
Zegt dan met my : Wie is zo glad, zo vindingryk,
Zo net van taal, zo vlug van geeſt als LANGENDYK?
Ons Nederland mag roem op 't puik der Dicht'ren draagen;
De kunſt doet ieder een van zynen lof gewaagen.

CL. BRUIN.

AAN DEN HEERE

PIETER LANGENDYK.

Op het uitgeven zyner Poëzy.

Laat vry Lucullus op zyn' volle tafel praien,
Hier is een eed'ler ſpys om Goden zelf te onthalen:
Roemt hy op de overvloet van alle lekkerny,
Wy roemen dit gerecht van d' eed'le Poëzy.
Dat hert en ooren ſtreelt is hooger te waarderen,
Dan allen overvloet van gulzig banketteren.
Wie voelt op 't lezen niet een' zoeten minne-brandt,
Wanneer ge, ô LANGENDYK! naar 't bruilofts ledekant
De twee geliefjes leidt door trouw aan een geklonken?
Uw Bruilofts-dicht, bezaaid met zuiv're minnevonken,
Kwetſt nimmer 't keurig oor van 't zedig Jufferſchap.
Geen dubbelzinnigheid van woorden, vuile klap,
Noch platte ſtraat-taal koſt uw' Zangeres bekoren.
Om haren luiſter in dien modderpoel te ſmoren,
Acht zy de gaven van die grote kunſt te waard;
Zy ſchat de Poëzy te hemelſch in haar aardt
Om vuile boertery in dichtmaat op te zingen.
Wat bitze nydt kan u dien groten roem ontwringen,
Dien gy verdient hebt met den lof der Schilder-kunſt
In helden-verſſen af te malen? met wat gunſt
En achting dit Juweel van ieder wierdt ontfangen,
Tuigt de algemene lof; daar toe zyn myn gezangen,
Om dien naar rechten eiſch te melden, te gering.
Dat keurlyk helden-dicht brengt elk in twyffeling,
Of me eerſt uw kennis van de Schilderkunſt moet loven,

Dan

Dan of uw' Poëzy de Maal-kunſt ſtreeft te boven.
Met wat eene achting elk voor u is aangedaan,
Tuigt Haarlems Broederſchap der trouwe Pellicaan.
Dees Broederſchap, geveſt uit zo veel' brave leden,
Behoeft ('t is elk bekend:) voor geen der and're ſteden
Van 't machtig Nederlandt te wyken in het geen
De zuiv're dichtkunſt eiſcht zo vol bekoorlykheên.
Het ſtelt u in 't getal van zyne kunſtgenoten,
En 't ziet door u zyn roem van dag tot dag vergroten,
Ja met verwondering de gaven van uw geeſt
Uitblinken in gezang op menig bruilofts feeſt.
Gy, door een eed'le zucht van dankbaarheid gedreven,
Hebt onnavolgelyk door uwe pen beſchreven
In maatgezang den lof dier noit volpreze ſtadt,
Die onder haar gebiedt heel Kenn'merland bevat.
Wie wordt niet als verrukt, wanneer men op uw' ſnaren
U lieff'lyk kweelen hoort 't vermaak van 't viſchryk Sparen,
En Haarlems dapperheid en onbezweken moedt
Eer Alva 's wrede zoon zich zat zoop aan het bloedt
Dier trouwe burgeren, die voor de vryheit vochten?
Schoon zy, helaas! te duur hunn' dapperheid bekochten
Met eigen ondergang en 's vyands ongenâ!
Als ik myn oogen op uw' herders-zangen ſla,
Wat vind ik niet een reeks van zoete minne-klachten
Der herdersknapen, die hunn' liefde zien verachten
Van Phillis, Amaril en Doris, die hunn' ſmert
En min belagchen met een onmeêdogend hert.
Gy ſchildert in uw dicht de ſmert zo op hun wezen,
Dat elk hunn' minnewondt, als uit hun oog, kan lezen,
En niet zo haaſt zien wy de minnares geraakt
Of ook met een de vreugdt, die op hun aanzicht blaakt.
Wie wordt, ô LANGENDYK, tot lagchen niet bewogen,
Wanneer hy Lodewyk zo geeſtig ziet bedrogen
Van zyne minnares Charlotte, ruim zo kaal

Als

Als hy? zo weet bedrog door uitterlyke praal,
Mejonker loshoofd vaak met kunſt in ſlaap te wiegen.
Geen nood! als twee malkaêr, gelyk als hier, bedriegen,
Krygt elk zyn rechten loon en welverdiende ſtraf.
Wat ſtof uw Quincampoix aan elk tot lagchen gaf,
Acht ik onnodig om in 't breed' hier op te halen.
De Heb-zucht kende toen geen wysheit, perk of palen,
Maar drong gelyk een vloedt, door ys-gang aangezet,
Door dyk en dammen heên. Europa ſcheen beſmet
Met dolle koortzen, die, ſchoon dat ze zyn verdwenen,
Veel' duizend menſchen noch tot hunne ſchâ bewenen.
Uw Arlequyn, verçierd naar 't Italjaanſch toneel,
Toont, hoe een ieder toen voor windt het beſte deel
Van 't algemene nut, den handel liet verlopen,
Om voor zyn' ſchyven ſlechts wat koolpapier te kopen.
Uw Zwetzer toont den aardt van menig vunſe poep,
Die met zyn groen' livry elk een door zyn geroep,
Geſnoef en zwetzery wel graag zou doen geloven,
Dat hy als gunſteling verkeert aan grote Hoven,
Maar als men jonker mof eens by den dag beziet,
Bevindt men, dat ſchoon hy een tal van knechts gebiedt,
Die met een ſtyven tredt hem krasſende na treden,
Spek-handel is de zuil van zyn' grootmoedigheden.
Indien ik ſtuk voor ſtuk de vruchten van uw geeſt
Naar eiſch beſchryven zou, moeſt ik op hooger leeſt
Myn' verſſen ſchoeien, maar de kennis myner krachten
Leert my voorzichtelyk den middel-weg betrachten,
En niet te dolen door een ingebeelden waan:
Maar gy die hoger ſpoor vrymoedig in mogt ſlaan,
Laat nooit, uit vreez' voor haat, een zucht in u verſterven,
Die u de onſterff'lykheid tot loon zal doen verwerven.

GEORGE WETSTEIN.

OP DE

MENGELPOËZY

VAN DEN HEERE

PIETER LANGENDYK.

Wat zielbekoorend Dichtbanket
Wordt Febus Zoonen in deez' bladen,
Zo mild zo ryklyk voorgezet,
Om hunnen Dichtluſt te verzaaden?
Wat keur! wat pronk van Poëzy!
Wat Hemelval! wat lekkerny!

Wie noodt ons op dit heilig Feeſt?
Geſierd met zo veel puikjuweelen
Van eenen rykbegaafden Geeſt,
Wier glanſen ons in de oogen ſpeelen.
Wie ſtreelt ons met dit Dichtmuzyk?
De braave Dichter LANGENDYK!

De braave LANGENDYK! dit zy,
ô Meçenaaten der Poëten!
Genoeg om de edele waardy
Van 't deftig Kunſtwerk af te meeten;
Van 't Kunſtwerk, daar de bitſche Nyd
Vergeeffch op knarſetandt en byt.

*****

Ba-

Bataafſche Dichters! vlecht een kroon
Van eeuwiggroenende lauwrieren
Om 't hoofd van Febus waardſten Zoon,
Om 't hoofd des Hoofdpoëets te ſieren,
Die met zyn zuiver Neêrduitſch Dicht
Ganſch Neêrland aan zyn' roem verplicht.

Hoe ſierlyk weidt hy in den lof
Der oude Schilderkunſt, voor deezen
Van and'ren meêr om de ed'le ſtof
Gepreezen, maar nog nooit volpreezen:
Zo zet de ſpreekende Schild'ry
Het ſtomme Dichtwerk luiſter by!

Hoe juicht Heer Lems beroemde Stad
Op 't klinken van zyn zuiv're ſnaaren,
Als hy zyn gulde çyter vat
En zingt, tot lof van 't zeilryk Spaaren,
Haare oorlogsdeugd en kloek beleid,
Haar ſchoonte en welgelegenheid!

Met welk een Hemelſch veldgeluid,
Met welk een' toon ſtreelt hy onze ooren,
Wen hy zyn zachte herdersfluit
Aan 's Amſtels groenen zoom laat hooren,
En boſch, en berg, en dal, en vliet
Boeit aan zyn zevenmondig riet!

Hoe lieflyk klinkt zyn huuw'lyksſnaar,
Daar twee Gelieven binnen treeden
Voor Junoos heilig Echtaltaar:
Wat ſchat van Hymens lieflykheden
Wat vreugd, wat heil wordt hier verbeeld,
Als hy het zoet der Trouwdag queelt!

Hier zien we een' Duitſchen Martiaal,
Volleerd in ſcherpe Puntgeſchriften,
Vry van vervalſchte baſtaardtaal,
Het goede van het quaade ſchiften;
Hier zien we hem met kracht van reên
Alle ondeugd ſtout den nek intreên!

Dichtminnaars! welk een open hof
Van doorgewrochte Mengelzangen,
Vol keur van uitgeleezen ſtof,
Waar op myn Geeſt verrukt blyft hangen,
En zich verlieſt in zulk een' ſchat,
Die, al wat Dichtkunſt heet, bevat!

Maar welk een reeks van Poêzy
Komt my al lachende te vooren,
Daar 's Dichters heuſche boertery
Zich doet op loſſe toonen hooren,
Vol jok, vol geeſt, vol kern en pit,
Waar om geen ſchors van ontucht zit.

Tans wend ik my na 't Schouwtooneel,
Daar zo veel Puiktooneelgedichten,
Zo net geſchikt in ieder deel,
Elk een vermaak aandoen en ſtichten:
En al wie ſtichtende vermaakt
Heeft recht het wit der kunſt geraakt.

Dat heet, ô Dichteren, dat heet
Zich zelf behoeden voor het ſterven!
Dat heet voor moeite en vlyt en zweet
De onſterflykheid met roem verwerven!
Zo leeft men eeuwen naa zyn dood!
Zo wordt men van Apol vergood!

ô LANGENDYK! ô Flonkerſter
Van Pindus hemelhooge tranſen!
Wy volgen u, daar ge ons van ver
Verlicht met eeuwigheld're glanſen!
Gaa voor, ô Hoofdpoëet! gaa voor,
Wy volgen op 't gebaande ſpoor!

Leef lang! zing lang! nooit werde uw luſt,
Indien Apol myn beê wil hooren,
Verdoofd, nog 't Dichtvuur uitgebluſcht!
Niets moet uw' heil'gen yver ſtooren!
Zo ſtrekt ge Neêrland lang ten nut,
En Helikon tot ſteun en ſtut.

GOVERT VAN MATER.

AAN

AAN DEN HEERE

PIETER LANGENDYK.

Op de Uitgaave zyner

POËZYE.

Hoe wordt eene ed'le Ziel tot ſtoornis aangezet
Wen laffe vleijery verdienden lof beſmet!
Volgt niet de laſter als een ſchaûw der braaven tred,
Of als een adder?
Die, ſchuif'lende onder 't groen, daar't weelig tiert en waſt,
De erg'looze Onnozelheid beſpiedt, belaagt, verraſt,
En met zyn dubble tong haar in de hielen taſt,
Bemorſt van zwadder:

Die Bazilisk, die zelf met eigen gif zich velt,
Vol zwarte gal die hem van 't hert ten ſtrot uit welt:
Hift Pindus Cerb'rus aan tot baffen dat hy zwelt
Van ſpyt en tooren!
Dan dat hy brull', hy huile en knarffe en zet zich ſchrap
Met opgeſparden muil voor Pindus ſtylen trap.
Ik hink u naa, ô LANGENDYK! en ſtap
In uwe ſpooren.

'k Staa veilig, acht ik, daar ik in de ſchaduw ſtaa
Van uwe Lauwerblaên, als ik uw Boek opſlaa,
En bly ter Bruilofte op uw Dichtbanketten gaa
Met Febus Zoonen.

Of gaa ik hier veellicht by 't Godendom ter Feeſt?
Myn Ziel ſmaakt zuivre Ambroos, de Nektar drenkt myn'Geeſt,
Men juicht hier, daar elks hert de zoetſte welluſt leeſt,
Met Hemeltoonen:

Men zingt 'er dat het dreunt een' oorlogzegepſalm,
Of huuwt de veldfluit aan den ſchuinſen rietenhalm,
Of looft de vredeolyf of vlecht den zegepalm,
Om kloeken ſchedel,
Of zingt de Min ter eere, en Lieven op hun koets:
Of giſpt met ſtraffer toon, niet belgziek, maar goedsmoeds,
De Hydraas onzer eeuwe, en temt die onverhoeds
Met luit en vedel:

Of kweelt 'er naar de kunſt de Kunſten, nooit vollooſt,
En zet de Schilderkunſt de ſchoonſte kroon op 't hoofd,
Daar ze aan haar ſchoonheid, die zy ſtout Natuur ontrooft,
Onze oogen kluiſtert.
Ik hoor een' kopren klank, Homeers en Maaroos zwier;
Ik hoor Anakreöns en Flakkus gulde lier
En Pindaars zilvren luit; zo Hemelſch klinkt het hier
Dat alles luiſtert.

ô Goude Zeden, gy gezuſters van de Deugd!
Treedt ſaam ten reije, en danſt, en ſpringt, en juicht van vreugd,
Nu LANGENDYK u kroont met de onverwelkbre jeugd,
In Gysbrechts veſten.
Ruimt ſnoô gebreken, in een' helſchen nacht geteeld,
't Ruim Aardſch tooneel daar ge alle uw' grooten rol op ſpeelt,
Ziende u op 't Schouwburg aan den Amſtel afgebeeld
Als vuile peſten.

Zo daverde eêr 't aaloud tooneel als Plautus ſprak,
Of als Terents den draak met ſtoute Draaken ſtak.
ô LANGENDYK gy grypt met hen den lauwertak,
En leeft onſterflyk!
Wie met den eiken krans vergood keert uit het veld,
Wordt hier beſchonken met een gaaf die meerder geldt
Dan Menſieſch koper, dat door 't vuur des blixems ſmelt;
Dit 's onverderflyk.

Meduzaas ſtaalen ſchild, nog burgt, nog yz'ren wal,
Beſchermt ons voor den ſchicht des Doods, die 't groot Heelal
Steeds fel beſtrydt, en dreigt met een' onſchutbren val
't Onzeker leven.
Alleen de wakkre Geeſt, die 't ſchrander oordeel voedt,
Toont hemelſchklaar hoe ze ons onſterflyk leeven doedt:
't Drieſt Onverſtand, hoe zeer 't hier tegen pleit en woedt,
Kan 't niet weêrſtreeven.

Die dolle vyand van der Kunſten voedſtervrouw
Holt toomloos buiten 't ſpoor, en barſt van ſpyt en rouw
Dat hy met laſt'ren, nog met yflyk handgevouw
Tans niet kan winnen.
Want wie de rede voor zyn' Palinuur erkent,
Gaat met den teugel, die die wilde woeſtheid ment,
Steeds in de hand, daar hy den ſpitſen berg op rent
Der Zanggodinnen.

Dus hebtge, ô LANGENDYK! door uw volgeeſtig Werk
U een gedachtenis voltooid, die boven 't zwerk
En 's Konings naaldenſpits uitſteekt in 's waerelds perk,
Aan 't Y en Spaaren.

De

De ontelbre jaaren, nog der tyden ſnelle vlucht
Verſlindt, of rooit die uit; neen, 't vliegende gerucht
Uws loffelyken Naams zal door dit Aardſch gehucht
Steeds Spelevaaren.

PIETER MERKMAN de Jonge.

LOF

Zie LANGENDIJK, het puik der dichtren aen het IJ.
Alom beroemt door zijn vergode Poëzij,
Die konstig heeft geleert het jok met ernst te paeren;
De nijd begrimme dien inboorling van het Spaeren
Vrij vrucht' loos van ter zijde; Apol lauwriert zijn hoofd,
En Neerland heeft zijn werk d' onsterflijkheid belooft.

E. Visscher.

J. Houbraken sculp.

LOF
DER AÊLOUDE
SCHILDERKONST.

Ik roem de konst die door het licht
En ſchaduw op haar' tafereelen,
Al wat natuur brengt voor 't gezicht,
Vol glans en majeſteit laat ſpeelen;
Die menig' braaven konſtenaar
Heeft onverwelkb'ren lof gegeeven,
Schoon Atrôps met de nootlotſchaar
Den draad afknipte van het leeven.
Hoe lieflyk weidt een keurig oog,
Wanneer 't aanſchouwt de ſchilderyen,
Met verw naar Iris regenboog
Gemengd, om met natuur te ſtryên!
Deez' laat Auroor aan de ooſter kim
Het blaauw gebergte flaauw verlichten,
En Hekaté gelyk een ſchim
Voor Febus zonneglanſſen zwichten,
Terwyl de zoele weſtewind
De bloemen opent met zyn' aſem,
De morgendauw allengs verzwindt,
En opryſt met een' koelen waaſem.
Dan ziet het oog het friſch gewas,
Gevlakte kalven, nucht're koeijen,
Van welkers hairen in het gras
De paerlen druipen, als zy loeijen,

Begroetende den uchtendſtond.
Men ziet 'er 't weeld'rig geitje ſpringen,
De lamm'ren op den verſchen grond
In 't klaver 't moederſchaap omringen,
Die uit haare uiërs af en aan
De lekk're meſk als ſteelswys ſnoepen,
En Melker uit zyn wooning gaan,
Wiens rundervee hem ſchynt te roepen;
Opdat hy haaſtig by hen koom',
En doe zyn blinkende emmers ſchuimen
Uit zuivelbronnen, zo vol room
Dat hyze tweemaal daags moet ruimen.
De buurt beſchouwen we in 't verſchiet,
Omringd van hooge en groene boomen,
By 't bruiſchen van een' klaaren vliet,
Waar in de watervallen ſtroomen.
Ook zien we, maar wat dichter by,
En door 't geboomte meer belommerd,
De Jageresſen, die zich bly
(Doch afgemat) en onbekommerd
Ter ruſte leidden in het groen,
Door bosgoôn, die 'er ſteeds op loeren,
Verraſchen met een morgenzoen.
De ſchrik ſchynt yders hart t' ontroeren,
Waar door zy vluchten hier en daar,
En al haar vangſt en tuig verliezen.
Men ziet 'er veel met hangend hair
Al ſchreeuwende den voorgrond kiezen,
Daar de eene hygende adem haalt,
En de ander valt door 't haaſtig loopen,
Terwyl de boezem zwelt en daalt,
En ſchynt van 't bange zweet bedropen.
Gints ſpringen and'ren in een beek,

En zwemmen over na de duinen,
Die blinken door een blanke ſtreek,
Verdeeld in geele en groene kruinen,
Van welkers toppen 't volk, in zee,
De zoet en vol gelaaden' ſchepen
Allengs ziet nad'ren aan de ree,
Om hunne lading in te ſleepen.
Een ander maalt een woeſte orkaan
In lucht met wolken overtrokken,
Daar ſchepen door ten afgrond gaan,
En klippen van hunn' wortels ſchokken.
Dan ziet men 't allerſterkſte ſchip
In holle zee en dwarrelwinden,
Te barſte ſling'ren op een klip;
Daar trooſt nog uitkomſt is te vinden
Voor zeeliên, die door zulken nood,
In plaats van vloeken, bidden leeren,
En 't naar gezicht, waar in de dood
Te leezen is, ten Hemel keeren;
Terwyl een ander op een maſt,
Aan mars en afgebroken touwen,
Zyn' handen ſlaat, die aanſtonds vaſt
Bekleumen, om het lyf te houwen,
Waarop, op elken donderſlag,
Gevolgd naa felle blixemſtraalen,
Hy zich verbeeldt den jongſten dag,
Wyl hy 'er 't lyf niet af kan haalen,
Te meer wanneer het dryvend wrak,
Waar van zyn maats geſlingerd waaren,
Digt aan zyn zyd', door krak op krak
Hem dreigt te domplen in de baaren.
Of ſchildert hy een ſtorm op 't land,
Dan ziet men heete weêrlichtvlaagen,

Die hutten ſteeken in den brand,
En 't landvolk in ſpelonken jaagen;
Of blixem die in torens ſlaat,
En door den wind raakt in gehuchten,
Zodat de huisliên buiten raad,
Met wat zy bergen kunnen, vluchten,
Terwyl men and'ren bezig ziet
Om is het mooglyk ondertuſſchen
De vlam die telkens verder ſchiet,
Door kracht van water uit te bluſſchen.
Ook hoe de ſtorm een landhuis ſchudt,
En blaaſt de pannen van de daken;
Ja rukt een ſchoorſteen, zwaar geſtut
Met yzers, neder, onder 't kraaken,
En giert door takken van 't geboomt',
't Geen buigt, en ſcheurt, en ploft in 't water,
Dat zwellende over landen ſtroomt,
En bruiſcht met yſſelyk geſchater.
Die ſchepr vermaak de Egeiſche zee
Naa zwaare ſtormen in te binden,
En toont de droeve Alcioné,
Vervloekende de loſſe winden,
Als zy haar' dooden Ceïx ziet
Naa ſchipbreuk dryven aan de ſtranden
Van 't wydberoemd Traçyns gebied,
Daar hy den ſcepter had in handen.
Een ander ſtaat het beter aan
Om 't oog te kitt'len met gebouwen.
Deez' zet zich neer by 't Vatikaan,
Om 't Roomſche metzelwerk te aanſchouwen;
Het geen op vyfderhande wyz',
Verdeeld in grove en ted're leden,
De Bouwkonſt roemt, en ſtrekt ten prys,

En ſtreelt door evenredigheden.
Nu ſchildert hy ons Peters kerk
Van binnen, met met zyn bouwçieraaden,
Dan Titus boog, dat treflyk werk,
Of Neroos ſchoone waterbaden,
En doet den Zuil van Antonyn
Of van Trajaan ten hemel ryzen,
Die by een' laagen zonneſchyn
Hun ſchaduw geeven op Paleizen.
Een ander van een grooter geeſt,
Vertoont ons de geſchiedeniſſen,
En volgt omſtandig 't geen hy leeſt,
Of uit de aêloudheid weet te giſſen.
Hier voert hy in Pompeus zaal
Held Cezar, zynde alom verraaden
Van t' zaamgezwoor'nen, die het ſtaal
Uitrukte om in zyn bloed te baaden;
Daar Brutus, op wiens fier gelaad
De zucht tot vryheid is te leezen,
Den neêrgedrukten Roomſchen ſtaat
Door Cezars dood poogt te geneezen;
Die ſchrikkende opvliegt van zyn troon,
En Brutus hebbende gevonden,
Pas tot hem zegt: gy ook myn zoon!
Of valt door drieentwing wonden.
En wil hy door een hooger geeſt
Zichzelf een ryken eertroon ſtichten,
Doet hy het Perſieſch heir, bevreesd
Voor Maçedoonſche helden, zwichten,
Daar Alexander op zyn paerd
Darius moedige olifanten
Doet vluchten voor zyn ſchitt'rend zwaerd
En brengt den ſchrik aan alle kanten.

Dan baadt de Schilderkonſt in 't bloed
Van honderdduizend Perſiaanen;
Dan voelt zy Alexanders moed
Om zich een eeuwige eer te baanen.
Ganſch Azië is haar dan te kleen.
Zy kan haar eerzucht niet bepaalen;
Maar geſpt het harnas aan haar leên
Om meer triumfen te behaalen.
Le Brun, ô groote ſchilderheld!
Had gy wel mindere gedachten,
Wanneer gy op de proef geſteld
Geringer voorwerp dorſt verachten?
Had gy in Alexanders tyd
Geleefd, hoe zou men van u ſpreeken!
Heeft hem Apel Kampaspe ontvryd,
U zou geen Statira ontbreeken.
Egipte roemt dat zyn Kaldeen,
Die Izis en Oziris eerden,
Aan Giges deeze konſt voorheen
By hen gevonden eerſtmaal leerden.
De Griekſche wysheid ſtond verſteld,
Als zy op platte tafereelen
Door Dedaals neef, dien ſchilderheld,
Deez' nieuwe ſchepſelen zag teelen.
Ach, riepze, dat gy door de lucht
Met waſſe vleug'len hebt gevlogen,
't Kretenzer doolhof zyt ontvlucht,
ô Dedalus, is niet gelogen:
Neef Pirrus heeft veel meer gedaan;
Hy zou de goden zelf bedriegen:
Want daar men u ziet voor ons ſtaan,
Doet hy u op panneelen vliegen.
Athene roemt op Polignoot

Die

Die 't konſtgraaveeren heeft gevonden,
Met Mikon zynen tydgenoot,
Die t'zaam' naar de eeuwige eerkroon ſtonden.
Door dezen ſchynt de konſt verſpreid,
Die 't hoofd toen opſtak by de Grieken,
En vol van glans en Majeſteit
De hoven doorvloog op haar' wieken.
Toen rees de groote Fidias,
Die 't heilig ſchild van Pallas maalde,
Met eenen, die zyn leerling was,
En voorts een eeuwige eer behaalde
Door zyn' Olimpiſchen Jupyn,
In goud en marmerſteen geſneden.
De Griek riep uit: kan 't mooglyk zyn
Dat gy, gebleven hier beneden,
Die wonderlyke trekken bragt
Uit uwen geeſt in 't Godlyk wezen,
Die majeſteit, die groote kracht,
Die Jupiter van elk doet vreezen?
Ik heb, ſprak Fidias, Homeer
In zyne vaerzen willen volgen,
Daar hy met zynen fenixveêr
Dien God dus ſchildert, als verbolgen:
„Het hair verſtrooijde op 't godlyk hoofd
„Des donderaars, de winkbraân zonken.
„'t Gezicht, nu ſchitt'rend dan verdoofd,
„Scheen als een ſmeulend vuur t' ontvonken.
„De hemel ſchudt, de Olimpus kraakt,
„Terwyl hy met zyn blixemſtraalen
„Het kruid der aarde zengt en blaakt,
„En bergen zinken doet tot dalen.
Zo blyft, doorluchte Fidias,
Uw naam vereeuwigd door uw' werken,

Al zyn zy, laas! tot puin en aſch
Vergaan met de oude Griekſche kerken.
De Dichtkunſt die gy hebt geacht,
Zingt nog hoe uw Minerf t' Atheenen
De waereld in verwondring bragt.
De ſtraalen van haar' wysheid ſcheenen
Om 't Godlyk beeld. De krygspiek drilt.
Men ziet den ſtryd der Amazoonen
Met Thezeus om het blinkend ſchild
Van buiten in een lyſt vertoonen.
Van binnen ziet men Tifons rot,
De reuzen die den hemel tergen,
Geblixemd van den dondergod,
Verpletten door gebroken bergen.
De Sfinx, haar wysheid toegewyd,
Bewaart de krygshelmet vol lauren.
Op haare broozen ſtaat de ſtryd
Der ſnoô Lapiten en Centauren.
Dit werk heeft 's meeſters roem verbreid,
En pronkt naaſt and're kunſtçieraaden
In 't goude koor der eeuwigheid,
Daar 't Nyd noch Afgunſt kunnen ſchaaden.
Ontſluit, ô ſchoone Schilderkonſt!
ô Zuſter van de Zanggodinnen
Deez' Tempel! laat myn geeſt de gonſt
Van uwe lievelingen winnen!
't Gaat wel, men opent my de deur.
ô Goôn hoe ſtaa ik opgetogen!
Zien wy ſchakeering van koleur?
Of ſpeelt het leven voor onze oogen?
Hier hangt een werk van Mikons hand,
Daar Priaam ſneuvelt voor de altaaren,
De Griek vol woede blaakt en brandt,

En ſleept Kaſſandra by de hairen,
Door Ajax ſnooden luſt verkracht.
Apollodorus van Atheenen
Verbeeldt hoe hy de goôn veracht.
Men ziet hem teſſens laſt'ren, weenen,
En dreigen, daar hy op een klip,
Met kracht de onſtuime zee ontzwommen,
Het wrak van zyn geblixemd ſchip,
Vol roofs van Trojes heiligdommen,
Met hartenleet ten grond' ziet gaan.
Hy moet al laſterend verdrinken;
Neptunus drietand doet door 't ſlaan
Hem met de rots in zeeverzinken.
Wat verder zien we een heerlyk beeld,
Penelope, den roem der vrouwen
Uit Zeuxis ſchrand'ren geeſt geteeld.
Zyn Juno die wy hier aanſchouwen
Is heerlyk, en volmaakt van leeſt,
Wyl hy, uit de Agrigenter maagden,
Vyf ſchoone keurde, die hem 't meeſt
Met de and're konſtenaars behaagden.
Uit de eene koos hy 't fier gelaat,
Een aanzicht net en fraaij beſneden,
Uit de andere de juiſte maat
Der armen, en der poez'le leden.
De derde ſchonk bevalligheid,
De vierde een welſtand aller deelen,
De vyfde een fiere majeſteit;
Die, hoe ontzaglyk, 't hart kon ſtreelen,
Een hemelkoninginne waard.
Uw fruit, aantreklyk voor elks oogen,
ô Zeuxis, maakte u ook vermaard,
Hier hebt gy vog'len door bedrogen,

Wanneer gy met Parazius
't Vermaarde wedſpél had begonnen.
't Is waar uw fruit bedroog den muſch:
Maar gy wierdt echter zelfs verwonnen
Door 't net geſchilderde gordyn,
Dat gy te haaſtig wout verſchuiven.
Maar 't volk vergaapt zich aan den ſchyn.
't Is zo veel konſt dus vrucht en druiven
Te ſchild'ren als geplooijde ſtof,
Daar de Efezier in was bedreeven.
Men geev' hem hierom grooten lof,
Nog zal hy dien te boven ſtreeven
Door and're werken van zyn hand,
Naar de evenmaat der aangezichten,
Een ſchoonen omtrek, vaſten ſtand
Des beelds, en vlakke ſnelle lichten.
Maar zagt, wat wond'ren zien wy meer?
Twee ligtgewapende ſoldaaten,
Zy werpen hunne ſchilden neêr,
Wyl zy verbaasd den ſtryd verlaaten.
De één ſchynt door 't loopen als verhit,
En zoekt wêer ademtocht te krygen,
En de ander, die gints nederzit,
Schynt moede en afgemat te hygen.
Dit konſtſtuk pronkt met Demons naam.
Maar 't ſtuk dat wy daar naaſt zien hangen
Is meer vereeuwigd door de faam.
'k Word van verwondering bevangen,
Timantes, groote ſchilderheld,
Door 't puik van uwe tafereelen,
Vol ſchikking, die uw' wysheid meld,
In 't hand'len van de konſtpençeelen.
Wy zien de onnozele Ifigeen.

Voor

Voor 't bloedaltaar der prieſt'ren bukken.
Al 't heir vol droefheid, ſtort gebeên,
Op hoop van haar den dood te ontrukken.
Ja Kalchas zelf, de aartshuichelaar,
Laat traanen, beeft, en ſchynt te ſidderen,
Wanneer de maagd met hangend hair
Het oog ſlaat op de Griekſche ridderen,
En prinſen die rondom haar ſtaan.
Geveinsde Uliſſes ſchynt te ſchreijen.
Held Ajax roept de goden aan
Op 't naar gezucht der maagdereijen.
Vorſt Menelaüs ziet zyn nicht
Vol droefheid aan, en ſchynt te weenen
En roepen: welk een wreed gezicht!
Een konings dochter van Miçeenen,
Een overſchoone lentebloem,
Nog naauwlyks uit de knop gebroken,
Vrouw Klitemneſtraas hoop en roem,
Die helden heeft in min ontſtoken,
En vorſt Achilles lieve bruid,
Moet op den eiſch der godheid ſterven.
Diaan herroep uw wreed beſluit!
'k Wil Helena voor eeuwig derven.
Nooit ſtort' men dit onnozel bloed.
Indien men, Goden, voor het leeven
Den val van Troije koopen moet;
Wel aan, ik ben getrooſt te ſneeven:
Maar ach! het noodlot, al te wreed,
Eiſcht maagdebloed tot offerhande!
Daar knielt ze, en 't moordmes is gereed.
Elk wreek' deez' dood, en myne ſchande,
Op Paris, Priaams laffen zoon!
Deez' ſlag, ô dapp're Griekſche helden,

ô Wreekers van myn bitt'ren hoon,
Zal duizend Trooijſche koppen gelden.
Dus ziet men in dit braaf gelaat,
Hoe gramſchap, vrees en medelyden,
Met wraakzucht, droefheid, ſpyt en haat,
Het koningklyk gemoed beſtryden:
Maar Agamemnon gaat de rouw
Om zyne dochter diepſt ter harte.
Als heur Timantes ſchild'ren zou
(Wiens kloek penceel het leeven tarte)
Schoot hy in kracht en konſt te kort;
Dies moeſt de mantel 't hoofd bedekken,
Terwyl hy zucht, en traanen ſtort,
Die elk tot medely verwekken.
Hy kan het alderlieffte kind
Niet voor het bloedaltaar zien ſlachten:
Zyn hart heeft dit te teêr bemind,
Het ſmelt in druk op zyne klagten.
Eupompus ſchilderde ook met konſt,
Daar Sicionië op mag boogen,
Zyn naam leeft door Pikturaas gonſt,
Al blinkt zyn werk niet voor onze oogen.
Gints zien w' in 't aartig tafereel,
Hoe de Overwinning op een wagen
Vier roſſen ment, met haar gareel,
Die deez' Godin, elks welbehaagen,
Ten hemel voeren op den wind;
Voorts Hebe, een meisje jong van jaaren,
Lieftallig, overal bemind,
Godin der jongkheid, blond van hairen,
Die dart'lend golven om den hals.
Haar ſluijer ſpeelt rondom de leden,
Bedekt een boezem quiks en malſch,

Met

Met duizend zoete aantreklykheden.
Nikomachus doorluchte geeſt
Blonk dus in 't Kapitool te Romen,
En is alom beroemd geweeſt.
Wie kan zyn' luſten thans betoomen,
ô Schilderkonſt, in dit vertrek?
Wie kan uw konſtenaars volpryzen?
Myn zang loopt buiten myn beſtek,
Vervoerd door zo veel Griekſche wyzen.
Wat ſchoonheid toonen Filoxeên
En Ariſtides in hunn' werken,
Daar Pamfilus mê heeft geſtreên.
Wat wond'ren zyn 'er aan te merken
In deez' befaamde konſtenaars.
Wie kan naar waarde Echion loven?
Het zonnelicht verdooft de kaers.
Zyn' konſt gaat allen roem te boven.
Ei zie wat lieve en zoete maagd
Vlecht hier een krans van kruid en bloemen!
Zeg, ſchoone, wie uw oog behaagt?
Wie zal zich zo gelukkig noemen
Dat hy uw tuiltjes waardig zy?
Gy lacht, en wilt geen antwoord geeven?
ô Goôn! wy zien een ſchildery,
Die niets ontbreekt dan 't waare leeven!
Pauſias heeft zyn lief Gliceêr
(Die hem de ſchikking van de verven
Door bloemſchakeering, zacht en teêr,
Geleerd heeft) dus behoed voor 't ſterven.
Wat ſtuk zien wy dus onvoldaan?
Het ſchynt een t' ſamenkomſt der Goden.
Eufranor dorſt dit werk beſtaan,
Zyn zucht tot loſ ſcheen hem te noden

Tot zulk een godlyk meesterstuk:
Doch hy, vervoerd door zyn' gedachten,
Maalt God Neptuin met goed geluk
Zo schoon als iemant kon verwachten:
Maar wyl hy al zyn konst besteed,
Kon hy daarna Jupyn niet treffen;
Hy staakt zyn werk met hartenleet,
En moet te laat zyn ramp beseffen.
De jonge krygsliên, die wy gints
In 't schip zien treeden, zyn de helden,
Die Jazon, Argos dapp'ren prins,
Wiens roem de grootste dicht'ren melden,
Getrouwlyk volgen op den tocht
Naar Kolchis; om het vlies te winnen.
Dit stuk, door Guidias gewrocht,
Plagt Romen om zyn konst te minnen.
Ook zien w' een werk van Antidoot,
Een tweegevecht, gemaald te Atheenen;
Maar 't geen zyn roem het meest vergroot,
Die door den tyd ligt waar' verdwenen,
Is, dat de groote Nicias,
Het licht der konst in zyne tyden,
Deez' wakk'ren meesters leerling was,
Wiens werk hier pronkt aan alle zyden.
Wy moeten langs deez' gallery
Zyn overdeftig werk beschouwen.
Koom laat ons wand'len aan deez' zy.
ô Zoet bedrog! deez' konstgebouwen
Zyn op een platten muur gemaald!
ô Hand van wonderlyk vermogen!
Hier wordt natuur zelf achterhaald.
De doorzichtkonst bedriegt onze oogen!
Gints staat Neméa in een nis,

Zy temt een leeuw, den vorſt der dieren;
Wyl zy Godin der boſſchen is.
Hier naaſt is Bachus, zie hem zwieren
En dronken wagg'len, met Sileen,
Zyn' Satyrs en zyn' Wynpapinnen.
Hier danſt, daar ſpuuwt, gints rolt 'er een:
Die dronken wil den dans beginnen,
Op 't ſchel geluid van evoë.
ô Roem der Griekſche konſtenaaren,
Uw naam vliegt over land een zee,
De lauwerkroon verçiert uw' hairen.
Auguſtus heeft uw werk bemind!
Die overwinnaar wierd bevangen
Van konſtluſt door uw' Hiacint,
Die in zyn' tempel wierd gehangen,
Na dat die keizer was vergood.
Maar zoude ik, wat ik zie, verhaalen,
Myn ſchilderzang wierd veel te groot;
Ik treede in een der naaſte zaalen.
De Siçioonſche ſchildergeeſt,
Melantus, ſtreelde elks hart door de oogen.
Hoe groot die ſchilder is geweeſt,
Is waard te worden overwogen.
Hy had den koning Ariſtraat
Geſchilderd op deez' zegenwagen,
Waar achter de Overwinning ſtaat,
Die hem, naa 's vyands nederlaagen,
Verçiert met eenen lauwerkrans:
Maar 't heerlyk ſtuk wierd haaſt geſchonden:
Want, naa den dood des ſnô tirans,
Heeft zich Aratus onderwonden,
Zyn lang verdrukte vaderland
Te redden uit de ſlaafſche banden.

't Ge-

't Geluk verzelt zyn ſtrydb're hand,
Hy ſchopt het hoofd der dwingelanden,
Tiran Nikokles, uit den troon,
Vernielt alom de beeldteniſſen
Der ryksverraaders tot hunn' hoon;
De held wil nochtans 't werk niet miſſen,
Dat door Melantus hand zo eêl
Is uitgevoerd. Hy ſtaat verwonderd
En ſtaroogt op dit Tafereel,
Het welk alleen wordt uitgezonderd:
Doch zucht tot konſt zwicht voor den haat.
Het ſtuk mag in 't geheel niet blyven.
Hy volgt te ligt Nealces raad
Die 't hoofd des dwinglands uit doet wryven.
Het ov'rig werk wordt duur geſchat,
Van prinſen en vermaarde heeren,
Die op den rykdom van een ſtadt
Deeze enk'le ſchildery waardeeren.
Ei my! wat felle blixemſtraal
Verblindt met kracht myn' ſcheemrende oogen
En ſchittert door de ſchilderzaal?
Zy brandt... ô neen, ik word bedrogen,
Dat doen geen blixems van Jupyn:
Maar van den prins der konſtenaaren!
Bedekze weêr met uw gordyn,
Godin, en laat my wat bedaaren,
Eer Alexander uit zyn hand
Apelles ſchildervuur laat glippen,
My de oogen blaakere en verbrand'
Die ik bedekt hou met de ſlippen
Van 't kleed.... gy hebt myn beê verhoord,
En ſtreelt my weder hart en zinnen.
'k Zie Venus, die elks oog bekoort,

Het

Het puik der hemelſche Godinnen,
Gebooren uit het ſchuim der zee.
Zy ſchynt gekleed met dunnen waſem.
Men welkoomt haar aan Ciprus ree,
Terwyl zy met haar zoeten aſem
De roos doet bloeijen, daar zy treedt.
Zy vlecht het hair met paerelſnoeren.
Al de Uuren maaken zich gereed
Om haar ten hemel in te voeren.
Zo leeft gy, ô Kampaspe, in ſchyn
Van Venus, door 't pençeel uws minnaars,
Die zuchten moeſt van minnepyn,
Eer hy uit d' arm des overwinnaars
Van Azië, u ontfing, door gonſt
Tot zynen geeſt, zo kloek, zo ſchrander,
Naadat de liefde tot de konſt,
Uw liefde in 't hart van Alexander
Verwon, door ſtryd en wederſtryd.
Hoe moeſt Auguſtus 't ſtuk behaagen,
ô Schoone, wyl hy 't in zyn tyd
Met plechtigheid heeft om doen draagen,
En off'ren als een heiligdom
Te Rome, in Cezars tempelkooren,
En liet, al maalde Apel u ſtom,
Uw ſtem in Griekſche vaerzen hooren.
'k Zie Megabizus d' offeraar,
Zo breed van baard, geſtrekt van wezen,
Door vetheid wagg'lende aan 't altaar,
Een hinde, uit honderd uitgelezen,
Eerbiedig off'ren aan Diaan,
Geholpen door der prieſt'ren reijen,
In ſchyn met godsvrucht aangedaan,
Om 't volk te ſtraffen of te vleijen,

Naa dat het tot hun voordeel ſtrekt.
'k Zie Klitus, 't puik der Griekſche helden,
Gemaald of hy ten ſtryde trekt,
Den helm ontfangt, en na de velden
Van Azië, Filippus zoon,
Uit Macedoniën, wil volgen;
Een Prins die in de plaats van loon,
Door Alexander zelf, verbolgen
In dronkenſchap, wierd omgebracht;
Wyl hy hem niet als God wilde eeren,
Des vaders daaden hooger acht,
En ſmaalt op 's konings wyfſche kleêren,
Die 's and'rendaags den held beſchreidt,
Het hof vervult met jammerklachten,
Een heerlyk lykvuur hem bereidt,
En 's hemels gramſchap wil verzachten.
'k Zie Abro, dat welluſtig beeſt,
Van 't eiland Samos, naar het leeven,
Een logge vetſmul, grof van geeſt,
En in een ſchildery, daar neven',
Een man beroemd door kloek verſtand;
't Is Gorgoſtheen, de treurſpelſchryver,
Die 't hoofd laat ruſten op de hand,
De nägels kaauwt, en peinſt vol yver
Hoe hy zyn ſpelen ſchikken wil;
Opdat zyn naam niet word' mispreezen
Van Momus, of een albedil,
Die ſchimpt, en niet beſchimpt wil weezen.
Meer helden pronken door de konſt
Des ſchilderprins, wiens wonderwerken
Hem bragten in der vorſten gonſt;
Wiens roem de Faam op vlugge vlerken
Den nazaat eeuwig melden zal,

Ten

Ten ſpyt der ſchilderkonſtbarbaaren,
Benyders, die hy overal
Grootmoedig in den ſchild dorſt vaaren;
En kluiſt'ren in zyn ſchildery;
Die Grieken niet alleen, maar Romen
Hieldt opgetogen, dat hem bly
Zag in zyn wal verwellekoomen.
Hier was het dat zyn kloek pençeel
By iedereen den prys behaalde,
Door 't paerd, zo leevend ſchoon en eêl,
't Geen 't vuur als uit zyne oogen ſtraalde.
Hy lette op 't oordeel van geen menſch,
Die door de wangunſt aangedreeven,
Ligt tegen zyne hoop en wenſch
Den prys kon aan zyn vrienden geeven;
ô Neen, hy brengt een leevend paerd
By 't ros, gemaald met zyn pençeelen,
Dat brieſcht, en ſchuimbekt, roert den ſtaart,
En poogt Apelles dier te ſtreelen;
Dus won hy d' opgehangen prys,
Ten ſpyt van de andere konſtenaaren,
Wiens paerden op zo ſchoon een wys
Noch leevend niet geſchilderd waaren.
Ook heeft hy Alexander hier
Vertoond op zynen zegewagen,
Van wezen dapper, jong, en fier:
Maar 't moeſt, wie konſt bemint, mishaagen,
Dat keizer Klaudius zo ligt
Dit heerlyk wezen uit deed wryven;
Om dat Auguſtus aangezicht,
Dat echter kon vereeuwigd blyven,
Op Alexanders lyf zou ſtaan;
Dus moeſt die eeuw twee beeldteniſſen

Des helds, door prins Apel gedaan,
Om 's keizers zinlykheden miſſen.
Ook maalde hy den krygsgod Mars,
Geboeid aan voeten, hals, en handen,
Die wreed van opzicht, ſtuurs en bars,
Uit boosheid knarſte op zyne tanden.
Hier naaſt zien wy Achilles zoon,
Held Pirrus, koning van Epieren,
Die teffens dapper ſchynt en ſchoon;
Geharnaſt om de krygslaurieren
Te winnen in het veld van eer,
Den Griek een heldenſpoor te baanen,
En gaan vol moed en kracht te keer
't Ontelbaar heir der Perſiaanen.
Ook maalde deeze kloeke hand
Diaane, in 't midden van haar reijen;
Voor wie een ree op 't outer brandt,
In de Teſſaliſche valleijen
Gevangen voor de jagtgodin,
Door Nimfen, ſchoone jagereſſen,
Die uit een afkeer van de min
Haar' brand in koele beeken leſſchen.
Dees reinigt haar getrouwen hond
Den muil van bloed, en die plukt bladen
Tot artſeny voor zyne wond;
Een ander is met wild beladen
Door haar gevangen op de jagt.
Hier ſnydt men takken af tot pylen,
Daar deelt men t'ſaam het koſt'lyk vacht,
Gints zienwe een maagd haar jagtſpriet vylen,
Die op een rib van 't everzwyn
De punt is drillende afgebroken.
Deez' draagt een vaas vol offerwyn,

Die

Die hout en takken om te ſtooken.
Een ander boet of maakt een net,
Terwyl een deel der ſchoone reijen
Op 't leger van de honden let,
En and'ren d' offerdiſch bereiên.
Gints zien we 'er door de jagt vermoeijd,
Die ſluim'rend haare leden rekken,
Of daar het bruiſchend beeknat vloeijt
In ſlaap geraakt, zich voelen wekken,
Om haar godin met feeſtgebaar
En zoet geluid van maagdekeelen,
Eerbiedig by het veldaltaar
Te looven, en het oor te ſtreelen,
Als Febus paerden gaan te ruſt,
De hooge bergen ſchaduw geeven,
En Venus ſter de kimmen kuſt,
Geen nevels boven 't aardryk zweeven,
Behalven wolkjes, die Diaan,
Gezeten op haar hemelwagen,
In 't midden van de held're maan
Door haaren ſterren-heirweg draagen.
Gints zien we Apelles laatſte werk,
Zyn Venus, die haar glans ten toon ſpreit,
Ze is naakt, en zit op 't dunne zwerk,
Elk ſtaat verbaasd om haare ſchoonheid.
Het loddrig oog ſchiet vonk op vonk,
Van 't mondje vloeijen nektar druppelen:
Zy maakt de ſtramſte gryzaards jongk,
En doet den ſtuurſten wysgeer huppelen,
Als hy dit hemelſch beeld beziet,
Dat alle zinnen kan bekooren.
Zwyg oudheid, ze is uit zeeſchuim niet;
Maar uit Apels pençeel gebooren,

Op 't eiland Kos, daar zweeftze om hoog
Nu haar de hemelreijen nooden.
Gints treedt ze in Iris regenboog,
En voert haar' ſchilder by de Goden.
Nu toont de tafereelgodes
Jalizus, met zyn' jagthond, konſtig
Geſchilderd van Protogenes.
Wat god was uw pençeel zo gonſtig,
ô Schilderheld, dat gy den prins
Der kunſtenaars hieldt opgetogen?
Hy zag verwonderd hier en gints,
Mistrouwende zyn konſt en oogen.
Ach! hier ontbreeken maar alleen
(Dus barſt hy uit naa 't diep ontroeren)
Drie hemelſche bevalligheên,
Om 't ſtuk ter ſterren in te voeren!
Godin wat ſchoonheid ſtelt g' ons voor!
Wy zien der Goden beelden praalen,
Geſchilderd van Asklepîdoor,
Tot eeuwig çierſel uwer zaalen.
Jupyn zienw' op zyn' adelaar;
Die oppergod, en blixemdraager
Pronkt met een diadeem op 't hair.
Hier nevens ſtaat de waereldplaager,
God Mars, de ſchrik van ſtadt en veld,
Van 't hoofd gewapend tot de voeten,
Dien de uitgeteerde wolf verzelt,
Als haakende om een roof te ontmoeten.
Hier nevens zien wy Venus ſtaan.
De gordel Ceſtus çiert haar' leden.
Zy lonkt haar' Mavors ſteelswys aan;
De ſmidt Vulkanus wordt beſtreden
Van yverzucht, terwyl zy lacht,

En haare duiven trekkebekken.
't Schynt of hy met zyn net weêr wacht
Om hunne ſnoepery te ontdekken.
In Juno zien we een majeſteit,
De paauwen trekken haaren wagen.
In Pallas zweemt ernſthaftigheid.
Men ziet haar 't ſchubbig pantſer draagen,
Met krygsſpiets, helm, en beukelaar.
Apol ſchynt op zyn lier te ſpeelen,
De lauwerkroon verçiert zyn hair.
Diane zienw' een jagthond ſtreelen.
Een krans van graan çiert Ceres 't hoofd.
Merkuur ſchynt weg te willen vliegen,
Als hebbende iets den goôn ontroofd,
Of zoekende Argus te bedriegen.
Neptuun zit op zyn ſchulpentroon,
Verçierd met paerlen groot van waarde.
Vrouw Veſta voert op 't hoofd een kroon
Van ſteden, als Godin der aarde.
Maar zacht wat ſcheepſtryd toont men hier?
My dunkt ik zie de Egiptenaaren
Den Nyl, hun ſchoone hoofd-rievier,
Vol moeds met hunne vloot bevaaren,
Bevechtende den Perſiaan,
Die Memfis helden durft braveeren.
D' een valt zyn' vyand dapper aan,
En de ander poogt hem af te keeren.
De pylen haag'len door de lucht.
De pektoorts brandt in zeil en touwen.
Men bluſt de vlam, men ſchreeuwt en vlucht;
Wat menſch kan zonder ſchrik aanſchouwen,
Hoe 't zwaerd aan alle kanten woedt,
En maaijt een oegſt van heldenkoppen!

De

De Nylſtroom mengt met menſchenbloed
Zyn' kriſtalyne waterdroppen,
En braaktze in 't Middellandſche zout
Al walgende uit, door zeven keelen,
En vloekt de krygsliên, die zo ſtout
Op zynen ſtroom den meeſter ſpeelen.
Gy hebt, Nealces, deezen ſtryd
Geſchilderd, geeſtig, kloek en kragtig;
Waarom gy roemens waardig zyt.
De aêloudheid is uw naam gedagtig.
De Krokodil, die in het riet
Verſchuild, om d' Ezel te verſlinden,
Beduidt ons waar de ſtryd geſchiedt,
En hoe de Pers zal ondervinden,
Dat hem de Egiptenaar verjaag',
En doe van zyne ſtranden wyken,
De vloot van Memfis hoofdſtroom vaag',
En dwing' de trotſe vlag te ſtryken,
Zo werd de zee weer vry en ruim.
Gy zult door zulk een vinding leeven,
Zo wel als door het paerdeſchuim,
Dat gy zyn eiſch niet wiſt te geeven,
Voor dat ge uit ongeduld een vuil'
Bemorſte ſpons beſtond te werpen
Na 't paerd, en trof het voor den muil;
Waar door (hoe g' eerſt uw geeſt mogt ſcherpen)
't Geval uw' naerſtigheid verwon;
Wyl 't ſchuim ſcheen waarlyk ſchuim te weezen,
Dat, voor u, niemant ſchild'ren kon.
Uw naam wordt ook van elk geprezen,
Pireïkus, door de aartigheid
Van duizend kleene beuzelingen.
Gy maalde een boer die ſchreeuwt en ſchreijt,

En ſchynt te worſt'len en te wringen,
Om dat hem door een Dorp-barbier,
(Van aanzicht puiſtig, vies en kluchtig,
Een krom pedantje, mal van zwier)
Met haak en nyptang, fiks en luchtig,
Een kies wordt uit den ſmoel gehaald.
Ik laat hem bezig met den kinkel,
En zie wat gy hebt afgemaald
In zynen wonderlyken winkel.
We aanſchouwen blinkend moordgeweer,
Om 't volk na de Elizeeſche velden
Te zenden, over Karons veer,
Na de oude en afgeleefde helden,
By wien men gul en vrolyk leeft,
Van leemten weet nog and're quaalen,
En geen barbier van nooden heeft
Om ons de kiezen uit te haalen.
Men ziet 'er honderd potten ſtaan,
Zo vol vergifte en baſtaart naamen,
Dat zonder tov'ren te verſtaan,
Geen wyze Egiptenaar zou raamen
Wat drek 'er in verborgen is.
De zolder hangt vol krokodillen,
Zeer vreemde vogelen en vis;
Die Eskulaap hem leerde villen.
Zyn knechts zyn ook beſchouwens waard,
Die de ezelskoppen vlytig ſchuuren
Met ſchuimend zeepzop in den baard.
Een besje lacht om die poſtuuren,
En maakt een paskaart van haar toot;
Waar in de meeſte ſteden komen
Van de oude ſchyf (nu waereldkloot)
Van 't uiterſt Thule tot aan Romen.

Vergeef 't my wyze konſtgodin
Dat ik u roem met boerteryen;
Uw kluchten-ſchilder gaf 't my in,
Minerf wil ook verpoozing lyën.
Neem myne zangnimf by de hand,
Zy volgt als zuſter uwe ſchreeden.
Waar brengt g' ons? ach wy zyn op 't land!
Daar w' op gebloemte en kruiden treeden.
Koom laat ons zitten in het groen,
By 't ruiſſchen van deez' klaare beeken.
Hier zien wy in het lentzaaijzoen
De ted're knopjes openbreeken.
Hoe friſ, hoe geurig waſt het kruid,
Bedauwd met 's hemels koelen waaſem,
Belonkt van Titon en zyn bruid,
Geſtreeld door Sefyrs zachten aſem.
Waar zyn we? is dit het zalig veld?
Of is Saturnus tyd herbooren?
De hemelſche Pandoor herſteld,
En ſtreelt zy 't aardryk als te vooren?
Is al 't gedierte mak en tam?
Is Mars geboeid? Belloon gebannen?
Weidt de Afrikaanſe leeuw by 't lam?
En vreeſt de vryheid geen tirannen?
Is 't heiloos goud, waarom men zwoegt,
En moordt, en rooft, in de aard begraaven?
Groeijt alles zonder dat men ploegt?
Wordt nu geen heer gevleid van ſlaaven,
En kent men geenen nyd of haat?
Pluimſtrykery bedrog en veinzen,
Of gierigheid, of zucht tot ſtaat?
Uit ieder vry zyn hartgepeinzen?
En ziet men weêr uit tederheid

Den

Den broeder zynen broeder kuſſchen?
En zal de Hemelmajeſteit
Den blixem van haar' gramſchap bluſſchen?
ô Ja, de zuiv're vreede ſticht
Altaar en kerk in deez' landsdouwen.
Maar goôn! bedriegt men myn gezicht?
Het is een konſtſtuk, dat we aanſchouwen,
Verbeeldende den gulden tyd,
Van weelde en welluſt overgoten,
Den vorſt Auguſtus toegewyd,
Die Janus tempel heeft geſloten.
ô Zielverrukkelyk vertrek,
't Welk Lucius pençeel bemaalde,
Dat g' eeuwig tot getuigen ſtrekk'
Wat licht zyn ſchrand'ren geeſt beſtraalde!
Hy heeft de Landſchapſchilderkonſt
Het eerſt geoeffend op de muuren;
En won in Romen ieders gonſt,
Waarom zyn naam zal eeuwig duuren.
Hoe! ſluit gy nu ô ſchoone maagd
Voor myne zanggodinne uw deuren?
Miſſchien heeft u haar lof mishaagd.
Waarom geeft gy haar ſtof tot treuren?
Mag zy niet weiden in den beemd
Van uwe ſchilderlekkernyën?
'k Merk dat gy haar 't gezicht beneemt
Van de adeloude ſchilderyën;
Opdat ze een weinig adem haal',
En heb' verpoozing tuſſchen 't zingen;
Ook vindt zy in uw ſchilderzaal,
Godin, zo veel beſpiegelingen,
En zulk een overryke ſtof
Om de oude konſtenaars te pryzen,

Dat z' eer zou dwaalen in hunn' lof,
Dan hunne wond'ren aan te wyzen.
Zy vond geen eind voor haar gedicht,
Indien zy ſtuk voor ſtuk zou roemen
Wat de oudheid brengt voor haar gezicht.
Wie telt de loveren en bloemen
Op 't altoosblocijend Helikon?
De drupp'len van den hoefbronader?
De ſtraalen van de held're zon?
Die kroon van aller dicht'ren vader.
Treedt yverige ſchilderjeugd
De aêloudheid naâ met wakk're ſtappen;
Maar volg vooral het pad der deugd,
En oeffen u in wetenſchappen.
Let op de ſchikking der natuur,
Nooit moet gy haare kragt verliezen:
Maar leer van uw' godin Piktuur,
Het ſchoonſte uit haare ſchoonheid kiezen:
Dus zyn u de ouden voorgegaan.
Beſchouw hunn' naagelaaten' werken:
Hunn' beelden die te Rome ſtaan;
't Bouwvallig overſchot der kerken,
Pronknaalden, ſteenen uit den grond
Gegraaven in de laater dagen,
Vol heerlyk beeldenwerk halfrond,
Dat keurige oogen kan behaagen.
Ding, ding de aêloudheid na de kroon:
Zo g' als Appellen uit kunt ſteeken,
Zal uwen geeſt noch roem, noch loon,
Noch Alexand'ren gunſt ontbreeken.

LOFKRANS

Voor de ſtadt

HAARLEM.

LOTKRANS

Voor de Jeugd

HAARLEM.

LOFKRANS

Voor de ſtadt

HAARLEM.

't Luſt my de aêloude ſtadt, beſpoeld van 't kronk'lend Spaa-
Een krans van zegening te drukken op de hairen, (ren,
En wand'lend met vermaak door 't Kenn'mer paradys,
De Trouw voor 't Vaderland te zingen, haar ten pryz'.
ô Haarlem, koningin van duizend vruchtb're hoven,
Wie kan uw' heerlykheid en ſtand naâ waarde loven?
Zwicht Tempe voor deez'ſtreek. Zwicht Peneus voor deez'vliet,
Die uit zyn waterkruik het nat in d' Yſtroom giet.
ô Trouw, en Vryheid, weeſt de dierb're zanggodinnen
Die ons ontvonken. Helpt den zegezang beginnen.
De hooge Blinker ſtrekke ons tot een Helikon,
En Spaarnes eed'le vloed een klaare Hengſtebron.
Verander, ſchoone Hout, uw' bladeren in tongen;
Zo word' de roem der ſtadt met eigen lof gezongen.
Of laat het pluimgediert' zyn orgelkeeltje ſlaan,
Op 't ruiſchen van 't geboomt'. 't Gaat wel, wy heffen aan.
Waar zal ik, ſchoone ſtadt, uw ouden oorſprongk zoeken?
Kan ik betrouwen op het dwaallicht van de boeken?
Dees zegt dat gy wel eer zyt door * *Heer Lem* geſticht,

Een

* Uit dezen *Heer Lem*, of *Willem*, als men zyn geſlacht naſpeurt, zyn gekomen *Ezeloor* en *Valk*, van welker waardy wy zien kunnen, als we inzien de ſtichting van *Voorburg* en *Valkenburg*, maar alles is zonder grond, en nu al lang van de naauwkeurige onderzoekers met goed bewys wederſproken. De naſpeurende *Boxhorn* (op mondelinge onderrechting van wylen dien ſcherpzinnigen en ſcherpzienden *ſchryver*, hoewel hem eenig toeval de oogen verduisterde) brengt eerſt het bedenken, dat *Haarlem* zoude zyn een *Heim* der *Herulen*, te voorſchyn; doch twyffelachtig en zonder beſluit te neemen. Om welk bedenken met zekerheid te beveſtigen, zich zo veele ontwyffelbaare blyken bloot geeven, dat ik niet weet hoe die in de oudheid ervaaren mannen

langer

Een ander, dat gy blyft aan * Haarlems ſtam verplicht,
Een ridderlyken ſtam, geächt by Hollands braaven,
Wiens

Janger in hun beſluit ſtil geſtaan hebben. De *Herulen* dan, zyn volken, by *Ammianus Marcellinus*, *Trebellius Pollio*, *Zoſimus*, *Suidas*, en andere ſchryvers, bekend: deze, zegt *Jornandes*, dat uit hun half-eiland *Scandinavia* ('t geen met een engen hals aan *Ruſſia* paalt, en ten den deele *Noorwegen*, *Zweden*, *Gotland*, en andere noordſche landen bevat) uitgetogen zyn, om andere woonplaatſen te zoeken. *Eugippus*, in 't leven van den abt *Severinus*, die de apoſtel der *Noriciërs* genoemd wordt, ſchynt te kennen te geeven, dat de *Herulen* in dien tyd, de ſtreek van *Norikum* (nu in 't gemeen *Beieren*) bewoond hebben. *Aimonus* maaktze de zelfde met de *Longobarden*; 't welk zo zynde is van deezer optogt en plaatsverwiſſeling genoeg bekend; doch *Prokopius* ſpreekt van een oorlog, die tuſſen de *Longobarden* en *Herulen* geweeſt is, alwaar de *Herulen* zo geſlagen wierden, *dat ze genoodzaakt waren hunne woonplaatſen te verlaaten en andere te zoeken.* De redenaar *Mamertinus*, in zyn reden voor den Keizer *Maximiaan* uitgeſproken, zegt aldus; *als alle de Barbaaren geheel Gallië met verwoeſting dreigden, en niet alleen de Borgondiers en Alamannen; maar ook de Chaubonen en Herulen, in krachten de eerſten onder de Barbaaren, in woonplaatſen de laatſten, met een ſneldriftigen loop in deeze landen ingevallen waaren* enz. uit welke woorden ik leere, zegt *Kluverius*, *dat de Herulen* en *Chaubonen* (of *Caivonen* of *Cauchen*, gelyk zy genoemd worden) ten tyde van *Maximiaan*, door geheel Duitſchland het landſchap achter rugge laatende, tot aan den Ryn doorgedrongen zyn. Wat kan 'er klaarder gezegd worden? waar van deeze, myns bedunkens, de voetſtappen in *Kaukerk*, en die in *Herulheim* gelaten hebben. Niet te vergeefs, derhalven, vindt men by *Marcellinus*: *na wiens (karietos) omkomen, men het genomen vendel der Herulen en Batavieren ('t geen de Barbaaren tot verguizing, al danſende, telkens opſteekende om hoog vertoonden;) naa een zwaaren ſtryd weder bekomen heeft.* Hier ziet men de *Herulen* en *Batavieren* onder één vaendel gevoegd; even gelyk te vooren de *Batavieren* en *Kaninefaaten*, dat zyn de *Kennemers*, waar van *Haarlem* de hoofdſtad is; tot geen duiſter bewys dat de *Herulen* toen al onder den keizer *Juliaan* hun *Heim* geveſtigd, en den naam der *Kaninefaaten*, vernietigd hebben gehad: ('t geen met den tyd des optogts onder *Maximiaan* zeer wel overéén komt) want dat *Prokopius* van de *Herulen* ſpreekende zegt: *dat hen de keizer Juſtiniaan, toen hy aan het ryk quam, met zeer goede woonplaatzen en andere dingen begiftigde*, 't geen veel jaaren laater is, moet, myns achtens, verſtaan worden, dat hy z' 'er in beveſtigde en voor wettig erkende; want zo word gezegd dat hy den *Franken* de *Gallien* gaf, daar zy die te vooren al bemagtigd hadden, waar in hy ze, om de ſchaduw der keizerlyke opperwaardigheid te bewaaren, met zynen toeſtand bekragtigde. Waar mede nu, zo ik achte, *Heer Lem* genoeg de beenen verlemd zyn, om ſtaande te kunnen blyven. *Zie dit in Oudaans Roomſche mogendheid.* bladz. 15 en 16.

* Dat de ſtadt door het geſlacht genaamd *Haarlem* zoude geſticht zyn is niet

Wiens ſlot by † Aſſumberg legt in het puin begraaven,
Door 't knaagen van den tyd en binnelandſchen twiſt.
Of wordt uw oude naam uit ** *hair* en *lem* gegiſt?
Na zand en klei, aldus in de oude taal geheeten,
Omdat gy tuſſen 't duin en weiland zyt gezeten.
Of komt men nader aan de waarheid van uw' naam,
Als gy uw' oorſprongk haalt uit helden groot van faam,
Herulen, volken, die met oude Batavieren
Vereenigd, overal de Roomſche krygsbannieren
Verzelden, tot een ſteun van 't Waerelddwingend ryk?
't Kan weezen, als men neemt den naam van †† *Heim* voor *Wyk*;
Dan zyt gy *Herulheim*, de woonplaats van die helden,
Wiens roem en dapperheid de aêloude ſchriften melden.
Men klaagt met reden dat de dapp're Batavier
Zyn daaden liever deed, dan naaliet op 't papier.
Dit maakt, ô Ouderen, den Naazaat onverduldig.
Wat zyn wy Tacitus en Cezar niet al ſchuldig,
Dat zy in hunne taal uw' deugden, dapperheid,
En daaden hebben door het ganſch Heelal verbreid?
Gelyk in Texel, als de zanden zyn verloopen,
En veele baakens weg, geen zeeman heeft te hoopen

Dat

niet denkelyk: dewyl men nergens, myns weetens, vindt dat zy hier heerſchappy gevoerd hebben: dies haalt die eedele ſtam, mogelyk zyn naam van 't ſlot, en de Heerlykheid die voorby de *Beverwyk* legt.

† Nu het huis van den oudadelyken ſtam *Aſſendelft*, tot huiden in blocijenden welſtand.

** Sommigen meenen dat dit de oorſpronk van *Haarlems* naam zoude weezen: maar, onzes weetens, vindt men geen *leem* of *kleiland* hier omtrent, ten waar het van de duinen mogt overdekt leggen.

†† *Heim* betekent in de oude Hollandſche taal *huis*, *wykplaats* of *borſtweering*. Dus wordt het dorp *Saſſum*, *Saſſenheim* van ouds genaamd, na de *Saſſen* die daar hunne voetſtappen gelaaten hebben, en *Noordwyk* na de *Nooren*, *Katwyk* na de *Katten*, of *Heſſen*, en *Kaukerk* na de *Kauchen*.

Dat hy zyn koſt'lyk ſchip, op 's lands behoude ree,
Door 't onweer brengen zal, ten zy hem in de zee
Een gaauw' piloot ontmoet, en leidt voorby de zanden;
Zo zou men op de bank der giſſing moeten ſtranden,
Ten waar die mannen door een onvermoeijde vlyt
De baakens weezen van 's lands oudheid, in dien tyd.
't Zy Haarlem is gebouwd van zyn Kaninefaaten,
Of door Herulen, of Bataviſche ſoldaaten,
Die bondgenooten van het magtig Rome zyn,
Beſlaande 't eiland dat omarmd is van den Ryn;
Den roem van Ken'merland behoeft men niet te giſſen,
Die blinkt vol luiſters uit in 's lands geſchiedeniſſen.
Als Rome trots wierdt door zyn opperheerſchappy,
En al de waereld dwong, vocht Kenn'merland zich vry;
Dat bleek toen † Burgerhart 's lands vryheid zag verdrukken.
Dees liet in 't Heilig boſch de helden t'ſaamen rukken,
Beſchonk hen in den nacht uit zyn' gewyde ſchaal,
En ſprak den vad'ren aan met deeze heldetaal:
„ Spitsbroeders, wy zyn nu, als in voorleeden' tyden,
„ Geen bondgenooten meer. Men moet van Rome lyden
„ Dat 't ons tot ſlaaven maak'. Vergeefs verwacht men hier
„ Een ſtedehouder, met zyn pracht en hooffchen zwier,
„ Om uit des keizers naam ten nut des lands te komen.
„ Men laat ons tot een prooij aan 't ſlegte volk van Romen,
„ Aan hopliên, nooit door bloed of gierigheid verzaad,
„ Wien geen verdichtſels ooit ontbreeken, om den ſtaat
„ Met ſchyn van recht alom te kneev'len en te knellen.
„ Zy preſſen wederom ons volk tot krygsgezellen.
„ De tyd genaakt weêr dat de moeder van het kind

„ Voor

† *Burgerhart*, *Klaas Burger*, anders *Claudius Civilis*, een *vorſt*, of *voorſte* onder de *Batavieren*, wiens broeder *Paulus* door een Roomſch overſte, *Capito* genaamd, omgebragt was, om dat hy ſtout voor de vryheid geſproken hadde Lees deezen oorlog en aanſpraaken (geſchied in 't jaar onzes Heeren 72) in *Tacitus*.

„ Voor eeuwig ſcheiden zal, hoe teêr het wordt bemind:
„ Maar zo de vryheid nog de harten weet te raaken,
„ Moet onze Batavier nu voor zyn' welſtand waaken.
„ Het Roomſche ryk is nooit in erger ſtaat geweeſt.
„ De Legioenen, daar het ganſch Heelal voor vreeſt,
„ Zyn zwakke krygers, en geen mannen meer, maar naamen.
„ Hunn' ſchanſen zyn vol buit. Ik weet, zo wy daar quamen,
„ Dat onze dapp're vuiſt hen licht'lyk zou verſlaan.
„ Germanje en Gaule zal met ons na vryheid ſtaan,
„ Ja Rome moet het zien, en onverſchillig blyven:
„ Want zo men 't oogwit miſt van onze krygsbedryven,
„ Dan blyft Vespaziaan het voorwerp van den haat;
„ Dies weert de ſlaverny uit onzen vryën ſtaat.
Dus ſprak die eedelſte der dapp're Batavieren,
En zondt na Kenn'merland; opdat het de bannieren
Met zynen bondgenoot gelyk ontwinden zou.
Men trok vol moeds te veld', met dapperheid en trouw.
Hier zag men Brinio, het hoofd der Kenn'merlanders,
Verheffen op een ſchild; hy zwoer de Roomſche ſtanderts
Te jaagen uit het veld, 's lands vryheid voor te ſtaan,
Gelyk zyn vader eer zo loflyk had gedaan,
Die met Kaligula, het hoofd der dwingelanden,
Dorſt ſpotten, als men zag hoe dat hy langs de ſtranden
De helmen vullen deed met ſchulpen, tot een blyk
Dat hy den Oçeaan de magt van 't Roomſche ryk
Had onderworpen, en van Rome mogt begeeren,
Om als verwinnaar van 't Heelal te triumfeeren.
Dees dapp're † Brinio heeft ſchielyk langs het ſtrand
De Roomſche legerplaats en ſterktens overmandt,
Waar onder word geteld het heerlyk Huis te Britten,

En

† *Brinio*, *Bruno*, of *Bruin*, wiens vader den keizer *Kaligula* beſpotte als hy in deeze landen was, in den jaare 42 *Oroſ: lib. 7 cap. 5.*

En al de Sloten die daar Rome mogt bezitten,
Geſticht door Cezar, en de keizers naa zyn tyd.
Zo vliegt een felle brand in 't ſtormen wyd en zyd,
En ziet geen toorens aan of hemelhooge daken,
Omze als de laagſte hut, tot as en puin te maaken.
De ſchrand're Burgerhart ontveinsde door zyn liſt,
Voor 't Roomſche volk, dat hy van deezen aanſlag wiſt,
Beloofde d' opſtand van den Kennemer te dempen,
En dorſt de hopliên van Vitellius beſchempen,
Dat zy de ſterkten dus verlieten door den ſchrik:
Maar ziende zich ontdekt, rukt in een oogenblik
Byéén zyn Bataviers, de Kenn'mers met de Vriezen,
Die hem tot veldheer door den klank der ſchilden kiezen.
Hy ſlaat zyn leger langs de boorden van den Ryn,
Daar ook de benden van de dwingelanden zyn.
Men heeft met mannen moed den vyand aangegrepen,
Die overwonnen wierdt; en vierentwintig ſchepen,
Gelegen in den Ryn, moeſt laaten tot vrybuit.
Zo ſpringt een felle leeuw 't Hirçynſch boſchaadië uit,
Daar de adelaar zich ziet door eigen roof benaauwen,
En fnuikt der vog'len vorſt de wieken met zyn' klaauwen.
De Faam blies deeze maar de Nederlanden door,
En 't klonk den Duitſchen met de Franken in het oor,
Die als verbyſterd door die kloekheid, elk beleden,
Dat zich de Batavier vol moeds had vry geſtreden.
Germanje zondt daarop een eed'len afgezant,
Om hulp te bieden aan het vryë Vaderland.
En Burgerhart zocht voorts de Franken op te wekken,
Om zich der ſlaverny van Romen ook te onttrekken
Met diergelyke rede: „ ô Mannen, ſprak de held,
„ Denkt hoe veel jaaren gy van Romen zyt gequeld.
„ 't Verbloemt uw' ſlaverny met valſchen ſchyn van vreede.
„ Wy trokken tot uw hulp het ſlagzwaerd uit de ſchede;

Hoe-

„ Hoewel wy waaren van de ſchattingen bevryd,
„ Waardoor gy wordt gedrukt. 'k Heb in den eerſten ſtryd
„ Die heerſchers van 't Heelal met weinig volks verwonnen.
„ Zy zouden ſidd'ren als de Franken eens begonnen
„ Te werpen van den hals het juk der ſlaverny.
„ Heſperië is verzwakt door twiſt en dwing'landy,
„ Het kan met eigen magt de ſtormen niet verduuren:
„ Maar dwingt elk landſchap door het bloed der nagebuuren.
„ Men denk nu aan den ſlag van Vindex niet, maar aan
„ Bataafſche ruiters, die den Borgonjon verſlaan.
„ Streed niet Virginius met hulp der Batavieren?
„ Bedenkt dan, hoe gy door uw eigen' krygsbannieren
„ Zyt overweldigd, en in ſlaverny geraakt.
„ Nu geldt het u, en ons. 't Is nodig dat men waakt.
„ Voor my, 'k heb tot myn hulp het puik der dapp're benden,
„ Dat Ottoos legioen dorſt vallen in de lenden.
„ Laat Syrië, met al het Ooſte, in ſlaverny
„ Des Roomſchen dwing'lands zyn, Batavië blyſt vry;
„ En Gaule heeft ook al de mannen niet verloren,
„ Die, eer de ſchatting u verdrukte, zyn gebooren;
„ Ja Varus nederlaag heeft Duitſchland vry gemaakt.
„ Dat heeft Vitel alleen aan 't harte niet geraakt;
„ Maar vorſt Auguſtus zelf. 't Beſchermen van het leeven
„ Is aan 't onreed'lyk dier zelf van natuur gegeeven.
„ Nu kan men 't Roomſche volk, terwyl het twiſt, verſlaan:
„ Dees volgt Vitellius, en die Vespaziaan.
Dus zocht de held den Frank een moed in 't hart te ſpreeken:
Maar vondt zich tot zyn ſpyt van deeze hulp verſteeken:
Doch 't aangenaame nieuws klonk hem wel haaſt in 't oor,
Hoe dat de Bataviers, en Kenn'mer benden, door
Vitellius na Rome in zynen dienſt ontboden,
Te rugge trokken, en, uit Flakkus heir gevloden,
't Romeinſche volk by Bon verwonnen door hunn' moed;

Dus vondt hy zich verſterkt door eigen heldenbloed.
Doch 't luſt my deezen kryg niet verder op te haalen:
Ik zocht maar d' eed'len aart der ouden af te maalen;
'k Moeſt anders melden hoe hy won door ſlag op ſlag,
En Xanten hieldt bezet, daar 's vyands heir in lag,
Tot dat hy, ziende zich aan allen kant verraaden,
Een einde heeft gemaakt van zyne heldendaaden,
Naa dat de Batavier zich 't Roomſche krygsgeweld
Ontrukt zag, en alom de vryheid weêr herſteld.
Zo roemt Batavië, met d'eed'len Kenn'merlander,
Dat hy, als Bondgenoot, den Roomſchen arendſtander
Gedraagen heeft in 't veld, en lyfwacht is geweeſt
Der Roomſche keizers, van het ganſch Heelal gevreesd.
Zo roemt g' ô Herulheim, dat gy geen ſtadt wilt wyken
Wanneer 't de vryheid geldt, waar voor de *trouw moet blyken.*
Maar denk niet braave ſtadt, ô vreedeparadys,
Schoon ik van oorlog zing, dat ik den oorlog prys;
ô Neen, de vreedetoon luid zachter op myn' ſnaaren.
Ik wandel liever langs de boorden van het Spaaren,
Daar ons Aſtrea, uit den hemel neêrgedaald,
Met lieffelyker lucht en heerlykheid beſtraalt;
Daar duizend ſchepen op den friſſchen ſtroom laveeren,
Of vliegen voor den wind als vog'len op hunn' veeren;
Daar menig' luſthuis, 't welk zich ſpiegelt in 't kriſtal,
't Cieraad verſtrekt des ſtrooms, of Haarlems zoetendal,
Van daar het woedend Meir in zyne kil koomt bruizen,
Tot daar 't zyn' wat'ren looſt in Spaarendammer ſluizen.
Koom, laat ons in den * Hout, dat heerlyk luſtprieel,
Den Schepper looven voor zyn' goedheid, u zo veel,

Zo

* Het *of* de *Hout*, meeſt vernield in 't beleg der *Spanjaarden*, doch in den jaare 1585 wederom beplant, en nu in onzen tyd merkelyk veranderd, met rechte laanen in den ouden *Hout*, op het *Spanjaards veld*, en overal, daar de boomen door ouderdom uitgeſtorven waaren.

Zo menigwerf, ô ſtadt, in hoogen nood gebleken;
Opdat de vreede en ruſt de zielen mag ontſteeken.
ô Groen, ô lieflyk Hof, daar ieder in mag gaan!
ô Boſch vol hoven en gezichten, wys ons aan,
Waar eertyds * Koſter was gezeten, buiten kommer,
Daar hy van beukenhout de letters ſneedt, in 't lommer
Van 't aangenaame groen, en vondt door 's hemels gonſt
Ten roem van zynen naam, en yders nut, de konſt

Der

* *Koſter.* Adrianus Junius, Petrus Schriverius en Markus Suerius Boxhornius, en meer andere ſchryvers betoonen, dat de Boekdrukkunſt in den jaare 1440 te Haarlem is uitgevonden, door *Laurens Joannes*, gezegd *Koſter*, benevens zynen ſchoonzoon *Thomas Peter*, 't welk ook blykt aan deeze twee opſchriften voor het huis onder zyn afbeeldſel geſchreven.

MEMORIAE. SACRUM.
TYPOGRAPHIA.
ARS. ARTIUM. OMNIUM.
CONSERVATRIX.
HIC. PRIMUM. INVENTA.
CIRCA. AN. CIↃCCCCXL.

Dat is

TER GEDACHTENISSE.
DE DRUKKUNST, BEHOUDSTER
VAN ALLE KUNSTEN,
IS HIER EERST GEVONDEN
OMTRENT HET JAAR
CIↃCCCCXL.

Het twede byſchrift luidt aldus:

VIRO. CONSULARI.
LAURENTIO. COSTERO. HARLEMENSI.
ALTERO. CADMO.
ET. ARTIS. TYPOGRAPHICAE.
CIRCA. ANNUM DOMINI M. CCCCXXX.
INVENTORI. PRIMO.
BENE. DE. LITERIS. AC.
TOTO. ORBE. MERITO.
HANC. Q. L. Q. C. STATVAM
QUIA. AEREAM. NON. HABUIT.
PRO. MONUMENTO. POSUIT.
CIVIS. GRATISSIMUS.

Dat is

AAN LAURENS KOSTER,
OUD BURGEMEESTER VAN
HAARLEM,
EENEN ANDEREN KADMUS,
EN EERSTEN VINDER DER
DRUKKUNST,
IN DEN JAARE DES HEEREN
M. CCCCXXX,
WAAR DOOR HY DE LETTEREN EN
DE GANSCHE WAEREELD ZEER
VERPLICHT HEEFT,
IS DIT PRONKBEELD
ZO ALS HET IS
(WANT EEN VAN KOPER HAD HYNIET)
TER GEDACHTENISSE
OPGERECHT VAN ZYNEN ZEER
DANKBAAREN MEDEBURGER.

Der eed'le Drukkery, daar Haarlem op mag roemen.
Laat Mentz zyn Guitenberg den eerſten vinder noemen;
De * letterdievery is jaaren lang ontdekt:
De † Spiegel wyſt het klaar, tot heden onbevlekt.
Aan 't marktveld ſtaat nog 't huis van 't hoofd der letterzetters.
Maar waarom werdt den Held geen ſterrenkrans van letters
Gevlochten om het hoofd; opdat hy heerlyk praal'?
Waarom niet opgerecht een pronkbeeld van metaal,
En Fauſt, zyn knecht, vertoond, geketend aan zyn' voeten,
Om met demoedigheid dien letterroof te boeten?
Roemt Rotterdam niet op Erasmus treflyk beeld?
Waarom blyft Koſter van dien luiſter nog misdeeld?
Die al de waereld heeft verloſt uit haar verkeerdheid,
En met zyn konſt ontſtak de fakkel der geleerdheid.
Wat vreugd, wat lieflykheid verſchaft dit heerlyk woud
Aan luſtpaleizen langs zyn' laanen ſchoon gebouwd!
Van daar de Baan begint, omplant met groene dreeven;
Door Hertog Aalbrecht tot vermaak der jeugd gegeeven,

Tot

* *De letterdievery.* De bovengemelde ſchryvers getuigen dat *Jan Fauſt*, of *Vuiſt* de letteren zyns meeſters geſtolen heeft, en daar mede na *Mentz* gevlucht is. Dit ſteunt op de getuigenis niet alleen van mannen die geloofwaardig zyn, maar 't blykt ook klaar aan een boek genaamd

† *Spiegel onzer behoudeniſſe*, zynde het eerſte boek door *Laurens Koſter* gedrukt, zo in 't latyn als duits, begrypende een voorreede van vyf, en een werkje van zesenvyftig bladzyden, zynde een vergelyking van voornaame geſchiedeniſſen des ouden en nieuwen Verbonds met de heidenſche ſchriften. Dit is gedrukt in den jaare 1440, en in 't zelfde jaar quam, met dezelfde letter die *Laurens* gebruikt had, te *Mentz* in 't licht, *Alexandri Galli doctrinale*. Hier blykt de dievery. Sommigen willen dat *Laurens* ook een boek zoude gedrukt hebben 46 bladzyden groot, verbeeldende de geſchiedeniſſen van den *Evangeliſt Joannes*; mitsgaders een ander genaamd *Kunſt van ſterven*, 22 bladzyden. Deeze allen zouden te vinden zyn in de boekery des graafs van *Pembroek*: anderen meenen dat het laatſte gedrukt is van *Jan Vuiſt* of *Guitenberg*, naa den diefſtal.

Wy zouden meerder kanttekeningen, indien het nodig waar, maaken: maar wy hebben die zaaken daar verſchil over is of duiſter zyn, ſlegts ten deele willen oploſſen. Men lecze, behalven de genoemde ſchryvers, *Samuel Ampzing*, *Oudenhoven* enz.

Tot aan het Kraaijeneſt, dat landhuis ryk van blaân,
Is 't als een paradys, alom van laan tot laan. (ren,
Voorts doet zich Heemſtede op, een ad'lyk ſlot aan 't Spaa-
Waarin men wapens van 's lands graaven ziet bewaaren,
Met vuurſlotpieken, en meer ander moordgeweer
Der Spaanſche dwing'landy. Het landverſlindend Meir,
Het welk de Vennip heeft verſlonden met zyn' ſtroomen;
Vloeijt hier in 't Spaaren, dat zyn groenbewaſſen' zoomen
Langs hoven, Scholenaar, en Schalkwyk, mild beſpat,
Die duizend zeilen zien laveeren naar de ſtadt.
Maar wil de wandelaar den Heerenweg verkiezen,
Hy zal zich in 't vermaak der heerlykheid verliezen,
Daar 't ſchoone * Boſch en Vaart zyn oogen tot zich trekt;
Daar † Endenhout den geeſt tot vreugd en aandacht wekt,
Dat door de veldſchalmei van Wellekens zal leeven,
Zo lang de poëzy in Holland wordt verheven.
Gy luſtpaleizen die hier praalt, vergeeft het my
Dat ik u hoofd voor hoofd niet roeme in poëzy:
Wie telt de boomen die zo heerlyk u omringen?
Wie telt de drupp'len die uit uw' fonteinen ſpringen?
Wie telt de lov'ren? al uw vruchten en gebloemt?
Die met verwond'ring zwygt heeft u te recht geroemd.
Wy groeten Berkenrode uit de oudheid opgereezen,
Door eed'le ridderen met lof gebouwd voordeezen,
Een ryke heerlykheid, genietende die eer,
Dat zy de zorg verpooſt van Amſtels ** Burgerheer.
Wanneer wy verder treên verheft zich uit de duinen
De ſpits van Bennebroek, langs geele en groene kruinen.
Hier is het Mannepad, by oud en jong befaamd,
Dus na de nederlaag der Vlamingen genaamd,

* De luſtplaats van den heere Dirk van Lennep.
† De luſtplaats van den heere Muizer.
** De Ed: grootachtb: heer Mr. Jan Trip, heer van Berkenrode &c. &c. Burgermeeſter der ſtadt Amſterdam.

Die voor de leeuwsbannier van Haamſté moeſten vluchten.
'k Laat Lis en Hillegom, twee dorpen, veel gehuchten,
En ſloten daar omtrent, aan myne ſlinker hand;
Opdat ons de Aârdenhout door vreugd de zorg verbant.
Als wy door 't Mannepad, of de elze laantjes treeden,
Vertoont de Leidſche vaart ons duizend lieflykheden.
(Nu drie-en-zeſtig jaar geleden aanbeſteed,
En na vyf maanden tyds gegraaven en gereed.)
Het jachthuis* Vog'lezang vertoont zig daar voor de oogen
Met luiſter opgebouwd door 't graaffelyk vermogen
Van Floris, die zich hier onthieldt by dag en nacht,
Des zomers, als de luſt hem noopte tot de jacht,
Om langs het † Bentveld 't hert of 't wild konyn te jaagen,
En met den valk of 't net de vogels te belaagen.
Roem ook, ô edel huis, dat u de heer de Groot,
De zoon des grooten Huigs, bewoonde tot zyn dood;
Een man die, toen de hulk der Staaten ſcheen te ſtranden,
Voor 't raazende gemeen zich bergde in vreemde landen,
Naadat hy onbeſchroomd voor Hollands vryheid ſprak;
Wanneer 't de dwing'landy aan moed noch macht ontbrak,
Om eed'le helden, en getrouwe burgervaders,
Te ſcheuren van malkaâr, of ſchelden voor verraaders.
Gints ziet men Elswoud, en het zandryk Overveen,
Het Reigerboſch, de Kolk en hoven daar omheen.
Hier is de Blinker, dus genaamd na dapp're helden,
Die zich geharnaſt op de hooge kruinen ſtelden,
En flikkerden van ver door ſtraalen van de zon,
In 't ſtreng beleg, op hoop of m'u ontzetten kon.
Hier kan men wandelen langs Tett'ro door de dalen,

Of

* De luſtplaats van mevrouwe de wed: van den Ed: geſtr: grootachb: heere Diederik Dikx, hoogbaljuuw van Kennemerland enz. Burgermeeſter der ſtadt Haarlem.

† Heden toekomende den Ed: gr: Achtbaare heere Gerbrand Paneras Michielsz, vryheer van Weſterdykshorn enz. Burgermeeſter der ſtadt Amſterdam.

Of op de bleekery een friſſchen adem haalen,
En ruſten te Aalbertsberg, 't aêloude graaflyk hof,
Daar Floris 't Handveſt ſchreef, de ſtadt ten nut en lof.
Hier legt een groote beemd van witte lynwaatbleeken,
Aan 't hangen van het duin, vol groene en blanke ſtreeken;
Hier zypelt door 't gebergt' het leevendig kriſtal,
En maakt een klaare beek, of kleinen waterval.
In 't wand'len doet zich op het ad'lyk Brederoede,
't Kaſteel van Did'riks zoon, vervallen door de woede
Des binnelandſchen krygs of inval des Weſtvries;
En Heemskerk dat ook deelde in zulk een groot verlies;
't Welk de al te bitt're wraak des vyands moeſt bezuuren,
Den brand der daken zien, en val der ſterke muuren,
Met Adrichem, Foreeſt, het Aſſenburger ſlot,
't Huis Reewyk, Poelenburg, en Meereſtein: maar 't lot
Des oorlogs kon zo fel die ſloten nog niet treffen,
Of zagen zich ſomtyds uit aſch en puin verheffen.
Maar als ik 't overſchot van Haarlems huis beſchouw,
Verwondert my de deugd van eene Kenn'mer vrouw,
Die als men in 't beleg het ſlot moeſt overgeeven,
Haar man droeg op den hals, en bergde dus zyn leven;
Dewyl 't was toegeſtaan van hunnen vyands kant,
Dat zy haar beſten ſchat mogt draagen uit den brand.
Eneas liefde moet voor zulk een' liefde wyken.
Men kent de min het beſt wanneer de *trouw moet blyken.*
Sints bleef dit heerlyk ſlot in aſch, helaas! vergaan.
Hier toont de landzaat dien gewyden heuvel aan,
Op wien de Graaven aan den volke moeſten zweeren,
's Lands vryheid voor te ſtaan, en nâ de wet regeeren;
(Van ridders, knaapen, en 's lands burgers hoog gevierd)
Waarop men manſchap zwoer, en hy gehuldigd wierdt.
Wy zullen van de Abdy in Egmond hier niet ſpreeken,
Noch Alkmaar zien in 't rond met zyne groene ſtreeken;

Dan moeſt ik dorp by dorp bezoeken langs de Zaan,
En zien den yver van de Zaanredammers aan,
Of my begeeven by hunn' ſchepentimmeraadje,
En pryzen pad voor pad in 't molenwiekboschaadje.
Wy treên door Beverwyk, daar 't pluimgedierte queelt,
Dat heerlyk paradys 't welk ieders zinnen ſtreelt,
Vol Atlas hoven, daar de goudgeele app'len bloeijen;
En Velzen, daar men ziet de bolle kerſen groeijen,
Die barſten op den boom door ſap als Ambrozyn,
Veel friſſcher in den mond dan d'allereêlſte wyn.
Hier pleeg vrouw Machtelt eer, die ſchoone bruid van Velzen,
Eer Floris wierdt vermoord, haar Gerard bly te omhelzen.
Vaert wel gy Kruidberg, en Paleizen in het rond,
Lang duure uw heerlykheid op deezen vrugtb'ren grond.
Wy treeden na de ſtadt, de Zandpoort door, langs Schooten,
En groeten Spaarendam, het huis ter Hart en Slooten,
En 't Reuzendorp Spaarwouw, met Reineveen, een hof
(Aan de eeuwigheid gewyd door Van der Hoevens lof)
Wiens vyvers ryk van vis, en jong geplante dreeven
Hun welluſt en vermaak den heuſchen bouwheer geeven.
Lang leev' hier Reineveld met zyn beminde, vry
Van onruſt, daar hy zich vermaakt in poëzy.
Vergeef 't ons Hoogerwoerd dat wy ter zyde treeden,
Wy ſpiegelden ons eer in uw' vermaaklykheden;
De geeſt van Vlaming, in de aêloudheid hoog geleerd,
Heeft u, als Weſterbaan zyn Okkenburg geëerd.
Al valt het Huis ter Kleef, en 't overſchot der muuren,
Zyn lof en de uwe zal den tand des tyds verduuren.
Myn vaderlyke ſtadt, wy treeden in uw' wal,
En ſtaan verbyſterd waar men eerſt beginnen zal
Te looven in gezang het geen g' ons laat beſchouwen.
Wy roemen Bavoos kerk die Aelbrecht op deedt bouwen;
Uw toren juiſt gezet op 't midden van het kruis;

De

De vismarkt, 't zand, de hal en 't overoud ſtadthuis;
Of koning Willems hof zal onzen aandacht wekken,
Daar de achtb're raaden 't volk voor burgervad'ren ſtrekken;
Alwaar de hoogbaljuuw van 't oude Kenn'merland,
Ten ſchrik der boozen, zyn geſtrenge vierſchaar ſpant,
En 's lands gerechtigheid op haaren troon verheven,
De vroome burgerye in zegening doet leeven;
Daar ook 's lands graaven en graavinnen op een ry
Gemaald zyn, en geroemd in oude poëzy;
Volgeeſtig, naar den tyd, van Melis Stoke, een dichter
Dien Holland eeuwig roemt, als de eerſten taalverlichter.
Of zal ik Bakenes eerſt roemen in myn werk?
Wiens toren de oude ſtadt verçiert met zyne kerk,
En voor den oudſten ſtaat bekend in 's lands geſchichten?
Nu moeſt een vroeger eeuw ons van dien naam berichten,
Of hy zyn afkomſt telt van *Bachus*, die voorheên,
Hier aangebeden wierdt, eer 't licht des Heilands ſcheen.
Of moet men 't van een *Baak* die op den *Nes* ſtondt haalen?
De wyngaardſtammen, hier ontgraaven, doen ons dwaalen.
Maar hoe het zy, dit is het oudſte deel der ſtadt,
Van 't Spaaren eeuwen lang met zynen ſtroom beſpat.
Ook ziet men hier de kerk gebouwd ſint Jan ter eeren,
Door ridders van het kruis, en 't heilig graf des Heeren;
Waarom die ſchoone ſtraat Sint Jansſtraat wordt genaamd,
Gelyk de koningsſtraat, in de oudheid lang befaamd,
Na Koning Willem, dien beſtryder der Weſtfriezen,
Die zynen weg hier door na Gangolf plag te kiezen;
Een heiligdom daarnaa ten nut der ſtadt geſlecht,
En tot een botermarkt der burgers aangelegd.
Dees koning meent men gaf een handveſt in die dagen;
Dat Haarlems Burgerye één dag in 't jaar mogt jaagen,
Die nog op heden wordt de Hartjesdag genoemd,
En in dees ſtadt gevierd, welke op die vryheid roemt.

Wy zullen zwygen van de kloosters en konventen,
Vier biddende orders en de bisschops stoel, wiens renten
Het recht der graaflykheid ten nutte heeft gemaakt,
Wanneer de vryheid hier is in haar stand geraakt.
In laater tyden is de nieuwe kerk gerezen,
Die aan sint Anna plag wel eer gewyd te weezen.
'k Roem 't zielen klooster met een toren fraaij verçierd,
Waar in de Godtsdienst die hervormd is, is gevierd;
't Bagynhof, nu de kerk der Fransche vluchtelingen;
De groene wallen die de nieuwe stadt omringen;
De poorten, naar de wys der Gotten opgebouwd,
En meerder kerken die hier 't keurig oog beschouwt,
Gereezen naa het volk verlost was uit zyn blindheid,
Maar laas! gesplitst door twist in veelderlei Gezindheid!
Dus verre, ô schoone stadt, Vorstin van Kenn'merland,
Heb ik gezongen van uw' aangenaamen stand,
Nu zingt myn Zanggodin uw dappere oorlogsdaaden.
Hoe dikmaals is uw heir gekeerd met laurebladen
Manmoedig uit het veld. Wat leed de Drechter Vries
By 't slot te Zaanden door uw' helden al verlies.
Moest Gysbrecht uit zyn erf niet vluchten voor uw' standerts?
Als g' Amsterdam verwon', met hulp der Waterlanders,
Omdat hy had gestemd in Velzens snood verraad,
Misschien uit yver voor den welstand van den staat;
Dewyl hy Floris zoon wou hulden, en vervoeren
Den vader buiten 's lands; die tegen 't recht veel boeren
Tot ridders hadt gemaakt, om zyne dwinglandy
Te styven, als hy dong naa de opperheerschappy.
Of was het uit een wrok, om dat zyn nicht van Velzen
In schande wierdt gebracht door Floris geil omhelzen?
Waar van de aêloudheid ons niet klaar heeft onderrecht;
Hoe 't zy, gy hebt zyn stadt veroverd en geslecht.
Gy wreekte Floris dood op al zyn' moordenaaren,

Ja

Ja die in 't negenſt lid van Velzens maagſchap waren.
Zo volgde gy alom, op uw' verwinning fier,
De heirkracht van den Graaf, met Hollands krygsbannier,
Die als een oude leeuw uit zynen kuil geſprongen
Om op den roof te gaan, gevolgd wierdt van zyn jongen.
Wanneer ganſch Chriſtenryk met macht ter Kruisvaart ging,
Quaamt gy in Fred'riks heir, die u verheugd ontving,
Met Willem, Floris zoon; daar ridderen en knaapen
In Kenn'merland gevoed, geklonken in het wapen,
Met hunne hulk voorwind geſtoven uit de vloot,
Den keten braaken die den mond des Nylſtrooms ſloot;
Waar op het Chriſten heir ten haven ingelaaten,
Den Sarazeen verwon, en 't ſterke Damiaten.
Dat blykt aan 's keizers zwaerd dat op uw wapen klinkt,
En 't kruis des patriarchs dat by uw ſterren blinkt.
De klokjes in de kerk van Bavo opgehangen
Vervolgen nog den toon van uw triumfgezangen.
Ook toonde gy uw' trouw in 't ſtryden voor 's lands zaak,
Die uitblonk toen gy door Jakobaas bitt're wraak,
(Als Holland was geſplitſt in Hoek en Kabeljaauwen)
Uw' muuren door een heir van Kenn'mers zaagt benaauwen,
Gy joegt die krygsheldin manmoedig van uw' wal,
Dat ook een oorzaak was van haar vermaarden val.
Maar wie kan zonder ſchrik den moed van Haarlems helden
In dat vermaard * beleg des wreeden Alvaas melden?
Wiens hair ryſt niet te berg die van dat ſtormen hoort?
Wat zeg ik ſtormen? neen, ik meen de woede en moord,
Ten afgrond opgedrieſcht, met zwaerden, galg en raden,
Om zich in 't eerlyk bloed der burgeren te baaden.
Die voor den Godtsdienſt en de Vryheid ſtaal noch vuur
Ontzagen: maar vol moeds geſpat uit hunnen muur,
En in de legerplaats des vyands door gebroken,

Het

* Zie hier verder van in de aanmerkingen achter 't vaers gevoegd.

Het Spanjaards veld van 't bloed der Duitſchen deeden rooke.
En ſleepten in triumf den krygsbuit binnens wals.
Zo klonken ze in den ſtorm de zwaerden door den hals
Van dwingelanden, en verwaande Spaanſche donnen,
Ja kuipten koppen uit verbitterdheid in tonnen,
Waar op geſchreven ſtondt: „ ontvang, ô dwingeland,
„ Dees Negen Penningen, geperſt van 't Vaderland,
„ Gy zult de Tiende zyn, indien we u overwinnen.
Die ſchrikkelyke hoon gaat Fred'rik aan de zinnen.
Hy ſtormt weer: maar vergeefs verdubbelt hy zyn vuur.
Al zyn de wallen zwak, het krygsvolk ſtrekt een muur
Van vaſt geklonken ſtaal, daar niemant door kan booren:
Waarom de Spanjaard na geen ſtormen meer wil hooren.
Hy ziet de vrouwen zelfs, ontziende geen gevaar,
Gewapend op den muur met Kenau Haſſelaar,
Die als Penthezilé, Vorſtin der Amazoonen,
Zich met haar wyvenheir durft in den ſtryd vertoonen,
Om, die den muur beklimt, te bonzen in de gracht;
Of pikkrans, zwavel, kalk, heet water, onverwacht
Te werpen op het lyf, en ſchieten in het honderd,
Zo dat het Alva zelf ten hove in de ooren dondert;
't Geen Fred'rik ſidd'ren doet, en denken om met haaſt
Te vluchten van de ſtadt, die ganſch Euroop verbaaſt.
Doch de aartstyran beſluit niet van de plaats te keeren:
Maar door den hongersnood de burgers te overheeren.
Dit gaf Oranje tyd te denken op ontzet:
Maar 't wierdt dien dapp'ren prins door tegenſpoed belet.
Hy bracht op Haarlems Meir een vloot van zwakke ſchepen,
Die door een groot getal der Spanjaards aangegrepen,
Den ſtryd verlooren, en de lang beſtormde ſtadt,
De hoop tot haar ontzet, die 't volk hadde opgevat.
Wie kan de rampen van haar' hongersnood beſchouwen?
De vader ziet den zoon, de mannen zien de vrouwen,

Door

Door 't vaſten afgemat, bezwyken in hun huis.
De koeijhuid, kat en hond, de vuile rat en muis
Zyn wildbraad op den diſch der edelſten en ryken,
Die naa 't verteerd is, niets meer vindende, bezwyken.
Wie ſtort geen traanen, die gemeene burgers ziet,
Omtrent den vuilnis hoop te hunk'ren, of men niet
Een koolſtronk vinden kan om vrouw of kind te laaven,
Terwyl hy zelf verflaauwt, en voor hen wordt begraaven.
Die nood der burgery zet haar tot wanhoop aan.
Men wil de ſtadt door 't vuur rampzalig doen vergaan;
De zwakke vrouwen met de kinderen omringen,
En ſlaan door 's vyands vuur, met afgeſtroopte klingen:
Maar 't vrouwelyk gekerm verandert dit beſluit.
Men zondt gezanten na het Spaanſche leger uit,
Om met Don Frederik van de overgaaf te ſpreeken.
Dus is die krygsleeuwin naa eenendertig weeken
Door hongersnood getemd, en menig' wakk're held
Moeſt buigen voor den beul, die nimmer boog in 't veld.
Men zag naa de overgaaf ruim veertien honderd mannen
Vermoorden, door 't geweld der vreeſlyke aartstyrannen:
Maar deeze wreedheid heeft weêr wreekers opgewekt;
Ja Haarlems droeve val heeft zelf tot heil geſtrekt
Van 't dierbaar vaderland: want elk heeft moed gekregen
De Vryheid voor te ſtaan, door ſcherpte van den degen.
Men zwoer Filippus af, om zyne dwing'landy,
En vogt naa tachtig jaar 't vereenigd Neêrland vry.
Wat hebt gy ſints dien tyd al zegening genoten,
ô Wydberoemde ſtadt. Hoe zag men u vergrooten!
Wat hebt gy konſtenaars in uwen ſchoot gevoed,
't Geen u ten roem verſtrekt, zo wel als uwe moed!
Italje heeft den prys voorlang aan u gegeeven
Der landſchapſchildery. Zo lang Piktuur zal leeven
Blyft Heemskerks naam bekend, door werken kloek en ſchoon,

Ja ſpant met Rafaël van ouds de ſchilderkroon.
Zo praalt het Prinſenhof met uw Kornelus ſtukken,
De tweede Titiaan, die ieder kon verrukken.
Vermander, Goltius, en Matham, Zaanredam
Zyn Burgers hier geweeſt, wanneer de vryheid quam.
De weêrgalooze Hals in wezens af te beelden,
De twee Berkheidens, die een ieders zinnen ſtreelden;
Uw Berchem, en Bamboots, Romein en van der Meer,
Wiens landſchapſchilderkonſt de Faam met lof en eer
De waereld door bazuint, zyn uwe voedſterlingen.
Uw' groote Wouwerman, die in belegeringen
En ſlagen uitſtak, heeft gemaald zo ongemeen,
Dat Vrankryks vorſten, en de dapp're prins Eugeen,
Zyn tafereelen voor een grooten prys begeeren.
Wie kan Oſtade, wie Duſart of Engels eeren
Naâ waarde van hun werk? of Braakenburg, wiens geeſt
Een luiſter voor uw' ſtadt nog onlangs is geweeſt?
'k Zou na de braave Maas, de leevenden ook roemen,
En hunne ſchoone konſt voor vrouw Pictura noemen:
Maar zulks is voor myn Nimf een al te ted're ſtof:
Want heft zy d' een te hoog, het kreukt des anders lof.
Maar roem ook, Haarlem, op uw' kloeke letterhelden.
Vergeet dan Ampſing noch Schriverius te melden,
En and're mannen, die uit de oudheid ryke ſtof
Verſchaften tot uw eer en ongemeeten lof.
Dan moogt gy ook met roem van uw' drie kamers ſpreeken,
Die menigwerv' den prys in redenrykkonſt ſtreeken,
Ja hitſten eerſt het volk door ſchimp in poëzy
Tot opſtand, om het land te ontſlaan van dwing'landy;
Getuigen zyn hier van hunne oude zinneſpelen.
Doch eer vooral de konſt, die ieders hart kan ſtreelen,
Van Schermers zangheldin, vol aangenaamen zwier,
Die aan 't geſternte pronkt met zyne goude lier.

Maar

Maar eer, en roem, naa Godt, uw' wyze Magiſtraaten;
Uw burgervaders, die tot heil der onderzaaten
Hunne ongekreukte trouw voor 't vaderland doen zien,
Den wees, den ouden ſtok en de armen byſtand biên;
De deugd verheffen, en de boosheid doen kaſtyden.
Hier hoeft geen vreemdeling geweetensdwang te lyden.
Hier leeft de Vryheid, met den Godsdienſt en de ruſt.
ô Vrede, zuſter van de vrolykheid en luſt,
ô Schoone hemelmaagd, blyf met Gods zegeningen
Dit Kenn'mer luſtprieel eeuw uit eeuw in omringen;
Omhels Minerve, die door 's hemels milde gonſt
Haar troon hier heeft gebouwd, ten luiſter haarer konſt,
Haar weefkonſt, wyd befaamd, zo ver 's lands vlooten vaaren,
Of waar men handel dryft in koſtelyke waaren.
Roemt Sidon op de konſt der zydewevery,
Ons Haarlem ſtreeft daar in Finicië verby;
Bloeij lang myn vaderſtadt; nooit moet uw deugd bezwyken,
Waar van gy proeven geeft wanneer de TROUW MOET BLYKEN.

OP

PR. LANGENDYKS

LOFKRANS

VOOR DE STADT

HAARLEM.

Wie vlecht met zulk eene aartigheid
Een' krans om 't hoofd van 't puik der ſteden?

Wie boogt met zulk een' drang van reden
Op Haarlems dapper krygsbeleid?
Wie roemt myn braave Letterkloeken
En Schilders, wydberoemd van naam,
Alom op vleug'len van de Faam
Met lof gevoerd in 's waerelds hoeken?
Wie pryst op zulk een' zoeten trant
Myn schoonte en welgelegen stand?

TEGENZANG.

't Is Langendyk, Apolloos zoon,
Gequeekt, gekoesterd in uw' muuren,
Wiens zang alle eeuwen zal verduuren,
Zo lang de Dichtkunst spant de kroon.
't Is hy, die op zyn zuiv're snaaren,
Die hy van Febus zelf ontfong,
Uw lof zo zielverrukkend zong,
Ter eeuwige eer van 't kronk'lend Spaaren,
Dat fier op zulk een' schoonen lof
Hem toejuicht uit zyn Waterhof.

SLOTZANG.

Zo toont die wakk're letterheld
Dat hy, aan d' Amstelstroom gezeeten,
Zyn vaderstadt niet wil vergeeten,
Maar tot myn roem zyn snaaren stelt
Op vryen trant, zo grootsch, zo edel.
Maar braave Dichter! Roem van 't Y!
ô Puikpoëet! hoewel ge my
Een' Lofkrans vlocht om mynen schedel
Van 't allerschoonst gebloemte op aard',
Nock zyt gy schooner Lofkrans waard.

GOVERT VAN MATER.

AAN

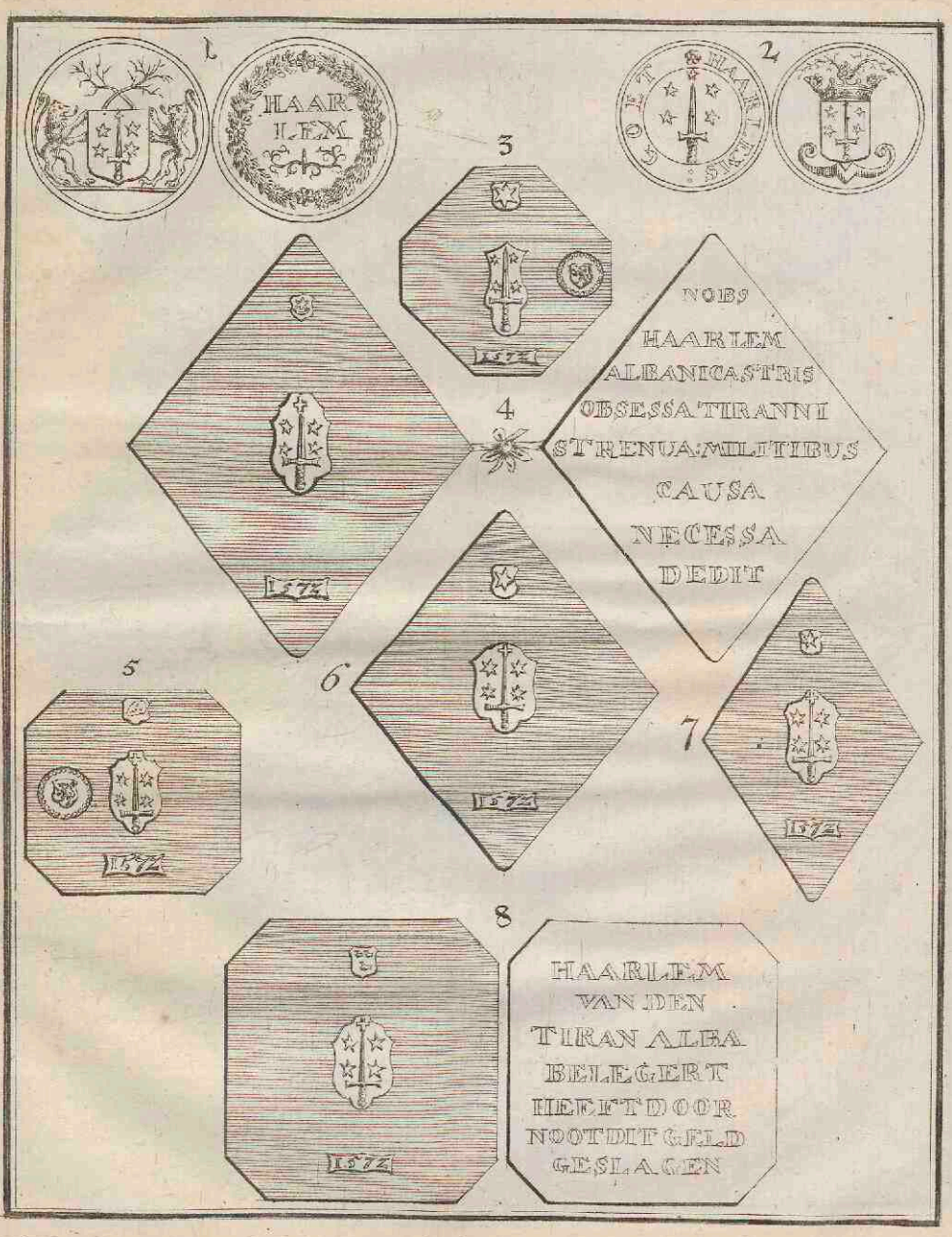
1
HAAR
LEM
2
3
1572
4
NOBS
HAARLEM
ALBANICA STRIS
OBSESSA TIRANNI
STRENUA MILITIBUS
CAUSA
NECESSA
DEDIT
5
1572
6
1572
7
1572
8
1572
HAARLEM
VAN DEN
TIRAN ALBA
BELEGERT
HEEFT DOOR
NOOT DIT GELD
GESLAGEN

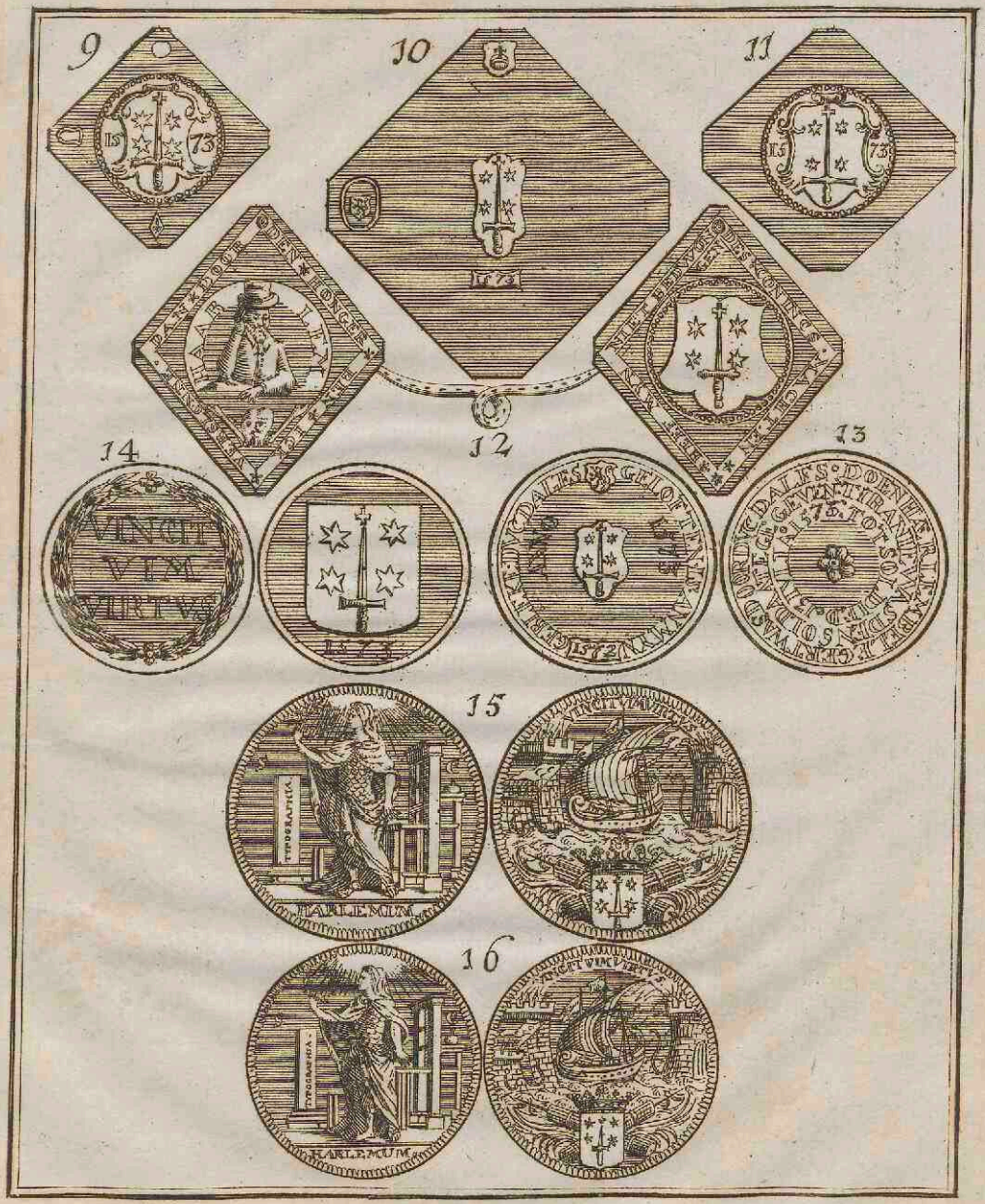
9
10
11
12
13
14
15
16
VINCIT VIM VIRTVS
HARLEMUM
HARLEMUM

17
18
19
20

AANTEKENINGEN.

Op de Noodmunt die geslagen is geduurende de belegering der Stadt

HAARLEM.

Dewyl het den verstandigen naakomelingen altyd aangenaam is, de gedenktekenen hunner voorvaderen te bewaaren, of die door anderen bewaard zyn, met eenen zonderlingen eerbied te beschouwen; zal ik den liefhebberen van de oudheid onzer vaderlyke stadt zekerlyk geenen onaangenaamen dienst doen, dat ik achter mynen *Lofkrans* de afbeeldingen der penningen voege, die tot het werk betreklyk zyn; te meer omdat de meesten in de *Medalische Historien* van Bizot niet gevonden worden. Wy hebben dezelven gezien in het Munkabinet van den Heere Andries Schoemaker, uitneemend liefhebber, en verzamelaar der vaderlandsche gedenkpenningen, die ons gulhartig de hand geboden heeft om dezelven in 't koper te laaten brengen.

De Iste penning die ons voorkomt, is eigenlyk geen Noodmunt: maar koper geld, dat te Haarlem geslagen wierd, wanneer verscheide steden verlof hadden om zodanig koper geld te munten, tot dat naa 't sluiten van de Unie 's lands algemeene Muntery is opgerecht. Aan de eene zyde des Pennings ziet men 't wapen der stad, het welk met vier sterren en een zwaerd pronkt, door den keizer Frederik Barbaressa, en een zilver kruis door den Patriarch van Jeruzalem, aan die van Haarlem vereerd, ter gedachtenisse van de Heldhaftige verovering der stadt Pelusië of Damiate. Achter het zelve vertoont zich een dorre boom, die het oude wapen zoude geweest zyn: maar ons gevoelen is, dat het een groene boom of bosch is geweest, 't welk in de duistere eeuwen, toen de konsten en weetenschappen ruuw en onbeschaafd waaren, door lompe kladders en stempelknoeijers tot zulk een' dorren tak gemaakt zy. De reden die ons tot dat gevoelen aanleidt, is, dat Haarlem in de oude tyden al vermaard was, door zyn vermaaklyk Hout, de welluft van ganssch Holland, een boschgaadje van grooter uitgestrektheid dan men hedendaags ziet, waarin de Graaven en edelen zich met de Jagt verluftigden: en het geen ons gevoelen versterkt is dat 'er meer wapens omtrent dien tyd door onkunde verbasterd zyn, gelyk men, onder anderen, zien kan aan het wapen van Delft, zynde een stroomend water op een zilver of wit schild, welk water van onkundige kladschilders en steenhakkers in een rechte zwarte streep veranderd is, het welk dus is gebleven tot de Regeering het zelve op den ouden voet herstelt heeft. De andere zyde des Pennings vertoont ons den naam der stadt *Haarlem* in 't midden van eenen eiken- of Burgerkrans.

De 2de penning, die ook een kopere munt der stadt is, vertoont het wapen met dit omschrift: *Haarlems goed*, en de andere zyde het oude en nieuwe schild, met eene opene kroon gekroond. Het opschrift van deezen Penning schynt my eenigzints te kennen te geeven of dezelven niet op gezette tyden aan de armen uitgedeeld zyn om leevensmiddelen te koopen, welke penningen door de Regenten der Godshuizen wederom van de winkeliers konden ingewisseld worden, gelyk men in de jaaren 1545 en 1559 te Delft penningen ten dien einde gemunt heeft, als men in *Bleyswyks* beschryving dier stadt zien kan bladz. 46.

Hierop volgen de *Noodmunten*, die geslagen zyn in de jaaren 1572 en 1573 terwyl de stadt belegerd was door den Spanjaard. Van No. 3 tot 14 zyn het alle zilvere Noodpenningen, uitgezonderd No. 13 die van leer gemaakt is. Het wapen der stadt en 't jaargetal is op allen afgebeeld; ook ziet men op sommigen een leeuwtje gestempeld, 't welk een blyk is dat het van de Overigheid ingewisseld is. De andere kleine wapentjes, alsdaar zyn sterren, waerelden, en andere figuuren, beduiden de merken van die geenen die het meeste zilver in den algemeenen nood ter munt gebragt hebben.

No. 15 en 16. zyn geene Noodmunten; maar goude en zilvere Penningen, die de Magiſtraat heeft doen ſlaan, tot gedachtenis der overwinning van Damiate; als ook op de uitvinding der Drukkonſt van Laurens Koſter in den jaare 1440. Aan de eene zyde is een ſchip, dat met volle zeilen de geſpannen keten aan ſtukken breekt, wordende van alle kanten uit het kaſteel met pylen beſchoten. Onder aan ſtaat het wapen met het gewoone opſchrift: VICIT VIM VIRTUS. *De deugd verwint het geweld.* Aan de andere zyde de konſt of Weetenſchap, verlicht van de ſtraalen des hemels (beduidende dat de Drukkonſt de waereld verlicht heeft) houdende een krans in de regter en leunende met de ſlinkerhand op een Drukpers. Aan haare rechterzyde zyn eenige boeken, waar op een pilaar ſtaat, met dit woord: TYPOGRAPHIA. *Drukkonſt*, en aan wederzyde S. C. dat is SENATUS CONSULTUS. *Door Raadsbeſluit.* Onder aan HARLEMUM. *Haarlem.*

No. 17, 18, 19, 20. zyn heele, halve en vierendeelen eens Ryksdalers, mitsgaders een ſtuk van tien ſtuivers, die alle billioen verklaard: maar geduurende 't beleg tot noodmunt gebruikt, en gelyk aan 't leeuwtje blykt, wederom ingewisſeld zyn: doch deeze Ryksdalers zyn niet alleen te Haarlem ten dien einde gebruikt; maar ook van andere ſteden, ja van de Spanjaarden zelf, wanneer 'er gebrek van geld was. Gelyk my de voorgemelde Heer aangetoond heeft, door een afdruk, hem toegezonden, waarop het jaartal 1580 ſtaat. Onder alle deeze gemelde ſtukken munten de vier volgende noodpenningen uit, Naamelyk No. 4 dat het ſtadts wapen heeft, waar onder 't jaartal 1572 aande eene zyde; en van achteren deeze woorden:

NOBS HAARLEM ALBANICASTRIS OBSESSA TYRANNI STRENUA: MILITIBUS CAUSA NECESSA DEDIT.

Doch dewyl deeze woorden niet geſtempeld: maar op de penning gegraveerd zyn, is het denkelyk dat het 'er naaderhand (mogelyk kort naa de belegering) door liefhebbers opgeſneden is. No. 8 is op de zelfde wyze, en op de tegenzyde zyn deeze woorden gegraveerd.

HAARLEM VAN DEN TIRAN ALBA BELEGERT HEEFT DOOR NOOT DIT GELD GESLAGEN.

No. 12 is een vierkante zilvere Noodmunt daar het wapen van Haarlem op geſtempeld is, en deeze woorden van iemand om geſneden zyn.

DES CONINGS MACHT EN HEEFT MYN NIET BEDWONGEN

aan de tegenzyde ziet men een man in een gebroken rond, ſlaande de handen in het hair, onder hem is een doodshoofd met twee beenen, verbeeldende den hongersnood, wanhoop, en dood, In den gebroken kring ſtaat HAARLEM en by de rand is gegraveerd,

DAN DOOR DEN HONGER BEN IK VERSLONNEN.

Hier uit blykt dat deeze penning in 't laatſt der belegering is geſlagen: als mede de volgende:

No. 13 is een noodmunt van leer, 't ſtads wapen ſtaat aan de eene zyde met het jaartal 1573. en deeze woorden DUCDALFS GELOFTE IS AAN MYN GEBLEKEN,

op de andere zyde

DOEN HAARLEM BELEGERD WAS DOOR DUCDALFS TIRANNY WAS DIT DEN SOLDAATEN GEGEEVEN TOT SOLDY. D: 13 July Ao: 1573.

Deeze noodpenning (als gezegd is) is van leer: maar men ziet daar van ook zilvere en kopere kopyën; volgens *Bizot* worden 'er ook papieren gevonden die echt zyn. Verder is aanmerkelyk, dat volgens de dagtekening deeze penning moet uitgedeeld zyn juiſt daags voor de overgaaf der ſtadt, wanneer de hongersnood zo groot was, dat zes ſoldaaten twee ponden broods wierden toegedeeld.

Deeze woorden: *Ducdalfs gelofte is aan myn gebleken* zouden onkundigen in bedenken kunnen brengen, of de penning naa 't beleg mogte geſlagen zyn: maar zy willen te kennen geeven dat den Haarlemmers gebleeken was dat zy op de beloften van dien tiran geenen ſtaat konden maaken, en zich ſpiegelden aan de ſteden Rotterdam, Zutfen, en Naarden, waar in zyn Spanjaarden tegen het gegeeven woord, het meerendeel der burgers deerlyk mishandeld, en met een afgryſſelyke woede vermoord hadden.

EMMA-

EMMANUËL.

JAARZANG,

Op de Geboorte onzes Zaligmakers, en Gezalfden:

JEZUS CHRISTUS.

De Chriſte waereld vier' den jaardag van den held:
Godt zelf, Gods geeſt, Gods zoon, 't zoenoffer, aangeſteld
Om door zyn kruis en bitter lyden,
Zyne uitverkoor'nen te bevryden
Van 't juk der zonden, en de ſlaverny der wet.
Koomt Vorſten die den voet op goude troonen zet;
Die pronkt in 't purper en ſcharlaken,
Verlaat uw hof voor rietedaken;
Knielt voor den grootſten heer, den koning van 't heelal,
In 't nedrig Bethlehem gebooren in een ſtal.
Zyn moeder torſt geen gulde kroonen;
Naauw heeft ze een hutte om in te woonen:
En nogtans baart ze een' zoon, die, waar 't zyn wil geweeſt,
Meer dan een Cezar of Auguſtus wierd gevreesd:

Hy

Hy had ter waereld kunnen komen
In 't groote Kapitool van Romen;
Doch kieſt de ned'righeid, voor hoofſche pracht en zwier.
Hem volgt noch hoveling, noch ſtoet, noch lyfſtaffier;
Hem, dien op zyn gebod en wenken,
Indien hem iemand konde krenken,
Een hemeliegioen van eng'len helpen zou;
Maar neen, hy kieſt deez' ſtal; dit ongeacht gebouw:
Opdat de zynen zouden leeren
De waare ned'righeid waardeeren.
Koomt alle volkeren der aarde, groet uw' Heer!
Knielt met een dankbaar hart voor deeze kribbe neêr;
Beſchouwt deez' groote wonderheden!
Dat wond'ren wonder! niet te ontleden!
Ziet hoe de Schepper zelfs het merk zyns ſchepſels draagt,
Een kind is Godt, en menſch! de moeder blyft een maagd!
Die uit Maria is gebooren,
Schiep zelfs Maria van te vooren!
De zoon is naar den Geeſt des moeders bruidegom!
Hier ſuft de wysheid voor; welſpreekendheid wordt ſtom.
Deez' bruigom is haar heil en hoeder,
Hy zaligt zyne bruid en moeder,
En vader, naar den vleeſche, uit Davids oud geſlacht.
Hoe blooſt de zuiv're maagd, wanneer de Heiland lacht!
Men hoort haar Gode een' Lofzang zingen.
Maar zie, wie koomt de kribbe omringen?
De herd'ren, die door 't heir des hemels zyn gewekt,
Aan wien Emmanuëls geboorte uur is ontdekt:
De herders, voor wien de Eng'lentongen
Godt de eer, en de aard den vreede zongen.
Gints komen Wyzen, 't zyn drie Perzen of Kaldeen,
Wien in het Ooſten die geleiſtérre eerſt verſcheen:
Die ſter die g' op den ſtal ziet ſtraalen.

Let

Let hoe zy 't kind hunn' ſchuld betaalen:
Zy offeren het goud, als vorſt, die 't al gebiedt;
Zy off'ren 't wierook; 't geen zyn prieſterſchap bediedt;
En mirrhe, 't merk van 't bitter lyden.
Herodes mag dien vorſt benyden,
En zuipen kinderbloed, terwyl hy trilt en beeft.
De moorder ſtaa na 't lyf van hem, door wien hy leeft;
Egipte dekt hem voor zyn laagen,
Naar 's Vaders wil en welbehagen.
Schrikt aartstyrannen voor deez' jonggebooren Zoon!
Gy moogt hem vangen, en beſpotten, gees'len, doôn:
't Moet zyn; maar wat hebt gy te vreezen,
Die rechter van dien vorſt zult weezen!
Deeze is het zaad der vrouwe, een held, die 't helſch Serpent
Den kop verbryz'len zal; deeze is 't begin, en end.
Dit is het zaad voor zo veel eeuwen
Beloofd aan heilige Hebreeuwen;
Beloofd aan Abraham; voor Davids huis bereid;
Wiens troon beveſtigd is tot in der eeuwigheid.
Strekt Salems prieſter elk ten wonder?
Ja: deeze is 't voorbeeld in 't byzonder,
Dat Chriſtus prieſterdom, een licht dat eeuwig is,
De ſchaduw van de wet, die dikke duiſternis,
Van de aard met kracht zou doen verdwynen;
En in des menſchen harte ſchynen.
De Aartsvader Jakob heeft deez' krib van verr' gezien;
En Moizes zag dat deez' geboorte zou geſchiên;
Wanneer hy ſprak: *Godt zal verwekken*
Een, die u tot Profeet zal ſtrekken,
Een uit uw' broed'ren, naa wiens ſtem gy hooren zult.
Ziet deez' voorzegging in dit kindeke vervuld.
Wie is Profeet en Vorſt geboor.n
Als hy? Gods zoon en uitverkooren.

Hy had ter waereld kunnen komen
In 't groote Kapitool van Romen;
Doch kieſt de ned'righeid, voor hooffche pracht en zwier.
Hem volgt noch hoveling, noch ſtoet, noch lyfſtaffier;
Hem, dien op zyn gebod en wenken,
Indien hem iemand konde krenken,
Een hemelſegioen van eng'len helpen zou;
Maar neen, hy kieſt deez' ſtal; dit ongeacht gebouw:
Opdat de zynen zouden leeren
De waare ned'righeid waardeeren.
Koomt alle volkeren der aarde, groet uw' Heer!
Knielt met een dankbaar hart voor deeze kribbe neêr;
Beſchouwt deez' groote wonderheden!
Dat wond'ren wonder! niet te ontleden!
Ziet hoe de Schepper zelfs het merk zyns ſchepſels draagt,
Een kind is Godt, en menſch! de moeder blyft een maagd!
Die uit Maria is gebooren,
Schiep zelfs Maria van te vooren!
De zoon is naar den Geeſt des moeders bruidegom!
Hier ſuft de wysheid voor; welſpreekendheid wordt ſtom.
Deez' bruigom is haar heil en hoeder,
Hy zaligt zyne bruid en moeder,
En vader, naar den vleeſche, uit Davids oud geſlacht.
Hoe blooſt de zuiv're maagd, wanneer de Heiland lacht!
Men hoort haar Gode een' Lofzang zingen.
Maar zie, wie koomt de kribbe omringen?
De herd'ren, die door 't heir des hemels zyn gewekt,
Aan wien Emmanuëls geboorte uur is ontdekt:
De herders, voor wien de Eng'lentongen
Godt de eer, en de aard den vreede zongen.
Gints komen Wyzen, 't zyn drie Perzen of Kaldeen,
Wien in het Ooſten die geleiſtérre eerſt verſcheen:
Die ſter die g' op den ſtal ziet ſtraalen.

Let

Let hoe zy 't kind hunn' ſchuld betaalen:
Zy offeren het goud, als vorſt, die 't al gebiedt;
Zy off'ren 't wierook; 't geen zyn prieſterſchap bediedt;
En mirrhe, 't merk van 't bitter lyden.
Herodes mag dien vorſt benyden,
En zuipen kinderbloed, terwyl hy trilt en beeft.
De moorder ſtaa na 't lyf van hem, door wien hy leeft;
Egipte dekt hem voor zyn laagen,
Naar 's Vaders wil en welbehagen.
Schrikt aartstyrannen voor deez' jonggebooren Zoon!
Gy moogt hem vangen, en beſpotten, gees'len, doôn:
't Moet zyn; maar wat hebt gy te vreezen,
Die rechter van dien vorſt zult weezen!
Deeze is het zaad der vrouwe, een held, die 't helſch Serpent
Den kop verbryz'len zal; deeze is 't begin, en end.
Dit is het zaad voor zo veel eeuwen
Beloofd aan heilige Hebreeuwen;
Beloofd aan Abraham; voor Davids huis bereid;
Wiens troon beveſtigd is tot in der eeuwigheid.
Strekt Salems prieſter elk ten wonder?
Ja: deeze is 't voorbeeld in 't byzonder,
Dat Chriſtus prieſterdom, een licht dat eeuwig is,
De ſchaduw van de wet, die dikke duiſternis,
Van de aard met kracht zou doen verdwynen;
En in des menſchen harte ſchynen.
De Aartsvader Jakob heeft deez' krib van verr' gezien;
En Moizes zag dat deez' geboorte zou geſchiên;
Wanneer hy ſprak: *Godt zal verwekken*
Een, die u tot Profeet zal ſtrekken,
Een uit uw' broed'ren, naa wiens ſtem gy hooren zult.
Ziet deez' voorzegging in dit kindeke vervuld.
Wie is Profeet en Vorſt geboor-n
Als hy? Gods zoon en uitverkooren.

Maar ziende u menſch, als menſch, let ik op uw gebod,
Dan ſcheppe ik adem, kracht, en leeven,
Als van een' hooger geeſt gedreeven.
Gedoog dat ik u raake, en voor u nederkniel:
Want dan geneeſt gy de melaatsheid myner ziel.
Laat ons uw heilig voorhoofd kuſſen.
Ons yvervuur zy nooit te bluſſen.
Beſtraal ons met uw oog. Schenk ons een lieven lach,
Zo worde ons duiſter hart zo helder als de dag.
Wil door uw dood, uw bitter lyden,
Ons van des duivels macht bevryden!
Leid, als gy zyt verhoogd aan 's Vaders rechterhand;
Den duivel, hel en dood, en zonden hebt vermand,
Ons by uw' zalige uitverkoorenen;
Opdat wy leeven als herboorenen,
Van eng'le vleugelen beſchut in eeuwigheid,
Ter plaatze die gy hebt den geenen toebereid,
Die op uw heïrbaan moedig ſtreeven,
(Door heldenyver aangedreeven)
Na Sions vredepalm, en onverwelkb're kroon:
Die gy hen ſchenken zult van uw' genadetroon.
Uw trouw, ô heiland! is gebleeken:
Gy zyt den uwen nooit bezweeken.
Verſterk ons met genade: op dat wy onbevreesd,
De waereld en het vleeſch, als krygsliên naar den geeſt
Bevechtende, uit het veld nooit wyken:
Waar op ſteets onze TROUW MOET BLYKEN.

DE

DE

ZWITSERSCHE EENVOUDIGHEID,

KLAAGENDE

OVER DE

BEDORVENE ZEDEN VEELER

DOOPSGEZINDEN,

OF

Weerlooze Chriſtenen.

De ſchoone Eenvoudigheid, uit Mennoos kerk verdwenen,
Die zuiv're hemelmaagd, is op een nieuw verſchenen,
Niet in een fyn gewaad, niet kraakende van zy,
Of zweemend naar den zwier: maar in een boere py.
Hoe, zou zy die niet weet om vuil genot te waaken,
Maar beter heeft geleerd te lyden en verzaaken,
Zich ſmukken met den tooij? ô neen deeze ydelheid
Volg' die, die 't aardſch gemoed met aardſche ſchatten vleijt.

Men ziet haar niet veel vlags op haaren rykdom voeren.
De kerker was haar kleed; haar ketens waaren ſnoeren;
Haar' traanen paerlen, en haar diſchbanketten kruis,
Vervolging, pyn en ſmaad. Zy tradt niet in haar huis
Op marm're vloeren, of Ooſtindiaanſche matten.
Haar yz're kiſt was vol gekneveld geld noch ſchatten.
Zy diſchte 't fruit niet in geſchilderd porcelyn,
Of ſchonk 't geſlepen' glas tot aan de kim vol wyn,
Uit weelde of overdaad; neen: maar om zich te laaven.
Zy hadt geen rytuig met twee (†) paerden om te draaven,
Als zy met ſchepen op den rynſtroom herwaarts quam,
En zag met ſchrik de pracht der broed'ren te Amſterdam,
Een dert'le pracht, die haar de traanen perſte uit de oogen,
En dus met dubb'le reên tot klaagen heeft bewogen.
Is dit het zelfde land, waar nâ ik heb verlangd,
Toen ik in ketenen en boeijens zat geprangd?
Bedriegt myn oog my ook? zyn dit dezelfde broeders,
Myn hulpers in den nood? naaſt Godt myn volks behoeders?
ô Ja, hunn' mildheid maakt hen kenbaar by myn volk.
Dit ſtraaltje deugds blinkt nog uit eene duiſt're wolk
Van noodeloozen twiſt, en bitt're kerkkrakeelen,
Die ongebondenheid en zorgeloosheid teelen.
ô Gy gevallenen zyt oorzaak dat ik treur,
En myn eenvoudig kleed in zoo veel deelen ſcheur.
Als ik hier kerken vind, ſchaapskooijen, daar de wolven
Zich in verſchuilen. ô Elendigen! bedolven
In 't diamante puin der waereld, 't glinſt'rend quaad,
Voor wien de zon der deugd beneveld ondergaat,
Gy preekt van weerloosheid, en voert terwyl de ſtanderts,
Met legers Vlamingen, en heïren Waterlanders,

Ge-

(†) [Men zou zonder 't Vers te bederven *Vier* kunnen leezen.]

Gewapend met den twiſt, geharnaſt met den ban,
Elk met een bitſe tong, die harten quetſen kan,
Gericht ten oorlog, niet die landen kan vernielen,
Of dierbaar menſchen bloed, neen, maar dat meer is, zielen.
Gy denkt dit woord is hard: noch harder is uw twiſt.
Ach waar die ſcheur geheeld, die vlak eens afgewiſcht
Van't kleed der waarheid! mocht die wond eens haaſt geneezen,
En Godts gemeente één hart en ééne ziele weezen,
Hoe beurde Jezus bruid dan 't dierbaar hoofd om hoog;
Hoe zou zy die haar knie voor Babels beeld niet boog,
Een nieuw Jeruzalem oprechten in het harte,
Zich ziende dan bevryd van ballingſchap en ſmarte;
Hoe menig' ſchaapje, dat nu dwaalt in de woeſtyn,
Wierd dan gevonden! ô! hoe heuch'lyk zou zulks zyn!
Dat geldt u allermeeſt, ô eng'len der gemeente,
Die laauw geworden zyt, en 't koſtlyk kerkgeſteente,
Het vreedelicht, niet op den kandelaar ontſteekt,
Daar gy genoegſaam weet wat aan dat werk ontbreekt.
Slaat handen aan den ploeg. Werkt yv'rig in den akker
Des heeren, zyt niet flaauw, niet ſlaaperig, maar wakker:
Zo worde 't onkruid, dat nu al te weeld'rig groeijt,
Door uwe wakkerheid geſtadig uitgeroeijd;
Zo zie men 't vreedelicht de vreede kerk beſchynen,
En alle nevels voor haar' heerlykheid verdwynen.
Wat zien wy menig' pop geſmukt in wulps gewaad!
Wanneer wy met ons volk hier wand'len op de ſtraat.
Ei zie daar komt 'er een, die we als een paauw zien treeden.
ô Schande! half gekleed! half met ontdekte leden!
Sluit kind'ren fluit uw oog. Maar zagt waar gaatze heen?
Och in de kerk! dat 's niet uit Godtsdienſt zo ik meen:
Maar eerder om aldaar met heur gewaad te pronken,
En 't lodderig gezicht den minnaar toe te lonken,

Die

Die eerſt zyn vrouwe hair gepoederd heeft met meel,
Opdat zyn wulpsheid van de haare niet verſcheel'.
Men durft dit ſoort naauw meer met eigen' naamen heeten:
Want die zyn nu te ſlegt, veel te oud, en lang verſleeten,
Menniſte juffertjes en heeren vleijt hen bet,
Dat is hunn' roem en glans beſt in het licht gezet.
Die naam houdt eenen toon met 't klinken van de ſchyven,
De wulpsheid, hovaerdy, en 't tooijſel hunner lyven.
Men werpt my mooglyk toe, dat, in den grond, het quaad
Min in de kleeding, dan in 't wulps gemoed, beſtaat,
En dat de hovaerdy zo min in fyne kantjes
Als hooge hoeden ſteekt, of naauwe keelebandjes;
Dat ieder naar zyn ſtaat behoort gekleed te zyn,
Geringe liên in 't grof, de ryken in het fyn.
't Is waar, men weet het dus een' ſchoonen glimp te geeven:
Maar ziet men 't tegendeeel niet uit het loſſe leeven?
Strekt niet het weerſchyn kleed een ſpiegel voor een hart,
Een hart in de ydelheid en hovaerdy verward?
En ſchoon hovaerdigheid in 't ned'rig kleed kon ſteeken,
't Geeft minder voorbeeld tot het volgen van gebreken.
Men durft in 't prachtig kleed veel doen dat niet betaamt
Daar in het ned'rig kleed men veeltyds zich voor ſchaamt.
Koom, volg my, zo 't u luſt, 'k zal u een voorbeeld toonen.
Hier ſtaan wy voor een huis, daar wulpſche lieden woonen,
Helaas! van Mennoos volk (ten minſten met den naam)
Wat zien wy hier al prachts. Wat rot men hier al t' ſaam
Met ſleedjes (*). Dat 's een zwier! wat ſtrykt men met de voeten!
Hoe aartig weet die heer dat juffertje te groeten,
Hoe geeſtig leidt hy haar de trappen op in 't huis!
Hier moeten wy eens in. Men zal door al 't gedruis

En

(*) [Hier zou men tans ook Koetſen leezen konnen.]

En overvloed van volk ons mogelyk niet merken.
Dit is een groot bezoek. Voorwaar hier zyn geen klerken,
Maar meesters in de konst der waereldsche ydelheid.
Wat wordt hier al gestrookt, gelikt, gestreeld, gevleijd.
Hoe kostlyk staat de bruid en bruigom daar te pryken.
Wat dunkt u, vindt men hier wel iemand myns gelyken?
Wordt hier de ned'righeid gevierd, en goede zeên,
In plaats van hovaerdy en dertelheid! ô neen.
Zacht wykt wat aan een zy, men zal hier, onder 't zingen
En speelen, op de maat eens huppelen en springen.
Ziet gy Herodias, hoe dat zy zwiert en zweeft
Al dert'lend langs den vloer! 't schynt of zy lessen geeft,
Hoe g' een Joannes 't zwaerd door zynen nek kunt jaagen,
Om in een schotel 't hoofd de moeder op te draagen:
Maar dat 's hier 't oogmerk niet; zy heeft alleen haar net
Om 't vogeltje, dat zy wil vangen, opgezet.
Hoe vliegt de wyn in 't hoofd der jongmans (zacht 't zyn heeren)
Wat smult men al bankets, wat kreukt men hier al kleêren.
Wat is hier al gestoeijs, al sneuk'lings, al pleizier.
Maar fy! ik walg 'er van. Vertrekken wy van hier.
Helaas ik schrik en beef! ach, myn geloofsgenooten,
Durft gy de ned'righeid aldus voor 't voorhoofd stooten?
Gy dwaalt van 't rechte pad. Keert weder. Zet uw' voet
Op d' engen weg, gebaand door Jezus martelbloed.
Gedenkt een tyd te rug van honderd vyftig jaaren.
Beziet u zelf, en denkt hoe de overoud'ren waaren;
Deez' werkten om een schat, een onverganklyk' loon;
Deeze achten min de pracht, dan 's hemels martelkroon.
De mildheid, het is waar, is hoog in u bevonden:
Maar één deugd wischt niet uit al de overige zonden.
Godt eischt het gantsche hart. Zoekt en behoudt de deugd,
Zo leeft gy namaals in een veel volmaakter vreugd.

Denkt niet, dat deeze klagt geſchiede, om u te hoonen,
Neen, 'k deed 't uit liefde, om u den weg der deugd te toonen.
Ook heb ik niemant in 't byzonder in het oog,
Dat weet de hemel, die tot klaagen my bewoog,
De hemel, die u wil zyn dierb'ren zegen geeven
Door heiligmaaking, op dat gy in 't eeuwig leeven
Den vreedepalm ontfangt, en de onverwelkb're kroon,
Daar de eng'len 's Heeren lof verbreiden voor zyn troon.

HER-

HERDERSZANGEN.

GODEVREE,

HERDERSZANG,

Ter inwyding van den Eerwaardigen en geleerden Heere

JOAN DOORNIK,

Tot bedienaar des Goddelyken woords te Oegſtgeeſt.

Niet ver van daar de Ryn door Katwyk plag te ſchieten,
Zyn ſtroomkruik by het huis te Britten uit te gieten,
Te bruiſſchen in de zee: maar nu in zachte ruſt,
Voor 't woedend pekelſchuim, de duinen ſtreelt en kuſt,
Laat *Zanger* in het groen de blyde ruiſchpyp hooren.
Myn * *Zeeling*, zingt de knaap, wiens zang ons kan bekooren;
Die Ryn-en Aemſtelland verlekkert door 't geluid
Van keurig veldmuzyk, gy noopt my op myn fluit
Dit onbeſlepen' lied voor boſch en veld te ſpeelen.
Myn veldzang, braave knaap, zal 't kerſpel ligt verveelen:
Op zoete druiven ſmaakt geen harde of wrange peer:
Gy ſpoort my nochtans aan; 'k zal moedig op die eer
Myn ſtem verheffen, en voor Rynlands veldelingen
Den lof van GODEVREE, dien braaven herder, zingen:
Van GODEVREE, dien tans Gods kudde is toevertrouwd,

* De Heer E: Kraaijvanger Rechtgeleerde.

En die beſchermen zal, indien 'er uit * het woud
Van ongenade een wolf durve op de lamm'ren vallen,
Of loeren op den roof omtrent de herderſtallen.
Het ned'rig *Oegſtgeeſt* juicht, ja zegent deezen dag,
En dankt der herd'ren Godt met blyſchap en ontzag,
Nu 't wakk'ren GODEVREE, van heilig vuur ontſteeken,
In de oude Landkapel hoort boetorakels ſpreeken;
Nu 's hemels zegendauw, die van zyn' lippen vloeijt,
Met zuiv're druppelen het dorſtig hart beſproeijt;
Nu hy 't geheiligd zaad op 't akkerland zal zaaijen;
Om vruchten in den *Oegſt* door zynen *geeſt* te maaijen;
Nu hy zyn zangkonſt paart met die van Jeſſes zoon,
Die Libans Cederberg deedt hupp'len op zyn toon,
Gelyk de heuvelen, vol geele en groene kruinen,
Ten rei gaan, op zyn zang, met Batoos hooge duinen.
Ja juich vry *Oegſtgeeſt*; juich! vervul de lucht met vreugd:
Gy kieſt een' herder, die in zyne teed're jeugd
Door 's hemels gunſt de borſt der Godtsvrucht heeft gezogen;
Die op het landſchool is in wysheid opgetogen,
Doorleerd in weetenſchap; waar door zyn geeſt, zo kloek,
Den zin aan u verklaart van Godts orakelboek,
En 't * afgedwaalde ſchaap, dat doolt op barre heiden,
Geblind door 't bygeloof, weet naâ den ſtal te leiden:
Indien het † ſchurfte vee, dat geenen herder kent,
En in den ſlyk zich naar zyn' luſten keert en wendt,
Kon luiſt'ren naâ zyn ſtem, hoe yv'rig zou hy 't waſſchen,
En helpen reinigen in Godts genadeplaſſen.
Indien 't ** verſtrooijde vee van Isrêls ouden ſtal,

Dat

* 't Woud van ongenade (hier genomen voor de ſtrafplaats der godloozen) dus genaamd door den keizer Claudius, plag de Baathouwers van de Nederſaſſen of Vriezen te ſcheiden, zie de Chronyk van Holland, Div: 2, 15 kap: en elders.
* De Roomſchen enz.
† Ongodiſten.
** De Jooden.

Dat op den herder hoopt, die 't eens vergad'ren zal,
En weêr in Kanaän als voortyds laaten graazen,
Zyn ſtemme kon verſtaan, hoe vrolyk zou het aazen
Op hemels klaver, by het geeſt'lyk Libanon,
En drinken 't heilzaam vocht uit Godts genadebron.
Indien de * dieren in de Arabiſche waranden,
Die tuk zyn op den roof, en ſcherp van klaauw en tanden,
Eens hoorden naâ zyn ſtem, zy zouden haaſt gedwee
Het gras herkaauwen in één weide met het vee.
Dees ſtem zou d'† olifant, die 't licht der zon ſchynt te eeren
In 't woeſte Lybiën, naar 't eeuwig licht doen keeren,
En temmen † 't wild, dat in 't Amerikaans geweſt
Zyn jongen, zo men zegt, met vleeſch der menſchen meſt;
Dan zouden leeuw en beer en wolf de lamm'ren ſtreelen.
Dan zou 't een vreede-eeuw zyn in alle waereldddeelen:
Maar de opperherder, die het alles weezen gaf,
Zal zelf hen t' zynen tyd vergad'ren met zyn ſtaf,
En GODEVREE zal (door de eerwaardige amptgenooten
In 't vry Bataaffch geweſt met oly overgoten
Van hemelzegening) hem ſmeeken dat zyn woord
Elks hart vermurwe, en word' door's hemels gunſt bekoord
Tot rein geloof, en liefde, en hoop; opdat zy treeden
Op 't eeuwigduurend veld van zyn barmhartigheden,
In zaliger landsdouw, waar in de koorzang klinkt
Door duizend kringen, daar het ſchoon geſternte in blinkt.
Gy zult ô *Oegſtgeeſt* ſcherp naâ zyne ſtemme luiſteren;
Die 't waare licht niet voor uwe oogen zal verduiſteren,
Een licht, dat uit uw ſtreek de ſchaduwe verdreef
Van 't wangeloof, dat lang in uwe buurtkerk bleef;
Uw buurtkerk, de oudſte der Bataviſche landsdouwen,

Die

* De Mahometaanen.
† De Heidenen en Wilden.

Die vader Willebort op * Roomſch tiras zag bouwen,
Van wien de duiſtere eeuw deez' † beuzelen verdicht;
Hoe hy, een herder door des hemels geeſt verlicht,
Onze overoud'ren door zyn' wonderdaân bekeerde,
En allereerſt den wil des Opperherders leerde,
Ook hoe hy had beloofd uw kerk (toen onvolbracht)
Te wyden : maar dewyl de dood hem onverwacht
Te beurt viel, kon hy dit by 't leeven niet volbrengen;
Dies quam zyn geeſt daarna de Landkapel beſprengen,
En heiligen, met hulp der zuiv're moedermaagd.
Dank Godt, der herd'ren Godt, dat zyne heilzon daagt
Door al die nevelen van bygeloovigheden.
Prys, *Oegſtgeeſt*, zynen naam in lofzang en gebeden.
En gy, ô GODEVREE, volhard in uwe trouw,
In 't hoeden van Godts vee, in zynen akkerbouw.
Waak voor de lamm'ren kooij vol yvers vroeg en ſpade,
Zo wint gy eene kroon van hemelſche genade.
Zing zynen lof alom waar zyne ſchaapen gaan.
Het duin zy Sions berg, de Rynſtroom uw Jordaan,
Zo zal uw Hemelzang door lucht en wolken dringen,
Daar de eng'len 't ſneeuwwit lam in 't zalig koor omringen.

* Van en op Roomſch Tiras (hier zinſpeelende op dat geloof) is die kerk gebouwd, welke de oudſte van Holland is. Zie verder van deezen Tiras of ſementſteen Oudaans Roomſche Mogentheid. Pag: mihi, 23.

† Zie van deeze fabel 't Roomſch martelaarsboek.

VROOM-

VROOMAARD,

HERDERSKLAGTE.

Op Haarlems blinker, 'thoofd der Kenn'merlandſcheduinen,
Dat 's zomers affteekt op ontelb're groene kruinen
Der heuveltjes, met helm door Duinman net beplant,
Van wiens verheven top men 't omgelegen land
Gelyk een dal beſchouwt, beſproeid van 't Meir en 't Spaaren,
Terwyl men 't vlakke ſtrand hoort kuſſen door de baaren,
Zat Vreedelief, een knaap uit 't boomryk Overveen,
Hy treurde om 't groot verlies van Vroomaard, die voorheen
De herderbuurt verçierde en de omgelegen' ſtreeken
Van zyne wysheid en mildadigheid deed' ſpreeken.
Ach! Vroomaard, klaagde hy, gy zyt ons dan ontrukt!
De dood heeft dan de bloem uws leevens afgeplukt!
ô Ja gy zyt niet meer! nu moeten wy u derven,
En eeuwig in een nacht van duiſt're droefheid zwerven!
De Nimf van 't Spaaren zucht, en zygt ter neêr in 't riet,
Dat aan de beekjes meldt, hoe Vroomaard ons verliet,
Hoe Vroomaards zuiv're ziel ten hemel is genomen,
Terwyl zyn lichaam ruſt by Aemſtels zilv're ſtroomen,
Daar al zyn krooſt om ſchreijt, terwyl de droeve lucht,
Bevochtigd door een' wolk van traanen, telkens zucht.
Klimt herders op deez' berg, helpt boſſchen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beſchreijen!
Ik zag, niet lang geleên, hoe boven 't huis ter Kleef,
Dat oud vervallen' ſlot, een donker wolkje dreef,
't Geen telkens grooter wierd, en door den wind gedreeven

Op eene dikke wolk, pas uit de zee geheven,
Met felle ſtormen ſtortte, en baarde een blixemvlam
Die myne ſtulp verbrandde. Ik zag een eikenſtam,
Den hoogſten van 't gehucht, door wind en donder vallen,
En 'k kon myn wollig vee naauw jaagen in de ſtallen;
Dewyl de weide door den regen als verdronk
En ik tot de enkelen in 't zyp'lend water zonk:
Maar weinig dacht my, als men 't onweer zag bedaaren,
Dat dit een voorſpook was van 't geen ons zou weêrvaaren.
In 't laatſt der lente was hier Zorger, zwaar van hoofd,
Die altoos rampen ſpelt, en zelden wordt geloofd,
Ik lachte, als hy de buurt in zorg en onruſt ſtelde,
Wanneer hy droef te moê Nimf Hageroos vertelde,
Hoe hem zyn knaapje toolde om eene wilge fluit,
Waar mê hy vogels lokt, ja door een zoet geluid
De nachtegaalen loos en geeſtig kan bedriegen,
Hoe hy een tortelduif zag van het takje vliegen,
't Geen hy in 't oog had, om te ſnyden met zyn knyf;
Voorts hoe een ſperwer uit de lucht viel, recht op 't lyf
Der bange tortel, en haar met zyn klaauwen ſcheurde;
Hoe, op dat naar gezicht, een ſchool van vogels treurde,
Dat wieken repte, om zich te bergen uit den nood;
Dit, ſprak hy, ſpelt voorvaſt een waardig man den dood.
Helaas! 't is al te waar: dewyl wy Vroomaard miſſen,
Gelooft de ganſche buurt, dat Zorger ramp kan giſſen.
Ach Zorger, waart gy hier, wy daalden t' zaam beneên,
Daar ik op gindſen eik dit vaarsje heb geſneên.
Klimt herders op deez' berg, helpt boſſchen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beſchreijen!
Men zal hem nu niet meer zien wand'len in 't gehucht,
Omringd van 't lieve krooſt, met zo veel zielsgenucht.
Hy zal des zomers, in zyn luſthof ryk van blaâren,
Het puik der herderen en nimfen niet vergaâren,

Ge-

Gelyk hy plag, als hy vermaak vondt op het land.
Nooit zal hy toonen, wat al boomen hy geplant
Of zelf gepoot heeft; en veel minder ons meer noemen,
Wat hem het mild ſaizoen belooft van kruid en bloemen.
De luſthof treurt, ook treurt het landhuis om zyn' heer,
En't dor geboomte klaagt: nooit, nooit koomt Vroomaard weêr!
Klimt herders op deez' berg, helpt boſſchen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beſchreijen!
Het pluimgediert vliegt uit dit droevige geweſt,
En bouwt in blyder oort zyn overkonſtig neſt.
't Konyn blyft in zyn hol door vreeze wechgeſcholen,
Omdat het Duinman hoort, die daar omtrent koomt doolen
Miſtrooſtig en bedroefd; dien 't nu niet luſt zyn net
Te ſpannen voor het hol, 't konyntje met de fret
En hond te vangen, neen, 'k hoor Duinman droevig weenen,
Zyn luſt tot jaagen is door Vroomaards dood verdwenen.
Vreeſt niet konyntjes, gy zult vry zyn voor een poos:
Want Duinman is, als gy, vol vrees en trooſteloos.
Klim Duinman op deez' berg, help boſſchen en valleijen
Met eenen droeven galm myn Vroomaards dood beſchreijen!
'k Bracht korts voor zynen dood nog zuivel in het ſteê,
En zag daar hoe veel goeds men aan de weeskens dêe;
Hoe Vroomaard 't Godtshuis hielp bezorgen en beſtieren,
Waar door de jeugd opwaſte in deugd en goê manieren.
Ook zag ik knaapen uit het Zwitſerſche gebergt
Verdreven om 't geloof, van Wolfaart hard getergd,
Geboeijd, gevangen, en ontbloot van vee en haven,
Ja, zo men zegt, verkogt ver over zee voor ſlaaven,
Die nu verloſt zyn door de herd'ren uit den druk,
En Vroomaard nevens hen bedanken voor 't geluk.
Klimt herders op deez' berg, helpt boſſchen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beſchreijen!
Helaas, wat groot verlies is dit voor Erremgard,

En haare kindertjes! hoe gaat het haar aan 't hart,
Nu zy haar' nooddruft mist. Wie zal nu om haar denken,
En vars gemolke melk, en tarwe om Godtswil schenken?
Wie zal een ooilam voor haar slachten in de stulp,
Als zy van honger kermt, ontbloot van alle hulp?
Wie zal haar kinderen, wanneer zy naakt zyn, kleeden?
Of door een vroom gedrag hen voorgaan in de zeden?
Nu Vroomaard niet meer is, die ryk van have en goed,
Om Erremgarde dacht in zynen overvloed.
Knaap Vrekaart zal 't niet doen, die alles waant te spillen,
Als hy het laatste schaap eens herders niet mag villen;
Die altoos wroet en schraapt, en klaagt van slegt gewas,
Al gaan zyn koeijen tot de koffems in het gras.
Klimt herders op deez'berg, helpt bosschen en valleijen
Met eenen droeven galm uw Vroomaards dood beschreijen!
En gy, ô droevig kroost! ô telgen van zyn' stam!
Hoe trof de schrik u t' zaam, wanneer hy afscheid nam,
Toen gy uit zynen mond zyn' laatsten zegen hoorde,
Wanneer de stem vervloog; die u zo vaak bekoorde
Tot vaderliefde, die van d' opgang uwer jeugd
En tot het allerlaatst u raadde tot de deugd,
Daar ge erfgenaam van zyt, zo wel als schat en have,
Die hier in u nog blyft, schoon Vroomaard daalt ten grave.
Gy zyt als spruiten die men by een linde vindt,
Die neêrgeslaagen legt door eenen fellen wind,
Waardoor gy mê gedrukt nog evenwel blyft bloeijen,
En 't zelfde blad behoudt des stams die u deed groeijen.
Al legt uw lindeboom zo schoon van kroon ter neêr,
Gy groene spruiten ryst aan zyne zyde weêr.
Maar laas! wat strooije ik hier myn klachten voor de winden,
Die ongevoelig zyn? wat zoek ik troost te vinden
By vliet, en boom, en berg, zy zyn, gelyk de dood,
Uit hunn' natuure doof, en van gevoel ontbloot.

Hoe

Hoe kort, hoe kort helaas! volgt Vroomaard zyne moeder
Na 't hemelſche geweſt, by Godt, hun heil en hoeder,
En leert ons ſpiegelen, als in een klaaren vliet,
Hoe 't leeven van den menſch hem, eer hy 't denkt, ontſchiet.
En wy armzaligen! wat mogen we ons vergaapen
Aan zo veel lands, en zands, en groot getal van ſchaapen!
Men ſterft zo lang men leeft. 't Geluk is ongewis,
Behalven daar geen eind van zalig leeven is.
Het baat niet Vroomaard weer te wenſchen in het leeven,
Die op de wolken treedt, haakt naar geen groene dreeven.
Hy pronkt nu met een kroon van eeuwig diamant,
In plaats van bloemen, in het hemels vaderland.
Leef Vroomaard op die plaats, daar we alle naâ verlangen,
Daar 'k hoop dat gy uw krooſt met blydſchap zult ontfangen!
Dus klaagde Vreedeluſt, tot dat de droeve maan
Hem noodde van den berg in zyne ſtulp te gaan.

HAAGEROOS.

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
MICHIEL SLAGREGEN,
DE JONGE.
EN JONGKVROUW
MARIA CRAJESTEYN,
DE JONGE.

Aan't T, in Konſtliefs ſtulp, by zynen warmen haard,
Was korts een goed getal der herderen vergaârd,
Al knaapen afgerigt om op het riet te zingen,
Ten roem der nimfen en Bataafſche veldelingen:
Hier viel het Zangluſts beurt te zingen, op zyn' trant,
Van zoete HAAGEROOS, *een bloem van Kenn'merland,*
En wakk'ren VREEDELIEF, *wiens min haar kon bekooren:*
Dus liet hy, 't paar ter eere, een ned'rig veldliet hooren.

JUich roemryk Spaaren! dat met uwen zilv'ren vliet,
En zachte golfjes langs het ſlot te Heemſteê ſchiet;

Van

Van waar gy ſlangswys kruipt, langs hoven en priëelen,
Door 't oude Herulheim: hoor my aandachtig queelen;
Want veldzang is altyd u aangenaam geweeſt.
Dus hoorde gy nog korts dien meirzang, vol van geeſt;
Dien zwaanenzang, van hem, ter ſterren ingevaaren,
Daar ik, geringe knaap, niet ben by te eevenaaren.
Behaagt u laager trant? hoor dan myn herderfluit,
Tot eer van VREEDELIEF, en HAAGEROOS zyn bruid.
Ja HAAGEROOS, waar 't lente, en 't bosch voorzien van bladeren,
Dan zou de landjeugd in den groenen Hout vergaderen:
Om aan te hooren, hoe de blyde nachtegaal
Op uw geboorte queelde, en in zyn zoete taal
Verliefde deuntjes zong, terwyl de maagdereijen,
U naar het Echtaltaar met VREEDELIEF geleijen:
Nu zingen we in de ſtulp gedreven, door de kou,
Uw vrolyk Jaargety, gelyk met uwe trouw,
Benevens uwe deugd, en ſchoone aantreklykheden,
Uw lieflyk maatgezang, en uw' volmaakte zeden.
Gelyk de nachtegaal den leeuw'rik overtreft,
En alle vogelen, als hy zyn' ſtem verheft,
Doet luiſt'ren naâ zyn' klank; zo doet gy elk verſlingeren
Op 't lieflyk geluid, verwekt door uwe vingeren,
En aan uw' ſtem gepaard; zo zuiver, zo volmaakt,
Dat al de jeugd verliefd naar uwen maatzang haakt.
Dus doet gy zingende in een' vruchtb're beemd gezeten,
Uw ſchaapjes luiſt'ren, en het malſe gras vergeeten,
Door aandagt als verrukt; ja zelfs de dert'le geit
Vergeet haar hupp'len, door uw zang, vol zoetigheid.
Zoet is de honig die de nyv're byen gaêren
Uit lentebloemen, tym, en roosmaryne blaêren:
Nog zoeter is uw zang, maar allerzoetſt uw min,
Die gy uw' herder toont, begaafde herderin.
Wat konſt, ô VREEDELIEF! kon u verwinnaar maaken,

Van

Van 't kilſte maagdehart, dat u in min doet blaaken?
Dat nimmer luiſterde naar klachten, of geween
Der herderen, verliefd op haar bevalligheên.
Ja HAAGEROOS was doof voor alle minneklachten.
Uw liefde, braave knaap, kon haar alleen verzachten.
Gy maakte haar gedwee, door uw verſtand en deugd,
En vrolyke ommegang, naa d'aart van haare jeugd.
Wie kan, ô VREEDELIEF, wie kan uw ſtand waardeeren?
Of zingen naar den eiſch? nu gy uw zielsbegeeren
In 't end genieten zult; nu gy voor 't echtaltaar
Uw harten eensgezind, zult ſmelten in elkaar.
Al wat uw hart begeert zal HAAGEROOS behaagen.
Zy offert u haar' min, haar' prilſte lentedagen,
De roozen van haar jeugd, en leevens morgenſtond.
Gy kuſt vernoegd en bly den dauw van haaren mond,
Een dauw veel friſſer als de dauw op muskadellen,
Die in een vruchtbaar hof op eenen wynſtok zwellen.
Dit wint ge, ô braave knaap! door deugd en kloek verſtand,
Daar gy in uitblinkt, by de jeugd van Kenn'merland.
Ryk zyt ge in have en vee: maar ryker nog in zeden.
Men zag van jongs af aan, u noeſt, den tyd beſteeden
In 't trouw bezorgen van uw vaders land, en vee:
Dies brengt gy voor 't altaar des hemels zegen meê.
ô Ja! dus brengt ge, ô roem der Herulheimer knaapen,
Een zegen, grooter, dan uw groot getal van ſchaapen.
En gy, ô vader van dit lief vereenigd paar,
Wat word gy op dit Feeſt, in 't hart, al vreugds gewaar?
Nu gy de vruchten van uw' jeugd, met zegeningen
Dus overgoten ziet, wie kan uw blyſchap zingen?
Dat voegde een' herder, meer bedreven op het riet,
Dat liep een toon te hoog, in myn eenvoudig lied. (gelen,
Koomt Kenn'mernimfen, helpt my bruiloftskroontjes ſtren-
En wilt uw ſtemmen met myn laage veldfluit mengelen.

Ter

Ter eere van het paar, dat nu met hart en hand,
Wordt door de trouw verknocht, ten roem van Kenn'merland.
Geluk ô deftig paar! in uw ſtandvaſtig minnen,
Gezegend zy uw echt; de twiſt verdeele uw' zinnen
En zuiv're liefde nooit; zo ſlyt gy uwe jeugd,
Door 's hemels hulp geſterkt, in liefde tot de deugd;
Zo moet uw wollig vee, en akker welig groeijen,
Zo moet uw ruime ſtulp van melk en boter vloeijen,
Zo zy, ô HAAGEROOS! ô overſchoone bruid,
Uw naaſte Jaargety verçierd met eene ſpruit.

Dus ver zong Zangluſt, tot het puik der veldelingen
Het riet opvatte, om meê den lof van 't paar te zingen.

MAAGDELIEF,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

HENDRIK HAGEN

DE JONGE,

EN JONGKVROUW

ANNA VAN ANKLAM.

't Luſt my, gezeten aan deez' groenen waterkant,
Van herder Eerryks min, en Maagdelief te queelen;
Van ſchoone Maagdelief, die bloem van Amſtelland,
Vol zedigheids, en deugds, 't çieraad van haar' geſpeelen.
Indien ik zingen kon, als Tyter, op de fluit,
Dan kreegen berg, en beek, en veld, en boſſchen ooren;
Den naam van Maagdelief zou elk, met zoet geluid
Van duizend vogeltjes, en duizend Echoos hooren:
Maar ik, geringe knaap, zing wildzang op myn riet;

'k Heb

'k Heb nooit uit Aganippe of Caſtalis gedronken:
Ik durf nochtans op 't feeſt verſchynen met myn lied;
De deugd van 't lieve paar kan mynen geeſt ontſonken.
Geluk ô EERRYK! met uw' ſchoone herderin.
Gy hebt uw' minneſmart aan boſch noch veld te klaagen:
Want ſchoone MAAGDELIEF betoont u wedermin,
Zy offert u haar' jeugd, haar' lieve lente dagen.
Gy zult nu, eens van zin, uw wollig vee te wed
Geleiden, met malkaêr, en in één ſchaduw ruſten.
(ô Min! gegrond op deugd, waar gy uw' voeten zet,
Bloeit geurig Mirtekruid, en groeijen duizend luſten.)
Het is uw braaf verſtand dat u verwinnaar maakt,
Van 't fierſte maagdehart, eerſt tot geen min te ontſonken,
Door and're knaapen, neen: gy hebt haar' hart geraakt.
Zy toont aan u haar' vlam, door kuiſche minnelonken.
De zuiv're melk is blank, blank zyn de leliblaên,
Noch blanker is haar deugd, die ieder moet waardeeren.
ô Welgelukkig knaap! gy hebt een' keur gedaan,
Daar u de buurt om pryſt, en elk u om zal eeren.
De hemel mint de deugd, de liefde, en zedigheid;
Dees ſtraalen, elk om 't zeerſt, uit haare vrind'lyke oogen.
Wat vreugd, ô EERRYK, is voor uwe min bereid!
Nu gy die ſchoone omhelſt, en hebt in uw vermogen.
Geluk, ô MAAGDELIEF! geluk met zulk een' keur.
Zo ſchaat'ren boſch en veld, zo galmen alle beeken;
Terwyl de maagdenrei de bloemen, zoet van geur,
In teene mandjes gaârt, en aanvoert naar deez' ſtreeken.
Juicht herders van de buurt: 't is hoogtyd op het land,
Gy moet met ſtem en fluit de wynmaand eer bewyzen;
Niet om den wyngaardſtam (door Evoë geplant)
Niet om de friſſe druif, die ſchoone vrucht te pryzen:
Maar om dat deeze maand het zoetſte herderspaar,
Door Hymens heilige echt met vreugde ziet vergaâren.

Het hartje van de mei houd elk voor 't ſchoonſt' van 't jaar:
Ik kies de ſchaduw van de blyde wyngaardblaâren;
Ik zal een druiventros, daar nog de dauw op leit,
Uitperſen in een ſchaal, en aan de knaapen ſchenken;
Opdat ze ô deugdryk paar, zo vol bekoorlykheid,
Deez' aangenaamen dag, waar op gy paart, gedenken.
Een grooter zanger geeve u leſſen van de deugd;
Myn lied zy ſlechts een blad in eenen korf vol bloemen;
Uw' oud'ren ſtrekken zelf een voorbeeld voor uw' jeugd,
Gy volgt hun zuiver ſpoor, wel waardig om te roemen.
Gezegend zy deez' Echt, op zuiv're min gebouwd.
De liefde en zedigheid zie ik uw' ſtulp verçieren;
Terwyl gy voor 't altaar van Hymen wordt getrouwd,
Daar duizend kusjes om het kuiſche bruidsbed zwieren.
ô Eendracht, hemelgift, houd eeuwig hier uw ſtee!
Gy mint de laage ſtulp meer dan de gulde daken;
Gy haat de hovaardy, gy mint de deugd en vreê;
Gy kieſt den herdersrok voor purper en ſcharlaken.
ô Eendracht, liefde, en vreê, houdt eeuwig hier uw' ſtand:
Zo heeft dit lieve paar geen onheil ooit te vreezen,
Zo groeije en bloeij' hun vee, en have, en akkerland;
Zo moet' dit lieve paar altoos gezegend weezen.

Dus ſpeelde Zangluſt, op zyn laage herdersfluit,
En wenſchte 't lieve paar eerlang een zoete ſpruit.

ASTREA,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

GERRIT SCHOEMAKER,

EN JONGKVROUW

MARGARETA ESSER.

't Luſt my, gezeten in de ſchaduw der abeelen,
Bevryd voor 't ſteeken van de heete middagzon,
Ter eere van de min, een herderslied te queelen,
Op 't feeſt van ſchoone ASTRE, en haaren CELADON.
Koomt Aemſtelnimfen, ziert het paar met mirtekroonen,
Bataafſche Muzen, leert my blyde bruilofistoonen.
Een ander herder ſlyt zich dag en nacht met treuren,
En ſtort voor berg en dal zyn droeve minneklacht:
Maar u, ô CELADON, mogt beter lot gebeuren;
ASTREA heeft uw liefde en zuchten nooit veracht.
Eer gy nog beide wiſt van liefde of min te ſpreeken,

Beminden gy malkaêr in 't teêrſte van jeugd.
Zo groeit een wil'ge ſpruit allengs aan vliet en beeken,
Gelyk uw' beider min en ongeveinsde deugd.
Wat zoetheid kan men zich door zulk een min belooven!
Wat bovenaardſche vreugd is 't, dus te zyn gepaard!
Men zwyg' van roozenreuk, dien welluſt aller hoven,
De geur der minnebloem verwint den roozegaard.
Koomt Aemſtelnimfen çiert dit paar met mirtekroonen,
Bataafſche Muzen, leert my blyde bruiloftstoonen.
Indien 't geoorloofd is, ô bloem der herderinnen,
'k Zal raaden, hoe uw hart vol liefde was geſteld,
Wanneer uw herder zou zyn Britſche reis beginnen:
Gy hebt, terwyl hy reisde, al de uurtjes nageteld!
Gy hebt uw zorgjes en uw zuchtjes hem gezonden,
Op vleugels van de min, na Grootbrittanjes ſtrand.
Daar hebben ze in zyn hart terſtond hun plaats gevonden;
Hy zondt de zyne u weêr na 't vry Bataafſche land;
Maar als hy zich weêrom hadt op de zee begeeven,
Om u, zyn noordſtar, weer te krygen in 't gezicht;
Wat deed de minſte wind u niet al onheils vreezen!
'k Geloof, de liefde hield de golven in haar pligt.
Juich dan, ô ſchoone ASTRE! gy hebt uw lief ontfangen,
Hy brengt die zorgjes, en die zuchjes aan u weêr,
Hy blyft aan uwen hals en roode lipjes hangen;
Zo groeit de zuiv're min door 't afzyn meer en meer.
Koomt Aemſtelnimfen, çiert dit paar met mirtekroonen,
Bataafſche Muzen, leert my blyde bruiloftstoonen.
Geluk, ô Ouders! van dit paar, wel waard te roemen,
Wat vreugd geniet gy t' zaam op deezen blyden dag.
ô Vader van de bruid, wat dunkt u van die bloemen?
'k Denk niemant friſſer ooit in de Artſenytuin zag.
Hun deugd geeft meerder geur dan reuk der ſpeceryen
Van d'Ooſter Indiaan, of loozen Arabier,

Gy

Gy queekte de eene bloem, vol zorgs ten allen tyën.
De deugd wordt, als het goud, gelouterd door het vier.
De gryze Waarmond, die des hemels zuiv're wegen,
In Aemſtels Landkapel, aan jeugd en ouden wyſt,
Roemt uwe zorgen in 't bedeelen van den zegen,
Waarmeê des hemels gunſt nooddrufte landliên ſpyſt.
Vaar in uw' yver voort. Men zal u ſteets bedanken
Uw lof is veel te klein in myn eenvoudig lied;
Die eiſcht een hooger toon, en heerelyker klanken,
Dat paſt een zanger meer bedreeven op het riet.
Koomt Aemſtelnimfen, ciert dit paar met mirtekroonen,
Bataafſche Muzen, leert my hooger bruiloftstoonen.
Indien 't my waar vergund op hooger trant te zingen,
ô Braave Vader van den braaven CELADON,
Ik roemde uw kloek verſtand, voor Aemſtels veldelingen,
Waar me gy Konſtliefs hart en duizend harten won:
Ik roemde uw kloek vernuft, in die gewyde bladen,
Uw * zilv're Landkronyk, waar in de vryheid praalt;
Daar Batoos edel krooſt, beroemd door heldedaaden,
In uitblinkt, en den zege op Woeſtaard heeft behaald.
Ik zong hoe Landsknecht zocht den Heemraad te onderdrukken,
En hoe hy Burgerhart, reets oud en afgeleefd,
Voor 't onrechtvaerdig zwaerd 't eerwaardig hooſd deed buk-ken,
Gelyk gy in uw boek met zilv're letters ſchreeſt.
Ik zong hoe Landraad en zyn broeder raakte om 't leeven,
Van Woeſtaards drift geſleurd onwaardig door het zand;
Maar welkers beelden nu in 't zilver, ſchoon gedreeven,
Juweelen ſtrekken in den ring van 't vrije land.
Maar zacht, myn yver ſchynt hier van het ſpoor te dwaalen,
Die zang valt my te zwaar, wy zingen van de bruid.
Geen leeuwrik houdt den toon der ſchelle nachtegaalen,

Wy

* Het Munt-Kabinet van den Heere *Schoemaker*.

Wy queelen van de min op onze herdersfluit.
Koomt Aemſtelnimfen, çiert dit paar met mirtekroonen,
Bataafſche Muzen, 'k zing weer laager bruiloftstoonen.
Daar ryſt een heuvel by des Aemſtels zilv're ſtroomen,
Bezaaijd met bloemgewas, met loveren en kruid,
Beplant met populier en hooge abeeleboomen,
Hier oeffent zich de jeugd met zingen op de fluit;
Hier hoorde ik eerſt uw lof, ô ſchoone ASTREA, zingen,
Met dien van CELADON, op 't zevenmondig riet
Met waſch aan één gekleefd; daar een der veldelingen
My noopte, om 't bruiloftsfeeſt te vieren, met dit lied.

ZANG.

STEM: Tranquilles Cœurs.

1.

O Meimaand voedſter van de min!
Verquikſter van het lieve leeven!
Gy haalt den zoeten welluſt in!
Gy lokt hem in uw groene dreeven!
Het pluimgedierte queelt, op 't feeſt van CELADON,
Die ſchoone ASTRE *verwon.*

2.

Geluk, ô zoetſte herderspaar!
Gy ſmelt, naar 's heemels welbehaagen,
Uw zuivre harten in elkaâr,
Tot vreugd van alle uw lieve maagen.
Het nachtegaaltje zingt, met lieffelyk geluid,
Den roem der ſchoone bruid.

O

3.

O CELADON *kus uw* ASTRE!
Zy noodt u door verliefde lonken.
De min nam in haar oog zyn ſteê,
En ſchoot uw borſt vol minnevonken.
Nu blaakt uw jeugdig hart. Dat vuur zy nooit gebluſt:
Maar ſtaag in brand gekuſt.

4.

De hemel, die de deugd waardeert,
Doe u geſtaag in liefde groeijen;
Zo werd uw min van elk geëerd;
Zo zal uw vee en akker bloeijen;
Zo leeft gy met malkaâr, in liefde tot de deugd,
Die boſch en veld verheugt.

5.

Indien 't de wil des hemels zy,
O CELADON, *ô lieve* BRUIDJE,
Zo worde op 't naaſte Jaargety,
Uw ſtulp gezegend met een ſpruitje,
Tot vreugde van 't geſlacht, dat zingt met blyden zin:
De hemel kroon dees min!

Koomt Aemſtel Nimfen, ſtrooijt dit paar met verſche bloemen,
Bataafſche Muzen wilt dit trouwfeeſt altoos roemen.

LAURA,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JURIAAN WILLINK,

EN JONGKVROUW

ELIZABET VAN TONGERLO.

Bataafſche herders heft een vrolyk feeſtlied aan!
Laat uwe ſchaapjes in het malſche klaver gaan.
Elk çier' zyn' herdersſtaf met jeugdig veil en palmen,
Terwyl de leeuw'rik in de lucht met blyde galmen
Den lentedageraat al dartelende ontmoet,
Gevolgd van 't zonnelicht, 't geen 't al verquikt en voedt;
Ontdekker van de min van menſch, en vee, en dieren;
Van zo veel vogeltjes als op hunn' wiekjes zwieren;
Van zo veel visjes als 'er ſpart'len in den vliet;
Van zo veel vreugds als 't hart van EERRYK nu geniet,

Die

Die op deez' blyden dag, naa zuchten en verlangen,
Voor 't heilig Echtaltaar zyn' LAURA zal ontfangen,
Die zoete herderin, de bloem der Aemſteljeugd,
Zo ſchoon van aangezicht, als luiſterryk door deugd,
Vol zoete aanminnigheids, wel waardig om te roemen.
Bataaffche nimfen çiert de bruid met lentebloemen!
Zoet ruikt de hiaçint, die in den bloemhof ſtaat,
Zoet ſmaakt de nektar van een' volle honigraat,
Zoet is de veldzang van de ſchoone herderinnen,
Nog zoeter is de min, die harten kan verwinnen;
Maar 't allerzoetſte zoet is deugd, die elk waardeert:
De bloem verlieſt zyn geur, de honig wordt verteerd,
Het ſchoonſte zanggeluid, dat harten ſtreelt en ooren,
Moet in de dunne lucht en ruimen hemel ſmooren:
Maar 't zoet der zuiv're min, gegrondveſt op de deugd,
Blyft eeuwig onbeſmet in zyne friſſe jeugd.
Gezegend is die min, in 's hemels naam begonnen!
Zy heeft het koele hart van LAURA overwonnen,
Die eerſt afkeerig was van minnekozery;
Die altoos vluchtte voor de herd'ren aan het Y.
O zilv're beekjes! gy behoeft ons niet te vraagen,
Waarom haar EERRYKS liefde in 't einde kon behaagen;
Dat weeten boſſchen en waranden, berg en dal:
't Verſtand waardeert de deugd; de deugd verwint het al.
Bataaffche herders kroont dit paar met bruiloftskroonen!
O EERRYK, in wiens ziel zo veele gaaven woonen,
Die ſteeds de heirbaan van de zuiv're deugd betradt,
De hemel ſchenkt u tans een onwaardeerb'ren ſchat,
Voor 't groot verlies, dat korts u over is gekomen,
Wanneer uw *Vreedegunt* van de aard wierdt weggenomen;
De zoete *Vreedegunt*, die met een goude kroon
Vol held're ſterren blinkt, zo luiſterryk, zo ſchoon,
Aan grooter Bruiloftsdiſch, daar hemelſche Chooralen

Een vreugd genieten, die geen ſterv'ling af kan maalen!
Daar zy vol blydſchaps van geen aardſche vreugde weet!
Daar ze op geen klaverveld, maar op de wolken treedt;
Of zo deez' bruilofts vreugd miſſchien haar klonk in de ooren,
Uw wyze keur zou haar volmaakte ziel bekooren;
Zy knikte u vrolyk aan, met eenen blyden lach,
Als zy haar lieve krooſt in LAURAAS armen zag,
Zo teder als zy zelf, in ſchaduwe der elzen,
Die zoete wichtjes plag te koeſt'ren, en te omhelzen!
Maar neen, zy ſpiegelt zich in 't ongeſchapen licht,
Verçierd met ſtraalen om 't onſterf'lyk aangezicht;
Haar ziel, gezuiverd van al 't aardſch, kan niets begeeren,
Daar ze alle volheid heeft, en heerlykheid des Heeren:
Daar Vader *Waarmond*, die de Godtgewyde blaân
In onze Landkapel getrouw plag op te ſlaan;
Om oud en jong den weg der deugden aan te wyzen,
Wiens nederig gemoed nog alle herd'ren pryzen,
Zyn lieve maagſchap en gezaligd krooſt ontmoet,
Bekleed met ſterren, en beſtuuwd met eenen ſtoet
Van hemelreiën, die met duizend vreugde klanken,
Godt, aller herd'ren Godt, in eeuwigheid bedanken!
Maar zacht, myn veldſchalmei klinkt op te hoogen trant,
Men byt my in het oor: blyf herder, blyf op 't land!
Maar ziet men 't wollig vee juiſt altoos klaver ſcheeren?
Of zal de nachtegaal geduurig quinkeleeren
Op eenen zelfden toon? ô neen de landknaap weet
Ook meer te zingen, als van 't kruid dat hy betreedt.
Bataafſche nimfen ſtrooijt den weg met huuw'lykspalmen!
'k Hoor duizend vogels met hunne orgelkeeltjes galmen
Den lof der kuiſche min, die LAURAAS kruin verçiert.
Te recht wordt deeze dag, ô lieve bruid, gevierd!
Uw herder zal deez' dag voor al zyn' dagen roemen,
Nu hy u mag zyn lief, zyn waardige Ega noemen;

Nu

Nu gy uw zuiver hart ſmelt met zyn hart in één,
En uwe ſchaapjes in één drift en weide treên.
Hy zal uw wollig vee des daags vol yvers weiden,
En, als de zonne brandt, naar 't koele wed geleiden;
Terwyl gy 't lieve krooſt een lieve moeder zyt,
En hy zich in zyn heil, uw wedermin, verblydt,
Wanneer die wichtjes u hunn' teed're liefde toonen,
En ſpeelende om u heen, uw' zorg met kusjes loonen.
Gelyk de honigby door vlyt den korf verrykt,
Wanneer zy uitvliegt, en haar vlerkjes nederſtrykt
Op bloem en bloeiſem, om den zoeten dauw te lekken,
En zwaar gelaân met waſch en honig aan komt trekken;
Terwyl de broedby vaſt het honighuisje bouwt,
Of haare jongen voedt, verquikt, en onderhoudt:
Zo zal zyn yver ook, 't zy avond, het zy morgen,
U onderſteunen en voor uwen welſtand zorgen;
Zo vloeijt de welvaart in uw' ſtulp, vereenigd Paar!
Bataafſche herders volgt de nimfen naar 't altaar,
En helpt met hart en mond de milde Godtheid ſmeeken,
Dat twiſt noch huiskrakkeel deez' zuiv're min verbreeken;
Dat 's hemels zegening haar vroeg en laat beſtraal';
Dat vader, moeders, en het maagſchap altemaal,
Zich veele jaaren in deez' huuwlyksmin verblyden;
En namaals leeven, daar men eeuwen telt noch tyden.

REDEGUNT,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

ABRAHAM BECK,

EN JONGKVROUW

LEVINA INGEHAM.

NAâ 't zilver Spaaren, 't hoofd der Kenn'merlandſche bee-
Dat Herulheim beſproeijt, en de omgelegen' ſtreeken, (ken,
Zendt Zanger zynen vriend, dit onbeſleepen' lied,
Gedicht aan Gysbrechts erf, en klaaren Aemſtelvliet;
Op hoop, of 't REDEGUNT en VROOMHART mogt bekooren,
Dit ned'rig herderslied op 't bruiloftsfeeſt te hooren.
ô Zuiv're liefdeband! die harten t'ſamen bindt.
ô Eendracht, hemelgaaf! ô deugd, alom bemind!
ô Zoete zedigheid! gy uitgekeurde bloemen,
Die Sarons hof verçiert, die alle herd'ren roemen,
En elk het hart verheugt, die uwe waarde kent;

Uw

Uw geur geeft niets dan vreugd, en liefde zonder end.
Wie kan de groote kracht, u ingeſtort van boven,
Door 's hemels wys beſtier, te recht naar waarde looven,
Ten zy hy eenmaal proev' dat onwaardeerlyk zoet,
't Geen twee gelieven ſtrekt een balſem voor 't gemoed!
Wanneer we onze oogen ſlaan naar tamme en wilde dieren,
Naar zo veel vogelen die op hunn' pluimen zwieren,
Naar viſſchen in den ſtroom, of in de woeſte zee,
De liefde deelt aan elk haar' milde gaaven mê;
Dan leert men recht de ſpreuk: 't Leeft alles om te minnen.
Deez' liefde ontfonkte u ook, ô bloem der herderinnen!
Door herder VROOMHART, die de wederliefde pryſt,
Die gy, ô REDEGUNT! zo teder hem bewyſt.
Die zuiv're min blyv' ſteets in beider harten bloeijen.
De paradysdauw moet die minnebloem beſproeijen;
Zo geeft zy eenen geur, een reuk van dankbaarheid,
Die over veld en land zich overal verſpreidt.
Nu pluktge, bruidegom! de lieffelykſte vruchten
Van uw getrouwe min, door duizend zielsgenuchten!
Het is een zegening verdiend door uwe deugd,
Die ge altoos hebt gevolgd van uwe teed're jeugd,
Dat u een nimf bemint zo vol aantreklykheden,
Vol zedigheids en deugds, in ommegang en reden.
Gelyk de tortelduif nooit met den havik paart;
Gelyk het teder lam met geenen leeuw vergaârt;
Zo kan geen zedigheid met woeſtheid zich vereenen;
Een ſtraal van uwe deugd heeft in het hart geſchenen
Van zoete REDEGUNT, 't geen de eigenſchappen had
Der deugden, die het uwe op 't allerhoogſte ſchat.
Ei bloos niet, zoete bruid! ik poog u niet te vleijen:
Want door een veldgezang uw' gaaven te verſpreijen,
Waar niets, dan yd'le klank: de deugd pryſt ſteets zich zelf,
Als bloemen op het veld, als ſterren aan 't gewelf

Des

Des hoogen hemels, door geen verwen af te maalen:
Het ſchild'ren van de deugd eiſcht zuiv're zonneſtraalen
En hemelklanken van een Goddelyk geluid;
Al te onnavolg'lyk voor myn' laage herdersfluit,
Die ſlechts voor berg en dal in 't wild gewoon te zingen,
Haar krachten kent; en dies haar yver moet bedwingen.
'k Herdenk, ô VROOMHART! hoe wy beiden jongk en teer,
Uit ſpeelen voeren by het Herulheimer meir;
Of in den groenen Hout, daar duizend vogels queelen,
Des morgens wandelden; de wegen en prieëlen,
En hoven zagen, met de kruiden, en 't gebloemt,
Daar ieder, op zichzelf, de macht des Scheppers roemt.
'k Gedenke, al was ik jong, hoedat wy ſpeelemeidden,
Wanneer onze Ouders ons door groene dreeven leidden,
En weezen ons den weg der waare deugden aan.
Een tyd, die nimmer kan uit myn geheugen gaan,
Zo lang uw Ouders, die de hemel lang laat leeven,
My zo veel blyken van een zuiv're vriendſchap geeven:
Een vriendſchap als geërfd van vader op den zoon.
Maar zagt: ik loop te ver van mynen bruiloftstoon.
Uw liefde pronkt tans met den vaderlyken zegen,
Die u van jongs af aan beſproeijde als met een regen.
En 't moederlyke hart verheugt zich, nu het ziet
Dat gy de wedermin van REDEGUNT geniet.
Zo zegent, zoete bruid, uw vader deeze tyden;
Gelyk het boſch en veld zich in uw' min verblyden,
En de Aemſtel u verwacht, die VROOMHARTS deugd waardeert,
Terwyl het maagſchap, 't geen des hemels goedheid eert,
Van wederzyden helpt de bron der gaaven ſmeeken,
Dat nooit de twiſt of haat uw liefde mag verbreeken.
Ik volg hunn' wenſchen op myn laage herdersfluit.
Dat 's hemels zegen blyve op bruidegom en bruid.

GALATEA,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

DANIEL DE STOPPELAAR,

EN JONGKVROUW

MARIA VAN BUILAARD.

Terwyl ge, ô wollig vee, langs Aemſtels zilv're ſtroomen
De maiſche klaver ſcheert, in ſchaduw van de boomen,
Zet ik my vrolyk neêr aan deeze zilv're bron,
Digt by het Tempelkoor, waar in men CELADON
En ſchoone GALATE vol lieſde zal zien paaren.
Minzieke vogeltjes, en ritzelende blaâren!
Gy koele windjes! ô verquikkers van het kruid!
Vangt, vangt de klanken van myn laage herdersfluit!
Indien de minnezang u immer kon bekooren,
Laat myne zegenwens niet in 't geboomte ſmooren.
Napraatſter Echo kaats de galmen van myn lied
In 't oor van GALATE; zo moet gy 't groot verdriet,

Om uw' Narciſſus dood, door nieuwe vreugd vergeeten;
Zo pryze ik uwen dienſt by alle veldpoëeten.
Indien ik, naar den eiſch, zou zingen van uw' min,
Roemwaarde GALATE, ô ſchoone Herderin!
Myn ſtem moeſt Orfeus lier, zo vol bezielde ſnaaren,
Die 't Tracies boſch bekoorde, in klanken evenaaren;
Gedierte, boſch, en beek, moeſt luiſt'ren naar myn' toon:
Maar myn Bataafſche fluit, die houding ongewoon,
Zwicht zelf voor 't boſchmuzyk der wakk're veldelingen,
Die op uw vrolyk feeſt den lof der liefde zingen;
Ook hoe uw Teikenſtift de lauwerkroon behaalt,
Als gy Apolloos min tot Peneus dochter maalt,
Wanneer gy hem verbeeldt, als raazende van minne,
Daar hy zyn Dafne volgt, en deeze vlietgodinne
Voor uitvliegt als de wind, vol vrees, en echter fier:
Die hy omhelzende hervormd vind in lauwrier.
Wie kan uw' kloeken geeſt, ô nimf, naar waarde roemen?
Als gy Gliçeer verwint in ſchikkinge der bloemen,
Zo leevendig geplant op leevenlooze blaân;
Arachnes weefwerk moet als ſpinneweb vergaan,
Als u Minerve leert, door ryp vernuft, op doeken
Het konſtwerk van natuur met naaldewerk verkloeken;
Dan vindt de veldſchalmei een onbepaalde ſtof,
En ſtelt uw ſchrand'ren geeſt ver boven allen lof.
Wie kan ô GALATE uw' gaaven recht waardeeren,
Of moet u, om uw keur in 't minnen, tevens eeren?
Wyl ge u aan CELADON, dien braaven knaap, verbindt,
Om zyn verſtand en deugd aan 't ſcheepryk Y bemind,
En waardig aan de bloem uws leevens opgedraagen;
Ja 't weelig Leuwendaal ſchept in uw' keur behaagen.
De blydſchap wordt in boſch en ſtroomen niet geſmoord,
Nu zyn getrouwe min uw zieltje heeft bekoord.
Geluk ô CELADON, ô roem van de Aemſtelvelden!

Gy zult in eenzaamheid uw liefde nu niet melden
Aan 't doof geboomte: want het hart van GALATE,
Eer harder dan een rots van 't aak'lig Kafaré,
Kunt ge als Mantynſche waſch door 't vuur der liefde kneeden;
Die overſchoone nimf, zo blank van ziel als leden,
Zo ſchoon als Cipria, en kuiſſcher dan Diaan,
Biedt u het roozerood van haare lipjes aan,
Van groote Goden zelf niet ongeſtraft te raaken;
Dus kan de deugd in 't eind zichzelf gelukkig maaken.
Zo ik my niet bepaalde aan bruidegom en bruid,
Wat vond ik ruime ſtof voor myne herdersfluit!
Hoe zou ik, CELADON, uw' waarden Vader roemen,
Hem, die de krachten kent van heeſters, kruid, en bloemen;
Op 't wyze Landſchool in geneeskunde uitgeleerd;
Van Febus zelf bemind, die zyne kloekheid eert.
'k Zou 't maagſchap één voor één naar waarde kunnen looven:
Maar hunne roem en deugd gaan allen lof te boven.
Wie telt het gras en kruid? de droppels van een vliet?
'k Vind hier te ruime ſtof voor 't laage herdersriet.
Wy volgen veiliger den ſtoet tot aan den drempel,
Als gy gezegend wordt in Hymens huuwlykstempel.
Treê nu, ô CELADON, na Junoos heilig woud;
Daar zich de zuiv're liefde, en alle vreugd onthoudt;
Daar minneklachten zich veranderen in kusjes;
Daar GALATEA u met kuiſche minneluſtjes,
En ongeveinsde liefde, op 't lauw're paviljoen,
Gelyk haar wederhelft zal ſtreelen, in het groen;
Terwyl gy 't pluimgediert, met duizend orgelkeelen,
't Gezegend bruiloftslied voor boſch en veld hoort queelen.
ô Zuiver lauwerboſch, de liefde toegewyd!
Gy, die de luſt en vreugd van twee gelieven zyt!
Vergun my tans uw' lof en oorſprongk op te zingen,
Voor ſchoone GALATE, en 't puik der veldelingen.

Als aarde, zee, en lucht, geſternte, zon, en maan,
Gedierte, vee, en viſch, geboomte, kruid, en blaân
Gedaantens kreegen, door den opperſten der Goden;
En eer gerechtigheid ten hemel was gevloden;
Toen 't aardryk onbeploegd de ſchoonſte vruchten ſchonk;
Als 't roosje nooit verſlenſte, en altoos even jongk,
Gelyk een ſchoone bruid, by vrucht en bloemen bloeijde;
Wanneer het beekje nog van melk en nektar vloeijde,
En geele honig droop, en waſch, uit d' eikenſtam:
Wanneer de felle leeuw nog weidde by het lam,
En 't koele windje ſpeelde op akkeren en velden;
Toen 't quaad niet was bekend; veel min het quaad vergelden:
In deezen gulden tyd, wierd door Saturnus hand,
In 't vruchtbaar Vreededal, dit lauwerboſch geplant.
Hier zou de zuiv're min in eeuwigheid regeeren;
Hier zou 't ſteets lente zyn, en niemant iets ontbeeren;
Hier dronk men Godendrank, en hemels Ambrozyn:
Maar, laas! het ſnood bedrog, vermomd in waarheids ſchyn,
Vergiftigde den menſch, het vee, het kruid, en bloemen.
Sints quam een erger tyd, waar in men niet kon roemen
Op die welluſtigheid en ongeveinsden ſtaat;
De vreede vluchtte voor de vyandſchap en haat,
Voor wien het heilig boſch blyft eeuwig toegeſloten:
De liefde gunt nochtans aan trouwe mingenooten
Een toegang tot dat zoet, door 's hemels gunſt beſtraald;
Maar langs één éénig pad, door 't Godendom bepaald.
De toegang tot dit boſch wordt door de deugd beveiligd;
Hier heeft ze een tempel, aan God Hymen toegeheiligd,
Die op pylaaren ſteunt van ſchooner glans dan goud;
De Godsvrucht, haar geſpeel, die alles onderhoudt,
Is de eerſte pyler, om dat heerlyk werk te ſchraagen; (gen;
De Goddelyke Eendracht helpt haar 't ſchoon gewelfzel draa-
Met vreede, en wakkerheid, gedienſtigheid, en trouw;

De

De liefde, 't Godsbeeld van dit huwelyksgebouw,
Gehuld met lauwerblaân, en altoos friſſe roozen,
Pronkt in 't ſneeuwwit gewaad, dat blinkende Turkoizen,
Of Jaspis, en Topas en diamant verdooft.
Hier zet men 't deugdzaam paar de huuwlyks kroon op 't hoofd,
Terwyl men wierook zwaaijt van zuivere gebeden;
Dan gunnen hen de Goôn in 't lauwerboſch te treeden;
Dan plukken zy de vrucht van 't heilig Echtverbond,
In 's hemels naam geſtaafd, met hart, en ziel, en mond.
Maar als men boſchwaarts treedt, ſlaa elk voor al zyne oogen
Op deeze ſpreuk, geplaatſt in één der groene boogen:
Al wie de helſche twiſt laat ſluipen in 't gemoed,
Smaakt hier de ſchoonſte vrucht veel bitterer dan roet:
Standvaſtigheid in deugd moet u gelukkig maaken,
Zo zultge een voorſmaak van des hemels nektar ſmaaken.
Gaa heene, CELADON, met uwe ſchoone bruid:
'k Zie dat de zuiv're deugd dien tempel reets ontſluit.
Gy moet uw GALATE na 't liefde altaar geleiden,
Terwyl de nimfen veld en beemd vol bloemen ſpreiden,
En Veldeling den lof van GALATEA zingt;
Terwyl uw tierig vee van vreugde in 't klaver ſpringt.
Wy zullen midd'lerwyl des hemels goedheid looven,
En bidden dat zy ſteets haar' zegen ſtort' van boven,
Op u, en uw geſlacht, in Batoos erf vermaard.
Zo blyve uw ruime Stulp voor ongeval bewaard.
Bloei met uw GALATE, in ſchoonheid nooit volpreezen;
Zo moet ge in 't huuwlykswoud geen bitt're vruchten leezen;
Zo zie het maagſchap haaſt een telg van uwe jeugd;
Zo kroon de hemel u met eindelooze vreugd.

ZEDEGUNT,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

Van den Eerwaarden HEERE

JACOBUS VAN HOORN,

EN JONGKVROUW

MARIA BLOK.

In zyn' berookte ſtulp waar in de veengloed brandt,
Haalt Zanger met veel vreugds de veldfluit van den wand,
Zo dra een herdersknaap, gedoſt in geitevellen,
De min van ZEDEGUNT koomt aan den haart vertellen:
De zoete ZEDEGUNT, die nu met GULDEMOND,
Dien braaven herder, treedt in 't heilig Echtverbond.
Al vind ik, zingt de knaap, geen loveren of bladen;
Al is het veld ontbloot van zyne bloemçieraaden;
Al vlecht men geenen krans van roosjes voor de bruid;
Al maakt het vogeltje in 't geboomte geen geluid;
't Ontbreekt me aan geen çieraad voor myne bruiloftsdichten.

Het

Het roozeroot moet voor de maagdeſchaamte zwichten.
De deugd van ZEDEGUNT is de allerſchoonſte bloem,
Die 's winters nooit verwelkt, maar bloeijt tot 's hemels roem.
De witte ſneeuw moet voor haar hart in blankheid wyken;
't Sneeuw ſmelt tot water; 't hart kan door geen vuur bezwyken.
Schoon 't pluimgedierte zwygt, men zingt den lof alom
Van herder GULDEMOND, haar' lieven bruidegom.
Geluk ô GULDEMOND! ô roem der herdersknaapen!
Die aan den Aemſtelſtroom uw' weerelooze ſchaapen,
Uw' lieve lamm'ren queekt, en voor gevaar behoedt,
Wanneer de winterwolf van fellen honger woedt;
En zoekt, al gluipende om de kooij, zyn roof te haalen.
Geen teder geitje zal ligt van de kudde dwaalen,
Zo lang 't zyn herder volgt die 't hoedt met zynen ſtaf,
Dien 't hoofd der herderen hem in de handen gaf.
Wat hebt gy ryke ſtof om met gewyde klanken
Den Opperherder voor zyn zegening te danken!
Hy ſtelde u in het Ampt, eerſt door hem zelf bekleed,
Hy, die aan Godts jordaan voor zyne kudde ſtreedt,
Die in Judea heeft den helſchen wolf bedwongen,
En eeuwig leeft, geloofd door aller herd'ren tongen.
Gelukkig die getrouw zyn lieve ſchaapen weidt,
En naar de zuiv're bron van zyn' genade leidt!
Dat is aan u vergunt in uwe jonge jaaren,
ô Wakk're GULDEMOND, ô roem der Aemſtelaaren;
Daar zyt gy door beroemd by d'ouderdom en jeugd;
Dus leeft gy elk ten nut, en uw geſlacht ten vreugd.
De hemel voegt by zulk een' zegen zyne goedheid,
En ſchenkt u voor uw' deugd een herderin vol zoetheid:
De lieve ZEDEGUNT, uit welkers zoet gezicht
De zuiv're Godsvrucht ſtraalt, met haar alkoeſt'rend licht,
Terwyl de weêrmin blinkt in haare tweelingzonnen;
Die nu eens ſchitt'ren, dan veranderen in bronnen,

Wan-

Wanneer de liefde met de maagdeſchaamte ſtrydt:
Dus zal zomtyds de zon, die menſch en vee verblydt,
Zich in den zomer door een' regenwolk bedekken,
Die waterdroppels ſpreidt op ſteeden, dorpen, vlekken,
Waarna zy weêr verſchynt met meerder vrolykheid,
En op de paerlen ſpeelt, in veld en beemd verſpreid.
Wat vreugd, ô GULDEMOND, moogt gy u zelf belooven?
Gy proeft een voorſmaak van de grootſte vreugd daar boven,
Als gy vernoegd en bly moogt leeven in de ſtulp,
Met uwe ZEDEGUNT, uw lief, uw trooſt, uw hulp,
In voor- en tegenſpoed ſteets tot uw heil genegen;
Uw zoet gezelſchap op des hemels zuiv're wegen.
ô Liefde op deugd gegrond! ô Sarons eed'le ſpruit!
Hoe groeijt gy in het hart der nederige bruid!
Wat queekt gy in de ziel des bruigoms eed'le vruchten!
Gy ſchenkt het lieve paar een voorſmaak der genuchten,
Die langs een zilv're beek, by 't hooge Libanon,
Van Jeſſes naazaat (uit de Godtgewyde bron
Van eeuwig vocht gedrenkt) zo heerlyk zyn gepreezen,
Dat hy vermaard zelf by den Onhebreeuw zal weezen,
Door 't zielverrukkend lied op 's hemels maat geſteld:
Daar hy de ſchoonheid van de bruid, Gods kerke, in meldt,
Die met haar' bruidegom in 't huwelyk zou treeden.
Hoe pryſt hy haar gelaat en onbeſmette zeden;
Haar duivenoogen, en den mond vol honigraat;
Die vlugge voetjes, daar ze al trippelende op gaat,
Zo luchtig als een hinde op hoog gebergte en klippen;
Hoe kuſt zy wederom den dauw van zyne lippen;
Hoe ſmelt zyn hart in 't haare, en ſtaaft het Echtverbond,
Waar op de liefde, die haar zaligt, is gegrond!
Die zang zong Jeſſes telg by Judaas veldelingen;
Een zang, voor 't herdersriet te hoog, om na te zingen;
Zy paſt, ô ZEDEGUNT! uw' herder, wiens verſtand

Alom

Alom geroemd wordt door het omgelegen land;
Die in de vreêkapel de Godtgewyde blaâren
Met zo veel wysheids aan de knaapen kan verklaaren;
Die vreemde ſpraaken ſpreekt; die alle herd'ren ſticht,
En door zyn kloek vernuft dat duiſter is verlicht,
Wanneer de orakels van zyn' tong' vol zoetheids vloeijen:
Die boetorakels die de deugd in 't hart doen groeijen.
Hoe heerlyk is uw keur ô zoete herderin!
Uw Godtsvrucht zag naar deugd; niet naar een wufte min
Gegrond op de ydelheid, die ieder moet verſmaaden;
Verganklyk als 't gebloemt, de loveren, en bladen,
Die neêrgeſlagen zyn door 't felle winterweer.
Uw liefde, ZEDEGUNT, bloeij lang tot 's hemels eer.
Uw liefde, GULDEMOND, moet ſteets gezegend weezen.
Lang moeten wy de vrucht van uwe leſſen leezen.
Al wat wy kunnen doen is wenſchen: want uw lot
Hangt aan het wys beſtier van aller herd'ren Godt.
Wy wenſchen dikmaals iets, en als men 't heeft verkregen,
Verandert het genot in vloek, in plaats van zegen:
Deez' hoopt op telgen, en verkrygtze tot zyn vreugd;
Die and'ren ſtrekken tot een ſmaad en ongeneugt:
Uw wysheid ſchikk' zich dan naar 's hemels welbehaagen.
De aartsherder zal voor u en de uwe zorge draagen:
Indien gy ſteets getrouw zyn' lieve lamm'ren weidt;
Zo ſchenk' hy u een' kroon den zynen toebereid,
Als gy, der waereld zat, zult met uw uitverkooren
't Heil heilig bruiloftslied der Cherubynen hooren.

LIEFWAARDE,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOB HARTSEN,

DE JONGE,

EN JONGKVROUW

MARIA VAN DE WALLE.

Als Zanger bezig was voor d'aankomst van den morgen,
By 't flaauwe lampje, 't vee te koest'ren en verzorgen
Met voeder en gerak, quam Kunstlief, zyn gebuur,
Hem groeten in de stulp, en riep: ter goeder uur
ô Zanger, vind ik u! wy zullen vrolyk zingen:
LIEFWAARDE treedt in de echt met de eer der veldelingen:
LIEFWAARDE, die voorheen, hoe liefslyk van gemoed,
Geen minnevlammen in den boezem heeft gevoed,

Be-

Beſtraalt nu VREDERYK met haare vrind'lyke oogen.
Is dan die goelyke tot wedermin bewogen!
Roept Zanger. Laat ons t'zaam den bruidegom en bruid
Begroeten, met de klank van onze herdersfluit.
De zon beſcheen nog flaauw de laage rietedaken,
Als elk LIEFWAARDES ſtulp vol blydſchaps quam genaaken,
Zy zongen beurt om beurt, op hunn' Bataafſche wys,
Naa 't groeten van den rei, dit lied, het paar ten pryz'.

ZANGER.

Al houdt de wintertyd het aardryk toegeſloten,
Al wordt noch kruid, noch blad, noch bloem met dauw begoten:
LIEFWAARDE wordt nochtans met hemeldauw beſproeijd,
Veel milder dan een bloem, die in de lente groeijt.

KUNSTLIEF.

De roos van Saron valt door ſtorm noch onweervlaagen;
Zy groeijt en bloeijt vol geurs naar 's hemels welbehaagen,
Gekoeſterd en gevoed door dauw en zuiderzon;
Omheind door Ced'ren van het heilig Libanon,
Men mag LIEFWAARDES min by deeze bloem gelyken:
Haar min door deugd gevoed zal door geen ſtorm bezwyken.

ZANGER.

Geluk ô VREEDERYK! met zulk een' ſchoone bloem,
Van ZEGENMOND gequeekt, gevoed tot 's hemels roem.
Wat reuk kan by de geur van uwe puikbloem haalen?
De geur van muskadel, geperſt in bruiloftsſchaalen,
Pypkaffie, en kaneel, geſtrooijd in zoeten wyn,
Zyn niets by 't zoet der min, dat hemels Ambrozyn;
Een vocht, dat hart en ziel in vreugde doet ontvonken,
Dat aan de ſchoone bruid van Sion wierd geſchonken,

Als ze op den wynberg was; gelyk in 't heilig dicht
De wyſte herder zingt, beſtraald met hemellicht.

KUNSTLIEF.

Gelukkig herderspaar, wat hebt gy dubb'le reden,
Om voor het echtaltaar met lofzang en gebeden,
Het hoofd der herderen te looven, voor al 't goed
Aan u bewezen. Juicht, eenſtemmig van gemoed!
't Gebergte juicht met u, ook juichen alle beeken.
De winter zelf is zacht, en ſchynt in minne ontſteeken.
Juicht! looft! en pryst alom, voor boſch, en berg, en dal,
Godt, aller herd'ren Godt, den heerſcher van 't heelal.

ZANGER.

LIEFWAARDE, zoete bruid, uw bruîgoms welbehaagen,
Ik hoef u in myn' zang geen plichten voor te draagen:
Uw lieve moeder ſtrekt een ſpiegel voor uw jeugd;
Volg haar op 't heilig ſpoor van liefde, trouw, en deugd,
Zo zal uw zuivere echt in vollen zegen bloeijen;
Dan zullen, waar gy treedt, de vreedepalmen groeijen.

KUNSTLIEF.

Volg, braave VREEDERYK, haar vader ZEGENMOND
Op 't ſpoor der wysheid, in uw heilig echtverbond:
Zo leeft gy met uw lief voor ongeval beveiligd:
Door Godsvrucht, liefde, en trouw den hemel toegeheiligd.
Uw ſtamboom groeije en bloeij', met vrucht der deugd gelaân,
Gelyk een Vygeboom geplant aan Godts jordaan.

ZANGER.

Hoe word ge, ô heilryk paar, door 't vuur der deugd ontſteeken,

Als

Als vader ZEGENMOND de harten poogt te breeken
Met hemelſpreuken, uit Godts heilorakelboek,
In Aemſtels vreedekerk. Hoe yverig, hoe kloek
Poogt hy het onkruid van den akker Godts te wieden.
Hy zal als huurling voor den fellen wolf niet vlieden,
En laaten 't vee ten prooij: maar, onderſteund met kracht
Des opperherders, waakt hy ſteets by dag en nacht.
Ziet hy een lam beſmet by zyne kudden komen,
Hy waſcht en zuivert het in Godts genadeſtroomen,
Behoedt het in de beemd, voor allerlei gevaar,
En biedt het, wit als ſneeuw, aan zynen eigenaar.
Hoe heuch'lyk is die ſtand! wat baart het zielsgenoegen,
Wanneer de landman voor zyn zorgen, zweeten, ploegen,
Een ryken oogſt geniet? die vreugd ſmaakt ZEGENMOND,
De vroome Godtstolk, door dit pryſlyk echtverbond.

KUNSTLIEF EN ZANGER.

Bloeijt, zoetſte herderspaar, in de Aemſtellandſche weiden.
De geur van uwe deugd will' zich alom verſpreiden.
Dat 's Vaders wyze mond, waar uit een honigbeek
Van zegeningen vloeijt, onze Aemſtellandſche ſtreek
Nog veele jaaren ſtichte, en ſtrekk' naaſt Godt uw hoeder,
Daar hy zyn zegen voegt by die van uwe Moeder.
Uw maagſchap bloeij' met u, dat u met zegens kroont.
Hoe zalig is de ſtulp waar in de vreede woont!

LELIANE,

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOBUS VAN PESCH,

EN MEJUFFROUW

DINA VAN DER SMISSE.

Niet ver van Aemſtels erf, en zyn vermaarden ſtroom,
Leunt Zanger aan den ſtam van eenen beukenboom,
Die zyne laage ſtulp, gedekt met riet en zooden,
Een koele lommer geeft; dees plaats ſchynt hem te nooden
Tot bruiloftszangen, nu de ſchoone LELIAAN,
Met groene mirt gekroond, en friſſche roozeblaân,
Gebloemt, en edel kruid, in ſchaduwe der elzen,
Haar' ADELAART door gunſt des hemels zal omhelzen.
Deez' beemden (zingt de knaap) bewoont de zuiv're deugd.
Hier plagt g' ô LELIANE, in uwe ted're jeugd
Den wyzen *Zegenmond* te kuſſen en te ſtreelen,

Dien

Dien wakk'ren herder, die in Salems luſtprieelen
Nu ſterreroozen plukt, en hemels manna ſmaakt,
In grooter liefde dan deeze aardſche zich vermaakt;
En, blinkende in een ſtoet gevlerkte hemellingen,
Omhoog het bruiloftslied voor 't heilig Lam helpt zingen,
Ten loon van zyne deugd, zyn arbeid, vlyt en trouw,
Ten nut der lamm'ren Godts, en geeſt'lyke akkerbouw.
Daar kuſt hy, bruidegom, uw vader (korts verſcheiden)
In zaliger geweſt dan onze klaverweiden,
't Van Godt beloofde land, dat altoos overvloeijt
Van melk en honig, en daar 't kruid voor eeuwig bloeijt.
Hun kon geen grooter heil dan deeze vreugd gebeuren.
Het tortelduifje mag op olmetakken treuren,
Wanneer 't zyn ega miſt, en quynen tot de dood:
De wysheid leert den menſch zich redden uit den nood,
De droefheid maatigen, den tegenſpoed vergeeten,
Zich ſchikken naar Godts wil, tot ruſt van zyn geweeten,
En nimmer treuren als de hemel blydſchap biedt.
Nu ziet g', ô LELIAAN! het eind van uw verdriet:
Want de Opperherder, tot uw heil en hulp genegen,
Bepaalde uw droefheid door deez' blyden huuwlykszegen.
Gy kieſt uw ADELAART voor and're knaapen uit,
Hem, die vol konſt en zwier op zyne herdersfluit
Kan ſpeelen dat het klinke in Batoos luſtwaranden.
Hoe vrolyk zult gy t'zaam langs weide en akkerlanden
De Godtheid pryzen, in den koelen morgenſtond,
Als 's hemels adem blaaſt vioolen in uw mond.
Wie zong den eerſten zang, ô roem der herdersknaapen?
Het pluimgedierte, één dag voor d'eerſten menſch geſchapen,
In 't aardſche Paradys. Wat toonen floeg zyn tong,
Wanneer het vrolyk in den boom des Levens zong?
Het vloog van tak op tak. Men hoorde 't quinkeleeren.
Het zong op zyne wys de heerlykheid des Heeren,

Des

Des Scheppers van 't heelal. Wat toonen ſloeg zyn tong,
Wanneer 't vol vrolykheids op de eerſte bruiloft zong?
Het vloog rondom den diſch op zyn' gezwinde pennen,
En zong het huuw'lykslied om Godes gunſt te erkennen,
Die allen zegen geeft. Wat toonen ſloeg zyn tong,
Toen de eerſte bruidegom het eerſte kusje ontfong,
In zyne onnozelheid van de eerſte hartvriendinne?
Het loofde op zyne wys de kracht der zuiv're minne;
Zo ging de bruiloft in. Toen juichte 't Paradys,
Door alle hemelen den grooten Godt ten pryz'.
Dit 's de oorſprongk uwer konſt, ô eer der veldelingen!
Maar zoude ik naar den eiſch den lof des maatzangs zingen,
Myn zang wierd veel te groot. 'k Heb in de Vreêkapel
Voor deezen eens gehoord den lof van 't ſnaarenſpel.
Men prees den herder daar, den roem der Iſrelieten,
Welke aan de ſtroomen, die langs Sions heuv'len ſchieten,
Zyn vaders ſchaapen dreef, die leeuw en beir verwon,
Des konings boozen geeſt door 't ſpeelen temmen kon,
Den bergreus nedervelde, en op den rykstroon raakte.
Dees herder naar Godts hart, die ſteets vol yvers blaakte
In maatzang, zingt ons voor, met hemels kunſtmuzyk,
En leidt ons zingende naar 't eeuwig bloeijend ryk;
Zyn zang vol vuurs, vol krachts dringt door de ſtarreboogen
In 't heilig heilig oor des heerſchers in den hoogen.
De Godt der herders, die alle akk'ren wasdom geeft,
Wiens adem over kruid, en vrucht, en bloemen zweeft,
Wille u, ô ADELAART, met LELIANE zegenen,
En waar g' uw voeten zet met heil op heil bejegenen.
Volgt Judaas herder na, ô deugdryk herderspaar,
Zo vliege uw offergeur, van 't heilig echtaltaar,
Omhoog, ter plaatze daar gy naamaals t'zaam' zult zingen
't Heil heilig bruiloftslied, met alle hemellingen.

AMA-

AMARILLIS

HERDERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

HENDRIK WILLINK,

EN JONGKVROUW

CHRISTINA TEN KATE.

Aan Aemſtels groenen boord, alwaar de populieren
En lindeboomen dien befaamden ſtroom verçieren,
Kwam herder Eerryk by Montaan en Dorilas.
ô Knaapen, ſprak hy, ik ontmoet u hier van pas.
Laat my uw' beurtzang nu van AMARILLIS hooren,
Die MIKON mynen broêr tot Ega heeft verkoren.
Wel aan, ſprak knaap Montaan, zit neêr op lieflyk kruid.
En gy myn Dorilas zyt de oudſte; zing vooruit.

DORILAS.

Kon ik zo ſchoon van trant als Roomſche Tyter queelen,
Die 't Itaaljaanſch geweſt plag met zyn' zang te ſtreelen,
Gelyk men ons verhaalt, dan zou myn herderslied,
ô Deugdryke AMARIL, aan menig' zilv'ren vliet
Uw' roem verſpreiden, en uw naam met MIKON leeven,
Zo lang de velden gras, de bronnen water geeven.

MONTAAN.

Een ſchotel vette room, uit een oprecht gemoed,
Eenvoudig opgediſcht, ſmaakt op het land zo zoet,
Als de eêlſte lekkerny in vorſtelyke hoven.
Al gaat de nachtegaal den leeuw'rik ver te boven,
En Roomſche Tyter myn Bataafſche herdersfluit:
Ik ſchenk 't geen ik vermag aan bruidegom en bruid.

DORILAS.

ô Overysſel! 'k zal u roemen,
Niet, om dat Ceres by u woont,
Die 't hoofd met koorenairen kroont,
Doormengd met geele boterbloemen:
't Is AMARIL, uw ſchoone bloem,
Daar ik aan d'Aemſtelſtroom op roem.

MONTAAN.

ô Twent vol lieffelyke ſtreeken!
Gy wordt uit deezen oord gegroet,
Niet om dat gy meer lamm'ren voedt
Als Ida by zyn' waterbeeken:
Maar om uw' MIKON, vol van deugd,
De roem van Overyſſels jeugd.

DO-

DORILAS.

Gy zult, ô MIKON! niet meer klaagen
Van AMARILLIS koelen zin:
Zy toont u nu haar' wedermin.
Wat u behaagt zal haar behaagen,
Gy ziet naa eenen nacht van druk
Den morgenſtond van uw geluk.

MONTAAN.

Hoe zal men u op 't veld onthaalen!
Of onder 't bladerryk geboomt,
Waar langs een beekje bruiſcht en ſtroomt,
By 't ſchel gezang der nachtegaalen!
Zy lokken met hun zoet geluid
De landjeugd vaſt ter ſtulpdeure uit.

DORILAS.

Wie zou uw wedermin niet pryzen,
ô AMARILLIS, zoete maagd?
Gy doet een keur, die elk behaagt:
Dies koomt u ieder eer bewyzen,
Gelyk wy, aan deez' zilv'ren vliet,
U groeten, met dit bruilofts lied.

MONTAAN.

Uw MIKON zal uw' ſchaapjes weiden
By zyne, in 't allereêlſte groen,
En voor den fellen wolf behôen,
Nu hy u by de hand mag leiden,
Vol liefde, naâ het echtaltaar,
Gezegend van d'Alzegenaar.

DORILAS.

Hoe heuch'lyk is het dus te paaren,
Wanneer de deugd twee harten bindt,
En ieder zyn genoegen vindt!
Daar ruſt de min op mirteblâren.
Schoon bloemen door den tyd vergaan,
De bloem der deugd blyft altoos ſtaan.

MONTAAN.

Al hadt men duizend lamm'ren loopen
Op 't hooge Siciljaans gebergt,
Wat baat het, als de twiſt ons tergt,
En in de harten is geſloopen?
Uit deugd ſpruit vreede en overvloed,
Die bloemen van een rein gemoed.

DORILAS.

De liefde zal uw' ſtulp verçieren
Met bloemfeſtoenen mild van geur,
En koomt gy by de tempeldeur,
Daar zal ze op blanke ved'ren zwieren,
En zeeg'nen met een bly gelaad,
U, in 't verwiſſ'len van uw' ſtaat.

MONTAAN.

Zegt ſpeelgenootjes, herderinnen,
Zo ſchoon van hart als aangezicht,
Waarom gy voor uw' herders zwigt?
En ſchynt afkeerig van het minnen?
Volgt AMARILLIS, MIKONS bruid,
Op 't huuwlyks ſpoor, zy treedt voor uit.

DORILAS.

Dat elk door haaren voorgang leere,
Hoe kuiſche liefde niets ontbreekt:
Maar in het harte een vlam ontſteekt,
Den Heerſcher van 't heelal ter eere,
Die alles wat 'er leeft en zweeft
Door zyne mildheid wasdom geeft.

MONTAAN.

Het braaf geſlacht is vol vernoegen,
En wenſcht u, deugdryk Bruiloftspaar,
Veel heil en zegen, jaar op jaar,
Waar by wy onze wenſchen voegen;
Doch hy die alles ſpyſt en voedt,
Weet beſt wat ieder wenſchen moet.

DORILAS, MONTAAN.

Hy, die Beheerſcher is van beemden en waranden,
Van lucht, van zee, van ſtrand, gebergte en akkerlanden,
Die al wat leeft alom door mildheid onderhoudt,
En uit het ſtarrenhof het aards gewoel aanſchouwt,
Zy uwe toevlucht; dan zult gy gezegend weezen;
Dan hebt gy ſtorm, noch wind, noch hagelbui te vreezen.
Zo moete uw wollig vee ſteets tieren in de beemd,
Zo worde uw bykorf door den hommel niets ontvreemd,
Zo vloeije uw' ſtulp van melk en honig t'allen tyden,
Zo moet gy u eerlang met ſpruitjes t'zaam verblyden,
Die, naar uw' voorgang, op den weg der deugd gewend,
Hier namaals met u zyn ter Bruiloft zonder end.

Hier eindigde Montaan en Dorilas met zingen
Voor Eerryk, die hun lied den Twentſchen veldelingen
Zou toonen op het feeſt. Ze ſcheidden van malkaâr,
En namen, zo 't behoort, hun vee weer vlytig waar.

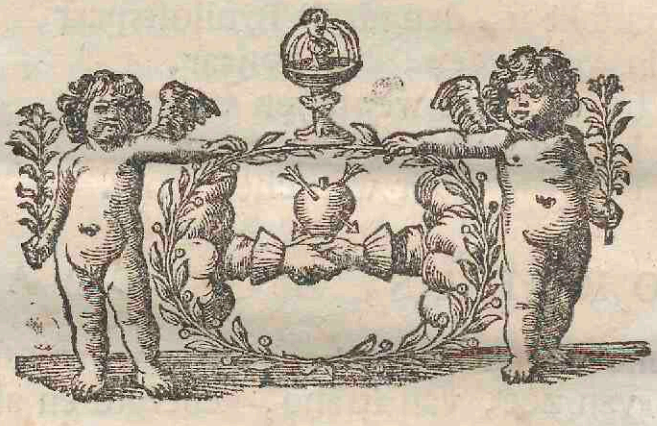

VEEN.

VEENLIEF,

HERDERSZANG,

TER VERJAARINGE

VAN MEJUFFROUWE

JOHANNA VEEN,

HUISVROUWE

VAN DEN HEERE

BENEDICTUS VAN REYNEVELD.

Myn Kenn'mer zangnimf hef een vrolyk veldlied aan;
Breng deezen korf vol fruit, bedekt met groene blaên,
Na REINHARTS luſthof, om zyn VEENLIEF te verjaaren.
Al ſchenkt gy niets dan Ooft, bedekt met dauw en blaêren,
Terwyl ik wildzang zinge op 't zevenmondig riet;
Denk dat zy meer op 't hart als op de giften ziet.
'k Voeg my dan aan den rei der wakk're veldpoeëten,
Die vrolyk in den hof op 't groene kruid gezeten

Den

Den jaardag zegenen der zoete herderin,
Die REINHART dag op dag ontfonkt in zuiv're min,
Hem waarder dan de bye een' geur van friſſe bloemen;
Een min, waar door zyn hof zich mag gezegend noemen.
Hoe heuchlyk, VEENLIEF, was die aangenaame dag
Waar op het maagſchap zich door u gezegend zag!
Toen u de gantſche buurt vol blydſchaps quam begroeten,
En leidde de eêlſte vrucht aan uwe ted're voeten.
Gy bronnaijaden zyt getuigen van die vreugd!
Gy boſchgodinnen denkt om haare teed're jeugd!
En hoe die bloem ontlook voor drie en twintig jaaren,
Als 't veld en boſch verheugd om haar geboorte waaren.
Getuigt ô beekjes, die haar om haar deugd bemint,
Dat haar het maagſchap heeft genoemd *'t gezegend kind.*
Het is een zegen, dat de vruchtbaare akkers bloeijen,
Een zegen, als de vrucht mag onverhinderd groeijen;
Een zegen, als het vee vermeerdert in getal:
Maar prop uw' ſchuur vol graan, heb runders in den ſtal,
Zyt ryk van have en goed ver boven uw' gebuuren,
Ja woeker, zorg en zweet; heb nimmer ledige uuren;
Indien uw krooſt niet zy gezegend door de deugd,
Strekt de eerſte zegening u ſlegs voor halve vreugd.
Zo ik ô VEENLIEF! zou uw zuiv're deugden pryzen,
't Waar iets, dat ieder weet, met weinig krachts bewyzen;
'k Telde eer de loveren van uwen vruchtb'ren hof,
Myn zang waar zonder eind, gelyk, ô nimf, uw lof.
Zo ik een zanger was, die met gewyde ſnaaren
De Arkader herderen in konſt kon evenaaren,
Dan wierd uw zuiv're deugd vereeuwigd door myn lied,
't Geluid wierd niet geſmoord in Peans piepend ried,
Het boſch, vol aandacht, zou de held're klanken vangen,
En 't dertel pluimgediert, verliefd op myn gezangen,

Ant-

Antwoordde in zyne taal: lang leev' 't gezegend kind!
Zo vloog uw naam alom op vleugels van den wind.
Gelyk de bótten aan 't geboomte vrucht belooven,
Gelyk een knop een bloem wordt in de roozenhoven,
Gelyk een ſpruitje door den tyd groeijt tot een boom,
Zo groeijde uw deugd ſteets aan, by ieder wellekoom;
Zo wierdt uw zuiver hart en zoet gelaat gepreezen;
Zo heeft u REINHARTS ziel voor and'ren uitgeleezen:
Uw REINHART, dien alom het heilig Pindus eert,
Dien 't Kenn'merlands Arkaadje om zynen geeſt waardeert,
Wiens naam vereeuwigd door de negen zanggodinnen,
Wel waard is om zyn deugd en kloek vernuft te minnen,
Uw REINHART, die alom gezegend wordt genoemd,
Om zyn gulhartigheid by al de buurt beroemd,
Beroemd in deeze ſtreek by braave veldelingen;
By knaapen afgerecht om op de fluit te zingen;
By zangers, die hier tans verſchynen aan den reij,
Waar voor ik zwichten moet met myne veldſchalmeij:
Zo wykt de leurik voor de ſchelle nachtegaalen,
Als 't boſch den weêrklank ſchenkt aan bergen en aan dalen;
Zo zwichtte een boere knaap eer voor Amfions lier,
Die zingend' ſteden bouwde en temde 't wildſte dier.
Indien myn zang niet op het jaarfeeſt zou verveelen,
Ik zou van uwe min, uw' huuw'lyksliefde queelen,
Ik roemde alom uw Hof, en haalde uit ieder kruid
Een voorbeeld van de deugd, die 't al in zich beſluit;
Ik zong hoe dat uw krooſt, in ſchaduwe der elzen,
U liefkooſt, en u op uw jaardag komt omhelzen,
Een krans van bloempjes vlecht, en zegent met een lach
En ongeveinsd gelaat deez' aangenaamen dag:
Een dag, die menigmaal gezegend dus moet komen;
Zo ziet ge uw veldgewas, uw' hof, uw vee, en boomen

Gezegend als uw min; zo leeft gy t'zaam vernoegd
Veel jaaren achtereen, in 't lot u toegevoegd;
Zo blyve uw vruchtb're hof voor braave veldelingen
't Parnas van Kenn'merland, om ſteets uw roem te zingen.

VISSCHERS-

EN

STROOMZANGEN.

GALATEA.

VISSCHERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

HENDRIK KOPS,

EN JONGKVROUW

MAGDALENA TEILER.

De Arkader boſchgod belg 't zich niet,
'k Verlaat de beemden en waranden,
Men zal myn zevenmondig riet
Nu hooren aan de ruime ſtranden,
Daar de eer van 't zeedorp, MELIBE,
In 't looze minnenet gevangen,
En 't ſchoone nimfje GALATE,
My nodigen tot bruiloftszangen.
Ik kan, terwyl ik netten brei,
Niet anders dan wat wildzang zingen;
Nooit quam een viſcherinne-rei,

Terwyl ik zong, rondom my ſpringen.
'k Betuig het by de blonde maan,
Zo ik (in 't zingen onbedreven)
Van bruiloftszang my mogt ontſlaan,
'k Zou graag twe ſneezen krimpviſch geeven.
Doch wie zou aan dit lieve paar
Een bruiloftsliedje weig'ren kunnen?
Het ziet niet op de giften: maar
Het geene wy 't gulhertig gunnen.
Ik zing dan braave MELIBE,
Van uwe min, uw trouwe liefde;
Ik zing van blanke GALATE,
Wiens ſchoonheid u het hart doorgriefde.
Dat viſſchers meisje, 't geen wel eer
Afkeerig was van minneklachten,
Voelt nu de liefde in 't hart, zo teer,
Dat zy de vryheid moet verachten.
Ja MELIBE, gy zult alleen,
By 't maanlicht, langs het ſtrand niet dwaalen,
Noch aan het duin, met naar geween,
De ſtrafheid van uw lief verhaalen,
Terwyl uw kleine viſſchers boot,
Geſlingerd van de woeſte baaren,
Op eene klip aan ſplint'ren ſtoot;
O neen, gy weet van geen gevaaren.
Zet nu geruſt uw zeiltjes by.
Als GALATE wil ſpeelemeijen;
Zal zy in 't pinkje, naaſt uw zy,
Met zoet gequeel de golfjes vleijen.
Dan zult gy haaren lieven mond
By 't roode bloedkoraal gelyken;
Dan zal het paerlemoêr terſtond
In blankheid voor haar aanzicht wyken.

En als 't haar luſt op 't vlakke ſtrand,
Zich in de zeelucht te verkoelen,
Zult gy haar leiden by de hand,
En zy haar teed're voetjes ſpoelen;
Die witte voetjes, vlug van tret,
Daar zy u altyd mede ontvluchtte,
Als Scilla eertyds 't minnenet
Van Glaukus, die om 't nimfje zuchtte.
Die zeegod heeft vergeefs gevryd,
Vergeefs by Circe om raad doen vraagen:
Hy is zyn lief voor altoos quyt,
En zal het aan de winden klaagen:
Maar MELIBE is nu geruſt,
En dankt de Goden voor dien zegen;
Terwyl zyn GALATE hem kuſt,
Wiens min hy heeft door deugd verkregen.
Ô GALATE, ô ſchoone bruid,
Wie zou uw wedermin niet looven?
Uw lief munt in het zeedorp uit,
Hy gaat de knaapen ver te boven
In 't hand'len van het zeil en 't wand;
Voorwaar gy kond niet beter kiezen:
De gantſe buurt klapt in de hand.
Men zou zich in de vreugd verliezen.
My dunkt ik zie van verre in zee,
Een viſch zich boven 't water heffen!
Wat zegt gy zoete GALATE,
Zou dien de looze min ook treffen?
Ja zoete bruidje, viſſcherin,
De min is in de zee gebooren,
Dione, Pafos koningin,
Kan nog het pekelſchuim bekooren.
Kon ik gelyk de zeepoëet,

Bataafſche Proteus, liedjes zingen,
Die zeeçiereenen zwygen deed,
En losſe winden kon bedwingen;
Ik lokte zelf Nepthuin aan 't ſtrand,
Met zyne tuim'lende dolfynen;
'k Deed Nereus dochters hand aan hand,
Op 't blyde bruiloftsfeeſt verſchynen;
Dan zou op 't ſtrand een tempel ſtaan,
Gebouwd met paerlemoere muuren,
Die door den tyd niet kon vergaan:
Maar langer dan het zeedorp duuren.
'k Zou zinnebeelden van uw' min,
ô Deugdryk paar daar in doen maalen.
Het beeld van Ciprus ſtrandgodin,
Zou aan den ruimen ingang praalen:
Gelykze in een geribde ſchulp,
Van 't lichte zeeſchuim voortgedreven,
Te Ciprus, door der Uuren hulp,
Op wolkjes quam ten hemel zweeven.
Maar als ik in dat ſchoon gebouw,
De deugd der jonge bruid verbeeldde,
En die naar eiſch verzieren zou,
Dat zy een ieders oogen ſtreelde;
Dat waar de ſchoonſte ſchildery,
Die ooit de liefde kon verzinnen:
En ſtond des bruigoms deugd daar by,
Wie zou dan 't konſtſtuk niet beminnen!
Hier nevens zou ik 't Echtaltaar
Met horentjes en ſchulpen çieren,
De visſchers jeugd zou, eens in 't jaar,
Hunn' min ter eere, een feeſtdag vieren.
Maar ik eenvoudig visſcherskind
Moet zwichten voor de zeepoëeten,

Myn

Myn zangen ſmooren in den wind,
Men zal in 't kort myn naam vergeeten.
Koomt viſſchers meisjes, zoete jeugd,
Plukt bergvioolen op de duinen,
In teene mandjes. Vlecht verheugd
Twee kransjes om hunn' beider kruinen;
Wy roepen vaſt de Goden aan,
De Goden die het alles geeven:
Opdat zy in hunn' gunſte ſtaan,
En jaaren lang gelukkig leeven.
Zo groeij' hunn' liefde meer en meer,
Zo moet hun ſcheepje op Tetis baaren,
Bevryd van 't ongeſtuimig weêr,
Gelukkig en gezegend vaaren.
Zo krygt ge eerlang, ô MELIBE,
Een lieve ſpruit met GALATE.

DORIS,

VISSCHERSZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

PIETER VAN BOORN,

EN JONGKVROUW

JOHANNA VAN LEUVENIG.

't Luſt me, op een' Ciciljaanſchen trant,
Van knaap AMIKLAS min te queelen,
En DORIS, de eer van 't ruime ſtrand,
Wiens ſchoonheid hem de ziel kon ſtreelen;
Dat Viſſchers meisje, blank van hart,
Zo blank als 't ſchuim van Tetis baaren,
Hoort na AMIKLAS minneſmart,
En treedt met hem na de Echtaltaaren.
Juich, juich, ô blonde zeegodin!
Juicht bronnen, beeken, zilv're vlieten!
Laat nu ter eere van de min,

Met

Met zacht gebruiſch uw' golfjes ſchieten;
Gy zyt getuigen van zyn' pyn,
Getuigen van zyn' minneklachten,
Wilt die ook van zyn vreugde zyn,
En 't visſchers trouwfeeſt niet verachten.
AMIKLAS; die ons zeedorp çiert,
Nu vreeſt gy ſtorm noch onweervlaagen;
Wyl DORIS, lang van u gevierd,
Haar hart aan u heeft opgedraagen.
Nepthuin, de vorſt der ruime zee,
Mogt geene wedermin gebeuren;
Hy moeſt om zyn' Cimodocé,
Die ſchoone nimf, geſtadig treuren:
Maar gy, AMIKLAS, zyt geruſt,
Gy moogt, vol vreugds, op Tetis baaren,
Nooit moê geliefkoosd en gekuſt,
Met DORIS in uw pinkje vaaren;
Dan zult gy, voor uw' visſcherin,
Het allereêlſte zootje vangen,
Terwyl de wichtjes van de min,
Al dert'lend in de zeiltjes hangen.
Of wilt gy, langs het vlakke ſtrand,
Gekleurde ysvogeltjes zien zwieren,
Of ſchulpjes zoeken uit het zand,
Om DORIS ruime ſtulp te çieren;
De liefde zal u, waar gy gaat,
Met minnewichtjes ſteets omringen,
En altyd, met een bly gelaad,
Den lof van DORIS weêrmin zingen.
Geluk ô DORIS! zoete bruid!
Geluk, ô bloêm der visſcherinnen!
Gy kieſt te recht AMIKLAS uit,
Om zyn verſtand wel waard te minnen.

Amiklas, om zyn deugd vermaard,
By al wie zeil en wand hanteeren,
Is uwe liefde dubbeld waard;
Wie zou uw keur dan niet waardeeren?
Hy trooſt u in uw' droeven rouw,
In 't groot verlies, dat alle maagen,
(Hoe zeer verblyd om uwe trouw)
Met teed're zuchten, ſteets beklaagen:
Uw vader leeft in volle vreugd',
Daar kan geen bruiloftsvreugd by haalen;
Hy leeft, ten loon van zyne deugd,
In geene ſtulp: maar gulde zaalen.
Ik prees vergeefs de deugd u aan;
Gy volgt haar op het ſpoor uws moeders,
Die u geſtaâg is voorgegaan,
Benevens uwe braave broeders;
En zou ik, op myn viſſchers riet,
De deugd van 's bruigoms maagen roemen,
'k Telde eer de drupp'len van een' vliet,
Het zand der zee, of Hiblaas bloemen.
By 't zeedorp is een ſchoone grot,
Verçierd met raare zeegewaſſen;
Hier plag de gryze watergod,
Cimodocéa te verraſſen;
Zy, vlugger dan de weſtewind,
Ontſprong altyd zyn looze laagen,
En nu hy 't nimfje nergens vindt,
Hoort ieder hem van wanhoop klaagen.
Hy zoekt haar langs het dorre ſtrand,
En heeft zyn ſtroompaleis begeeven.
Nu ziet men daar, aan allen kant,
De blyde minnewichtjes zweeven;
Nu ſticht 'er Hymen 't echtaltaar;

Men

Men hoort 'er duizend vreugde galmen,
En ziet 'er menig visſcherspaar,
Beſtrooijen met de huuw'lykspalmen.
Dit is, ô braave Visſchers jeugd;
De plaats daar gy dit paar moet leiden,
Terwyl de maagden, vol van vreugd,
De wegen met vioolen ſpreiden;
Dan juicht het al wat deugd waardeert,
Dan ſchaat'ren duinen, zee, en ſtranden,
Als Hymen 't paar, dat ieder eert,
Vereenigd heeft, en de offers branden.
Men keer dan na de ruime ſtulp,
En bidd' den hemel om zyn zegen;
Want alles hangt aan 's hemels hulp,
Niets wordt 'er als door hem verkregen.
Zoo groeij' deez' liefde, op deugd gegrond,
Zo rek de hemel uwe dagen,
En zegene dit trouwverbond,
Ter eer en blydſchap aller maagen;
Zo kryge AMIKLAS ſchoone bruid
Eerlang een lieve en zoete ſpruit.

ROOZEMOND,

VELD- en *STROOMZANG.*

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

PIETER LUPS,

EN JONGKVROUW

MARGARETA KOPS.

By 't vischryk Spaarendam, daar 't Y het Spaaren kust,
Zat Haarlems Boschman, steets op veldgezang belust,
En Aemstels Stroomling, die de vlieten kan bekooren;
Zy lieten, beurt om beurt, dit Veld- en Stroomlied hooren,
Op wakk'ren EERRYK, *en de schoone* ROOZEMOND,
Ter goeder uur vereend door 't heilig echtverbond.

BOSCHMAN.

O Nimfen! çierfels van de lommerryke dalen,
Helpt fchoone ROOZEMOND op veldmuzyk onthaalen,
Paart uwe keeltjes met myn laage herdersfluit!

STROOM-

STROOMLING.

ô Vlietgodinne beur het hoofd ten golven uit!
Indien de minnezang uwe ooren kan behaagen!
Indien de liefde u ooit is om het hart geſlagen.

BOSCHMAN.

Geluk, ô ROOZEMOND! ô ſchoonſte van het woud,
Zo queelt het pluimgedierte in 't Herulheimer hout,
Zo galmen alle duinen,
Die nu de liefde kieſt voor Idaas groene kruinen.

STROOMLING.

De blanke Bronlief, die geen Griekſe Dafne wykt
In ſchoonheid, als zy 't mos en 't wier van 't aanzicht ſtrykt,
Haar blonde lokjes kemt, en droogt in Febus ſtraalen,
Kan niet by ROOZEMOND, volmaakt in ſchoonheid, haalen.

BOSCHMAN.

Zy ſluimerde op een bed van geurige kamil,
Geen windje roerde een blad, al 't pluimgediert was ſtil,
Als EERRYK, met zyn boot den Yſtroom afgevaaren,
Quam dobb'ren op het Spaaren.
ô Liefde! riep de knaap, als hy deez' ſchoonheid zag,
Nu voel ik wat uw kracht in 't jeugdig hart vermag.
ô Liefde breng haar zieltje ook onder uw vermogen!
Met opent zy haare oogen,
En ziende zich verraſt, verbaasde en nam de vlucht.
Hy zag zyn ſchoone na, en loosde zucht op zucht.

STROOM.

STROOMLING.

Zo liep nimf Scilla eer voor Glaukus langs de ſtranden.

BOSCHMAN.

En Peneus dochter door boſchaadje en klaverlanden,
Voor God Apol, geraakt door kracht van 't minnevier,
Tot zy veranderde in een heilige lauwrier.

STROOMLING.

Knaap EERRYK klaagde lang zyn min aan weer en winden,
Eer dat hy trooſt kon vinden.
Haar hart ſcheen harder als een rots van Kafaré,
En koeler dan de zee.

BOSCHMAN.

De kracht der liefde kan de Goôn en menſchen dwingen,
Haar pyl kan 't hardſte hart doordringen.
De min regeert het al,
Op berg, in boſch, en dal,
Zy ſtort haar krachten zelf in de allerwreedſte dieren.
De vogeltjes in 't boſch, die op hunn' ved'ren zwieren,
Beminnen elk om 't zeerſt.

STROOMLING.

Ook weet men dat de liefde in zee en ſtroomen heerſcht;
Men ziet de viſchjes ſpartelen,
En in de vlieten dartelen,
Dus is het water zelf, ſchoon leſchend van natuur,
Bezield met minnevuur.

BOSCH-

BOSCHMAN.

Kan dan een ſchoone nimf de zuiv're liefde laaken?
ô Neen: zy wordt beklapt door roosjes op haar' kaaken,
Schoon zy haar minnaar vliedt.
Wien eens de liefde treft, ontvlucht haar' krachten niet;
Zo voelt een hert in 't boſch door 's jagers pyl geſchoten,
Hoe ſneller dat het vlucht, de pyl zyn wond vergrooten,
Zo dringt de min ten boezem in.
Dat eerſt een vonkje was, wordt haaſt een vuur van min.

STROOMLING.

Nu ziet ge ô Eerryk, in het eind uw zielsgenoegen!
En ſchoone ROOZEMOND, zich naar uw liefde voegen!

BOSCHMAN.

Zo heeft uw kloek verſtand in 't eind getriumfeerd,
En uwe zuiv're deugd dat fiere hart verheerd.

STROOMLING.

Nu moogt gy 't paerlemoer en 't purper haarer kaaken,
Vry, onbeſchroomd genaaken,
Terwyl zy vriendlyk lonkt,
En ſtreelende u in min ontfonkt.
Nu zult gy, als 't u luſt, op d' Aemſtel of het Spaaren,
Te zamen ſpeelevaaren,
En zittend zy aan zy,
Elkander noodigen op minnekozery;
Op ongeveinsde kusjes,
Op lachjes, lonkjes, lusjes,

Terwyl de zoele wind de golfjes kemt en ſtreelt,
En met uw' blonde lokjes ſpeelt.

BOSCHMAN.

Nu zullen, ſchoone bruid, gewyde veldpoëeten,
Gekroond met jeugdig veil, uw keur gelukkig heeten:
Want EERRYKS klock verſtand munt uit aan d'Aemſtelſtroom,
By de and're knaapen, als een ryzende eikeboom
By weelige elzen; als de rondgeſchooren' linden,
In 't Herulheimer hout, de laage tamarinden;
Zo munt de blyde roos by boterbloemen uit,
En uwe ſchoonheid by de nimfen, lieve bruid.

STROOMLING.

Ik heb te nacht op 't Y, gelukkig, in myn zeegen
Een verſche zoô gekregen.
'k Zal daar de blankſte baars uitzoeken, één voor één;
En met dit klein geſchenk naar ROOZEMONDJE treên.

BOSCHMAN.

Ik zal, ô visſchersknaap, u derwaarts heen verzellen.
Aan mynen wynſtok hangt een tros van muskadellen,
Zo groot gy immer zaagt; 'k zal dien met groene blaân
Bedekken, in een korf, en bieden ze EERRYK aan.

STROOMLING.

Wy zullen midlerwyl den goeden hemel ſmeeken,
Dat hunne zuiv're min geen voorſpoed moge ontbreeken;
Dat de ouders van de bruid, beroemd door hunne deugd,
Gewenſchte vruchten zien uit deeze huuwlyksvreugd.

BOSCH.

BOSCHMAN.

Dat hun beroemd geſlacht en maagſchap van weêrzyden,
Zich veele jaaren in hun teed're min verblyden.

Dus zongen Stroomling en knaap Boſchman op hunn' fluit,
Tot Febus zich verſchool in de armen van zyn bruid.

MEERLIEF,

VELD- EN *VISSCHERSZANG,*

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

DIRK VAN LENNEP,

DE JONGE,

EN MEJUFFROUW

CATHARINA DE NEUFVILLE.

Niet ver van Heemſtede, aan het Herulheimer meir,
By 't luſthuis *Meerenberg*, zet Zanger zich ter neêr.
Hy heeft een verſche zoô in 't zilver nat gevangen,
En aan het naaſt geboomt zyn' netten opgehangen:
Terwyl hy vrolyk queelt op 't laage visſchersriet,
Ontdekt hy zeil op zeil, al dobb'rend in 't verſchiet.
Zy nad'ren hem allengs, hy kan de ſcheepjes tellen,
Een windje doet de roode en witte zeilen zwellen,
En brengt deez' vreugdegalm der visſchersvloot vooruit:

Ge-

Gezegend Meerenberg, *ontfang de ſchoone bruid!*
En wakk'ren bruidegom, haar welluſt en behaagen!
Gezegend Meerenberg, *begroet hunn' lieve maagen!*
Deez' galmen ondervangt de visſcher op zyn' trant,
By wien zich Veldman voegt, een knaap van Kenn'merland.

ZANGER.

Koomt ſchoone visſcherinnen,
Cieraaden van het Meir,
Begroet het waterheir!
Zag iemant ooit godinnen,
In 't vry Bataafs gebied,
Dan draagt dees ſtroom 'er een, zo ſchoon men ergens ziet.

VELDMAN.

Mengt witte en roode roozen,
Met zonnebloemengloed;
Haar leevend' melk en bloed
Zal aangenaamer bloozen:
Z' is ſchoon van top tot teen,
Is deeze geen godin? dan is 'er nergens een.

ZANGER.

Het ſchuim der zilv're beeken
Is, Veldman, blank en zoet,
Zo is ook haar gemoed;
Dat is alom gebleken,
Aan 't Meir en Aemſtelsvliet:
Wie ziet dan geen godin, die deeze ſchoonheid ziet?

VELDMAN.

Zo ieder blad der boomen,
Hervormd wierde in een tong,
En haar volmaaktheid zong,
Die zang waar nooit volkomen.
De deugd verçiert haar leên,
Maakt die geen aartsgodin? dan is 'er nergens een.

ZANGER.

Zo ik een Meirzwaan was, ſneeuwit en glad van pluimen,
Die aartig queelende de golven kon doen ſchuimen,
Als in Meanders vliet,
En aan Kaïſters zoom (als me is verteld) geſchiedt,
Hoe zou ik quinkeleeren!
En klappen met myn' veêren!
En bruiſchen door den vloed,
De gindſe viſchers vloot, die nadert, in 't gemoet.
Niets zou myn' drift bedwingen.
Hoe vrolyk zoude ik zingen,
Ter eere van de min, die 't hart van MEERLIEF blaakt,
Die 't teed're zieltje raakt,
Dat korts aan ſtroom en beek haar *Reinhelds* dood betreurde.

VELDMAN.

My heugt die droeve dag. Het friſch geboomte ſcheurde,
De blad'ren ſchreiden; 't vee vergat het malſche gras;
De groene beemd verdronk in eene waterplas:
Nu geeft de hemel voor dat onweêr lieflyk weder!
Geen tortel mint zyn Gâ zo teder
Als EDELHART zyn MEERLIEF mint,
Die in zyn wedermin haar zielsgenoegen vindt.

Juiſt

Juist aan den Heerenweg, gebaand langs beemd en duinen,
Verheft zich uit de kruinen
Der hooge boomen van het Herulheimer hout,
Zyn vaders * *landhuis*, schoon en cierlyk opgebouwd.
Dat huis, en *Meerenberg*, ô Zanger, kunnen toonen,
Wat herdersknaapen aan den ryken Aemstel woonen.

ZANGER.

Gy hoedt uw wollig vee, of vangt een wild konyn;
Ik werp, voor dag voor dauw, of in den maaneschyn,
Myn zeegen in het Meir, om blanke baars en snoeken,
Of karpers te verkloeken;
'k Gebruik den Elger, of ik zet den Schakel uit:
Maar schoon ik menig' zoô op deeze wys vrybuit,
En hier of daar verkoop, 'k zal nooit zo veel vergaâren,
Dat eenig visschersknaap, aan 't Meir of zilver Spaaren,
Zal zeggen: Zanger heeft dat landhuis gints gezet.

VELDMAN.

Onnozel visschertje! hoe vischt gy achter 't net!
Wanneer de vryheid, in onze Overoud'ren dagen,
't Bataafsche land van 't juk eens Dwing'lands had ontslagen,
Bragt menig' visschersknaap geen boot, maar schip in zee;
Men maakte maatschappy, en voer van reê tot reê,
Op alle vier de winden:
Nu zoudt gy aan het Y meer groote scheepen vinden,
Als visschersbooten in dien tyd.
Nu wykt ons land geen Vorst, in rykdom, door zyn vlyt.

ZANGER.

Ik weet dat EDELHARTS en MEERLIEFS braave maagen,
's Lands vryheid onderschraagen;

Ik

* Bosch en Vaart.

Ik weet dat EDELHART ook zulk een' visscher is.
Zeg, Veldman, of ik mis?

VELDMAN.

Zwyg looze visschertje! laat ons een weinig wyken,
De scheepjes koomen aan,
Zie daar de zeilen stryken.
Zit neder op deez' blaân.
Hoe juicht men in het landen!
Hoe klapt men in de handen!
Hoe wordt de bruidegom, en de overschoone bruid,
Verwelkoomd van den rei! stil! luister naar 't geluid.

REI VAN VISSCHERINNEN.

STEMME: *Courante la bare.*

Geluk! ô schoone Visscherin!
Beroemd door deugd, en overschoone zeden,
En duizende bevalligheden;
Die EDELHART omhelst uit zuiv're min.
Uw' liefde is klaarder dan het nat
Dat de oevers van ons Kenn'merland bespat,
Gy zyt bemind, van bronnen en van beeken.
De vrolykheid
Heeft in deez' streeken
Uwen lof verbreid!

REI

REI VAN HERDERINNEN.

STEMME: Als boven.

Geluk! geluk! ô EDELHART,
Der herd'ren roem, die MEERLIEFS hart doet blaaken!
Gy zuigt het waas van roozekaaken,
Tot koeling van uw' brand, en minneſmart.
Uw zieltje huppelt af en aan,
Op lipjes, zagt en mals als roozeblaân.
Gy ſmelt in 't zoet der drie bevalligheden,
Geſmolten in
Deez' ſchoone leden
Van uw Visſcherin!

REI VAN VISSCHERINNEN.

STEMME: *Hoe dryft de liefde myn gemoed.*

Uw vreugde lokte, ſchoone bruid!
Ons, visſcherinnenreiën uit.
Ei laat uw orgelkeeltjes paaren
Met uwen ving'rendans, op blyde bruiloftsſnaaren;
Dus kunt gy beek, en meir, en vliet,
In aandacht houden, door gezangen;
Dus kan uw minnetokk'lend lied
Uw Bruîgoms hart door de ooren vangen.
De Meirſireenen zwygen ſtil,
Wanneer uw keeltje queelen wil.
Wanneer uw keeltje....

REI VAN HERDERINNEN.

STEMME: Als boven.

Het pluimgedierte, lieve bruid!
Zingt voor, met aangenaam geluid,
Daar herderinnenreiën danſen,
En çieren *Merenberg* met blyde bruiloftskranſen;
Daar elk u vol van vreugd ontmoet,
En bidt den hemel om zyn' zegen,
En wenſcht u 't allerzoetſte zoet,
Dat door de lieſde wordt verkregen;
Dat nooit door rampſpoed wordt geſtuit:
Maar groeijt gelyk een groene ſpruit.
Maar groeijt gelyk....

VELDMAN.

STEMME: *Tranquille Coeur.*

Dat de Eendracht ſteets uw hart bewoon';
Zo moete uw ſtamboom vruchten draagen,
Cieraaden van uw huuwlykskroon,
Tot vreugd' van ouderen, en maagen;
Zo bloeijen, ſchoone bruid! reets Telgen van uw jeugd,
U, en 't Geſlacht ten vreugd.

ZAN-

ZANGER.

STEMME: Als boven.

Zo moet gy, aan het ſcheepryk Y,
Van de achtb're vaderen en moeders
Gezegend, ſteets vernoegd en bly,
Met kind'ren, zuſteren, en broeders,
Den hemel danken, dat uw liefde en bruiloftsdiſch
Zo mild gezegend is.

ALTEMAAL.

STEMME: *'s Winters wil ik van liefde ſpreeken.*

Koomt Aemſtelnimfjes, en geſpeelen,
Zyt gy verfriſcht en uitgeruſt?
Verlaat dan *Meerenbergs* priëelen,
Daar 't Meir zyn' groene boorden kuſt.

Gy moet het paar naar 't Y geleiden.
De vlugge roſen zyn reets klaar.
Geen landvreugd doe u hier verbeiden.
Aan d'Yſtroom is het echtaltaar;

Daar zullen wakk're veldelingen
Op eenen hooger trant en wys,
De kracht der zuiv're liefde zingen,
Dit ſchoon en deugdryk paar ten prys.

De Huuwlykstempel is ontſloten.
Gelieven ſtort daar uw gebeên.
Smelt daar, met zegen overgoten,
Uw beider zieltjes onder een.

MELICE,

VISSCHERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

WILLEM KOPS,

NICOLAASZ.

EN JONGKVROUW

SOPHIA KOPS.

By de Herulheimer duinen
Van wier aangenaame kruinen
't Oog naby, en in 't verſchiet,
Zeil by zeil laveeren ziet,
Op de tuimelende baaren,
Daar Neptunus lief heur' hairen
In de zonneſtraalen kemt,
Vrolyk zingt, en dart'lend zwemt,
Laat zich Zangers ruiſchpyp hooren.
Nimfen, die ons kunt bekooren,
Zingt hy, pryſt de kracht der min,
Nu de ſchoone viſcherin,

Pae-

Paerel van uw maagdereijen,
Welker deugden zich verſpreijen
Langs 't Kaninefaaten ſtrand,
Door de liefde is overmand.
MIKON ſmaakt als overwinnaar,
Heilryk en gelukkig minnaar,
Met MELICE 't zoetſte zoet,
Dat het hart verquikken doet;
Dat de welluſt is van 't leeven,
Ziel met ziel in een doet zweeven,
Kusſend' ſmeltende in elkâar,
Op de lipjes van een paar,
Dat, door 's hemels gunſt gezegend,
Niets dan heil op heil bejegent.
MIKON, welk een zoete vreugd
Is het loon van uwe deugd?
't Puik der Kenn'mer visſcherinnen,
(Zingen alle zeegodinnen)
Nimf MELICE is nu gedwee,
Die zo koel was als de zee.
Loof de dochter van Dione!
Dat men haar met paerlen kroone,
Zuiverer dan 't paerlemoêr,
Daar zy mê ten hemel voer,
Toen haar lachjes, en haar lonkjes,
En Godinne-minnevonkjes,
Met het omgelegen ſtrand
Pafos zetten in den brand.
Hier zal nu haar Ciprus weezen,
Daar heur ſchoonheid wordt geprezen.
Zie haar op de wolken treên.
Ginder vliegt de wagen heen
Met twee duifjes en twee musſchen,

Die al trekkebekkend kusſen,
Nu zy met der Uuren hulp
Daalt in haare paerle ſchulp,
En door 't ſpan der witte zwaanen
Weet een weg in zee te baanen.
Zie de blanke ſpartel vis,
Die uit liefde dartel is,
Om haar ryke zeekoets ſpringen,
Die dolfynen bly omringen
Spuitende in den zonneſchyn
Straalen, die fonteinen zyn.
Zy genaakt de Kenn'mer duinen,
Welker geele en dorre kruinen
Groener worden dan Himet.
Zie, daar zy haar' voeten zet,
Bloeijen bloemen, groeijen roozen,
Die als haare kaakjes bloozen.
Minnewichtjes, vlug en ſnel,
Vliegen naar de ſtrandkapel,
Daar ze u vrolyk zal bejegenen;
Daar zy uwe min zal zegenen,
Voor het heilig Echtaltaar,
Lief en deugdryk visſcherspaar.
Elk poogt zich op 't ſchoonſt te çieren
Om dit vrolyk feeſt te vieren.
Al de buurt roept overluid:
Cipris kus de ſchoone bruid!
't Volk koomt van de bergen rennen.
De een brengt volgeladen' bennen
Van zyn allerëelſte vis;
Die nu verſch geſneden is;
And'ren brengen uit hunn' ſtulpen,
Zeegewas, en raare ſchulpen,

Die

Die een ſchoone viſcherin
Offert aan de mingodin.
Duizend ſnelle wichtjes bouwen
(Daar het lieve paar zal trouwen)
Met een vrolyk feeſtgebaar,
Rondom 't heilig Echtaltaar,
Paerlemoere galeryën,
Naaſt wier pylers van ter zyen
Wordt de kracht der min verbeeld,
Door de kunſt, die de oogen ſtreelt.
't Eene ſtuk verbeeldt de klagten,
Zo veel ongeruſte nachten,
Door MELICES lief gedaan,
By het ſchynen van de maan,
Eer hy haare fiere zinnen
Door de liefde kon verwinnen,
En vergeefs, langs 't barre duin,
Hulp verzocht van God Neptuin.
In een and're ſtaat de ſchoone,
Half verwonnen van Dione,
Daar zy twyffelt; daar hy ſmeekt,
En naar 't ſchynt deez' reden ſpreekt:
„ Zoudt gy langer twyff'len kunnen,
„ Om me uw wedermin te gunnen,
„ Overſchoone viſcherin?
„ Is myn ongeveinsde min
„ U niet duizendmaal gebleken?
„ Vraag het aan de duinvalbeeken,
„ In wier leevend kriſtalyn
„ Myne minnetraanen zyn;
„ Vraag het aan de zeegodinnen,
„ Die u om uw' deugden minnen,
„ Hoe ik in myn teed're jeugd

„ Wierd

„ Wierd verwonnen door uw deugd;
„ Vraag.... maar waarom zoudt gy 't vraagen?
„ Wy zyn één in naam en maagen,
„ En in ééne buurt gevoed;
„ Laat ons één zyn van gemoed.
„ Hoef ik, liefſte myner nichten,
„ Iemant van ons dorp te zwichten
„ In de nutte visſchery?
„ 'k Ken de winden en 't gety;
„ 'k Heb veel' knaapen, die de baaren
„ In myn dienſt alom bevaaren.
„ Denk, ei denk eens, koele maagd,
„ Dat het u geen visſcher vraagt,
„ Die om loon in zee moet zwerven,
„ En gy meenigmaal zoudt derven;
„ Neen ik kan op 't vlakke ſtrand
„ Speelemeiën hand aan hand
„ (Zoo gy wilt een luchtje ſcheppen,
„ En de vlugge voetjes reppen)
„ Als een ſlegte visſchersmaat
„ Om de koſt in 't pinkje gaat,
„ Of zyn netten hangt te droogen.
„ Nimfje, denk wat wy vermogen.
„ Zoekt gy çierſel voor uw ſtulp;
„ Meenig' paerlemoere ſchulp,
„ Duizend raare zeegewasſen,
„ Hier gevoerd door Nereus plasſen,
„ Uit een vreemd geweſt gebracht,
„ Heb ik, Lief, u toegedacht.
„ Maar wat kan 't my alles baaten!
„ Daar gy, wreede, my wilt haaten.
„ Wat mishaagt u in myn jeugd?
„ Koele maagd, gy kent myn deugd.

Zult

„ Zult gy dan uw' fiere zinnen
„ Nimmer buigen om te minnen?
In een geeſtig ſtuk daar by,
Vol van minnekozery,
Ziet men hoe de trouwe liefde
Zyn MELICE 't hartje griefde,
Die met haar koraalen mond
Staaft het heilig trouwverbond.
De overige ſtukken toonen,
Hoe de deugd het paar laat kroonen.
Godsvrucht ciert het met een krans
Van een ſterrelichten glans.
De Eendracht ſchenkt de vreedepalmen,
En de min zingt zegengalmen.
Kon ik op een zeedolfyn
Nu een tweede Arion zyn,
Hoe zou 't aangenaam geſchater
Galmen over 't kabb'lend water,
Zo myn lier den lof der trouw
In dit heerlyk Echtgebouw,
Dat Diones kunſt verbeeldde,
Naa de waarde en ſchoonheid queelde:
Maar myn laage viſſchersriet
Slaat die hooge toonen niet.
Leid MELICE naar de altaaren,
Braave MIKON, om te paaren
In den naam der Hemelgoôn.
Citheré biedt u haar kroon,
Hymen zal u blyde ontfangen.
Viſſchers meisjes zingt gezangen.
Zegent met een zoet geluid
MIKON, en zyn lieve BRUID.

ZWAANTJE,

VISSCHERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOBUS VAN GELEYN,

EN JONGKVROUW

CATHARINA VAN LOUW.

Visschers zingt een vrolyk lied,
Laat de blyde ruischpyp hooren.
Nimfen, die ons kunt bekooren,
Zet u neder by het riet,
Onder 't ruischen van de abeelen,
Daar het Y de boorden schuurt
Van de rykste visschersbuurt.
Helpt op 't feest van LIEFAART queelen,
LIEFAART, die zyn zielsvriendin,
't Puik der visscherinnereijen,
ZWAANTJE, naar 't altaar zal leiên,
Uit een ongeveinsde min.

'k Zie

'k Zie de zuiv're liefde daalen
Van den hoogen hemeltrans,
't Hoofd pronkt met een ſterrenkrans,
Lichter dan de ſlaauwe ſtraalen,
Die de maan op haar gety,
Als men 't daglicht ziet verdwynen,
Tint'len doet, en wederſchynen
Op de golfjes van het Y.
'k Zie de hemelnimf omringen,
Van de Godtsvrucht, trouw en deugd,
Die om ZWAANTJES min verheugd,
Dus de liefde helpen zingen:
Ik die alles t'zamen bind
Door des hemels magt en goedheid,
Schenk een bron van huuwlyks zoetheid
Dien, die trouw en eer bemint.
't Hart, daar in deez' twee ontbreeken,
Met de Godsvrucht, mydt de min,
En de tweedracht neemt het in;
Deeze geeft voor nektarbeeken,
Alſembeeken van berouw.
LIEFAART zal de zoetheid ſmaaken,
En met ZWAANTJE in liefde blaaken,
Door de Godtsvrucht, deugd en trouw.
Zalig zal uw liefde weezen,
Braave bruîgom, zoete bruid,
Elk heeft op de visſchersfluit,
Uwe min alom geprezen.
Elk verblydt zich in uw heil.
De Yſtroom hoort met bly geſchater
Vreugdegalmen op het water,
En begroet vaſt zeil by zeil,

Die zyn ſchuimend nat bevaaren;
En voor ſtorm noch wind beangſt,
't Allereêlſte van hunn' vangſt,
Voor den diſch der bruid bewaaren.
LIEFAART kus uw ZWAANELYN.
Geef hem, zoetſte zyner nichten,
Meerder lonkjes, als 'er lichten
Aan d'azuuren hemel zyn.
'k Zal uw bruiloftsbed omringen,
Dat de zuivere eerbaarheid
Met haar' maagden heeft geſpreid,
Die den lof van 't huuwlyk zingen.
Menig waant 'er, dat de min
In den welluſt is gelegen:
Maar een hart tot deugd genegen,
Haalt met haar de kuisheid in.
't Spartlend baarsje wordt bedrogen:
Als men hengelt, door het aas,
Zo wordt menig al te dwaas
Tot welluſtigheid bewogen;
Hoe gelukkig zyn ze dan,
Die hunn' tochten kunnen temmen,
En niet in een water zwemmen,
Daar hen 't lokaas hind'ren kan.
Menig zwemt 'er in de fuiken
Van de weelde en ydelheid.
Eén van duizend, dus misleid,
Kan zyn kerker pas ontduiken.
Hoe gelukkig is uw lot,
Liefjes die tot vreugd der maagen,
Schept in eene min behaagen,
Die geheiligd is van Godt;

Die van vader en van moeder,
En de zoete Visschersschaar
Wordt gezegend voor 't altaar,
In den naam van d'Albehoeder;
Die uw hart in deugd versterk'.
Bloeijt in Aemstels schoone streeken.
Bloeijt bemind van vliet en beeken.
Bloeijt tot vreugd der vreedekerk.

GROENSPRUIT,

VISSCHERSZANG,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

EDUARD VAN NIKKELEN,

EN JONGKVROUW

CORNELIA VAN GRONINGEN.

Daar 't viſchryk Spaarendam het Y van 't Spaaren ſcheidt,
Zong Zwaanrje met haar lief, uit gulle vrolykheid,
Dit viſschers lied, de min van EDELHART *ter eere.*

ZWAANTJE.

Dat ieder deezen dag, deez' ſchoonen dag waardeere!
Hoe lieflyk ryſt de zon ter kimme in 't ooſten uit!
Zo daagt voor EDELHART 't gezicht der lieve bruid.

STROOMLING.

De winden leggen ſtil. De ſtorm is aan 't bedaaren.
De golfjes kabb'len zacht. Onze Yſtroom kuſt het Spaaren.

Zo

Zo is de afkeerigheid der fiere nimf geſtuit;
Zo kuſt de Spaaretelg zyn Aemſtelnimf, zyn bruid.

ZWAANTJE.

Hoe vrolyk zal hy nu door vloed en ſtroom laveeren,
En minnekoozende met GROENSPRUIT quinkeleeren,
Op 't zevenmondig riet met waſch aanéén gekleefd,
Nu hy zyn visſcherin in 't eind verwonnen heeft.

STROOMLING.

Juicht zilv're beekjes! Juicht gy klaare duinvalbronnen!
Nu EDELHART door deugd zyn GROENSPRUIT heeft verwonnen.
Een maagd, wiens zedigheid zyn hartje heeft geraakt,
Zyn hartje, dat van min om haare deugden blaakt.

ZWAANTJE.

Wat visſchers knaap was ooit in deeze landſtreek droever
Dan hy, die met zyn boot gevaaren van den oever,
Zyn net in 't water ſmeet, by 't ſchynen van de maan,
Zo lang zyn waarde lief hem tegen ſcheen te ſtaan?

STROOMLING.

ô Liefde, klonk zyn fluit, zal ik geen trooſt verwerven!
Zal ik myn GROENSPRUIT nooit verwinnen? altoos derven?
Duikt zilv're ſterren, duikt, of flikkert flaauw van ver:
Want GROENSPRUIT is alleen de ſchoone morgenſter
Die my beſchynen moet. Hoe zou 't myn hart behaagen,
ô Reijen van de maan, zo haar myn oogen zagen!
Rys ſchoone morgenſter, en flikker met uw licht
In 't hartje dat gy blaakt, door uw Liefwaard gezicht!

ZWAAN-

ZWAANTJE.

Gy viſchjes, zong hy voort, 'k hoor u in 't water ſpartelen.
Gy moogt, geraakt van min, voortaan in vryheid dartelen.
Dat u geen angelroê verſchalke, of ooit een net,
Nu ik deez' ſtreek verlaat, worde in den ſtroom gezet;
Zo mag myn GROENSPRUIT eens van u de weêrmin leeren,
En myn getrouwigheid, naa zoo veel leets, waardeeren.

STROOMLING.

Zyn morgenſter verrees. De zoete visſcherin
Sloeg deeze klachten gade, en eerde zyne min:
Maar 't maagdelyk gemoed verbergde haar' gepeinzen.
Schoon zy hem liefde draagt, zy wil de min ontveinzen.
Hy bindt zyn bootje vaſt, en nadert haar met ſchroom,
Terwyl zy bloempjes plukt langs Aemſtels zilv'ren ſtroom.

ZWAANTJE.

Wat Godheid, zegt de knaap, laat hier myn lief verſchynen!
Wil zy getuige zyn hoe ik van min moet quynen?
ô GROENSPRUIT! van de buurt gehouden lief en waard,
Men pryſt u overal om uwen zoeten aart.
Hoe valt gy my zo wreed, ô bloem der visſcherinnen?
Men zegt dat zon en maan en alle ſterren minnen.
't Lis mint de waterbloem, de viſchjes zyn niet vry.
De blanke zwaan zwemt met haar wedergade op zy,
Zy bruiſcht door 't klaare nat, en klapwiekt met haar' vleug'len.
Niets kan de minnedrift, ô fiere nimf, beteug'len.
Min dan myn GROENSPRUIT, min, en word in 't eind gedwee:
Wyl zelf natuur bemint, bemin my, ſchoone, meê.

STROOM-

STROOMLING.

Gy hoeft, dus ſprak hy voort, niet voor myn min te ſchroomen.
Ik ſpiegelde my korts by gindſe popelboomen,
Aan 't hangen van 't gebergt, in eene duinvalbeek;
My dacht dat myn gelaat zo niet voor and'ren week,
Of 't zou een lieve nimf niet gantſch onwaardig weezen:
Maar ach! ik heb 'er een, die koel is, uitgeleezen!
Een rots wordt wel vermurwd door kusjes van de zee!
Wyl dan een klip bemint, bemin my, ſchoone, mêe.

ZWAANTJE.

Zy blooſt, en ziet hem aan met leevenwekkende oogen.
Hy nam haar in zyn arm, en ſprak, heb mededoogen.
Ik zal, zo lang ik leef, uw trouwe minnaar zyn.
Vereenig nu uw hart, Liefwaarde, met het myn'.
Hy drukt haar roozenmond. Zy liet een zuchtje ſlippen.
Hy vong het blyde woord van haare kuiſche lippen.

STROOMLING.

Juicht viſſchersknaapen, juicht! zingt nu het zegenlied,
Deez' dag paart EDELHART aan Aemſtels ryken vliet.

ZWAANTJE.

Juicht viſſcherinnen, juicht! uw GROENSPRUIT zal nu paaren.

STROOMLING.

Haalt uwe fuiken op. Stort vrolyk uwe kaaren
Vol ſpartelbaarsjes aan hun beider voeten uit.

ZWAANTJE.

Juicht beeken, ſtroomen juicht! uw Puiknimf is de bruid.

STROOMLING.

Hoe lief zal EDELHART haar nu in de armen drukken!
Hoe zal zyn hemelzang haar zoete ziel verrukken!
My dunkt, hy heft aldus een dankbaar ſtroomlied aan:
„ Indien ik zingen kon als hy, die Godts Jordaan
„ Deed luiſt'ren naar zyn klank; die zyne ſtem kon mengelen
„ Door alle kreitſen, op den toon der blinkende engelen;
„ Die zweevend' met zyn geeſt op 't heilig Libanon,
„ Ontvonkt wierd door een ſtraal der ongeſchaapen' zon;
„ Hoe krachtig zoude ik Godt door ſnaarenſpel bedanken!
„ Hoe galmde de Aemſtelſtroom van zuiv're hemelklanken!

ZWAANTJE.

Geen klank bekoort hem zo, dan die der trouwe en deugd.

STROOMLING.

Die klanken volgen zy in de opgang hunner jeugd.
De deugd heeft EDELHART tot hemelzang ontſteeken.

ZWAANTJE.

De deugd van GROENSPRUIT is aan d'Aemſtelſtroom gebleken.

STROOMLING.

Hy volgt zyne ouders nâ in Godsvrucht trouw en min.

ZWAAN-

ZWAANTJE.

Zo ſtreeven zy van de aard hier naâ ten hemel in,
Om in een eng'lenrei hunne ouderen te aanſchouwen.

STROOMLING.

Hoe zalig is 't aldus in 's hemels naam te trouwen!

ZWAANTJE.

Juicht klaare vlieten, juicht! roemt bruidegom en bruid.

BEIDE.

De hemel ſtorte een ſtroom van zegen op hen uit.

SILVANDER,

VECHTSTROOMZANG.

TER VERJAARINGE

VAN DEN HEERE

ANTHONY VAN HOEK.

Koom, blanke Vechtnimf, help SILVANDERS jaardag vieren.
Laat nu langs Ouderhoek uw' blonde golfjes zwieren.
Uw orgelkeeltje klinke in 't Stichtſche paradys,
Gelyk voorheenen, deez' geboortedag ten pryz',
Dan zal het piepend riet de held're klanken vangen,
En leeren 't pluimgediert de maat van uw gezangen.
'k Zie, gy verhoort myn bede, ô aangenaame vloed!
Gy beurt het hoofd om hoog met uwen waterſtoet,
Gezeten in een kring van zwaanen, die zich wasſchen
En dart'len om uw koets, in deeze zilv're plaſſen.
Gepluimde zangers houdt uw keeltjes ſtil, ei ſus!
De Vechtnimf wenkt, en groet SILVANDER, dunkt me, aldus:
Gelukkig was de dag waar op gy zyt gebooren.
My heugt hoe Amalthé u uit haar vollen hooren
De zegenvruchten ſchonk, toen gy, een teder wicht,
Uwe oud'ren aanzaagt met een lachend aangezicht.
Pomone liet u met haar goudgeele app'len ſpeelen,
En Flora koeſterde u in haare bloempriëelen.
De Muzen daalden van 't Arcadiſche Parnas,
Zo dra Bellona uit deez' ſtreek verdreven was,

En

En gy een jonkske waart, de hoop van uwe maagen,
De vreugd der oud'ren, en de welluſt hunner dagen.
Ik heb u ſints dien tyd den zegen voorgeſpeld,
En dat gy de eer zoudt zyn van 't omgeleegen veld.
Zo ziet de hovenier in 't botten van de boomen,
Wat bladerbotten zyn, of wat tot vrucht kan koomen.
Myn hoop, SILVANDER, is geen losſe hoop geweeſt:
Gy haat het ſtadgewoel, en uwe ſtille geeſt
Bemint myn vrolyk Tempe en zalige landsdouwen,
Waar in de luſt, en vreugd, en vreede zyn te aanſchouwen.
Een koning zoek' vermaak, hy vindt niets dan den ſchyn,
Nu zorgt hy voor zyn ryk, dan ſchrikt hy voor 't ſenyn.
Laat anderen om ſchat en groote winſten draaven,
Zy zyn tot aan den dood, met goud geboeijde ſlaaven:
SILVANDER ſlyt in vreede op Ouderhoek zyn jeugd.
ô Lieflyk landvermaak, vrindinne van de deugd,
Wat baart gy vrolykheid en innerlyk genoegen,
Indien des hemels gunſt zich aan uw zy wil voegen,
Gelyk ze op deeze plaats haar ſchoone ſtraalen ſpreit,
En ſchept een paradys van luſt en heerlykheid.
Saturnus goudeeuw bloeijt in deeze groene ſtreeken.
Hier aâmt men friſſche lucht, hier bruiſchen klaare beeken.
Al wat het aardryk geeft, verſchynt hier op den diſch,
Het veld geeft wildbraad, en myn ſtroom de blanke viſch.
Hoe vrolyk mag ik nu in weelde ſpeelemeiën,
En dart'len langs het riet met myne waterreijen:
Wyl hier de vryheid heerſcht ten nut van 't vaderland.
Geen ſtichtſche Biſſchop ſteekt nu huis en hof in brand,
Of plundert hier omtrent de ridderlyke Sloten.
Geen Graaf van Holland poogt hem uit den ſtoel te ſtooten.
Men vreeſt nu voor geen Spaanſche of Franſche roofharpy:
De vryheid heeft me ontboeijd van alle ſlaverny.
Nu zie ik aan myn ſtroom, voor ſchanſen en rondeelen,

't Bouwvallig overſchot van machtige kaſteelen,
Getuigen van den ramp, die ik heb uitgeſtaan.
Wat vreemd'ling ziet myn ſtroom niet met verwond'ring aan,
Daar zo veel hoven, zo veel kunſtige prieelen,
Den grootſten vorſten zelf de zinnen kunnen ſtreelen?
Maar gy ô Ouderhoek munt uit in deezen oord.
Gy hebt den Ryksmonarch Czaar Peter zo bekoord,
Dat hy zyn keizerin, princeſſen, ſtaatjuffrouwen,
En edelingen liet uw heerlykheid aanſchouwen;
Uw ſchoone lindelaan, uw vyvers ryk van viſch,
Uw berg, waar op 't prieel der duitſche muzen is.
Maar hoe uw lof ook ryſt, ô pronk der ſtichtſche hoven,
SILVANDER, heuſch van aart, gaat allen lof te boven;
Waarom het maagſchap hem begroet, bemint, en eert,
Ja vriend en vreemd zyn deugd, en braaf gemoed waardeert.
Leef, heuſche landheer leef, in voorſpoed veele jaaren,
Daar 't vrolyk vogeltje in de ritſelende blaâren
Den lof der vryheid zingt, of vliegende af en aan
Uw geeſt vol aandagts houdt in uwe lindelaan,
Terwyl 't zyn neſt maakt in uw netgeſchoren' haagen.
Of ſchept gy meer vermaaks de visſchen te belagen
In mynen klaaren ſtroom, met angelroe en net,
Of hebt gy uwe fuik in mynen vliet gezet,
Ik zal uw' hoop voldoen en karpers, baars, en ſnoeken
Doen zwemmen naar deez' plaats, en door myn liſt verkloeken;
Zo ſmaakt gy de uitgekiptſte op uwen ryken diſch,
Die door des hemels gunſt zo mild gezegend is.
Gepluimde zangertjes verheft uwe orgelkeelen,
Vliegt naar de karperkom bezet met luſtprieelen,
De groene galery is heden uw Parnas;
Zingt, zingt, terwyl de viſch zal ſpartelen in den plas,
En zich de muzen naar dit Helikon begeeven:
Lang moet SILVANDER op het land gelukkig leeven.

VELD-

VELDZANGEN.

KLORIMENE,

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

FRANS VAN STEENWYK,

EN JONGKVROUWE

JUDITH TEN KATE.

IK zal daar de Aemſtel zachtjes ſpeelt,
En Gysbrechts erf en muuren ſtreelt,
Voor 't puik der veldelingen,
Op *Tirſis* bruiloftsfeeſt van zuiv're liefde zingen.

Ik zal op myne herdersfluit,
ô KLORIMENE, zoete bruid,
Uw wederliefde roemen,
En vlechten u een krans van mirte en ſchoone bloemen.

Leer my, ô blonde Citheré,
Die maagdeharten maakt gedwee,
Leer my verliefde klanken;
'K zal met twee duifjes u voor 't minaltaar bedanken.

Gy hebt myn *Tirsis*, door uw macht
Uit Overyssel toegebracht
Het puik der herderinnen,
Om haar bekoorlykheid en deugden waard te minnen:

Ja *Tirsis*, als gy deeze maagd
Eerst in *Panopes* hutte zaagt,
Kon zy uw oog behaagen,
Daar is 't Idalisch vuur u eerst om 't hart geslaagen.

Uw vrye ziel wierd daar vermand.
De min klonk daar uw hart aan band.
Uw lot wierd daar gezegend.
Daar hebt ge uw KLORIMEEN ter goeder uur bejegend.

De min leerde u de rechte kunst,
In 't smecken om haar wedergunst,
Zy leerde u woordjes toveren;
Om KLORIMENES hart en zieltje te veroveren.

Zy leerde u een verliefde taal,
Nabootsende den nachtegaal,
Die harten weet te vangen,
En 't bosch in aandacht houdt door liefde en minnezangen.

Een maagdehart, hoe trots, wordt teêr
Door klaagen, 't scherpste mingeweer,
De vleiery zet strikken,
De traanen zyn de dauw die 't minkruid doet verquikken;

Zo dringt men vast ten boezem in:
Maar *Tirsis*, uw stantvaste min
Schoot heerelyker straalen;
Het was uw zuiv're deugd, die u deed zegepraalen.

Uw

Uw KLORIMEEN, die deugd waardeert,
Had, zonder die, uw min geweerd,
Dan hadt ge uw hoop verlooren,
De winden zouden dan uw liefde en zuchten ſmooren.

ô Zilver Spaare alom geroemd,
Door Hout, en duin, en friſch gebloemt,
En lommerryke dreeven,
Gy hebt uw voedſterling voorlang zyn' lof gegeeven,

'k Herdenk hoe wy nog jongk en teêr,
Aan d' oever van dien ſtroom en 't Meer,
ô *Tirſis*, vrindſchap maakten;
Wanneer wy elk om ſtryd naar Pallas kunſtkroon haakten.

't Aêloude Bredenroede, en Kleef,
Het duin, en menig' groene dreef,
Die gy zo geeſtig maalde,
Getuigen wat vernuft uw eerſte jeugd beſtraalde:

Dus wierd gy, nog een teder kind,
Om uwe kunſt en geeſt bemind,
Bemind van boſch en beeken,
En blanke duinen van de Kennmerlandſche ſtreeken.

Maar de Aemſtel lokte u naar zyn' ſtroom,
En heette u vrolyk wellekoom,
Daar wordt uw vlyt gepreezen,
Daar is uw kloek verſtand en deugd in top gerezen.

Doch 'k meld, ô knaap, vergeefs uw roem,
Wie pryſt naâ waarde een ſchoone bloem,
Myn yver zou verdoolen,
Ik ſchilder zonneglans nog hemellicht met koolen.

Geluk! bekoorelyke bruid!
Geluk! ô Almeloſe ſpruit!
Zo roepen alle maagen,
Nu gy uw wedermin hebt *Tirſis* opgedraagen.

Gy zult het Overyſſels ſticht,
Dat voor het melkryk Holland zwigt,
ô KLORIMEEN vergeeten,
Nu gy blymoedig zyt aan *Tirſis* zy gezeten.

Daar hy u in zyne armen drukt,
En van uw' mond vioolen plukt,
En roosjes van uw kaaken,
Die hem als Ambrozyn en zuiv're nektar ſmaaken.

Indien myn bede wordt verhoord,
Zo groeije uw deugd en liefde voort,
Zo groeijen uw lusjes;
Gelukkig herderspaar, door duizend duizend kusjes!

Zo blyve uw heilryk trouwverbond
(Op onbeſmette deugd gegrond)
Gezegend voor de altaaren,
Een wederzydſche min, zo lang gy leeft, bewaaren.

Zo ſmelt ge, ô zoete KLORIMEEN,
Uw beider zieltjes onder een,
Dan zult gy d' Amſtel keuren,
Ver boven 't zoet Himet, en Ida mild van geuren.

Zo zal 't gezegend huwelyksbed,
Door min, en weêrmin, onbeſmet,
In liefde en eendragt bloeijen,
Zo zie men uit uw trouw eerlang een ſpruitje groeijen.

ELI-

E L I Z E,

V E L D Z A N G.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

CORNELIS VAN LEUVE,

EN JONGKVROUW

ELISABET VAN AKEN.

Wees welkom heuchlyk zonnelicht,
ô Oog van 's hemels aangezicht!
Dat met uw held're ſtraalen
Deez' dag de lente geeft, aan boſſchen, berg en dalen.

Nooit liept gy door den middenlyn
Met aangenaamer zonneſchyn.
Waar zich uw' ſtraalen ſpreijen,
Verçiert het Aardryk zich met minnebloemliv'reijen;

Zo munt ge, ô zon, gelyk een bruid,
By 's hemels ſterrereiën uit,
En wekt de vreugd van 't leeven
Aan 's waerelds bruiloftsdiſch, waar om uw glanſſen zweeven.

Het ſchuimend' beekje lacht u aan,
Op 't ſcheppen van de lenteblaân,
Daar uwe held're glanſſen,
Al tint'lende, en verheugd, op 't kabb'lend golfje danſſen.

Zo zyt ge voor de lieve jeugd,
Een zinnebeeld der minnevreugd;
Uw' ſtraalen zyn als lonken,
Die wederzyds de ziel in kuiſche min ontvonken:

Een min, die tans uw hart beſtraalt,
Waar door gy weelig adem haalt,
ô TIRSIS, nu de liefde
ELIZES hart verwint, naa dat zy 't uwe griefde.

De leeurik ſpreijt zyn' wiekjes uit,
En klieft de lucht, met zoet geluid,
Om 't lentelicht te looven;
Zo vliegt uw' dankbaarheid, gelieven, ook naar boven.

Hoe heuch'lyk is 't in 't weelig groen,
De min met wedermin te voên!
't Geen nooit de jeugd verveelde,
Daar 't minziek hartje zweeft op vleug'len van de weelde:

Een weelde, die ge ô deugdryk paar!
In beider zieltjes wordt gewaar,
Gevoed door braave zeden,
Gekoeſterd door Godts gunſt, met duizend zaligheden.

Nu zult ge uw lieflyk herdersriet,
ô TIRSIS, aan den Amſtelvliet,
In volle vreugd doen hooren,
Daar 't u gelukt is uwe ELIZE te bekooren;

ELI-

ELIZE, die met uw geſchal,
Haar orgelkeeltje meng'len zal,
Daar ze aan uw' zy gezeten,
Het luiſt'rend ſchaapje doet het malſche gras vergeeten.

Nu zult ge by een' koele bron,
Geweken voor de middagzon,
Het harte ontſlaan van kommer,
Daar 't vrolyk pluimgedierte u voorzingt in de lommer.

Zo looft gy 's hemels majeſteit,
Door zangkonſt vol bekoorlykheid;
Zo leeft gy alle uw' dagen
Ten vreugd van boſch en veld; ten nut der lieve maagen.

Zo vloeije met des hemels hulp
De zegen in uw herdersſtulp,
Daar gy met zuiv're klanken
Naaſt Godt, uw Oud'ren zult voor uwe welvaart danken.

Zo bloeijt en groeit gy door uw' deugd,
Bemind by Aemſtels zoete jeugd,
En de omgelegen' ſtreeken,
Als ſpruiten op het veld, als bloemen aan de beeken.

Zo word' de ſtulp die gy bewoont
Met deeze regelen bekroond:
Dat hier nooit tweedracht treede,
Hier woonen liefde en trouw, met de Eendracht, deugd en vreede.

AL-

ALWAARDY,

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JAN PIETER WIERMAN,

EN JONGKVROUWE

ADRIANA DES BORDES.

JUich Maasgod met uw ſtroomgodinnen!
Nu ALWAARDY die ſchoone maagd,
Die Aemſtels ſtroomnajaden minnen,
In 't einde wederliefde draagt,
En REINHART, van haar' min bevangen,
Blyft in haar poezele armen hangen.

Die wakkere herder, aan uw' ſtroom
Tot vreugd van zynen ſtam gebooren,
Liet aan den groen bewaſſen zoom
Des Aemſtels zynen veldzang hooren,
Op hoop of eens zyn ALWAARDY
Mogt luiſt'ren na zyn minnery.

Dat

Dat koele meisje, hoe hy klaagde,
Liep ſneller dan een Atalant,
Wyl haar Dianaas rei behaagde,
Voor Cithereaas minnebrand.
Deez' Dafne zou Apol ontvlieden,
Zo hy zyn min haar aan dorſt bieden.

Schoon door 't Theſſalieſch toverrym,
Gelyk de aêloude dichtren zingen,
Het licht van Febus raakte in zwym:
Nogtans zou 't ALWAARDY niet dwingen.
Zeg dan, ô REINHART, door wat kunſt
Ontfingt gy haare wedergunſt?

Door geen Theſſaalſche toverreden.
Uw ryp vernuft, en eed'le deugd,
Bevalligheid, en ſchoone leeden,
De pronkçieraaden uwer jeugd,
Zyn toverpylen, daar de liefde
Den maagdenboezem meê doorgriefde.

De morgendauw verquikt het kruid,
Het duinvalwater dorre weiên;
Nog meer verquikt de ſchoone bruid,
Die goelykſte der maagdereiën,
Haar REINHART, nu hy 't liefſte woord
Heeft uit den liefſten mond gehoord.

Nu zal hy aan geen beekjes klaagen
Hoe ALWAARDY zyn min veracht:
Nu wyken ſtorm en onweervlaagen
Voor zyne heilzon, lang verwacht;
Hy mag zich koeſt'ren in haar' ſtraalen
En naa lang quynens adem haalen.

Nu zult gy, REINHART, 't zoetſte zoet
Der ongeveinsde liefde ſmaaken;
Daar 't waas van 't rood-moerelle bloed
Der overſchoone maagdekaaken
U ſmaakt als honig van himet,
Ambroos of Godendiſchbanket.

Ik zie de minnenwichtjes zwieren
Rondom het huuwlyks paviljoen,
Dat zy met bloemfeſtoenen çieren,
En maagdepalm en edel groen,
Geplukt op Ide, een berg der weelde,
Daar Venus haar' Adonis ſtreelde.

Hier zal de liefdekoningin
Uw kuiſche vlammen voedzel geeven,
Door duizend kusjes van de min,
Die vrolyk om het bruidsbed zweeven;
Waar van ik zwyg, eer myn papier
Verzenge en brande in 't minnevier.

Wat vreugde zult ge, ô REINHART, vinden,
Als ALWAARDY u vrolyk kuſt!
En in den lommer van de linden
Of elzen in uwe armen ruſt.
Wat haar behaagt zal u behaagen,
Nu ze u haar hart heeft opgedraagen.

ô Liefde! voedſter van de trouw,
Laat hier uw ſakkel altoos branden.
ô Eendracht! ſtut van man en vrouw;
Blyf in deez' beemden en waranden;
Blyf by dit zoete herderspaar,
Zo bloeij, hunn' liefde jaar op jaar.

Vrouw Ceres doe hunne akkers bloeijen;
Pomone 't edel boomgewas.
God Bachus doe hunn' wynſtok groeijen,
En Pales 't vee, en Pean 't gras;
Zo ſchenk' Jupyn den vruchtb'ren regen,
En vrouw Lucyn den huuwlykszegen.

Leef dus, beminn'lyke ALWAARDY,
Met REINHART, uwen zielsbeminden.
Indien 't des hemels wille zy,
Moet gy niets dan genoegen vinden;
Een deugd, die twiſt en onruſt laakt,
En van de menſchen goden maakt.

FILLIS

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

HARMANUS ANGELKOT

EN JONGKVROUWE

KATHARINA TE NAARDE.

Schoone Idaliſche Godin,
Die de boſſchen en waranden,
Lucht en water, zee en ſtranden,
Voedt en koeſtert, door de min,
Daal van boven met uw' reiën,
Strooij uw' roozen op den diſch,
Die aan u geheiligd is;
Laat uw wichtjes 't bruidsbed ſpreiën;
Schept, al is het wintertyd,
Mirten, palmen en laurieren,
Om het zoete paar te çieren,
Aan God Hymen toegewyd.
Maagdereiën, herderinnen,
Zingt een vrolyk minnelied,

Aan

Aan den zilv'ren Aemſtelvliet;
FILLIS zal nu KUNSTLIEF minnen,
Schoone FILLIS, die voorheen
Van de zoete zielsgenuchtjes,
Minnelonkjes, ted're zuchtjes,
Als Diaane, afkeerig ſcheen.
KUNSTLIEF, wat aanminnigheden
Zult gy ſmaaken! wat al zoet!
Tot verquikking van 't gemoed!
Duizend duizend zaligheden
Volgen uwe minnevreugd,
Nu gy bidt om 's hemels zegen,
Die nooit anders wordt verkregen,
Dan door 't volgen van de deugd.
Wat geneugte geeft het paaren,
Daar het huuwelyks verbond
Is op liefde en deugd gegrond,
In het bloeijen van de jaaren.
Kus uw moeder, ſchoone bruid,
Die u dus is voorgetreeden,
Die in deugd en ſchoone zeden
Munt by alle vrouwen uit.
Niets kan meerder vreugde geeven,
Als daar twee gelyk van aard,
In des hemels gunſt gepaard,
Na de vreedepalmen ſtreeven.
Zo gelukkig is uw ſtaat
KUNSTLIEF, daar uw braave maagen
Scheppen in uw keur behaagen.
FILLIS ſchoon en zoet gelaat
Zal u ſteets in min ontfonken,
Min, die 't kuiſche huuwlyksbed
Door haar kracht in vlamme zet,

Aangeſtookt door lieve lonken.
De afgunſt ſpuuw' haar zwadder vry,
En vergifte laſterſchichten;
Zy kan niets op u verrichten
Zo de deugd uw leidsvrouw zy.
FILLIS, bloem der maagdereiën,
'k Spel u niets dan heil en vreugd
Daar uw zedigheid en deugd
Op het veld haar' bloemen ſpreiën.
Druk haar mondje, bruidegom:
Want de liefde koomt u nooden,
Op den nektar van de Goden,
In Kupidoos heiligdom:
Nektar, die Adonis ſmaakte,
Toen de minnemoeder zelf
Daalde van het ſtargewelf,
En hem met haar lipjes raakte.
Nu zult ge op uw' duitſche fluit
Voor het puik der veldelingen
Duizend zaligheden zingen!
Wyl de min uw rampen ſtuit.
't Boſchtooneel zal wedergalmen,
Dat u groet als Febus zoon,
Met de blyde lauwerkroon,
Op den klank der herders halmen.
Reiën, zingt nu overluid!
(Waart gy ooit tot vreugd genegen)
Heil en zegen! heil en zegen!
Kroon en bruidegom en bruid!
Maar 'k zie 't ſterregoud verſchieten
Aan den blaauwen hemeltrans;
Danſt den laatſten bruilofsdans.

Laat

Laat het paar de vreugd genieten.
Vreugd, daar 't minnend hart naâ haakt,
Die naa duizend zegeningen,
Welke 't bruiloftsbed omringen,
FILLIS blyde moeder maakt.
Liefjes gaat uw zieltjes mengelen.
Liefde maakt van menſchen Engelen.

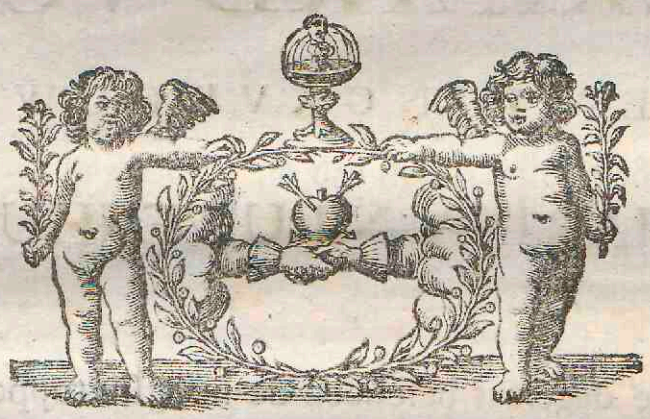

DAFNE,

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

EVERHARD VOET,

EN JONGKVROUW

KATHARINA NIEUWENHUIZEN.

DE gulde dageraat beſcheen de hoogſte toppen
Van 't Leeuwendaals geboomte, en duizend verſche droppen
Des lieffelyken dauws verquikten nog het kruid;
Terwyl het pluimgediert, met aangenaam geluid,
De opgaande zon begroette, uit duizend orgelkeelen;
Als Meris, daar hy lag, belommerd van abeelen,
Te ruſten, zonder zorg, wierdt uit zyn' ſlaap gewekt,
Door ſpeelzieke Eg'le, die den herder hadt ontdekt,
En hem met haaren ſtoet nu ſchielyk opgekomen,
Met dunne rysjes, (die zy rukt van wil'ge boomen)
De voeten knevelt; en een ander 't koele nat
Hem, daar hy geeuwt en gaapt, in 't nuchtere aanzigt ſpat.
Nimf Eg'le, roept hy vaſt, ô roem der beekgodinnen!

Heeft

Heeft Meris u misdaan? wat luſt u te beginnen?
Misgun my tog geen ruſt: ik heb den meeſten nacht,
By 't ſchynen van de maan, met zingen doorgebracht.
Wy hebben een tooneel gebouwd, van groene zoden;
Daar heeft men opgeſpeeld ter eere van de Goden,
Ter eere van den Vreede, aan ons zo lief en waard,
Het heilig* Landſpel van de min van Adelaart
En ſchoone Hageroos, die Leeuwendaaler ſpruiten,
Wier trouw alleen den pyl des Wildemans kon ſtuiten,
Dien zo veel knaapen velde; een Spél op goude blaân
Den Heemraad eer gewyd door † d' Agrippynſche zwaan.
Denk Eg'le, wyl ik wierd voor Adelaart verkoren,
Hoe ik my quyten moeſt, voor zo veel keurige ooren?
Denk of ik ruſt verdien? neen ſprak de beekgodin,
Zing eerſt 't beloofde lied van DAMONS zuiv're min
Tot ſchoone DAFNE, de eer der Amſtellandſe velden.
ô Nimf, riep Meris, ei wat vreugd komt gy my melden,
Zal DAFNIS haare hand voor 't huwelyks altaar
Aan DAMON geeven, in 't gezegend Vreedejaar!
Zo mogen wy met recht deez' dag gezegend noemen.
Plukt, zoete Nimfen, plukt uw korfjes vaſt vol bloemen.
Terwyl, ô Eg'le! zal ik by deez' klaaren vliet,
Op een' Arkader trant, 't beloofde herderslied
Opzingen, dat het klinke; en kan het u bekooren,
Dan zal ik 't onbeſchroomd op DAMONS feeſt doen hooren.

De welluſt lacht ons toe in 't woud,
Nu DAMON met zyn DAFNE trouwt:
Kan ik myn vreugd bepaalen?
Daar 't feeſt wordt ingewyd door duizend nagtegaalen.

O DAF-

* *Leeuwendaalers, Landſpel, door † J. van Vondel.*

O DAFNE, ſchoone herderin,
Ik loof uw' kuiſche, uw' ted're min;
Wie zou uw keur niet pryzen,
Daar beemden, beek en boſch, uw' herder eer bewyzen?

Uw herder, die u ſteets geleek
By 't koele vocht van Eg'les beek,
Belommerd door de boomen;
Ziet hoe 't Idalies vier uw koelheid heeft benomen.

O DAMON, die zo vaak in 't wild
Uw minneklachten hebt geſpild,
Geſtrooijd voor weer en winden,
Gy zult voor eenen zucht nu duizend lachjes vinden.

Loof nu de kracht van Pafos kind,
Dat Goden met zyn ſtrikken bindt;
Dat ſneeuw en ys doet branden;
Nemeeſche leeuwen temt, en tygers vangt met handen.

Hy heeft uw DAFNES hart geraakt,
Dat nu in zuiv're minne blaakt.
Gy ſpiegelt u in 't weezen,
Daar deugd en zedigheid, en liefde in is te leezen.

O Speelgenootjes, leidt het paar
Naar Hymens heilig Echtaltaar.
Men ſtrooij den grond met palmen,
En vulle alom de lucht met blyde zegegalmen.

Wanneer de tempel open gaat,
En elk God Hymens troon verlaat,
Moet gy, ô feeſtgenoden,
Een zuiglam, wit van vacht, opoff'ren aan de Goden.

Men keer' dan weder naar de ſtulp,
En bidd' den hemel om zyn hulp,
Zyn milde zegeningen:
Dat die het lieve paar aan allen kant omringen.

Zo moet het heilig huuwlyksbed
Steets vruchtbaar zyn, en onbeſmet,
En 't paar in liefde bloeijen,
Zo friſch als bloemen, die by Egles beeknat groeijen.

ô Meris! ſprak de nimf, 'k onbind u, treê voor uit,
Herzing dit lied nog eens, voor DAMON, en zyn bruid.

LERINDE,

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

J. V. S.

EN JONGKVROUWE

H. N.

Laat los gy herderinnenrei!
Wat vergt gy myne veldſchalmei?
Wien zou dit niet verveelen?
Het luſt my altyd niet op uw gebod te queelen.

Ei! ſtoute nimfes! laat my gaan.
Hoe! ſtrooijt ge my met roozeblaân?
En zoekt men my te dwingen?
Bindt gy me de armen vaſt? laat los! ik kan niet zingen.

Al zou de zuſter van de zon
Vereenen met Endimion,
Op Latmus groene bergen,
'k Zweeg van hunn'liefde ſtil: wat durft ge my dan vergen!

'k Zal

'k Zal u een zuiglam, wit van vacht,
Geworpen in den laatſten nacht,
Tot boete graag verceren,
Of zes paar vogeltjes, goudgeel en rood van veêren.

Dus riep knaap Zanger, die op 't veld
Wierd door de nimfjes vaſt gekneld
Met taaije wilge koorden,
Daar Haageroos op ſprak met honigzoete woorden:

ô Zanger, die op Peans riet
Zo menigmaal een minnelied
Aan d' Aemſtelſtroom laat hooren,
Zal u LERINDE niet tot veldgezang bekooren?

LERINDE, de eer van deezen ſtroom,
Zo blank van hart als melk en room,
Vol deugds en ſchoone zeden,
Die LICIDAS bekoort met haare aanminnigheden.

Hebt gy niet aan de zoete bruid
Beloofd dat gy uw herdersfluit
Zoudt op haar feeſt doen hooren?
En zult gy uw belofte in wind en ſtroom doen ſmooren?

ô Nimf! riep Zanger, heeft die maagd,
Daar d' Yſtroom zynen roem op draagt,
Dien knaap haar hart geſchonken!
Die tyding doet my weer in minnezang ontvonken.

ô, Zong hy, liefde koningin!
ô Schoone Idaliſche Godin!
Wie moet niet voor u bukken?
Zal braave LICIDAS de vrucht der liefde plukken?

Heb ik niet korts aan deezen vliet,
Gedoken in het dichte riet,
Den herder hooren klaagen
Dat hy vergeefs zyn hart de nimf poogde op te draagen?

Ze ontweek de heete middagzon,
Gezeten aan een klaare bron,
Zo helder als de vlieten,
Die door Arkadië met dartle golfjes ſchieten.

Terwyl z' op gras en bloemen ruſt,
Wordt zy allengs in ſlaap geſuſt.
Geen dartel windje ruiſchte,
Ja 't ſcheen ook dat de bron uit eerbied niet meer bruiſchte.

Hier dacht my was de nimf alleen,
Maar LICIDAS, haar lief, verſcheen.
Ik zag hem zachtjes treeden.
Zyn zieltje ſcheen verrukt door haare aantreklykheden.

Hy nadert haar allengs met ſchroom,
En hoort haar ſpreeken in den droom:
„ Laat af ô Veldelingen!
„ Wat bidt g' om wedermin? geen liefde kan my dwingen.

„ 'k Bid Febe, Apolloos zuſter, aan.
„ Ik volg de reijen van Diaan.
„ 'k Haat Venus mirtboſchgaadje.
„ Wykt looze herders, wykt, plaagt and'ren met vryaadje.

De droeve minnaar hoort met ſchrik
Zyn vonnis op dat oogenblik,
En roept: Godin van 't minnen!
Zal deeze koele maagd uw mogendheid verwinnen?

Hier-

Hierop verſcheen een honigby,
Gelaaden met de lekkerny,
Die ze uit Adonis bloemen
Had op den berg gegaard, dien alle herd'ren roemen;

Deez' vliegt op haaren boezem neêr,
Spyt al des herders tegenweer.
De bye is ſtraks geweken
En liet haar angel in den malſchen boezem ſteeken.

Ze ontwaakte, en riep: wat zal dat zyn?
Wat voel ik ongemeene pyn!
De herder ſtaat verſlaagen,
En poogt de ſchoone weêr zyn minnepyn te klaagen.

Zy vluchtte, als Dafne, door het woud,
Te ſchuuw voor 't minlyk onderhoud.
Hy volgt haar onder 't vluchten,
En roept vergeefs: ei ſtaa! hoor ſchoone naar myn zuchten!

Die bye, ô zoete herderin,
Was zekerlyk de God der min,
Die 't tedre zieltje griefde,
En u gedwongen heeft tot zuiv're wederliefde.

Geluk met uwen LICIDAS,
Die uwe min lang waardig was;
Die ſchoon van geeſt en leden
De roem der herd'ren is, uitmuntende van zeden.

Hy zal in Venus mirtewoud,
Met u in 's hemels naam getrouwd,
U duizend kusjes geeven,
Daar minnewichtjes om het groene bruidsbed zweeven.

Wat

Wat vreugde is dit voor uw geſlacht,
Dat uit uw liefde vruchten wacht,
Bedauwd door 's hemels zegen?
Zo wordt het vruchtbaar veld verquikt door zon en regen.

Ik groet op myne herdersfluit
PALEMON, vader van de bruid,
En BAUCIS haare moeder;
Zo zegen ik verheugd haar zuſter, en haar broeder.

De laatſte zal op 't zuiver riet
Haar groeten met een zegenlied,
(Gehuld met mirteblâren)
En leiden 't lieve paar ten tempel om te paaren.

Dan zy hunn'min, gegrond op deugd,
Hunn'beide ſtammen ſteets tot vreugd.
De Vader ſny hunn' naamen,
Door zyn volmaakte kunſt, in beukenſchorſen ſamen:

En zet 'er deeze ſpreuke by;
(Of een die hem behaag'lyk zy)
De hemel zal ze kroonen,
Die in der Goden naam malkander liefde toonen.

VELD-

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOB DE HAAN,

EN JONGKVROUWE

ANNA VAN GELDER.

IK loof de min, die door de alteelende Natuur
Geſtadig wordt gevoed met zuiver hemels vuur.
Wie zou die majeſteit en groote kracht niet pryzen?
Daar al wat adem ſchept haar eerbied moet bewyzen.
Het weelig pluimgediert,
Dat op zyn ved'ren zwiert,
Geeft in den Lentetyd zyne aangenaamſte klanken;
Om haar in d'uchtendſtond te looven, en te danken;
Dan lachen beemd, en beek, en wei,
Dan gaat het wufte vee ten rei,
Dan worden boſch en daalen
Door zon en dauw herſchept in groene bruiloftszaalen.
Maar grooter vreugde geeft de min,
Als twee Gelieven, eens van zin,
Elkander ongeveinsd op zoete kusjes noden;
Dat is het Ambrozyn, de nektar van de Goden!

Al wat de lente geeft, van bloemen, kruid, en blaân,
Moet vroeg of laat vergaan:
Maar liefde, op deugd gegrond, gekroond met vreedeolyven
Zal eeuwig, onbeſmet, in haare lente blyven.
Het is die zuiv're min, roemwaardig bruiloftspaar
Die u in 's hemels naam, geleidt naâ 't echtaltaar
Al hoort het vroeg ſaizoen geen nachtegaaltjes queelen,
Uw vrolyk bruiloftsfeeſt ontbreekt geen Filomeelen;
De Speelgenoodtjes van de bruid,
Braveeren 't pluimgediert, met lieffelyk geluid,
En Febus groote Zoonen,
Bekranſt met mirtekroonen,
Geleiden al den rei ten dans, op 't vrolyk feeſt,
Door vonden van hunn' geeſt.
Elk lacht u vrolyk toe met honigzoete reden,
En ſpelt uit uwe min een reeks van zaligheden:
Want daar de zuiv're deugd de grondveſt is der trouw,
Koomt nimmer naberouw.
ô Schoone bruid VAN GELDER,
Wat ſtarre blinkt zo helder
Aan 's hemels blaauwen trans,
Als uwe deugd, vol glans?
Als uwe tweeling zonnen,
Die 't hart uw's bruidegoms, eer hy het dagt, verwonnen?
Gelyk het bloemgewas op zynen ſteel verquynt;
Indien de middagzon het al te fel beſchynt:
Zo ſtondt hy eerſt verſlagen,
Wanneer ge, ô ſchoone zon, voor zyn gezicht quaamt daagen.
ô Wakk're Heer DE HAAN wat kunsjes blies de min
U met haar adem in!
Met welke zoete taal, hebt gy dat hart beſtreden?
Zo vol aanminnigheden!
Eer gy verwinnaar wierdt, en 't alderzoetſte woord,

Uit

Uit d' allerliefſten mond al kuſſend hebt gehoord!
Uw onbeſprooken' deugd won meerder dan uw ſmeeken;
Die deugd quam voor u ſpreeken;
Uw braaf en kloek verſtand,
En zeden bragten voorts dat koele hart in brand.
Hoe heuchlyk is 't te paaren,
In 't bloeijenſt van de jaaren,
Als ongeveinsde liefde, in 't deugdelyk gemoed,
Twee harten blaaken doet!
Hoe heuchlyk is de trouw,
Wanneer een ſchoone vrouw
De deugd heeft tot een baak, en ſteets haar hart en zinnen
Geneigd vindt, om haar lief tot aan den dood te minnen.
Geen bitſe twiſt of haat
Ontruſt den echtenſtaat;
Wanneer de man in deugd zyn ega niet wil zwichten:
Maar op dat zuiver ſpoor haar als een noordſtar lichten.
'k Voorzie ô ſchoone bruid!
VAN GELDERS lieve ſpruit,
Uit uw volmaakte min die lieffelyke vruchten.
'k Voorzie, heer bruidegom, alreets die zielsgenuchten;
Alleen niet door uw' min: maar ook uw wakkerheid
In 't ſchrander koopbeleid.
Zo ik myn yver niet moeſt op dit feeſt bedwingen,
Ik zou in 't breed den lof van uwen handel zingen;
'k Zong van de koopmanſchap, ik zong van † Majas zoon,
Die met zyn' wakkren HAAN des Aemſtels Steedekroon
En ryke beurs bewaakt: maar 'k zal myn zang bepaalen;
Beſt ſluit ik mynen wenſch in uwe bruiloftszaalen.

Ge-

† Merkurius, den God der koopmanſchap, wordt (benevens andere kentekenen) een Haan toegevoegd, om zyne waakzaamheid te verbeelden.

Gezegend zy de dag, gezegend zy 't verbond,
Waar door gy wederzyds uw zielsgenoegen vondt;
Geen twiſt, of naberouw moete uwe min belaagen;
Zo leeft gy lang vernoegd tot vreugd van alle uw' maagen,
Zo bloeije uw koopmanſchap, tot ſteunſel van uw huis,
Zo treffe u ramp noch kruis;
En wordt myn wenſch voldaan, zo zie men telgen bloeijen,
Die 't Stamhuis van DE HAAN en GELDER aan doen groeijen.

ROZALYN,

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

DIRK VAN DER SCHELLING,

EN MEJUFFROUW

ANNA SCHRYVER.

't Luſt my op'thuuwlyksfeeſt van knaap AMINT te zingen,
AMINTAS, d' eer en roem van Aemſtels Veldelingen,
En van de wakk're nimf, de ſchoone ROZALYN,
Die nu één hart en ziel door trouwe liefde zyn.
Kond gy, ô Aemſtelſtroom, in plaats van bruiſchen, ſpreeken,
Of had ge een tong gelyk de Arkadiaſche beeken,
Gy klapte aan ons de kunſt
Waar mede AMINT in gunſt
Der fiere nimf geraakte,
Naar wien zyn hart, zo lang door min getroffen, haakte.
Wat heeft hy niet geducht,
Gezorgd, geklaagd, gezucht,
Eer hy zyn ROOSJES fiere zinnen,
Door trouwe liefde kon verwinnen?
Hy pleeg, ô Aemſtelſtroom!
Aan uw begraasden zoom
De bloempjes af te plukken,

Om tot een krans gemaakt op ROOSJES hoofd te drukken:
Maar zyne ſchoone was
Zo koel als uwe plas,
Zo koel als uwe ſtroomen,
Die zachtjes bruiſchen langs uw groen bewaſſen zoomen.
En gy, ô ſcheepryk Y,
Doorluchte Watervorſt, hoe menigmaal hebt gy
Zyn klagten kunnen hooren!
Uw dunne golfjes ſmooren
Zo menig' droeve klagt,
Die anderzinds de wind by ROOSJE had gebracht.
Wat plag hy menigmaal zyn zeiltjes op te haalen,
Om op uw glaazen rug met 't vlugge jagt te dwaalen!
En maakte gy voor hem uw golfjes dan gedwee,
Dan riep hy ROZALYN, myn ſchoone, waart gy mee
Zo buigzaam als deez' ſtroom, ik zoude uw' fiere zinnen
Door myn gedienſtigheid in 't eind eens overwinnen:
Maar neen myn ſchoone nimf is al te fier van hart,
Dat ze om AMINTAS denke, of zyne minneſmart.
Dit duurde, tot hy laatſt met haar ging ſpeelemeiën
In Aemſtels groene weiën.
Daar drukte hy haar hand
En prees haar braaf verſtand,
En ſchoonheid, wiens vermogen
Zyn' min ontvonkte door de ſtraaltjes van haar oogen;
Geen min, gelyk de min van blonde Citheré,
Zo ligt als 't ſchuim der zee,
Waar uit ze is voortgekomen:
Maar min, die uit de deugd haar oorſprongk heeft genomen,
Een min, met deugd gepaard,
Die bovenaardſche vreugd aan twee gelieven baart.
De nimf begon te peinzen,
En midden onder 't veinzen,

Be-

Bemerkte AMINTAS ligt
Aan ROZALYNS gezicht,
Dat hy haar koelheid had verwonnen:
Dewyl de weêrmin ſtraalde uit haare tweelingzonnen.
Hy bad en hield geſtaag met zoete woordjes aan.
Zy veinsde, en ſcheen zyn' wenſch nog eenmaal af te ſlaan:
Maar 't vuur, dat haar deed blaaken,
Schoot op haar roozekaaken,
Waar op AMINTAS met een minnekusje rooft
't Gewenſchte jawoord, dat de ſchaamte had beloofd.
Juicht Amſtelnimfen, juicht, wilt mirtekroontjes ſtrengelen,
En uwe ſtemmen mengelen
Ter eere van AMINT en ſchoone ROZALYN,
Die nu verëénigd zyn.
'k Laat Tempe een groen altaar, bezaaid met roozen, bouwen,
Om voor 't gegorde beeld van Cipria te trouwen;
Myn dicht eiſcht zedigheid. Der Grieken offerſmook
Is lang vergaan in wind en rook
Met 't juk en ſpinrok van oud Romen,
En alle fabelen en droomen:
Dies gaa ik in myn poëzy
Die ydelheên voorby,
Om 't zoete paar te ontmoeten,
En met myn' wenſch te groeten.
AMINTAS leef in veel genucht.
Erlang de zoete vrucht
Van uw ſtantvaſtig minnen.
Blyf ſteets vereend van zinnen
Met ROZALYN, uw ſchoone bruid,
Die uwe ziel vrybuit.
De hemel wil aan u een volle voorſpoed geeven,
Zo lang gy t' zaam zult leeven;
Hy ſchenke aan u een ſpruit tot uwer beider vreugd,
Die na uw voorgang volg' de wysheid en de deugd. *VELD-*

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

ROELAND VAN LEUVE,

EN JONGKVROUWE

HELENA VAN TONGERLO.

DE zoete lente lokt de jeugd ter ſtulpdeure uit,
Gehuld met knop en ſpruit,
Het vrolyk vogeltje laveert op zyne pluimen,
De zachte beekjes ſchuimen,
De winter is voorby, de winden zyn gedwee,
't Is bruiloft op het land, 't is bruiloft op de zee.
Zoet is de lentetyd, zoet is het lieflyk queelen
Van 't minziek vogeltje, dat harten weet te ſtreelen:
Maar ongeveinsde min, die alles queekt en voedt,
Geeft de allergrootſte vreugd, en 't allerzoetſte zoet.
Ik hoef myn' reden met geen voorbeeld te bewyzen:
Dit lief vereenigd paar zal die ten vollen pryzen,
Wanneer 't de vruchten ſmaakt van 't huuwelyksverbond,
Op onbevlekte deugd en zuiv're min gegrond.

Gelyk

Gelyk men in een hof, vol aangenaame bloemen,
Niet weet, wat kruid of bloem men 't allereerſt zal roemen,
Daar d' een ons 't hart verlokt door d' aangenaamen geur,
En d' ander door de kleur;
Zo ſtaa ik ook verzet, waar van ik eerſt zal zingen,
Daar zedigheid en deugd dees bruiloftszaal omringen ....
Maar 'k dwaal, HELENE, ſchoone bruid,
Gy munt in deezen omring uit,
Gy houdt VAN LEUVE met uw leevenwekkende oogen
In minnevreugden opgetogen,
Nu hy zich ſpiegelt in uw lieffelyk gelaat.
Zo ryſt, heer bruidegom, de lente dageraat,
En geeft aan berg en dal een aangenaamer leeven,
Wanneer de naare nacht het aardryk heeft begeeven;
Zo ryſt de zon van uw geluk,
Na eenen nacht van ramp en druk.
Maar 'k zal in myn gezang geen minnetraanen plengen,
Uw vreugd kan 't niet gehengen.
Wie twyffelt, of gy hebt in uwe Poëzy,
(By al wie konſt bemint gehouden in waardy)
Die ſchoone menigmaal uw' minneſmert doen hooren?
Wie twyffelt, of uw konſt kon haar gemoed bekooren?
Zo wel als uw verſtand, en onbeſproken' deugd,
Beroemd by Amſtels jeugd.
Maar zou ik in het breede uw beider gaven roemen?
Eer telde ik op het veld de loveren en bloemen,
Eer telde ik al het kruid,
Dat vrolyk opryſt voor de voeten van de bruid.
ô Min! o Dochter der natuur!
Gevoed door kracht van hemelsvuur,
In Sarons roozenhoven,
Ik zal u altyd looven.
Uw vuur, dat alles onderhoudt,

Maakt dat het pluimgediert zyn ronde nesje bouwt,
Op hooggetopte boomen,
Of langs de zilv're ſtroomen;
Tot zyne wedergade in zuiv're liefde brandt,
En houdt met minnezang de vreugd van 't boſch in ſtand.
Gy zegent door uw krachten
De wederzyds geſlachten;
Gy brengt het al in vreugd,
Gelyk gy nu dit paar met uwen glans verheugt.
Zo ik een Schildery moeſt tot een voorbeeld maalen,
'k Verbeeldde een Paradys, vol groene bruiloftszaalen;
Ik ſtelde 't eerſte paar, in zyn onnozelheid,
Op eenen ſchoonen grond, met bloemen overſpreid!
Daar 's hemels aaſſem lag op Paradysboomvruchten,
Daar 't altoos lente waare, en altoos vol genuchten,
Daar de allereerſte bruid, van top tot teen volmaakt,
In zuiv're minne blaakt!
Daar 's waerelds eerſte vorſt zyn boezem voelt ontvonken
Door nieuwgebooren' lonken,
En zyne Schepper dankt, met eerbied en ontzag,
Zo dikmaals als zyn bruid hem toelonkt met een lag.
Daar ſchoongevlerkte hemellingen
Den lof van d' eerſten trouwdag zingen,
Waar op de klaare zon de huuw'lyksfakkel is,
En de onbeſmette grond de ryke bruiloftsdiſch;
Daar de eerſte huuwlyksnacht wordt ingewyd met danſen,
Van al het Hemelsheir, door aller ſterren tranſſen,
Op eene ſchoone wys,
Het eerſt Vereenigd paar, doch Godt voor al, ten prys.
ô Deugdryk Bruilofts paar, 'k zou u dat konſtwerk ſchenken,
Om aan die zuiv're min voor eeuwig te gedenken:
Maar myne Poëzy
Is veel te krachteloos tot zulk een' Schildery.

De

De hemel kan alleen die zielsvernoeging geeven;
Hy doe u in die vreugd en zoete liefde leeven,
Hy zegene uwe min, uw heilig echtverbond,
Op zuiv're deugd gegrond;
Zo zal uw koopmanſchap, uw ryke handel bloeijen,
Uw braaf geſlacht door liefde groeijen;
Zo hebt ge een Paradys beneden, en op aard
Een voorſmaak van het geen daar boven wordt bewaard.

VELDZANG.

TERBRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JOHANNES NAGEL,

EN JONGKVROUWE

AGNETA ELISABETH VELTKAMP.

Gelyk een vogelaar, gedooken in de loveren,
Het minziek pluimgediert kan met zyn' fluit betoveren,
En lokken in het net,
Dat hy in 't weelig groen uit loosheid heeft gezet;
Gelyk hy door zyn kunst het vinkje kan bedriegen,
En doen het onvoorziens in 't looze knipje vliegen,
Als hy een' blinden vink
In deez' gevangenis doet zingen dat het klink';
Zo weet de looze min de minnaars te belaagen,
En doet hen boeijens draagen:
Maar banden van de min verstrekken 't hart geen pyn,
Wyl zy geneuch'lyk zyn.
Geneuchelyke boeijen!
Wat doet ge al weelde groeijen?
Wie eens de zoetheid proeft van zulk een slaverny,

Wenscht

Wenſcht nooit zich zelven vry:
Zo wederzydſche zinnen
De zuiv're deugd beminnen,
Die held're diamant,
Wiens glans den haat en twiſt verbant;
Die zuiv're bron der deugd, gevoed door 's hemels ader,
Smelt hart met hart inéén, en ziel met ziel te gader,
Dan vluchten ramp en pyn,
En al wat liefde draagt, wil dus gevangen zyn.
't Bewys, Heer Bruidegom, hoef ik niet ver te haalen,
Aanſchouw uw ſchoone Bruid, zie hoe haar oogjes ſtraalen,
Door kuiſche wedermin, die uit het harte ſpruit.
Ei bloos niet, ſchoone Bruid:
De roosjes die gy ſchept op 't lelywit der wangen,
Getuigen, hoe de deugd uws Minnaars u kon vangen.
Al veinſt een ſchoone maagd, dat vloeijend roozerood
Legt haar gedachten bloot.
Aurora zocht vergeefs haar innigſte gepeinzen
Voor boſch en veld te ontveinzen,
Een bloosje klapte aldus
Op 't honigryk Himet, haar min aan Cefalus.
ô Min! geveſt op deugd, ik loof uw zuiv're banden:
Gy zegent ſtadt en landen,
En dorp en huisgezin,
En haalt den lieven vreede, en allen welluſt in.
Daar bitſe twiſt en haat die zuiv're banden breeken,
Zal 't oorlogsvuur ontſteeken.
Bragt Menelaüs niet, om 't ſchaaken van Heleen,
De dochter van Tindaar, gantſch Grieken op de been?
Verſpreiden haare lonken
De fakkels niet, en vonken,
Die Trooje op eenen nacht verdelgden door den brand,
Om 't breeken van dien band?

Maar zacht, het oorlogsvuur paſt my niet af te maalen,
Myn yver zou verdwaalen:
Ook paſt de mirtekroon niet by den krygslaurier;
Ik loof de min en deugd met aangenaamer zwier.
De guure winter vlucht naar 's waerelds and're deelen,
Het vrolyk vogeltje komt op de takjes ſpeelen,
De lente maakt zich vaſt gereed,
Om 't jeugdig groene bruiloftskleed,
Met bloemtjes geborduurd, het aardryk aan te trekken,
En al, wat minnen kan, tot lieſde te verwekken.
Gelyk het guur en bar ſaizoen
De vlucht neemt voor het lentegroen;
Dus krygt ge, ô Bruidegom! voor zuchten en voor klaagen,
Den blydſten van uw dagen,
Zo wordt u loon bereid
Voor uw' getrouwe min, voor uwe wakkerheid.
Dus heeft de ſchoone AGNEET, tot vreugd van alle maagen,
Haar lieve lentejeugd Heer NAGEL opgedraagen.
Wees welkom Bruiloftsdag, de leeuw'rik klimt om hoog
Naar 's hemels blaauwen boog,
Om met zyn vreugde klanken,
De Godheid te bedanken,
Gelyk ge ô deugdryk Bruilofts Paar,
Een geur van dankbaarheid opoffert voor 't altaar.
ô Blyde Bruiloftsdag! ik zal u eeuwig roemen,
Ik zal u zalig noemen,
Gy blinkt in eene maand, door 's Hemels gunſt beſtraald,
Een maand, waar in de vreede op 't aardryk is gedaald,
Die Seine en Donauwſtroom ter goeder uur verſchenen,
Na zo veel jaaren krygs verquikt en wil veréénen.
ô Lieffelyke Vreê!
Deel elk uw zegens meê.
ô Luiſter van den rei der hemelſche koraalen,

Schiet

Schiet overal uw ſtraalen,
Vervul Euroop met vreugd,
Gelyk de zuiv're min deez' Bruiloftszaal verheugt.
Geluk, ô deugdryk Paar! zo roepen alle magen.
De hemel rekke uw' dagen,
In deezen gulden tyd,
Den vreede toegewyd.
Wy zien de Koopmanſchap herleeven,
Waar in gy zyt bedreven,
Die 't machtig Amſterdam met milden zegen kroont,
Waar in de rykdom woont.
Die binnen haare muuren,
Den oegſt van Pruiſſen bergt uit Danziks koorenſchuuren:
De nutſte handel voor het menſchelyk Geſlacht.
Die handel maake uw naam, Heer Bruidegom, geächt,
Zo ver als Hollands ſchepen,
De koorenſchatten ſleepen.
Zo worde uw deugd verſpreid,
En ſchrander koopbeleid.
Zo vloeij' des Hemels zezen,
Gelyk een zomerregen,
Op uwen handel, tot profyt van 't huisgezin.
De Hemel kroone uw zuiv're min,
Indien het Hem behaagt, met ſchoone en lieve looten,
Die NAGELS braaf Geſlacht, en VELTKAMPS ſteeds vergrooten.

MIN-

MINTAFEREEL VAN MINERVE,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

LODEWYK VERMANDE,

EN JONGKVROUW

MARIA WELSING.

Wie helpt me een Konſttapyt ten lof der Min ſchakeeren?
Die al wat leeft en zweeft met diep ontzag moet eeren,
Een telg van Hemelszaad, geteeld door dauw en vuur,
De voedſter der natuur,
Die menſch en vee verquikt, gelyk de dauw de bloemen.
Koom Konſtheldin, Minerf, help my deez' liefde roemen;
Toon nu in zyde en goud de vonden van uw geeſt,
Op Heer VERMANDES feeſt;
Die WELSINGS ſchoone ſpruit, door 's Hemels milden zegen,
En wakkerheid, en deugd, ten ega heeft verkreegen.
Heb dank, ô Konſtheldin, gy toont me een ſchoon Tapyt,
Der liefde toegewyd.
Ik zie den God der Min op blanke vlerkjes zweeven,
(Hoe konſtig kunt gy weeven!)
Hy wyſt met de eene hand al lachend naar omhoog,

En

En de ander naâ zyn boog;
Als zeggende: dit Paar is door myn kracht verwonnen;
Doch hunne liefde is eerſt in 's Hemels naam begonnen.
Gints munt een ſchoone Maagd by and're maagden uit,
Begroet van bloem en kruid,
Volſchoon van top tot teen, uitmuntende van zeden;
Zy ſchynt een van den rei der drie Bevalligheden:
Twee zonnen ſchitt'ren in het levend melk en bloed,
Inéén gedommeld, zacht en zoet.
De maagdeſchaamte doet haar bloozen,
En ſchildert op 't gelaat twee verſche ontloken' roozen.
Ei bloos niet ſchoone Bruid, al wordt gy dus verbeeld!
Uw wakk're Bruidegom, die u vol liefde ſtreelt,
Vergunt aan Vrouw Minerf, uw ſchoonheid af te maalen;
Men ziet met achtbaarheid hem aan uw' zyde praalen,
Gehuld met eenen mirtenkrans;
Hy ſpiegelt zich in uwen glans,
En dankt by 't echtaltaar den Hemel voor dien zegen,
Dat hy uw hart, zo koel, tot weêrmin kon bewegen.
De Liefde, en Zedigheid met Godsvrucht, Eendracht, Deugd,
Geleiden 't lieve Paar, met ongemeen geneugt.
De liefde ſchynt te zingen:
Ik nam, en hou myn plaats, in 't hart der echtelingen.
Ik queek de zuiv're trouw.
Ik zalig man en vrouw.
Ik zegen land en ſtede,
En word van elk geächt als voedſter van de vreede.
Deez' toonen, dunkt my, zingt de zoete Zedigheid:
Ik ſchenk aan man en vrouw een glans van majeſteit
Laat vry de wulpſche jeugd, in wuftheid uitgelaate n,
Uit dertelheid my haaten;
VERMANDES Echtvrindin,
Zo zedig opgevoed, mint my, met hart en zin;

Zy paart haar zeden met haar ſchoonheid nooit volpreze n;
Dus zal haar Bruidegom met haar gezegend weezen.
De Godsvrucht vat daar op deez' toon;
ô Echteſtaat wat praalt gy ſchoon,
Indien ge u koeſtert in myn' ſtraalen!
Wat glans kan by myn luiſter baalen,
Veel ſchooner dan het eêl geſteent?
Gelukkig, die dus zyn met hart en ziel vereend!
Hoe zalig is het minnen,
Zingt Eendracht, daar de zinnen
Tot liefde zyn geneigd;
Schoon haat of twiſt u dreigt,
Laat my in 't harte woonen,
'k Zal u met zegen kroonen,
En bannen allen twiſt en helſche tweedracht uit.
Hoe heuglyk Bruidegom, hoe heuglyk ſchoone Bruid,
Is de ongeveinsde trouw daar de Eendracht mag regeeren!
De Deugd zingt, dunkt me, aldus: geen vreugd zult gy ontbee-
ô Lief vereenigd Paar, (ren,
Ik leid u naâ 't Altaar.
Elk wil dit Trouwfeeſt vieren!
Myn hagel wit gewaad zal Bruid en Bruigom çieren:
Zo zy hun trouwverbond
Op onbeſmette Deugd en Zaligheid gegrond.
Wat verder ziet men 't Y als Oppervorſt der ſtroomen,
Op zyne ſchulpkaros de blaauwe paerden toomen;
Een Stroomnimf aan zyn zy,
Schynt dus te zingen, op een oogwenk van het Y:
Gelukkig Amſteldam! vol heerlykheids en zegen,
Van eene Viſſchersbuurt tot zulk een' pracht geſtegen,
Dat Vorſten u ontzien, waar gy uw' vlaggen zendt,
Tot 's waerelds eind bekend;
Uw macht zal nooit verminderen,

Geen

Geen nyd zal u ooit hinderen,
Zo lang de koopmanſchap haar' zetel by u veſt,
En ſtrekt een ſtut aan ons Bataafs Gemeenebeſt;
Gy juicht zo menigmaal, als deftige geſlachten,
Die 't ſpoor der deugd betrachten,
Hunn' telgen zien vereend, door Hymens huuwlyksband,
Ten nut van 't Vaderland;
Juich! nu VERMANDE met zyn lieve bruid zal paaren,
En treedt naâ de echtaltaaren,
VERMANDE, in Pallas konſt vol kloekheid, uitgeleerd;
Door zyne ſchranderheid en deugd van elk geëerd,
Die op 't ſatyne veld een hemel ſchept van bloemen,
Die dertel geſchakeerd, zyn ſchrand're vinding roemen,
Vrouw Pallas konſt ten prys;
Op Hollands, Vrankryks, of der Chinaneezen wyz'.
Zo pronkt zyn konſtgewaad by Vorſten en Vorſtinnen,
Die kunſt en pracht beminnen;
Zo vliegt VERMANDES naam, zo ver uw koopvloot zwiert;
En Hollands rykſte ſtadt haar ryke waar vertiert.
Queek Pallas eed'le konſt in uw' vermaarde muuren,
Zo blyft uw macht in ſtand, ver boven uw' gebuuren.
Dus heeft, ô deugdryk paar, Minerf dit konſttapyt
Uw liefde toegewyd;
Zy werpt het voor uw voeten,
En komt vol blydſchap u op 't bruiloftsfeeſt begroeten.
Zy zegent heer VERMANDE, en zyn beminde bruid,
Heer WELSINGS deugdſaam krooſt, die lieve en waarde ſpruit.
Zy wenſcht de ſpeelgenoots en 't maagſchap aan weêrzyden,
Dat zy zich jaar op jaar in deeze min verblyden.

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN MONSIEUR

ABRAHAM GROENEWOUD,

EN JUFVROUWE

HENDRINA VAN ABKOU.

Myn blyde Zangster vlecht een groene bruiloftskroon,
En zingt een liefdetoon,
Die door de Purmer klinke, en vette Beemsterweijen;
Zo paart zy haare vreugd met die der Aemstelreijen,
Op 't feest van GROENEWOUD,
Met zyn beminde ABKOU in 's Hemels naam getrouwd.
Zy zegent, bruidegom, uwe ongeveinsde minne,
Benevens uwe bruid, uw waarde zielsvrindinne,
Gelyk haar teder kroost, dat gy op 't pad der deugd
Zult leiden, met uw lief, elks braafg slacht ten vreugd.
De min heeft u vergund de traanen af te droogen
Van uw' HENDRINAAS vrind'lyke oogen,
Die als een tortelduif, in droevige eenzaamheid,
Haar Gade heeft beschreijd.
Nu zal zy aan uw' zyde in 't klaverland gezeten,
Door uwe oprechte min, haar bitt'ren rouw vergeeten.

De

De liefde is als een vuur,
Door de edele natuur
Aan 's hemels toorts ontſtoken;
't Geen in een zuiv'ren echt nooit voedſel heeft ontbroken,
Als twee gelieven eens van zin,
Die vlamme koeſteren door min en wedermin,
Daar wederzydſche lonken
Hunn' harten eensgezind doen ſmelten in die vonken;
Dan is de liefde honigzoet;
Een paradysvrucht tot verquikking van 't gemoed;
Een hemels Ambrozyn, vol geurs en zoetigheden,
Een voorſmaak van de vreugd in 't eeuwig zalig Eden.
Die liefde, ô ABRAHAM,
Verçiert uw braaven ſtam;
Die bloeijde lang in d' echt van vader en van moeder,
Gezegend hier op aard door Godt, hun heil en hoeder.
Deez' volgt gy naâ in deugd, oprechtigheid en trouw,
Gelyk uw wederhelft, uw lieve bruid, ABKOU,
In onbeſproken' deugd en aangenaame zeden,
Van haaren vader en het maagſchap voorgetreeden:
Haar braaven Vader, die aan deezen bruiloftsdiſch
Vol blydſchap om den echt der twee gelieven is.
Hoe wil de Beemſterjeugd, met reijen en gezangen,
Op 't landhuis van de bruid, het lieve paar ontfangen!
En heeten 't vrolyk wellekoom,
Op overvloed van melk en room,
Terwyl het derrel vee van vreugde ſchynt te ſpringen,
Om 't heil der Echtelingen.
De blyde Bylemer neemt deel in deeze vreugd.
De boeremeisjes en haar vryers zyn verheugd.
Men çiert de wooning op van GROENEWOUD met kranſſen,
Terwyl ze, naar 's lands wyz', het paar ter eere danſſen.
Ook wenkt het vruchtbaar Purmermeer

Den wakk'ren bruidegom en zoete bruid van veer,
En roept Ei koomt u hier vermaaken,
Daar 't welig pluimgedierte en 't vee in liefde blaaken!
Hier woont de zuiv're min.
Deez' plaats heeft niet dan vreugd en allen welluſt in.
Koomt hier uw zorg verpoozen.
Hier ruſt de liefde op roozen.
Geniet hier met malkaâr het grootſte zielsgenucht.
Hier groeijt op * *Krombout* de eêlſte vrucht:
Een vrucht op vaders grond u vrolyk aangeboden,
Daar Hollands melkmaagd zelfs Monarchen op durft nooden.
Men zwyg van 't gulden ooft in koning Atlas hof,
Hier ſchiet Heſperiën te kort in zynen lof.
Ziet Spanje tweemaal 's jaars de Oranjeboomen bloeijen,
Men ziet hier tweemaal daags nog ſchooner vruchten groeijen;
Die Hollands Amalthé in haaren hooren gaart,
En uittort, op wat kuſt haar ryke koopvloot vaart.
Ik nood u op deez' vruchten,
En duizenden genuchten.
Koomt hier ô deugdryk paar!
Omhelst met vreugde elkaâr,
In lommerryke dreeven,
Daar de Echo antwoord zal op 't klappend kusje geeven.
Herhaalt hier 't zoet gevry,
En keuzelt in het groen van uwe minnery
Verklaar hier, zoete bruid, uw innige gepeinzen,
(De liefde kan niet veinzen)
Hoe ABRAMS wakk're geeſt uw zieltje heeft bekoord,
En kus haar, bruidegom, van liefde, op ieder woord.
Erinner hier malkaâr, hoe gy met zuiv're klanken
Den Hemelvoogd moet danken,
Voor zo veel zegens aan uwe ouderen verleend;
Hoe gy, in zynen naam met hart en ziel vereend,

Moet

De Plaats van K. Groenewoud.

Moet om zyn zegen ſmeeken;
Opdat aan uwen echt geen voorſpoed mag ontbreeken.
Gaat dus uw krooſt in Godtsvrucht voor;
Gelyk ge uw oud'ren volgt op 't ſpoor;
Dan wil des hemels gunſt uw vette klaverweijen
Met eenen ſchoonen dauw van zegen overſpreijen;
Zo blyve uw vee, indien 't zyn wil is, onbeſmet;
Zo ziet gy vruchten van uw zuiver huuwlyksbed;
Zo moet gy afgeleefd hier nâ de zoetheid ſmaaken
Der min, die eeuwig is, waar in Godts eng'len blaaken.

VELDZANG.

TER ZILVERE BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

ALBERTUS VERHAMME,

EN MEJUFFROUW

JACOBA VERHAMME.

Span, Kenn'mer Zanggodin, de blyde bruiloftſnaaren,
Groet heer ALBERTUS, die na vyfentwintig jaaren,
Met zyn vernieuwde bruid JACOBA zegenviert,
Daar 't vrolyk Maagſchap hen met zilv're lov'ren çiert,
En aan den blyden diſch den hemel helpt bedanken,
Voor zyne zegening, met duizend vreugdeklanken.
De Aêloudheid heeft den roem des gouden tyds verbreid;
Een eeuw van vrolykheid;
Die niets dan liefde kende, en deugd, en ſchoone zeden;
Die niets dan blyſchap zag, en aardſche zaligheden,
Wanneer de menſch van haat, noch nyd, noch helſchen twiſt,
Of and're gruw'len wiſt.
Het minziek vogeltje mogt vrolyk quinkeleeren,
En op zyn wiekjes in de vrye lugt laveeren,
Het kende geen gevaar,

En

En vreesde net noch ſtrik, noch loozen vogelaar.
De visch mogt vrolyk ſpartelen,
En in het water dartelen.
Het wild gediert was tam.
De boſchleeuw weidde zelf in vreede by het lam.
De welluſt zonder zorg hieldt by den menſch zyn wooning.
De beek gaf nektardrank. De boomſchors zweette honing.
Hoe heuchlyk was het licht dat in die eeuw verſcheen!
En door de ondankbaarheid in korten tyd verdween.
't Is waar, der zilvere eeuw ontbrak ook geenen zegen,
Schoon alles wierd door zweet en arrebeid verkregen;
En niets wierd afgemaaijd,
Dat eerſt niet was gezaaijd:
Nog mag men die een eeuw van zaligheden noemen,
By deeze, waard te doemen;
Deeze yzere eeuw, vol twiſt en oorlog, nyd en haat,
Zo heilloos voor den vorſt, als voor den onderzaat.
Zacht .. laat ons in deez' zang geen oorlogsgruuw'len mengen;
De vreugd wil 't niet gehengen,
'k Weet dat deez' zilv're bruiloftsdiſch
Den vreede en zuiv're min alleen geheiligd is.
En moog'lyk dat zy dwaalen,
Die van de zoetigheid des eerſten tyds verhaalen;
Als waar' de waereld nu ontbloot van al dat zoet:
't Is nog een Eeuw van goud voor 't deugdelyk gemoed.
Des hemels zegen daalt nog op de huisgezinnen,
Die waare deugd beminnen,
Getuige zy dit lief en heilryk bruiloftspaar,
Dat zulk een welluſt ſmaakt naa vyfentwintig jaar.
Kunt ge, achtbre bruidegom, wel blyder zegen vieren?
Kunt gy met ſchooner krans, ô bruid! uw hoofd verçieren?
Dan op deez' aangenaemen dag?
Nu ge op dit zilver feeſt, met blydſchap en ontzag.

Omhelsd wordt van twee Zoonen,
Die uwe huuwlyksmin met duizend zegens kroonen.
Ja braave telgen, juicht van vreugd!
Nu ge in het rypen uwer jeugd
Uwe Oud'ren danken moogt vol tederheid en zoetheid,
Voor hun getrouwe zorg, en deugd en gunſt, en goedheid.
Zo blinkt gy beiden vol van glans,
Als diamanten in hunn' zilv'ren huuwlykskrans,
Zo zie het weelig Spaaren.
Eerlang de bruiloftskroon gevlochten om uw' hairen,
Als elk een zoete bruid
Kieſt by de maagdereijen uit.
Hoe lieflyk is 't de vrucht van t' zilverfeeſt te ſmaaken!
Hoe lieflyk is 't te blaaken
In 't vuur der zuiv're min!
Dat ruim zo heerlyk ſtraalt in 't midden dan 't begin.
Gelyk uw zoete liefde, ô waardige Echtelingen!
Naa vyfentwintig zonnekringen,
Haar zuiv'ren glans behoudt met onbeſprooke deugd,
Uw braaven ſtam tot vreugd!
Wat blydſchap, deugdryk paar, ontvonkt uw hart en aderen,
Nu gy de zegengroet ontfangt der gryze Vaderen!
Die braave ſteunſels van uw' ſtam,
Heer PIETER en Heer ABRAHAM!
En 's Moeder zegening uw vrolyk koomt beſtraalen,
In uwe bruiloftszaalen;
Daar u Heer ABRAHAM, uw waarde broeder, groet,
Zo deugdryk van gemoed,
Gelyk de Jufferen, uw Zuſters, nooit volprezen,
Die, als haar Egaas, ſtraalt de blydſchap uit het wezen.
Zo wedergalmt de bruiloftszaal
Van vreugde, en heuſche minnetaal.
Indien ik hooger toon moeſt ſtellen op myn' ſnaaren,

Ik

Ik zong hoe 't weelig Spaaren
Langs zynen groenen boord al dart'lend queelt en juicht,
En zyne vreugd betuigt;
Daar 't Meer en zyn Meerminnen
Dit zegenvaers beginnen:
„ Juich Haarlem, luſtprieel van 't vruchtbaar Kenn'merland!
„ Daar Vrouw Minerf de konſtkroon ſpant,
„ Roem vry ô tweede ſtadt van Hollands vrye ſteden,
„ Hoe ge eertyds hebt geſtreden
„ Voor vryheid goed en bloed,
„ Met zulk een heldenmoed;
„ Schoon gy door hongersnood naa eenendertig weeken,
„ Voor Albaas dwinglandy en moordluſt zyt bezweken.
„ Of roem vry van een vroeger tyd,
„ Dat ge overwinnaares van Damiaten zyt;
„ 't Zy dat gy boogt op moed of uw aêloude grysheid,
„ Of dat gy voedſter zyt van alle waereldwysheid,
„ Door Koſters vond zo ſchoon en nut;
„ Roem Pallas konſt vooral, uw grootſten ſteun en ſtut.
„ Dan zal VERHAMMES naam geen and're naamen zwichten,
„ Maar blinken als de zon by alle mindere lichten.
„ Die ſtam heeft in uw muur gekweekt die e. d'le kunſt
„ Met voorſpoed, winſt en loſ, door 's hemels milde gunſt.
„ Die luiſterryke Stam ziet zyne braave looten,
„ Van zuiv'ren hemeldauw beſproeid en overgoten,
„ Aan Spaarens groenen boord, en 't zeebeheerſchend Y
„ In luiſter bloeijen; naar hun deugden en waardy.
„ Zo vliegt VERHAMMES naam na vergelegen' landen;
„ En al de uitheemſche ſtranden,
„ Zo ver de koopmanſchap van Holland wordt gewild.
„ Blink altoos als 't geſternte in Haarlems wapenſchild,
„ ô Deugdelyk geſlacht, wiens kinderen en neeven
„ Minervaas konſt aan 't Spaare en d'Aemſtelluiſter geeven.

Myn Zangſter volgt dus ver de blyde zegengroet
Van deezen eed'len vloet.
Zy wenſcht dat 's Hemels gunſt de waardige echtelingen,
Geſtaag met alle heil en zegen wille omringen.
De Godheid, die het al regeert, en onderhoudt,
Geef naa dit Zilverfeeſt een heilryk feeſt van goud.

ZANG.

STEM, Tranquille Cœur.

Geluk en heil, ô achtbaar Paar,
Zo klinkt het tans in Haarlems dreeven,
Nu gy naa vyfentwintig jaar,
Uw zilver bruiloftsfeeſt zult geeven,
Nu bruidegom en bruid weer ſmelten in den gloed,
Die harten blaaken doet.

VERHAMME kuſt zyn lieve bruid,
Zyn eerſte Jeugd ſchynt weêr herbooren,
Zyn zieltje wil ten boezem uit,
Om zyn JACOBA te bekooren,
Die met haar aangenaam en vriendelyk gezicht
Zyn kuiſche vlammen ſticht.

t'Za ſchenker gy koomt net van pas,
Wy moeten hun gezondheid drinken,
Koomt, yder vat het helder glas,
Wy zullen op hun welvaart klinken:
Lang leef de bruidegom, en zyn vernieuwde bruid,
Elk drink zyn glas ſchoon uit.

ZANG.

ZANG.

STEM: ô Vechtſtroom met uw blanke zwaanen.

Hoe juicht Minerf aan 't vruchtbaar Spaaren,
Nu 't braafſte Paar van heur bemind,
Den zilv'ren krans drukt op de hairen,
Waar door zy elk vol blydſchap vindt.

Lang, lang moet Heer VERHAMME *leeven*
Met zyn beminde zielsvrindin!
Zo bloeij en groeij de konſt van 't weeven,
En breng hen duizend zegens in.

Lang moet hun huis in voorſpoed groeijen,
Zo blyf hun loffelyk geſlacht,
In deugd, in eer, en rykdom bloeijen,
De gantſche waereld door geacht.

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

ABRAHAM VERHAMME,

ALBERTUSZ.

EN JONGKVROUWE

WYNA VAN LENNEP.

'k Zong, nog geen jaar geleên, voor Spaarens eed'len vliet,
Op heer Albertus feeſt het zilver bruiloftslied.
'k Voorſpelde zynen zoonen
De blyde mirtekroonen.
Die wenſch wordt half voldaan; wy zien heer ABRAHAM,
En heer van LENNEPS ſpruit, in 't machtig Amſteldam
Met hart en ziel vereend, ten huuwlykstempel treeden,
Gezegend van 't geſlacht met wenſchen en gebeden.
De liefde vlecht een krans van bloemen, loof en kruid,
En kroont de ſchoone bruid,
Om haare min te roemen.
De liefde vlecht een krans van mirt en ſchoone bloemen,
En kroont den bruidegom, die door verſtand en deugd

Zy-

Zyne oud'ren ſtrekt ten vreugd.
Een krans is niet alleen een zegepraalend teken,
Of blyk van dapperheid in 't veld van eer gebleken:
Maar ook een zinnebeeld van 't heilig echtverbond.
De groene mirtekrans der zoete liefde is rond;
Ten teken, dat het hart der jeugdige echtelingen,
Aan beide zyden, moet na de overwinning dingen
Der ongeveinsde min, die dan geen einde heeft,
Zo lang het lieve Paar door 's hemels goedheid leeft.
Die krans, vereende twee, zal ſteets uw hoofd verçieren,
Gelyk uw oud'ren, die uw heilig trouwfeeſt vieren,
En al het maagſchap, dat Grootvaders *Abraham*
En *Pieter* aan deez' diſch beſchouwen uit hun ſtam.
Wat geur kan by den geur der minnebloemen haalen,
Gevlochten in den krans, waar mê wy u zien praalen?
De reuk der roode roos, en die der hyaçint,
Vervliegen met den wind:
De minnebloem geeft geur in alle jaargetyden,
Verquikt het minziek hart, en zal het ſteets verblyden;
Dan is het huuwlykszoet
Een hemelſch nektar voor 't gemoed.
Het vrolyk pluimgediert laat in de groene kooren
Van 't Haarelemmer Hout zyn orgelkeeltje hooren,
Zo dra het zoet geluid
Der Aemſtelnimfen in de dichte takken ſtuit.
Vermaak'lyk Bennebroek! dat met uw duinvalbeeken,
Langs groene en friſſche bleeken,
VAN LENNEPS luſthof met uw helder nat beſproeijt,
Waar door de vruchtboom groeijt,
Wat zaagt gy menigmaal de bruid uw oord betreeden,
Daar haar bekoorlykheden,
Bevalligheid en deugd,
Geliefkoosd wierden van de bloem der Kenn'mer jeugd.

Gy hoorde haar de klachten
Der minnaars ſteets verachten.
't Scheen of zy haaren tyd
Den maagdelyken ſtaat voor altoos had gewyd:
Nu buigt die fiere voor het minnelyk vermogen,
En lonkt haar bruſgom aan, door kuiſche min bewogen,
Terwyl hy haar omhelſt, en vrolyk kuſcht en ſtreelt,
En minnetokk'lend ſpeelt.
Nu juicht het vrolyk Spaaren
Om dit gezegend paaren,
En groet het machtig Y, by 't viſchryk Spaarendam,
Waar op zy roemen op den luiſter van elks ſtam.
Dus zingt het ſcheepryk Y:„'k Beſchouw aan myne ſtroomen
„ Een waereldſtad, geveſt op omgekeerde boomen,
„ Paleizen, tempels, op een moddergrond gebouwd,
„ En duizend winkels, daar het overvloeijt van goud.
„ 't Aêloude Tirus zwicht met Sidon voor 't vermogen
„ Van 't machtig Amſteldam, daar Holland op mag boogen.
„ 'k Zag eertyds op myn ſtroom een arme viſſchers boot,
„ Nu zie ik vloot by vloot,
„ Door burg'ren uitgeruſt, naar alle uitheemſche landen.
„ 't Betulband Azië begroet aan zyne ſtranden
„ 's Lands driekoleurde vlag.
„ 't B pluimd Amerika ontfangt ons met ontzag.
„ 't Bepaereld Afrika ſtort zynen vollen hooren
„ In onze vlooten uit, ten nut der koopkantooren.
„ 't Gekroond Europa wordt van ree tot ree bezeild.
„ De waereld heeft geen waar, die ze Amſteldam niet veilt.
„ Dus is die ryke ſtadt door naerſtigheid gerezen
„ Der burg'ren, waardig om hunn' ſchranderheid geprezen.
„ Zo munt het ſtamhuis van deeze overſchoone bruid
„ In Aemſtels muuren uit.
„ Maar zo ik een voor een het maagſchap wilde looven.,

Het

„ Het ging myn kracht te boven,
„ Myn zang waar zonder end,
„ Gelyk hunn' koopmanſchap, de waereld door bekend,
„ Zo ver 's lands vlaggen waaijen,
„ En Holland poogt ter zee een ryken oogſt te maaijen.
Het zilver Spaaren zingt: „'k Roem op Minervaas kunſt,
„ Waar mê VERHAMMES ſtam, door 's hemels milde gunſt,
„ Een ſtut voor Haarlem ſtrekt, daar duizend' huisgezinnen
„ Hunn' onderhoud door winnen.
„ Zo ſtrekt Minerf een ſteun voor 't algemeenebeſt,
„ Waar zy haar zetel veſt.
„ Myn ſtadt moet uit deez' konſt haar grootſte welvaart haalen;
„ Hier mê bepronkt ze op 't ſchoonſt de vorſtelyke zaalen,
„ En kleedt het Jufferſchap, ja prachtigſte vorſtin,
„ Met dartel bloemçieraad, gewerkt van wormgeſpin.
„ Wy danken uwen ſtam, heer bruigom, voor dien zegen,
„ Door 's hemels gunſt, en door hunn' naarſtigheid, verkregen,
„ Naa dat ons wierd ontrukt de Lynwaatredery.
„ Bloeij, bloeij, ô eed'le ſtam, in Hollands heerſchappy.
„ Uw handel moet ſteets duuren,
„ Tot op het nageſlacht in Haarlems oude muuren.
't Wordt tyd dat ik beſluit, ô welvereenigd paar,
Smelt hart met hart in één, voor 't heilig echtaltaar.
Wilt Godt, den grooten Godt, voor zyne goedheid looven:
Want alle zegening en welvaart vloeijt van boven.
't Waare overtollig u den huuwlyksplicht te raân;
Ziet, bruidegom en bruid, uw' waardige Oud'ren aan,
Zo zult ge in wysheid, vreede, en zuiv're deugden blaaken,
En al de zoetheid van de huuwlyksliefde ſmaaken.

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

CORNELIS GEORGE ROETERS,

EN JONGKVROUW

SARA ROETERS.

Bataviſche Minerf help my een kunſtwerk weeven,
Waar in de zuiv're min verbeeld wordt naar het leeven:
De min, die 't al verquikt en voedt;
De beerſchereſſe van 't gemoed;
De koningin der vreugd, die harten kan ontvonken;
Die ROETERS bruiloftszaal beſtraalt met lieve lonken,
En zegent door deez' echt dien wydberoemden Stam,
Ten nut van Amſteldam;
Dat op den aanwas hoopt van zulke braave looten,
Die door hun koopbeleid de macht der ſtadt vergrooten,
En kroonen 't ſcheepryk Y,
Als opperſte Monarch van 's waereld koopvaardy.

Ba-

Bataviſche Minerf help my deez' liefde roemen,
Schik nu, gelyk Gliceer, uwe uitgekipte bloemen;
Schakeer een veldtapyt met loof en dartel kruid;
Hier leliën, zo blank als 't zoet gelaat der bruid,
En ginder 't puik der ſchoone roozen,
Gelyk ze op 't aangezicht der lieve Jongkvrouw bloozen,
Als Heer CORNELIS, door de zuiv're min verrukt,
Haar in zyn armen drukt.
Maar wilt gy 't kunſtwerk meer çieraads en luiſter geeven;
Verbeeld dan Trompenburg, en zyne groene dreeven;
Verbeeld dan, hoe 't geboomt van minnevreugde ruiſcht,
En 't dartel beekje ſtroomt en bruiſcht;
Terwyl de vogeltjes de bruiloftszangen queelen,
En huppelen op eik, en beuken en abeelen;
Verbeeld dan, hoe de jeugd van 't vruchtbaar 's Graavenland
Het lieve Paar begroet, en juicht aan allen kant,
Terwyl men 't landhuis çiert met palmen en feſtonnen,
Ten teken van deez' echt, in 's hemels naam begonnen;
Dan deele ook Draakenburg en Gooijland in die vreugd,
Gelyk het puik der Aemſteljeugd;
Gelyk de Heeregragtgodinnen,
Die vrolyk hand aan hand den bruiloftsdans beginnen.
Het heerlyk Trompenburg, dat adelyk geſticht,
De glory van ons dicht,
Verheft zyn kruin om hoog door dit gezegend paaren;
De lente çiert het met een bruiloftskleed van blaâren.
Hoe trots het pronken mag met 's eerſten bouwheers naam,
's Lands dapp'ren Zeemars, Tromp, vereeuwigd door de faam,
Het ſchept nu geen vermaak in Mavors krygslaurieren:
Diones mirtenloof zal 't met meer glans verçieren;
't Verwacht geen vyand, die 't van groen çieraad ontbloot,
Terwyl de landheer vecht op Neêrlands oorlogsvloot;
ô Neen, 't vergeet den ramp, en haatelyke tyden.

De zoete vreede lacht het toe aan alle zyden.
En gy, ô konſtheldin, Bataviſche Minerf,
Behoedt het voor verderf!
De ROETERS mogen hier met vreugde zich verluſten,
Terwyl gy hunnen naam verheft aan vreemde kuſten:
Een naam alleen niet in het Vaderland berucht:
Maar ook in and're lucht.
Zo pronkt de Perſiaan met ROETERS konſtgewaaden,
Van bloemen geſchakeerd, in goude en zilv're draaden,
Als Duitſch, en Italjaan, en Noor en Muſcoviet,
En 't hof van Ottoman, dat Azië gebiedt.
Maar zoude ik naar den eiſch hunn' ryken handel looven?
Gy bragt me, ô konſtgodin, in aller vorſten hoven,
Daar vond ik nimmer eind, en altoos ryke ſtof,
In 't zingen van hunn' lof.
Gelukkig bruilofts Paar, ô lieve en waarde looten
Uit zulk een' ſtam geſproten,
Wie wacht van uwe min geen nut voor 't Vaderland?
Daar zich het koopgeluk vereent met kloek verſtand.
Is Hollands Vryheid door de koopmanſchap gereezen,
Doet zy zich door haar vlyt van haar benyders vreezen,
Bevrydt men daar door, jaar op jaar,
's Lands dier Palladium voor rampen en gevaar,
Men danke 't aan beleid van zulken, die den zegen,
Door onvermoeijde vlyt, van trap tot trap, verkregen;
Aan zulken, deugdryk Paar, als uw beroemden ſtam;
Een paerel in de kroon van 't machtig Amſteldam.
Bataviſche Minerf help uwe konſtelingen
Den zegen van dit Paar met blyde galmen zingen!
Daar duizenden met u tans deelen in de vreugd,
Die de achtbaare ouders op het huuwlyksfeeſt verheugt;
En met verheven' klanken
Hen op deez' dag bedanken,

Dat

Dat zy hun onderhoud erlangen door hunn' gonſt,
Ten zegen van hunn' vlyt, in Pallas eed'le konſt.
Bataviſche Minerf gaa nu de bruid ontmoeten,
En offer, vol van vreugd, een konſtwerk aan haar' voeten,
Waar in de lof der liefde op 't çierlykſt wordt verbeeld,
Die op haar zuiv'ren echt en wederliefde ſpeelt.
Godvruchtigheid bekleê de zy' der lieve moeders;
Dan volg de wysheid, naaſt de vad'ren, hunn' behoeders;
En de eendracht leide 't deugdryk Paar
Met de ongeveinsde trouw na 't heilig Echtaltaar;
Dan moet Godts zegen hen met Hemeldauw beſproeijen,
En hunne liefde als die der achtbaare oud'ren groeijen.
Zo vlieg' de vreugde ook over zee,
En breng' deez' zegening naar Grootbrittanjes rêe;
Opdat heer JACOBS zoon, wiens hart de min doorgriefde,
De vreugd der trouw verblyd', by 't voorwerp zyner liefde;
Zo zy de zegening verdubbeld in 't geſlacht,
En ROETERS naam alom de waereld door geacht.

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN MONSIEUR

JACOB SCHELLINGER,

EN JONGKVROUWE

DEBORA DE HAAS.

„ In Aemſtels klaverryke ſtreek,
„ By 't ruiſchen van een klaaren beek,
„ In ſchaduw van de boomen,
„ Verhaalde Veldman korts ons de uitkomſt van zyn' droomen.

„ Hem dacht dat hy een Haasje zag,
„ 't Geen in het kruid gedoken lag,
„ Dit meende hy te vangen;
„ Hy loerde, en kroop door 't gras, vol hoops, en vol verlangen.

„ Hy naderde; maar wat verdriet!
„ Hy ſtuitte voor een' zilv'ren vliet
„ Die 't land rondom beſproeide;
„ Zo dat hy hoopeloos zich zelf vergeefs vermoeide.

„ Ach!

„ Ach! dagt hy, zo 'k myn haazewind,
„ Melamp, dat trouwe beeſt ontbind',
„ Hy mogt het Haasje ſchenden,
„ Het welk ik koeſt'ren wil, en hoeden voor elenden;

„ Ook zal het vluchten voor 't geraas,
„ Indien ik op myn hooren blaas,
„ Veel min kan ik met netten,
„ Deez' grooten waterkant rondom en dicht bezetten;

„ Wel aan, ik zal door zoet geluid,
„ Het Haasje lokken met myn fluit,
„ Wie weet, of door myn' zangen,
„ Dit overſchoone dier zich niet zal laaten vangen.

„ Hy zong een zielbetov'rend lied,
„ Dat vong terſtond het piepend riet,
„ En 't aangenaam geſchater
„ Van duizend vogeltjes, bragt de echo over 't water.

„ Het Haasje ſpringt voort uit het gras,
„ En zwemt fluks door den zil 'ren plas,
„ Betoverd door zyn queelen,
„ Hy vat het vrolyk op, en 't diertje laat zich ſtreelen.

My dunkt dees droom van Veldman ſlaat,
ô JACOB, op uw' Echtenſtaat;
Gy hebt deez' HAAS gevangen,
De zoete DEBORA, uw bruid, uw zielsverlangen.

De zang, die u verwinnaar maakt,
Waarom haar hart in weêrmin blaakt,
Is de ongeveinsde liefde,
Gebouwd op zuiv're deugd die 't maagdehart doorgriefde.

De

De deugd is 't ſteunſel van de trouw,
Het pronkçieraad van man en vrouw,
Een boom, die ſteets blyft bloeijen,
Gelyk de olyven, die aan Godts Jordaanſtroom groeijen.

De hemel zegent zulk een' Echt,
Door zuiv're deugden opgerecht;
Geen Libanonſche Ceder,
Staat vaſter voor 't geweld van 't ongeſtuimig weder.

Op deezen voet, ô DEBORA!
Bloeije uwe trouw, door Godts genâ,
Tot vreugde van uw maagen,
En nut van hem, dien gy uw hart hebt opgedraagen.

Door DEBORA wierd JACOBS huis,
Ontſlaagen van zyn ramp en kruis,
Wanneer door haar gebeden,
Godts vyand wierd verjaagd, en If'rel leefde in vreeden.

Zo zegen u de hemel mê,
Verban den twiſt, bloeij ſteets in vreê,
En wederzyds genoegen,
Gezegend, zo als 't Godt door zyn genâ wil voegen.

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

NICOLAAS ENS,

EN MEJUFVROUW

ANNA BRUINVIS.

De liefde daalde van om hoog,
Gewapend met zyn taaijen boog,
En zweefde luchtig op de baaren;
Een windje fpeelde in zyne hairen,
Zyn toortslicht blaakte aan allen kant,
En hielp de Zuiderzee in brand.

Elk visje raakte voort aan 't minnen,
En zocht zyn ega te overwinnen;
Elk was verliefd, behalven één,
Die koelder dan de golven fcheen;
Een Bruinvis die de min dorft tarten,
Een roofster van verliefde harten.

Maar de * Ensgod, roem der Zuiderzee,
Maakt deeze Bruinvis haaſt gedwe,
Hy ſpant zyn net, en leit haar laagen,
(De min was hem om 't hart geſlaagen)
En vangt dien heerelyken buit.
Nu is dees Bruinvis 's Ensgodsbruid.

Veranderd in een Zeegodinne,
Voelt zy het minnevuur van binnen,
Het eiland Ens in 't hart verheugd,
Vermaakt zich met haar teed're jeugd.
De Zeeſtrand nu tot vreugd genegen,
Wenſcht hen een eindeloozen zegen.

Bloeijt Ens en Bruinvis, deugdryk paar,
In liefde en vreede, jaar op jaar,
Queekt braave en welgeaarde looten,
Die toonen dat zy zyn geſproten
Uit Ens en Bruinvis braaf geſlacht,
Om hunne deugd alom geacht.

*Ens, een eilandje in de Zuiderzee.

HUWELYKSZANGEN.

HUWELYKSZANGEN.

HUWELYKSZANGEN.

TER BRUILOFTE

VAN DEN E. HEERE

JACOB JAN DE BAKKER

EN MEJONGKVROUWE

EVA ALEWYN.

„ De liefde, een Hemelnimf, vermaagſchapt aan de Choo-
„ Der Engelen om hoog, waar by zy is gebooren, (ren
„ Gaat nu ten reije met de Vryheid, 't dierbaarſt pand,
„ Het Heilpalladium van 't lieve Vaderland,
„ Om 't huis van ALEWYN en van DE BAKKER te eeren,
„ Gezegend door Godts gunſt, en Aemſtels Burgerheeren.

DE LIEFDE.

Ik, die het harte ontvonk', door myne aanminnigheid,
De zuſter van de trouw, die haare ſtraalen ſpreijt
In uwe bruiloftszaal, roemwaardige Echtelingen,
Voorſpel uit uwe min een reeks van zegeningen,
Nu ge in des hemels gunſt, aan 't zeebeheerſchend Y,
Daar uw Geſlachten, hoog gehouden in waardy,
Met luiſter bloeijen, zyt vereenigd voor de altaaren,

En met de Huuwlykskroon verçierd op uwe hairen
De hoogſte Majeſteit, de bron van alle goed,
Voor deezen zegen dankt, éénſtemmig van gemoed.

VE VRYHEID.

Die heeft myn vryën tuin voor overlaſt beveiligd.
Raadsheer DE BAKKER, die der Godtsvrucht was geheiligd,
Betoonde tot zyn lof (die eeuwen blinken zal
Op Hoofts gewyd papier) dat hy, die 't gantſch heelal
Beheerſcht door zynen arm, die voor ons heeft geſtreden,
De Spaanſche dwinglandy verjaagd uit alle ſteden,
En zeven pylen vaſt verknocht, met éénen band,
Alleen den zegen geeft aan 't lieve vaderland;
Hierop heeft hy getrooſt de martelkroon verworven,
Zynde eerlyk voor de kerk, zyn ſtam, en 't land geſtorven;
Geen wonder dat die ſtam, op wien ik billyk boog,
Van d' Y ſtroom wordt bemind als de appel van zyn oog.
Nu ſmelt gy ziel met ziel, ô edele Echtgenooten,
Ten vreugde van 't Geſlacht, vol welgebooren looten,
Tot heerſchen opgevoed, Beſchermers van den Staat.
Oud Rome roem vry op een trouwen Cinçinnaat,
Een dapp'ren Fabius, een Brutus, overwinnaar
Van vorſten dwinglandy, of Kato, een beminnaar
Der eed'le Vryheid, die hy volgde tot zyn dood,
En al de mannen van dien tyd, geacht zo groot;
De Batavier kan ook op zulke helden roemen;
Men kon hen één voor één met eigen' naamen noemen:
Maar deeze blinken door hunn' daaden ruim zo ſchoon,
Op 't machtig Staatenhof, in Hollands ſteedekroon,
En op 't driekruiſte ſchild van 't hoofd der vryë ſteden,
Als glans hen toegebracht door klem van taal en reden.
De deugd volroemt zich zelf; de laffe vleiery,

Hoe

Hoe çierlyk opgepronkt, zet haar geen' luiſter by;
De laſter mag ſomtyds haar met de nevels dekken,
En 't blinkend ſneeuwwit kleed voor korten tyd bevlekken;
Maar z' is gelyk een zon, een helder hemellicht,
Waar voor de zwaarſte wolk van laſter breekt en zwicht.
De Waarheid kan alleen de deugden luiſter geeven.
Die heeft, weleed'le Bruid, den roem in 't hart geſchreven
Der blyde Burgery, dien uw doorluchte Stam
Verdiende, en nog verdient, in 't machtig Amſteldam;
Die zal der BIKK'REN naam en ALEWYNEN melden,
Zo lang ik door den raad en arm der kloeke helden
Beſchermd word voor de macht en buitenlandſche liſt,
Die of uit heerſchzucht, of uit nyd myn heil betwiſt.
Ik zal der BIKK'REN deugd, zo heerlyk, nooit vergeeten,
Die uitblonk, toen ze aan 't roer der ſtedehulk gezeten,
Den tweeden Willem zag, gelyk Koriolaan,
(De hemel weet waarom) voor Aemſtels muuren ſtaan,
En om zyn gramſchap, fel aan 't blaaken, uit te bluſſchen,
Zich zelf tot heil der ſtadt ontſloeg van 't ſtedekuſſen.
Gy huuwt ten tweedemaal aan dat beroemd geſlacht,
Manhafte bruidegom, zo dier zo hoog geacht;
Dus vindt de dichtkonſt ſtof voor haar' beſpiegelingen:
Want poogt zy de oudheid der geſlachten op te zingen,
Zy heeft een oçeaan van ſtof voor haar gedicht.
Hier ziet zy op den ſtoel van 't Biſſchopp'lyke Sticht
Oudshooren heerſchen, in de tyden van 's Lands Graaven,
En Ridd'ren van dien ſtam vol moeds te paerde draaven,
Of zitten in den Raad van Hollands Ridderſchap;
Ook wakk're Zoonen, hen gevolgd van trap tot trap
In ſtads en ſtaatsbewind, het vaderland ten beſten;
Zo leeft hun roem en naam hier, en in 't ooſt en weſten.
Zy ziet, hoe *Geelvink* met de *Bikkeren* vereend,
Blinkt in den ſtedenring gelyk het eêl geſteent.

En wil zy 't Kapitool, het heerlyk Raadhuis, naderen,
Ziet zy vyf *Bikkers*, als getrouwe Burgervaderen
Regeeren achteréén, een eer, daar deeze Stam
Alleen op roemen kan, ſints 't ſcheepryk Amſteldam
Zich uit 't moeras verhief, om geene ſtadt te wyken,
En als de ſchoonſte Bruid van Nederland te pryken;
Maar moeſt zy, als 't behoort, zich quyten in hunn' lof,
Zy ſchoot in kracht te kort door zulk een ryke ſtof.
Leef, wakk're Hopman, leef, tot heil der Burgeryë.
Dat al 't geſlacht zich ſteets in uwe min verblyë.
Uw Zoon groeije op ten nut van 't dierbaar Vaderland.
Uw Dochter blinke in deugd. Zo zy aan allen kant
Uw huis gezegend door des Hemels gunſt en goedheid.

DE LIEFDE.

Zo ſmaakt gy met uw Lief een vrucht der huuw'lykszoetheid.
Smelt, ſmelt door kus op kus uw harten in malkaâr,
Op 't vrolyk handgeklap der jufferlyke ſchaar;
Zo zal de Beemſter u, weleed'le Bruid, ontfangen
Op 't deftig Landhuis met triumfen en gezangen,
En zegenen uw min, vol vreugde naar 's Lands wys,
U welkom heetende in dat grasryk Paradys.

TER

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JEAN ANDRÉ LENTZ

EN JONGKVROUWE

HENDRINA BRAND.

Vlecht kranſſen, Zanggodin, ſtrooij verſche bruiloftsbloe-
En volg de Reiën, die met aangenaam geluid (men,
De krachten van de min, de zuiv're liefde roemen,
Die LENTZ verwinnaar maakt van zyne ſchoone bruid.
Wierd eer een Griekſche held geëerd in alle ſteden,
Die overwonnen had in 't ruim Olimpieſch perk,
En wierd na 't Pythieſch ſpél, daar veele Vorſten ſtreeden,
Maar een van al gekroond in Delfos gulde kerk?
Gy zyt hier bruidegom alleen thans overwinnaar
In 't worſtelperk der min, waarom u de Amſtel eert;
Uw Lief, uw wederhelft, kuſt u, getrouwe minnaar,
En ſchenkt u 't zoetſte zoet, van veelen zo begeerd.
Zy kroont u met een kroon van ongeveinsde minne,
Nu gy haar hart verwint, door trouw en zuiv're deugd.
Zy noemt u nu haar lief, gy haar, uw hartvrindinne,
Terwyl gy wordt geacht van Aemſtels blyde jeugd.
Geluk! roemwaarde bruid! die in uw' lente jaaren
De wet der liefde volgt, en vol aanminnigheid,
Gezegend van den Rei der Aemſtel-maagdenſchaaren,

Met uwen bruidegom ten Tempel wordt geleid,
Daar gy in 's hemels naam door de onverbreekb're bande
Der zuiv're min vereent. Zing, zing tot 's hemels roem,
Die ziel met ziel vermengt, g' ontfangt in uwe handen,
ô Schoone en lieve maagd! een ſchoone lentebloem.
De zoete *Lente*, die het alles doet herleeven,
Bediedt des bruîgoms naam, en ſluit op zyne jeugd.
Gelyk in dat ſaizoen de bloempjes geuren geeven,
Het aardryk bruiloft houdt en juicht in volle vreugd,
Daar 't minziek vogeltje in het eerſte groen der boomen
Zyn gade ontmoet en ſtreelt, en 't kunſtig nestje bouwt,
Terwyl zyn held're zang de kriſtallyne ſtroomen
En beemden overal in diepen aandacht houdt;
Niet anders geeft Heer LENTZ in zyne *Lente* dagen
Een geur, een zoeten reuk van deugd, en kloek verſtand,
En ſchoone zeden, die uw zuiver hart behaagen;
Waar door ge uw ziel hebt aan zo braave een' ziel verpand.
Uw levenstyd zal ſtaag een zoete *Lente* weezen
Van Godtsvrucht, liefde en vreugd, nu gy de *Lente* trouwt;
Nu gy de *Lente* hebt tot Ega uitgeleezen,
En in een gulde vreugd uw *Lente*bruiloft houdt.
Hoe zal uw orgelkeel, HENDRINA, hem bekooren,
Terwyl uw vingr'endans de held're ſnaaren roert!
En volgt op aard den klank der Cherubine-Chooren,
Een maatklank, die zyn hart met vreugd ten hemel voert.
Nu zal de liefde aan u de ſchoonſte toonen leeren,
Wanneer gy vrolyk juicht met uwen bruidegom;
Zingt, zingt te ſaam' den lof en heerlykheid des Heeren,
Wiens zegen uwen echt beſtraalen zal alom.
Zo zult gy, lieve BRAND, in 't vuur der liefde branden,
Dat onuitbluſch'lyk zy, een vlam, aan 's hemels licht
Ontſtoken door de min, regeerſter aller landen,
Die ſtammen onderhoudt, en dorp en ſteden ſtigt.

Gy moogt uw keur, Heer LENTZ, te recht gelukkig noemen;
Uw Lief munt aan den rei der Aemſtelmaagden uit;
Het waar vergeefs haar deugd en goeden naam te roemen,
Elk pryſt de zoetheid en aanminnigheid der bruid.
Haar ſchrander huisbeſtier zal u gelukkig maaken,
Daar gy haar Vader volgt in deugd en naerſtigheid.
Die yv'rig op 't kantoor, en ſchrander in zyn' zaaken,
Minervaas weefkonſt voedt, en door zyn kloek beleid
Zyn kind'ren voorgaat met een deugdelyken wandel;
Zo wierd zyn huis voorlang gezegend door Godts gonſt.
Hy zie zyn Jongſten zoon gelukkig door zyn handel
Gelyk zyn Oudſte, die hem volgt in Pallas konſt.
Zo moet uw braave ſtam in zegeningen groeijen.
Leef tot elkanders vreugd, leef tot elkanders nut,
Dan zal uw welvaart door de gunſt des hemels bloeijen,
Zo wordt de ryke beurs des Amſtels onderſtut;
Zo vloeije uw koopmanſchap naar alle uitheemſche landen;
Zo moet gy lang Heer LENTZ met BRAND in liefde branden.

HUWELYKSZANGEN.

OP HET HUWELYK

Van den konſtlievenden Bruidegom

JAN WANDELAAR,

EN JONGKVROUW

ELISABETH SMIT.

Gy treedt, ô WANDELAAR, ten Tempel met uw bruid,
Terwyl een Dicht'ren rei, met lieffelyk geluid,
Ter eere van uw min, aan d' Aemſtel zich laat hooren;
Een min die met uw' naam nooit in dien ſtroom zal ſmooren,
Zo lang de tekenkonſt in vollen luiſter praalt,
Waar me gy hebt alom een eeuwige eer behaald:
Dies poogt myn zanggodin, op 't ſpoor van Febus zoonen,
Uw bruiloftsdiſch naâ haar vermogen te bekroonen.
Gy tekende eer, vol konſt, taf'reelen van de min;
Nu zyt gy 't voorwerp zelf: want Ciprus ſtrandgodin
Heeft 't kuiſche minnevuur u in het hart ontſteeken;
Zy was gezeten aan de lommerryke beeken
Van 't vrolyk Ida, daar de zoele weſtewind
Viool en roozen blaaſt; wanneer haar dertel kind
Vertelde dat uw konſt Apolloos liefde maalde;

Hoe

Hoe hy, verwinnaar van draak Pithon, zegepraalde,
En eindelyk verliefde op Dafne, trots en fier,
Die tot zyn hartenleed veranderde in laurier.
Hoe, ſprak Dione, zal zyn konſt de min graveeren!
En hy niet op zyn beurt de kracht der liefde leeren?
Gaa heen Kupido, tref den braaven konſtenaar;
Zo wordt hy 't vuur der min in 't koele hart gewaar.
Toen ſtreek het looze wicht, klapwiekende op de winden,
Naar Aemſtels zilv'ren ſtroom, om 't lieve paar te vinden.
Toen wierdt ge, ô WANDELAAR, door zyne pyl geraakt,
Met uwe ELIZABETH, daar nu uw hart om blaakt;
Gy wierdt gevangen door haar lieffelyke lonken;
Haar ſchoonheid ſtookte uw' vlam, haar oogjes minnevonken.
Ei, zeg my, hebt gy ooit een ſchoonheid afgebeeld
Die u zo 't hart verrukte, of meerder heeft geſtreeld?
ô Neen: want trof uw konſt een ſchoonheid naar het leeven;
De ſchoonheid van de ziel koſt gy aan 't beeld niet geeven.
Penelopé is meer beroemd door haare deugd
Als ſchoonheid; want zy heeft de bloem van haare jeugd,
Op 't rotſig Ithaka, in kuiſcheid lang verſleten.
Zy kon haar koning, held Uliſſes, niet vergeeten;
Schoon hy, gelyk het ſcheen, Penelopé vergat;
Als hy in Azië, de groote waereldſtad,
Het machtig Troije, met de Grieken hielp beſtryden.
Zy moeſt veel ſtormen op haar hart van minnaars lyden:
Maar hieldt door naerſtigheid en deugd zich onbeſmet,
Tot zy haar held ontfing, vol liefde, op 't kuiſche bed.
Ik hoef ô bruidegom geen voorbeeld op te haalen:
Gy ziet uit de oogen van uw bruid de deugden ſtraalen;
Die ſchoonheid van de ziel, die meer uw hart verwon,
Dan 't ſchoone ievoore beeld wel eer Pigmalion.
Had ik uw groote konſt, wat zou ik al graveeren!
Wat fraaije ſtukken zou ik in myn werk ſtoffeeren!

Maar ook uw ryp vernuft, dat ouderdom en jeugd
Vermaakt en onderwyft, door eenen reeks van vaerzen,
Ten Schouwburge uitgebromd op hooggekurkte laerzen;
Daar ge als een nyv're by den zoeten honig leeft,
Den wees en ouden ftok helpt voeden door uw geeft,
En met uw konftgenoot door meer dan twintig fpeelen
In Treur-en Blyftof toont, op Nederlands tooneelen,
Hoe de ondeugd door de konft beftraft wordt en befpot;
En hoe de deugd, fchoon haar een ongelukkig lot
Op aard te beurt vall', nooit haar zuiv'ren glans zal miffen,
Zo lang het pit en merg der ftaatsgefchiedeniffen,
En 't doen der volken, op tooneelen wordt verbeeld,
Zo lang de menfch alom op 's waerelds Schouwburg fpeelt,
En leert, en wordt geleerd, hoe alles hier beneden
Gelyk een fpel beftaat in wiffelvalligheden.
Zag Francius nu op, die groote Redenaar,
Hy vlocht u mede een krans van lof en eer om 't hair,
Dan zou hy op de vrucht van zyne leffen roemen,
En u de bloem van al zyn leerelingen noemen;
Hy toonde u als voorheen zyn achting en zyn gunft,
En ftelde uw fpreuk in goud : *Door yver bloeijt de kunft.*
Vaar voort, en laat de nyd uw yver niet bedwingen;
Zo houdt de Dichtkonft ftof om uwen roem te zingen,
Zo zyt gy d' ouden man en wees ten fteun en ftut,
Zo leeft gy door uw geeft tot elks vermaak en nut;
Dan zal uw naam, zo lang de konft zal bloeijen, leeven,
Maar blyf fteets na de kroon der zuiv're deugden ftreeven.
Zo vloeij' de zegen van den hemel in uw huis,
Zo treffe u tegenfpoed, noch ongeval, noch kruis.
Zo moet ge, ô deugdryk Paar! naa vyfentwintig jaaren,
Ter goude bruiloft, weer gedenken aan uw paaren;
Zo moet gy, afgeleefd, aan grooter Bruiloftsdifch,
Hier naamaals leeven, daar geen eind van blydfchap is.

HU-

DANKOFFER

Voor het Vreugdemaal van den Heere

DIRK VAN LENNEP,

DE JONGE,

EN MEJUFVROUWE

CATHARINA DE NEUFVILLE.

Minerva gaat ten rei met haare voedſterlingen,
Om Heer van LENNEPS en NEUFVILLES lof te zingen;
Zy roemt op hunnen echt, en zuiv're liefdevlam,
Waar uit zy vruchten wenſcht, ten nut van Amſteldam,
Die 't ſchrander koopbeleid met deugden mogen paaren,
Gelyk hunn' ſtammen, zo beroemd by de Aemſtelaaren.
Is 't wonder dat de vreugd die wyze konſtheldin
Uit de oogen ſtraalt? ô neen, door deeze zuiv're min
Verwacht zy, met de gunſt des hemels, gulde tyden,
Terwyl haar konſtenaars zich in hun heil verblyden,
En danken 't deftig paar op 't heerlyk Vreugdemaal,
Voor hunn' betoonde gunſt, en 't vriendelyk onthaal.
Had Pallas krooſt ooit reên op iemants gunſt te roemen,
't Mag op dit Vreugdefeeſt zich zelf gelukkig noemen,
Door Heer VAN LENNEPS en NEUFVILLES zuiv're gonſt,
Cieraaden van hunn' ſtam, en Pallas eed'le konſt.
Wie zou dit deugdryk Paar niet om zyn deugd beminnen?
Dat tot een ſteunſel ſtrekt van zo veel huisgezinnen;

Dat 's hemels milde gunſt zo ryk gezegend heeft,
En op het zuiver ſpoor der waardige oud'ren ſtreeft."
Wy zien Heer DIDERIK, naar 't voorbeeld zyner maagen,
Op Aemſtels ryke beurs 's Lands Vryheid onderſchraagen!
Hy kon bevryd van zorg met zyne Gemalin,
Die overſchoone, zich vermaaken in de min,
En ſpieg'len zich in 't ſchoon van haar bekoorlykheden,
En 't leevend elpenbeen van haar' volmaakte leden,
Daar 't heerlyk *Meerenberg* een geur van bloemen ſpreidt;
Of kiezen voor 't gewoel de ruſt en eenzaamheid,
In zyn heer vaders * hof, een pronk der landgebouwen,
Recht over Haarlems Hout, met luſt en vreugd te aanſchou-
Daar 't weſtewindje, by een blyden morgenſtond, (wen;
Viool en roozen blaaſt uit zynen koelen mond.
Dus kon hy, aan het Meir of Haarlems Hout gezeten,
De koopzorg van het Y, door vrolykheid, vergeeten,
Terwyl zyn wederhelft haar orgelkeeltje paart
Met konſtmuzyk, daar hy die ſchoone in evenaart:
Maar neen, de menſch is niet voor zich alleen gebooren.
Eens anders welſtand kan ook 't edel hart bekooren;
De zorg, die daar uit ſpruit, verdient den hoogſten loon;
Dus ſtreeft heer DIDERIK naar de allerſchoonſte kroon,
Die Pallas edel krooſt hem drukt op zyne hairen;
Een kroon van zegening op zyn gezegend paaren,
Waar uit zyn zuiv're deugd, gelyk een diamant,
Haar held're ſtraalen ſpreijdt, op 't goud van zyn verſtand.
Indien Minerve een proef van haare konſt moeſt geeven,
Zy zoude een Tafereel van goud en kleuren weeven.
De vrolykheid, gehuld met verſche roozeblaân,
Zoude aan de linkerzy der twee gelieven ſtaan,
En wyzen op een veld, bezaaijd met ſchoone bloemen,
Om haare aanvalligheid voor alle zorg te roemen.
De ſchrand're koopmanſchap zou ſtaan aan de and're zy,

* *Boſch en Vaart.* En

En wyzen op Minerf en Aemſtels koopvaardy,
En teffens op het veld, als zeggende : die zegen
Wordt door des hemels gunſt en naerſtigheid verkregen;
Gelyk, ô deugdryk paar! uw loffelyk geſlacht,
In 't machtig Amſteldam, door yver rees in macht.
Dus zou zy de NEUFVILLE en Heer van LENNEP eeren:
Maar hunne zuiv're deugd zal geenen lof ontbeeren,
Zo lang 'er telgen zyn van hunn' beroemden ſtam;
Zo lang de weefkonſt bloeijt in 't machtig Amſteldam;
Zo lang van ree tot ree 's lands vlugge kielen zwieren;
Die, waar de zonne blinkt, hunn' ryke waar vertieren;
Zo lang de vryheid blyft bevryd van dwing'landy;
En 's Lands Gemeenebeſt in luiſter blinkt aan 't Y.
Heeft iemand reden om met zegen u te ontmoeten,
Wy zyn het, deftig paar! die u met heil begroeten;
Wy die beſchaduwd van de vleug'len uwer gonſt,
Ons nodig onderhoud genieten door de konſt,
Die gy met luiſter queekt in Gysbrechts ryke muuren,
Die als uw braave naam de nyd en tyd verduuren.
Wy wenſchen dat de konſt met uwen zegen bloeij',
En u de hemel met een dauw van heil beſproeij';
Zo moet Minerf eens na lang quynens adem haalen!
De vreê verſchyne eerlang met aangenaame ſtraalen
In 't Noorden, daar de kryg zich meſt met goed en bloed;
Zo zie 's lands handel 't eind van allen tegenſpoed.
Leeft lang, ô deugdryk paar! met uw beroemde maagen!
De hemel zegen dus der oud'ren leevensdagen!
Heer DAVID zie zyn krooſt vermeerd'ren tot zyn vreugd,
Gelyk Heer DID'RIK door uw echt in 't hart verheugd.
Leeft dus, gezegenden, met uw Godtvruchte moeders!
Met uwe kinderen, en zuſteren en broeders!
Tot dat de hemel u zyn grootſten zegen geeft,
Ter plaatſe daar de vreugd noch eind noch paalen heeft.

Dat 's hemels milde gunſt zo ryk gezegend heeft,
En op het zuiver ſpoor der waardige oud'ren ſtreeft."
Wy zien Heer DIDERIK, naar 't voorbeeld zyner maagen,
Op Aemſtels ryke beurs 's Lands Vryheid onderſchraagen!
Hy kon bevryd van zorg met zyne Gemalin,
Die overſchoone, zich vermaaken in de min,
En ſpieg'len zich in 't ſchoon van haar bekoorlykheden,
En 't leevend elpenbeen van haar' volmaakte leden,
Daar 't heerlyk *Meerenberg* een geur van bloemen ſpreidt;
Of kiezen voor 't gewoel de ruſt en eenzaamheid,
In zyn heer vaders *hof, een pronk der landgebouwen,
Recht over Haarlems Hout, met luſt en vreugd te aanſchou-
Daar 't weſtewindje, by een blyden morgenſtond, (wen;
Viool en roozen blaaſt uit zynen koelen mond.
Dus kon hy, aan het Meir of Haarlems Hout gezeten,
De koopzorg van het Y, door vrolykheid, vergeeten,
Terwyl zyn wederhelft haar orgelkeeltje paart
Met konſtmuzyk, daar hy die ſchoone in evenaart:
Maar neen, de menſch is niet voor zich alleen gebooren.
Eens anders welſtand kan ook 't edel hart bekooren;
De zorg, die daar uit ſpruit, verdient den hoogſten loon;
Dus ſtreeft heer DIDERIK naar de allerſchoonſte kroon,
Die Pallas edel krooſt hem drukt op zyne hairen;
Een kroon van zegening op zyn gezegend paaren,
Waar uit zyn zuiv're deugd, gelyk een diamant,
Haar held're ſtraalen ſpreijdt, op 't goud van zyn verſtand.
Indien Minerve een proef van haare konſt moeſt geeven,
Zy zoude een Tafereel van goud en kleuren weeven.
De vrolykheid, gehuld met verſche roozeblaân,
Zoude aan de linkerzy der twee gelieven ſtaan,
En wyzen op een veld, bezaaijd met ſchoone bloemen,
Om haare aanvalligheid voor alle zorg te roemen.
De ſchrand're koopmanſchap zou ſtaan aan de and're zy,

* *Boſch en Vaart.* En

En wyzen op Minerf en Aemſtels koopvaardy,
En teffens op het veld, als zeggende : die zegen
Wordt door des hemels gunſt en naerſtigheid verkregen;
Gelyk, ô deugdryk paar! uw loffelyk geſlacht,
In 't machtig Amſteldam, door yver rees in macht.
Dus zou zy de NEUFVILLE en Heer van LENNEP eeren:
Maar hunne zuiv're deugd zal geenen lof ontbeeren,
Zo lang 'er telgen zyn van hunn' beroemden ſtam;
Zo lang de weefkonſt bloeijt in 't machtig Amſteldam;
Zo lang van ree tot ree 's lands vlugge kielen zwieren;
Die, waar de zonne blinkt, hunn' ryke waar vertieren;
Zo lang de vryheid blyft bevryd van dwing'landy;
En 's Lands Gemeenebeſt in luiſter blinkt aan 't Y.
Heeft iemand reden om met zegen u te ontmoeten,
Wy zyn het, deftig paar! die u met heil begroeten;
Wy die beſchaduwd van de vleug'len uwer gonſt,
Ons nodig onderhoud genieten door de konſt,
Die gy met luiſter queekt in Gysbrechts ryke muuren,
Die als uw braave naam de nyd en tyd verduuren.
Wy wenſchen dat de konſt met uwen zegen bloeij',
En u de hemel met een dauw van heil beſproeij';
Zo moet Minerf eens na lang quynens adem haalen!
De vreê verſchyne eerlang met aangenaame ſtraalen
In 't Noorden, daar de kryg zich meſt met goed en bloed;
Zo zie 's lands handel 't eind van allen tegenſpoed.
Leeft lang, ô deugdryk paar! met uw beroemde maagen!
De hemel zegen dus der oud'ren leevensdagen!
Heer DAVID zie zyn krooſt vermeerd'ren tot zyn vreugd,
Gelyk Heer DID'RIK door uw echt in 't hart verheugd.
Leeft dus, gezegenden, met uw Godtvruchte moeders!
Met uwe kinderen, en zuſteren en broeders!
Tot dat de hemel u zyn grootſten zegen geeft,
Ter plaatſe daar de vreugd noch eind noch paalen heeft.

OP HET HUWELYK VAN MYNEN NEEVE GILLES VAN ELSLAND, EN JONGKVROUWE JACOMINA OUWKERKE.

Myn Neef het is u dan gelukt,
Dat gy de vrucht der liefde plukt,
Naa hoopen en verlangen;
En uw beminde bruid met vreugde zult ontfangen.

Gy wiffelt uwen vryen ſtaat
Voor een die 't al te boven gaat,
Als 't wederzyds genoegen
Zich regelt zo als 't Godt, door zyn genâ, wil voegen.

't Is waarheid, ik bedrieg my niet;
Uw vreugd klinkt aan den Aemſtelvliet
My vrolyk in myne ooren:
Een vreugd, die myne ziel op 't hoogſte kan bekooren!

Ge-

Gezegend zy uw lieve bruid,
OUWKERKENS zoete en jongſte ſpruit;
Dat nooit uw min verander;
Zo zegen' Godt uw Echt, zo zegent gy malkander.

Behoud de deugd, dat waardſte pand;
Geen glans van goud of diamant
Haalt by haar held're glanſſen;
Zy ſchittert als de zon aan 's hemels blaauwe tranſſen;

Zy vindt op aarde zelf haar loon,
En namaals eene hemelkroon:
Op aarde in zuiv're zielen;
Om hoog by 't heilig lam, waar voor Godts eng'len knielen.

Daar deugd de grondveſt is der trouw,
Maakt de Eendracht zulk een vaſt gebouw,
Dat haatelyke winden
Noch 't vuur der helſche twiſt het nimmermeer verſlinden;

Dan blyft het deugdelyk gemoed
Onwrikbaar, zelf in tegenſpoed;
Geen vuur kan 't goud verdooven;
't Behoudt zyn waarde, en glans, al ſmelt men 't in den oven.

Dat dan de deugd uw regel zy;
Deez' voere in 't hart de heerſchappy;
Dan leeft gy uwe dagen
Ten vreugde van u zelf, en blyſchap uwer maagen:

Maar boven al tot eer van Godt,
Beſtierder van uw huuw'lykslot;
Wilt hem altoos bedanken
In voor - en tegenſpoed, met Godtgewyde klanken.

Zo krygt ge een voorſmaak van dien echt
In 't heilig Eden opgerecht,
Toen duizend eng'len tongen,
Op 't eerſte huuw'lyksfeeſt, den lof des Scheppers zongen:

Als de eerſte vorſt zyn eerſte bruid
Omhelsde in 't verſche ontloken kruid,
Daar 't pluimgedierte queelde
Om hunnen bruiloftsdiſch, en hart en zinnen ſtreelde.

Dus groeijde hen, in 't echtverbond,
De Paradysvrucht in den mond,
Eer elk zich liet verrukken,
Om van 't verboden ooft te proeven en te plukken.

Dat heeft Godts gramſchap opgewekt;
Dat heeft hun naaktheid hen ontdekt;
Terſtond vervloog 't genoegen,
Voor vreugd quam ongeneugt; voor vryheid, zweeten, zwoe-
(gen.

Maar zong ik voort van hunnen ſtaat,
Myn huuw'lyksvaers vond perk nog maat;
Hun wroeging, ſtraf, en zegen,
Moet ieder, wie hy zy, tot leering overweegen.

Be

Bemint, ô zoet en jeugdig paar!
In ongeveinsde liefde elkaâr;
Mydt twiſt, en huiskrakkeelen;
Wilt voor- en tegenſpoed ſteets met genoegen deelen.

Betreedt het pad der zedigheid;
Waar op gy beide zyt geleid
Door Godt, uw heil en hoeder.
Zyt dankbaar voor de zorg van vaderen en moeder.

Pleegt altoos met uwe Ouders raad;
Mydt hovaerdy, en overdaad,
Die peſt der huisgezinnen;
Zo zult gy meer en meer malkanderen beminnen.

En wint gy ſpruiten van uw jeugd,
Geleidt die op den weg der deugd;
Zo zal u Godt ontfangen
Aan 's hemels bruiloftsdiſch, daar vroomen naar verlangen.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ALBERT VAN HEININGEN,
EN JONGKVROUWE
SARA TEN KATE.

De blyde lente lacht ons aan,
'k Zie haar verheugd ter bruiloft gaan,
Zy hult haar blonde tuitjes
Met jeugdig gras en ſpruitjes,
Zy noodt het welig pluimgediert,
Dat op zyn' ted're wiekjes zwiert,
Om met verliefde klanken
Den Hemelvoogd te danken;
Den Hemelvoogd, die alles geeft,
Verquikt en voedt wat leeft en zweeft,
Die knop en ſpruit doet groeijen,
Die zuiv're min doet bloeijen
Aan 's waerelds grooten bruiloftsdiſch;
Waar van zyn Almacht geever is;
Daar de eerſt ontloken bloemen,
Zyn goedheid zwygend' roemen.
Wees welkom, lieflyk Jaarſaaizoen!

Wees

Wees welkom nieuwherboore groen!
Nu wyken wintervlaagen
Voor zachte lentedagen;
Maar 't is uw' zoetheid niet alleen,
Daar wy op roemen, neen, ô neen,
Gy ſchenkt ons meer çieraaden,
Dan loveren en bladen;
Gy çiert met knop, en blad, en ſpruit,
Den bruiloftsdiſch der ſchoone bruid,
TENKATE, welker lonken
Haar' bruidegom ontvonken,
VAN HEYNINGEN, by Aemſtels jeugd
Beroemd, om zyn verſtand en deugd,
In koopmanſchap ervaaren,
In d'opgang zyner jaaren.
Geluk, ô bruidegom! geluk!
't Is uit met klachten, en met druk,
De nevelen verdwynen,
De zon der liefde aan 't ſchynen,
Verquikt uw hart met ſtraal op ſtraal.
De min zweeft door de bruiloftszaal,
Zy nodigt u op lusjes,
En ongeveinsde kusjes;
Zy zegent met een' blyden lach,
Deez' aangenaamen bruiloftsdag,
Zy zegent uwen Vader,
En 't maagſchap al te gader,
Zy zegent u met haaren glans,
En vlecht de bruid een bruiloftskrans
Van onverwelkb're bloemen,
En bladen waard te roemen;
Ik meen de bloemen van de deugd,
Cieraaden van haar ted're jeugd,

En 't loof van kuiſche zeden,
Vol zoete aanvalligheden.
ô Zuiv're Liefde! reine min!
Gy haalt den zoeten welluſt in,
Uit hemels zaad geſproten!
Met zegen overgoten,
Gekoeſterd in het Paradys,
Op eene lieffelyke wys;
Toen Cherubynen tongen,
Op 't eerſte trouwfeeſt zongen,
Tot roem van de allereerſte bruid,
Verwellekoomd van 't jeugdig kruid;
Dat oprees voor haar voeten,
Toen haar al de eng'len groetten,
En de eerſte Vorſt en bruidegom
Haar heette vrolyk wellekom
In groene bruiloftszaalen,
Daar duizend nachtegaalen
De lucht verheugden met geklank,
De groote Majeſteit ten dank,
Gezeeten in den hoogen,
Op 's hemels ſterreboogen.
Daar deelt Hy zyne gaaven uit,
En zaligt bruidegom en bruid.
ô Zoet gelukkig leeven!
ô Echt van God verheven;
Wat vreugd ware u bereid?
Indien de onnozelheid,
In 't Paradys geboren:
Door liſt niet waar verloren!
Maar zacht ik kies te ruimen ſtof,
Dees eiſcht een ongemeeten lof,
Ik moet myn drift bedwingen,

Ge-

Geluk ô SARA, jonge bloem!
Grootvaders vreugd, Grootmoeders roem!
Geluk ô zoete bruidje!
TEN KATE 's telg en ſpruitje!
In zuiv're deugden opgevoed,
Voor 's waerelds lokaas trouw behoed,
In ned'righeid en zeden
Godtvruchtig voorgetreeden.
Wat vreugd is u in d' Echt bereid,
Zo gy op 't ſpoor der ned'righeid
En Godtsvrucht poogt te blyven;
Dan zal uw min beklyven;
Dan heeft uw liefde perk noch maat,
Dan zal de twiſt, noch nyd, noch haat,
Noch bitt're huiskrakkeelen,
Uw zuiv're min verdeelen;
Dan leeft gy 't maagſchap ſteets tot vreugd,
Dan ſtrekt ge een ſpiegel voor de jeugd,
Dan zult gy na dit trouwen,
Voor eeuwig bruiloft houwen.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JAN LAARS,

WILLEMSZ:

EN JONGKVROUWE

JOHANNA SNEP.

Juich Spaarne! telg van d' ed'len Ryn,
Die met uw vloeijend kriſtalyn
De aêloude ſtadt beſproeijt, door haar Kaninefaaten
En Kenn'merhelden wyd vermaard,
Zo groot van moed, als heuſch van aart;
De tweede ſtem in 't hof van Hollands vryë Staaten.

Juich ed'le ſtroom! met deeze uw' ſtadt,
Die ge in uw' vloeijbaare armen vat;
Vliet vrolyk door haar Tempe en weelige valleijen,
Nu de Echo antwoordt op 't geſchal,
't Geen vliegt door Haarlems zoetendal:
Heer LAARS ontvangt een bloem van onze maagdereijen!

Hy

Hy heeft de ſchoone SNEP vermand,
Haar ſneeuw ſmelt door den minnebrand.
Zyn deugd verwon haar hart naa zo veel tegenſtreeven;
De roozen op 't gelaad verſpreijd,
Door maagdeſchaamte en zedigheid,
Zyn tekens dat haar hart zich over heeft gegeeven.

Wat vreugde ſpelt men uit een echt,
Daar Deugd de huuw'lykskranſſen vlecht,
En Eendracht, Liefde, en Trouw, met onverbreekb're banden
Twee harten binden aan malkaâr;
Die liefde mint de Alzegenaar.
Geen water bluſcht haar toorts, dat vuur blyft altoos branden.

Dit geeft geen vlam der laffe min,
Die Ciprus blaakende afgodin
Door kriele dartelheid in 't hart zou kunnen blaazen:
ô Neen het queekt een liefdengloed,
Die 's hemels vuur en adem voedt,
Van grooter kracht, dan die, waar van de Dicht'ren raazen.

In 't minnevuur, daar ik van rep,
Gloeijt nu uw hart, ô ſchoone SNEP.
De nektar, bruidegom, van haare kuiſche lippen
Is oli in uw' minnewond,
Kus nu uw quynend hart gezond.
Zuig heilzaam ambrozyn van haar koraale tippen.

Voedt dus, ô lief en deugdryk Paar!
Uw kuiſche vlammen, jaar op jaar,
Gezegend in uw echt door 's hemels gunſt en goedheid;
Zo leeft ge uw braaf geſlacht ten vreugd,
Beroemd door ongekreukte deugd.
Uw handel bloeije ſteets; uw huuwlyk zy vol zoetheid.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ARNOUT DEDERIKS,
EN JONGKVROUW
SARA SUSANNA COUCK.

Ô Liefde, telg van hemelſch zaad,
Geleken by den dageraat,
Die met zyn' ſchoone ſtraalen,
De menſchen en het wufte vee,
't Gediert, de kabbelende zee,
't Geboomte, en 't edel kruid doet weelig adem haalen;

Beziel myn laage Bruiloftsfluit
In 't zingen voor een ſchoone bruid,
Wel waardig om te minnen,
Die zilver blank van deugd en hart,
De ſchoonſte maagdereijen tart;
Eén van den lieven rei der Keizersgragtgodinnen:

De ſchoone COUCK, die koel en fier,
De maagdevryheid hieldt zo dier,
Dat zy de min verachtte:
Maar DEDERIKS verſtand en deugd
Bekoorden haar tot minnevreugd,
Als zy zyn geeſt en vlyt, en kloek vernuft betrachtte.

Ge-

Geluk! geluk! heer bruidegom!
Zo roept onze Aemſtelſtroom alom,
Wat weelde zult gy ſmaaken,
Nu gy die overſchoone maagd,
Die uw verliefde ziel behaagt,
In zuiv're wedermin zo lief, zo zoet, ziet blaaken;

Nu gy het heilig echtverbond
Verzegelt op haar roozemond,
Door duizend-duizend kusjes,
Die voor uw minnend hartje zyn
Een zielverkwikkend ambrozyn,
Een hemelnektarbeek van aangenaame lusjes.

Wanneer de liefde ſpruit uit deugd,
Geeft zy op aard' een hemelvreugd,
Een ongemeenen zegen,
Een huis, daar alles groeijt en bloeijt,
Dat ſteets van melk en honig vloeijt,
Dat 's hemels gunſt beſchermt, en altoos blyft genegen.

Dit ſpellen we uit uw zuiv're minſ,
ô DED'RIKS met uwe engelin,
Gevoed van eene moeder
Die deugd en waare Godtsvrucht eert,
En wysheid aan haar' kind'ren leert,
Daar elk gezegend wordt van Godt hun heil en hoeder.

Geluk Mejuffer, wakk're vrouw,
Met uw SUZANNAAS liefde en trouw,
Men hoort elks ſtemmen klinken:
Geluk met uw behuuwden zoon,

Lang

Lang moet hy luiſterryk en ſchoon
Als de achtſte in uwen krans van zeven ſterren blinken.

Twee Juffers, zuſters van de bruid,
Die met een aangenaam geluid
Haar zegenwenſchen paaren;
Vier zoonen, die in Amſteldam
Ten luiſter ſtrekken van hunn' ſtam,
Zien wy de bruiloftskroon eerlang op hunne hairen.

Zo groeije uw zegen meer en meer,
Door gunſt van 's hemels Opperheer,
Daar uwe zoons bedreven
Door kloekheid in de koopmanſchap,
Hun braaven ſtam, van trap tot trap,
Op Amſtels ryke Beurs ſteets achting zullen geeven.

Juich Aken, Keizerlyke ſtadt,
Die zo veel wonderen bevat,
Daar koningen zich baaden;
Die zo veel keizers hebt gekroond,
Met Karels kroon, die gy vertoont,
En op uw' kerken roemt, fonteinen en çieraaden:

Juich, nu de braave DED'RIKS paart,
Alom door zyn verſtand vermaard,
Uw wakkere ingebooren',
Die zyne jeugd met zorg en vlyt
Der koopmanſchap heeft toegewyd,
En nu een Aemſtelmaagd tot ega heeft verkoren.

Geluk, geluk, heer bruidegom!
Zo roept uw vaderſtadt alom,
Uw handel moet ſteets bloeijen,

Aan

Aan d' Aemſtel, Donau, en de Main,
En in de koopſteên aan den Ryn,
Zo zal uw huis geſtaâg van zegeningen vloeijen.

Zo wordt ge, ô lief en deugdryk Paar,
Des hemels zegen ſteets gewaar,
In allen uwen wandel;
Zo kryge eerlang de zoete bruid
Een aartig wicht, een zoete ſpruit,
Ten aanwas van uw' ſtam, en Amſtels ryken handel.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

GILLIS RYK,

EN JONGKVROUWE

SOPHIA VAN BAARLE.

ZANG.

Hoe wordt de jeugd zo ligt gevangen,
Door 't ſchynſchoon lokaas van de min?
Heeft dan een kus op malſche wangen,
Of lipjes, zo veel welluſt in?
Zyn ſchitt'rende oogen, ſchoone leden,
Het dierbaarſt pand, de vryheid, waard?
De huwelyksaanminnigheden
Zyn meeſt met laſt en zorg gepaard;
Hoe kan de jonkheid dan zo haaken
Naar iets dat zulk een onruſt geeft?
Een ſlaaf zoekt uit den dwang te raaken,
En hoopt daar op zo lang hy leeft.
Wie recht de vryheid kan waardeeren,
Zal nooit het ſlaafſche juk begeeren.

EER-

EERSTE TEGENZANG.

Daar twee verliefde zielen blaaken,
In 't vuur der liefde, weet de min
Twee harten tot één hart te maaken,
En brengt 'er allen welluſt in.
Het paar dat dus door 's hemels zegen
Vereenigd is, blyft echter vry,
Tot onderlinge hulp genegen,
En niemant ſtaat naâ heerſchappy;
Wat d' een behaagt zal de aâr behaagen.
Wie vry is, draagt de zorg alleen,
Die twee vereenigd ligter draagen,
Zy voegen hunne kracht by één.
Wie recht de liefde kan waardeeren,
Zal haar voor uwe vryheid eeren.

TWEEDE ZANG.

Dat wiſt heer RYK, die hart en zinnen
Met zyn SOPHIA ſmelt in één;
SOPHIA waardig om te minnen,
Door deugd en zoete aantreklykheên;
Zy lonkt hem aan met vriend'lyke oogen,
Als hy haar in zyn armen drukt,
En, door de kracht der min bewogen,
De roosjes van haar kaaken plukt.
Wierdt Venus eertyds aangebeden,
Gelyk een hemelſche Godin,
Door al de Frygiaanſche ſteden,
Wat wonder was 't? de kragt der min
Kon 't hart des ſterkſten helds ontvonken,
Door Deianieres minnelonken.

TWEEDE TEGENZANG.

Geen held, hoe wys, hoe ſterk, hoe machtig,
Kan deeze hartstocht wederſtaan:
Het vuur der min is elk te krachtig,
Als hy 'er van wordt aangedaan.
Beſchouw met ernſt de ſchoone ſpélen,
Door 't ryk vernuft van RYK gedicht,
Wiens maatzang 't keurigſt oor kan ſtreelen,
Dien Aemſtels Schouwburg is verplicht;
Dan leert gy hoe de grootſte mannen
Zyn overwonnen van de min.
Zy ſluipt zelfs harten van tirannen,
En fiere ryksprinſeſſen in;
Geen wonder dat zy jongelingen,
En maagden, kan tot liefde dwingen.

TOEZANG.

Bloeijt heilryk Paar door 's hemels zegen,
Verwonnen van de kracht der min.
De Godheid zy uw huis genegen;
Leeft lang voorſpoedig, eens van zin,
En volgt de ſtappen van uw Vader
Op 't ſpoor der wysheid, trouw en deugd;
Zo zie het maagſchap al te gader
De minnevruchten uwer jeugd,
Van 's hemels zegendauw begoten:
Zo blyft de naam van RYK in ſtand,
Een naam by kleenen en by grooten
Alom beroemd in Nederland:
Vereeuwigd door Tooneelgedichten,
Die Sofokles noch Plautus zwichten.

TER

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

ABRAHAM VAN DORSSEN,

JANSZOON,

EN MEJUFVROUWE

NEELTJE HAGEN.

Daal liefde met uw Eng'lekooren,
Die in den hemel zyn gebooren,
Van uwen ſterrentrans,
En zegen 't echtaltaar met eenen held'ren glans.

VAN DORSSEN, die getrouwe minnaar,
Leidt triumfeerende, als verwinnaar,
Zyn eertyds fiere bruid,
Die hem verwonnen had, ten tempel als zyn buit.

Omçingel met uw' hemelreijen,
De plaats daar hy de maagd zal leiên,
En haar, die hem beviel,
Zal ſchenken met zyn hand de helft van zyne ziel.

't Gaat wel, gy ſtrooijt alom de paden
Met geurig kruid en roozebladen,
Ten teken, Trouwgodin;
Dat hunne deugd een geur zal geeven door de min.

Uw wichtjes die in Aemſtels dreeven,
Op hunn' ſneeuwitte ved'ren zweeven,
Rondom een bloemfeſtoen,
Herſcheppen op uw wenk den herfſt in 't lentſaaizoen.

Zo vlecht gy uw' aanvalligheden,
ô HAGEN, met uw' ſchoone zeden,
De bloemen van uw jeugd,
En ſchept in 's bruîgoms hart een zachte lentevreugd.

Hy blyft van zuiv're min bevangen,
Aan uw' koraale lippen hangen.
Hy kuſt, gy wederkuſt;
Gy lonkt, hy lonkt weêrom. ô Ruſtelooze ruſt!

Uw zieltje huppelt heen en weder,
Door maagdekusjes zacht en teder,
Vol lieflyk Ambrozyn,
Heer bruîgom, voor uw ſmart. ô Pynelooze pyn!

Treê voort, genaak met vreugd den drempel,
De Godsvrucht zal u in den Tempel
Verbinden aan elkaâr,
En zeg'nen in den naam van d'Opperzegenaar.

Dan zullen ſchelle maagdekeelen
Den lof van uwe liefde queelen,
Die allen welluſt voedt,
En hemels nektar geeft aan uw vernoegd gemoed.

Zoet

Zoet ſmaakt in florentynſche dalen
De druif, geperſt in bruiloftsſchaalen;
Nog zoeter is de min;
Maar allerzoetſt de deugd der liefjes ééns van zin.

Wy zien alle aardſche zaligheden,
Rondom uw bruiloftstafel treeden,
Terwyl de liefde u kroont,
En 't maagſchap om deez' echt een gulle blydſchap toont.

De Vechtſtroom vangt het bly geſchater,
En kaatſt den weergalm op het water,
Daar 't vrolyk *Vreeland* juicht,
En de omgelegen ſtreek van 's bruîgoms deugd getuigt.

Zou zulk een wakkere ingebooren
Dees dag het niet tot vreugd bekooren?
Wiens Vader ſteets zo kloek
Te *Mynden* ſchryft met lof in Themis Rechterboek.

Indien men kan uit naamen ſpellen,
Zal 't Paar de vreede ſteets verzellen,
De zoete vreede: want
De bruîgom zag het licht eerſt in het *Vreedeland*.

De vreede moet uw ziel regeeren,
En alle rampen van u keeren,
Door 's hemels Oppermacht,
Tot heil van uwen echt, ten zegen van 't geſlacht.

De landjeugd hangt haar bruiloftskranſen,
Terwyl de boeremeisjes danſen,
Met lieffelyk geluid,
Voor 's Vaders luſthof op, ter eere van de bruid.

Hoe

Hoe willen ze u aldaar ontvangen,
ô HAGEN met haar feeſtgezangen,
En groeten op deez' wys
In 't weelig 's *Graavenland*, dat aardſche Paradys.

„ Gy voelde in deeze groene dreeven
„ Voor de eerſtemaal het lieve leeven;
„ Wees welkom HAAGENS SPRUIT!
„ Wees welkom bruidegom! wees welkom lieve bruid!

Ik paar myn wenſch met haaren zegen,
Godts goedheid zy uw echt genegen.
Leeft ſteets in liefde en ruſt,
Van al 't geſlacht in vreê geliefkoosd en gekuſt.

De kielen die met ryke waaren,
De Ooſtzee, en Belt, en Zont bevaaren,
Tot aan het ſcheepryk Y,
Behoed' zyn magtige arm voor Noordſche rovery.

Daal van uw troon, ô zuiv're vreede!
Zo raak' het krygszwaerd in de ſcheede,
De handel weêr herſteld;
Zo vloeije in Amſteldam een ſchat van waar, en geld.

Dan zien wy in deez' ruime muuren
Den Noordſchen oegſt in koorenſchuuren.
Zo groeije, ô deugdryk Paar,
Die handel in uw huis, gezegend jaar op jaar.

ZANG.

ZANG.

STEMME: 's Winters wil ik van liefde ſpreeken.

Koomt Speelnoots, zoete maagdereijen,
Geleidt de bruid na 't bruiloftsbed,
Daar zal de min haar roozen ſpreiën,
Geplukt op Ida en Himet.

Let op geen traanen, op geen bloozen,
Wanneer de bruid van ſchaamte ſchreijt:
Want liefdedauw op liefde-roozen,
Maakt dat hunn' geur zich meer verſpreijd.

Gaa, bruigom, gaa de vruchten ſmaaken
Der liefde, met uw ſchoone bruid.
De hemel wil haar moeder maaken,
Eer 't volgend jaar zyn kring beſluit.

Zo bloeij' 't geſlacht door lieve looten.
VAN DORSSENS *bloeije, als* HAGENS *ſtam,*
Met 's hemels zegendauw begoten,
Vol vreugde, in 't machtig Amſteldam.

Tapitſeryen van Minerve,

Verbeeldende

De vier getyden des Jaars,

OP DE BRUILOFT

VAN DEN HEERE

JANGRIM,

EN JONGKVROUWE

ANNA BASTERT.

O dochter van Jupyn, Minerve, hemelmaagd!
Wier wysheid en vernuft een eed'le ziel behaagt,
Verzel myn Poëzy, geef licht aan haar' gezangen,
Nu gy de bruiloftszaal hebt met ſatyn behangen,
Waar op uw ſchrand're geeſt, die al wat leeft, verrukt,
Die liefde van heer GRIM en ANNA heeft gedrukt.
Heb dank, ô konſtgodin! gy maalt ons naar het leeven
Een Lentetafereel, vol aangenaame dreeven;
Wy zien een ſchoone maagd, in 't jeugdige ſaaijzoen,
Met ſpeelgenootjes zich vermaaken in het groen.
Zy draagt een friſſchen krans van teed're bloeijſemknoppen,
Die open breeken door de kriſtalyne droppen,
Waarop de morgenzon haar' laauwe ſtraalen ſpreidt;

Zo

Zo blinkt de lentemaagd, in haare majeſteit,
Van groen, en hemelsblaauw, en diamante ſtraalen.
Natuur herſchept het boſch in groene bruiloftszaalen.
't Schynt dat de leeuwrik zingt: min, min uw wederpaar!
De lieve liefde lieft de ſchoone bruid van 't jaar!
De welluſt zweeft door 't woud, en beemden, en waranden.
De liefde riekt den geur der heilige offerhanden.

Zo blies de lentemorgenſtond,
ô Bruid, in uwen roozemond,
De bloemen der lieftalligheden,
Drie ſchoone maagden van om hoog
Gedaald uit 's hemels ſtarreboog,
Om u te çieren met de zeden.
Zo munt gy by den Amſtel uit,
En groeijde allengs gelyk een ſpruit
Van 's hemels zegendauw begoten;
Opdat gy in uw zomerjeugd
Uw ſtam alom beroemd door deugd,
Met vrucht en takken zoudt vergrooten.

In 't tweede veldtapyt vertoont de konſtgodin
De lieve Zomermaagd, geſpeel der reine min.
Zy draagt een korf vol mirte en roode minneroozen,
Haar vel is lelywit, de ſchoone ſchynt te bloozen,
Haar lachebekje, dat het hart tot liefde dwingt,
Verwekt tot wedermin als 't van haar' krachten zingt.
Het pluimgedierte mint: 't is bruiloft in de boomen.
Het ſpartlend visje mint; 't is bruiloft in de ſtroomen.
't Gedierte ſtreelt zyn gade in beemden, veld, en dal.
De hemel liefkooſt de aard; 't is bruiloft door 't heelal.

De ſchoone zal haar' bruîgom ſtreelen
Met ongeveinsde wedermin.
Wat heeft de liefde al zoetheid in!
Geen geur in zomerluſtprieelen,
Doorvlochten van den roozelaar,
Haalt by de kusjes van een paar,
Wanneer de ziel ſchynt weg te glippen,
Als 't kusje 't wederkusje ontmoet,
En ſmelt in vocht, of minnegloed,
Der malſche en kuiſche maagdelippen.
Voor zulk een zoet verlaat Jupyn
Der Goden dis, vol ambrozyn.
Zo moet het al in liefde blaaken
Daar heuren adem over zweeft,
En al wat leven voelt door leeft.
Zy zal uw echt gelukkig maaken,
Heer GRIM, die BASTERT uwe bruid
Hebt overwonnen door uw ſneeken.
Juich, nu ze in wedermin ontſteeken,
U in haar poezele armen ſluit;
Zo zal de zomertyd van 't leeven
U beider zieltjes vreugde geeven.

Het derde konſttapyt, verbeeld door 't Herfſtſaaizoen,
Toont vrucht en edel ooft, dat blooſt op 't ritz'lend groen.
Vrouw Ceres çiert het hoofd met goude koorenaairen.
De wynmaand hult met druif en wyngaard-blad zyn' haairen.
Hier ſchuimt de huuwlyksſchaal van 't muskadelle bloed,
Daar woont vrouw Amalthé, Godin van d'overvloed.
Gints zien wy Atlas hof, met vruchten overlaaden,
Zyne app'len ſteeken af, als goud op groene bladen.
Elk watertandt naar 't ooft, daar tak en telg door buigt.
Men plukt de korven vol. 't Ontlaſt geboomte juicht.

Zo

Zo moet uw Herfſttyd vruchten ſchenken,
Vol geur' van deugd, ô heilryk Paar,
Die worm noch onweêr kunnen krenken,
Gekoeſterd door d'Alzegenaar,
Tot vruchten die uw' ziel bekooren,
En zoeter dan de bruiloftswyn,
Of Atlas goudgeele app'len zyn,
Geſtort uit Amaltheaas hooren.

Men ziet den Wintertyd met zyn beſneeuwden baard;
Gedoken in een pels zich koeſt'ren aan den haard.
De vlam van takkebos en lamp verlicht de muuren.
De moeder zout het vleeſch. Men brengt het graan in ſchuuren,
Of dorſcht en want het uit. 't Gezin maakt bly geſchal,
De huisvoogd juicht; hy heeft zyn ſchaapjes op den ſtal.

Zo moet gy alle vreugd genieten
In uwen leevens wintertyd,
Ontheft van ramp en zielsverdrieten.
Uw echt, der Godtsvrucht toegewyd,
Geeve overvloed van zegeningen.
Het allergrootst geluk op aard,
Roemwaarde en heilryke echtelingen,
Is, in Godts gunſt te zyn gepaard;
Die kan in alle jaargetyden
Met zuiv're vruchten 't rein gemoed
Verquikken, koeſt'ren, en verblyden,
Tot voorſmaak van het hemelſch zoet.

Smaakt, Echtelingen, ſmaakt alle uwe levensdagen
De vrucht der zegening, dat hemelſch nektarſap,
In ſpruiten van uw' echt, die uwe ziel behaagen.
De konſt van Pallas bloeij' door uwe koopmanſchap.
Zo moet uw ſtam een geur van deugd aan d'Amſtel geeven,
In Lente, Zomer, Herfſt, en Winter van uw leeven.

TER BRUILOFTE

VAN MONSIEUR

STEVEN MOOY,

EN JONGKVROUWE

MARIA VAN DEN BURG.

De Lente lacht ons vrolyk aan,
Gehuld met weelig kruid en bloemen.
De leeuwrik ryst uit gras en blaân,
Om de Oppermajesteit te roemen.
Hoe heerlyk is de bruiloftsdis,
Daar de aarde bruid des hemels is!

Die bruîgom koestert haar in d'arm;
Hy ademt frissche en koele winden,
Zyn oog, de zonne, maakt haar warm.
Waar kan men grooter liefde vinden?
Hy teelt met deeze schoone bruid,
Mensch, vogel, vis, gedierte en spruit.

Zo gaat u, Mooy, de hemel voor,
En leert u de ongeveinsde minne;
Zo volgt g'uwe oud'ren na op 't spoor,
Met uw Maria, uw vrindinne,
En kust haar lieven roozemond,
In 's leevens lentemorgenstond.

Ge-

Gelyk de leeuwrik klimt om hoog,
En duizend aangenaame klanken
Verſpreidt, door 's hemels blaauwen boog,
Om d'Opperbruidegom te danken;
Zo looft ge, eenſtemmig van gemoed,
De Godtheid, voor uw huuwlykszoet.

Gelyk de bye op bloemen aaſt,
Nu 't aardryk zich begint te ontſluiten,
Het vee eerlang in weiden graaſt,
En 't ſchaapje op verſche klaverſpruiten;
Zo aaſt ge in uwe lentejeugd
Op kruid en bloemen van de deugd.

Zoet ruikt de blaauwe hiaçint,
En druifbloem, in de vruchtb're hoven:
Maar die de waare deugd bemint,
Wier geur die reuken gaat te boven,
Smaakt hier op aard een hemels zoet,
Beſtaande in 't welgeruſt gemoed.

De liefde mint de zuiv're deugd,
Gegrondveſt op des hemels goedheid,
Zy ademt niets dan zoete vreugd,
Smelt hart met hart door haare zoetheid,
En kent noch haat, noch naberouw,
De zielstirannen van de trouw.

Gy volgt, ô bruid en bruidegom,
Die ongeveinsde en zuiv're liefde,
Zy leidt u in haar heiligdom,
(Na dat ze uw teed're harten griefde)
Zy opent haare tempeldeur,
En ſpreijt een dankb'ren offergeur.

Zy zegent uwen echtenſtaat,
Verçiert met onverwelkb're kranſſen,
Uw kruinen, en haar bly gelaad,
Verlicht met held're hemelglanſſen,
Belooft u, waar ge uw deugd verſpreijt,
Een hemel vol aanminnigheid.

Gaa, bruîgom, kus uw lieve bruid,
Die u bemint met hart en zinnen,
Gaa, daar ze u in haar armen ſluit,
Pluk, pluk de vrucht van 't zalig minnen.
Queel, naa de vreugd van 't bruiloftsmaal,
Een aangenaame minnetaal:

Een taal tot noch toe onbewuſt
Aan VAN DEN BURG, uw zielsvrindinne.
Gaa daar men kuſt en wederkuſt,
En ſmelt in ongeveinsde minne,
Daar gy door duizend tederheên,
Uw beider zieltjes mengt in één.

Zo wint gy ſpruitjes die 't geſlacht
Van wederzyden vreugde geeven;
Zo blyft de ſtam van MOOY geacht,
En naar de kroon der deugden ſtreeven;
Zo blinktge, in 's hemels gunſt getrouwd,
Door deugd beproefd, als 't fynſte goud.

TER

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
AERT MAES,
EN JONGKVROUWE
AGATHA WESTERBAAN.

Paradysvreugd, reine min,
Hartenſmelſter, bloedvriendin,
Zielenboeijſter, zinnentemſter,
Treedſter, kruipſter, vliegſter, zwemſter,
Voedſter van den eerſten ſtam,
Die de waereld zette in vlam,
Om op duizend liefde altaaren,
Duizend Fenixen te baaren;
Niet die in het balſemwoud
Met turkois en zonnegoud,
Als der vog'len vorſten, pronken,
En verbranden in de vonken:
Maar die van volmaakter leeſt
Met een overſchoonen geeſt
De allerhoogſte Wysheid eeren,
Die men alles ziet regeeren;
Zalig met een blyden lach,

Hemelmaagd, deez' bruiloftsdag!
Daar gy hart met hart zult binden,
Zal men Paradysvreugd vinden;
Daar gy deugd met deugd vereent,
Blinkt de trouw als 't eêl geſteent;
Daar gy ziel met ziel zult mengelen,
Maakt gy van de menſchen engelen.
Heilig deeze bruiloftszaal
Met uw minnetovertaal!
AGATHA zy daalt van boven
Om uw zuiv're min te looven.
MAES zy eert u, en uw bruid,
Met een minnelyk geluid,
Nu gy 't mondje drukt uit minne
Van de goelyke vriendinne.
Zie het huuwlyks paviljoen
Wordt, al is het winter, groen.
Als gy AGATHA ziet bloozen,
Strooijt de deugd haar ſchaamteroozen
Uit den korf der reinigheid.
Zegen hemel-majeſteit,
Zegen, zegen, door uw goedheid
Deezen bruiloftsnacht met zoetheid!
Zegen 't wederzyds geſlacht,
Dat een jongen Fenix wacht
Uit deez zuiv're minnevlamme,
Een çieraad van zynen ſtamme.
Waarde broeder van de bruid
Zegen 't paar met maatgeluid,
Wil een reeks van liefde orakelen
Aan deez' minneketen ſchakelen,
Gy, die met uw nektartong
Ziel op ziel door de ooren vong,

En

En nu pronkt als 't eêl geſteente
In den trouwring der gemeente,
In het bloeijenſte uwer jeugd,
Tot uws Vaders luſt en vreugd;
Zo moet *Noordwyk* u ontvangen
Met geheiligde gezangen,
Tot des grooten Scheppers eer;
'k Leg dit teder bloempje neêr
Onder lieffelyker bloemen,
Die de deugd en liefde roemen.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
ABRAHAM FORTGENS,
EN JONGKVROUW
KATHARINA VAN BRITTEN.

'k Zing aan den zilv'ren ſtroom, die langs de boorden ſchuurt
Van Gysbrechts heerlyk erf, wel eer een viſſchers buurt,
Vol braakland en moeras: maar nu een pronk der ſteden,
Waar in de vryheid heerſcht, veele eeuwen aangebeden
Van d' eedlen Batavier, gelyk een Godtlyk beeld,
Dat wysheid, Godtsvrucht, moed, en ryken handel teelt;
Een ſtadt, die mannen voedt, in ſtaatsbewind ervaaren,
Die yv'rig waaken voor de haardſteên en altaaren;
Geleerden, die de jeugd geleiden op den trap
Van Godtsvrucht, zeden, trouw, en nutte weetenſchap;
Die noeſte burg'ren heeft, die haare welvaart ſtyven
Te water en te land, door ſchrand're koopbedryven;
Zo wykt Batavia 't Feniciſche gebied,
Of 't machtig Amſteldam 't aêloude Sidon niet;
Die koopſtadt juicht alleen niet om dien dierb'ren zegen:
Maar ook als 't puik der jeugd tot wedermin genegen,
Elkaâr met liefde omhelſt door 't heilryk trouwverbond:
Dan groeijt haar' welvaart aan op eenen vruchtb'ren grond:

Dus

Dus bouwt de Godtsvrucht hier haar' diamante muuren:
Zo blyft de Vryheid ſtaan om de eeuwen te verduuren:
Te meer, wyl zy verbant de ſnoode zielsharpy,
Die vloek van land en volk, geweetens dwing'landy.
Hoe juicht die koningin van 's waerelds handelſteden,
Nu FORTGENS met zyn lief zal naar den Tempel treeden
Om 's hemels zegening te ontvangen door de trouw.
ô Bruidegom in wien ik 's Vaders deugd beſchouw,
Wiens nektartong den vreede in Aemſtels vreêkerk ſtichtte:
Wiens goude Fenixpen de Orakelſpreuk verlichtte.
ô Telg van zulk een' ſtam, groeij met uw zielsvriendin
VAN BRITTEN, jaar op jaar, in ongeveinsde min.
Lang moet ge in ſchaduw van de vreedeolyven zingen,
Den lof des hemels, die u met zyn' zegeningen
Genadenryk beſtraalt. Lang ſtreele uw Duitſche fluit
Het Nederlandſch Parnas, met kracht en konſtgeluid.
Lang klinke uw veldſchalmei door de omgelegen' ſtreeken;
Zo juichen, op uw toon, geboomte, veld en beeken.
Onze Aemſtelſtroom ſchenkt u de veldpoeëtekroon,
En moedigt uwen geeſt, ô Dichter, op deez' toon:

Gezang des Aemſtelſtrooms.

Vaar voort, ô bloem der jongelingen,
In met een lieffelyk gevleij
Elks hart te lokken door uw zingen,
Hanteer met vreugd de veldſchalmeij;
Dan krygen beek en beemden ooren,
Om uwe zangwys aan te hooren.

Vaar voort in dichtkonſt, wakk're zoon
Van MICHAEL, die ons Godtvruchtig,
Op zynen hoogen hemeltoon,
Godts heilorakelboek doorluchtig
Ontvouwde, in Aemſtels vreedekerk,
En won een roem, den nyd te ſterk.

Zyn tong daar mannadauw van vloeijde,
Verquikte 't hart met hemelſpys,
En nektar, die de ziel beſproeijde;
Nu zingt hy in Godts paradys,
Daar Sterrenheiren hem verlichten,
Het puik der Serafinnedichten.

Wat eere is 't dat ge in Amſteldam
Tot vreugd des Godtstolks zyt gebooren,
Wiens ziel nu in een zuiv're vlam
Van liefde leeft, by de Eng'len chooren.
Hoe lokt zyn penne elk af van 't aardſch,
En wyſt ons ruſtig hemelwaarts!

Het puik der Dichtreij ſpant de ſnaaren,
Begroet u aan den bruiloftsdis,
En vlecht het dichtloof om uw' haaren.
Al 't maagſchap dat vol blydſchap is
Kuſt u, en uwe zielsvriendinne,
Terwyl ze u ſtreelt uit wederminne.

Geen lachend roosje bloeijt zo ſchoon
Op Hermon, en in Sarons hoven,
Of in de blyde bruiloftskroon,
Als uw VAN BRITTEN, waard te looven;
Haar bloosje zet uw hart in brand.
Robyngloed ſpeelt op diamant.

Blank

Blank zyn de zilv're duinvalbeeken,
Die met haar leevend kriſtalyn
De Herulheimer lynwaatbleeken
Verquikken in den zonneſchyn:
Noch reiner bruſgom zyn de zeden
Der ſchoone, van u aangebeden.

Lief klinkt het heilig bruiloftslied
Door Libanon en zyn waranden,
Daar Godts jordaan zyn kruik uitgiet
Op Kanaans dorſtige akkerlanden;
Volgt gy die klanken op uw lier,
Zy blaakt met u, in 't Godtlyk vier.

Geen wonder dat Poeëtenreijen,
Op hunn' verrukkelyke wys,
U in triumf ten tempel leiên,
En zingen uwe min ten pryz';
Daar gy, verwinnaar van die ſchoonheid,
De konſt met uw geluk ten troon leidt.

VAN BRITTENS tweeling zonneſchyn,
Die in den hemel van haar weezen
Een gloed verwekt, zal heilzaam zyn,
Uw hart verquikken en geneezen.
Vermengt te ſaam' in 't rein gemoed
De ziel met ziel, als gloed met gloed.

Geniet met vreugde uw zielsbegeeren.
Uw' deugden blinken heerlyk uit
In uw Godtvruchte MOEDERS te eeren.
Kuſt haar ô bruidegom en bruid.
Uw liefdevuur zy niet te bluſſen
Voor u Godts Cherubinnen kuſſen.

TER

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

HENDRIK HOOFD,

EN JONGKVROUWE

MARGARETA WILLINK.

'k Zing op uw heilryk huuwlyksfeeſt,
ô HOOFD, met een verheugden geeſt,
Nu gy, in 's hemels naam, uw lieve hartvriendinne,
Uw MARGARETE omhelſt, uit ongeveinsde minne,
En zy u, vol aanvalligheid,
Een hemelvreugd op aard bereidt,
Die door eenſtemmigheid twee zuiv're zielen ſmaaken.
Als ze in de Godtsvrucht, trouw en liefde zich vermaaken.
Geen liefde die uit welluſt ſpruit:
Maar die in zich de deugd beſluit,
In 't hemelparadys alleen uit Godt gebooren,
Verheerlykt door 't gejuich der blinkende eng'len chooren,
Toen op den eerſten bruiloftsdag
Godts dauw op Edens vruchten lag,
En 's waerelds eerſte vorſt zyn koninginne kuſte,
Daar zy in ſchaduw van den boom des levens ruſte,
Terwyl om haaren bruiloftsdiſch
De Paradysbloem ſchoon en friſch

Uit

Uit de aarde ſproot, en bloeijde aan haare teed're voeten,
Daar vogel, vee, en viſch haar in hunn' taal begroetten:
En ſchoon hunn' ongehoorzaamheid
Tot 's hemels Oppermajeſteit
Het aardryk heeft beſmet, met alderhande ſchennis,
Door welluſt tot de vrucht van 's hemels boom der kennis;
Godts liefde bleef nochtans zo groot
Dat hy een zegenoly goot
Uit zyne heilfiool, die 's menſchen ziel beſproeijde,
Welke als een vruchtb're ſpruit aan Kedrons hofbeek groeijde,
Wanneer zyn Zoon op Golgotha
De liefde en hemelſche genâ
Verzegelde in zyn bloed, tot 's waerelds heil vergoten.
Die liefde zegent u, gezegende Echtgenooten,
Zy leidt u op den weg der deugd,
Gelyk een leidſtér uwer jeugd,
Die toont, hoe gy u moet voor 's waerelds lokaas myden,
En eens van hart, u in de liefde Godts verblyden.
Men zegt dat in het ooſterland,
Daar Sodom en Gomorra brandt,
Een gulden appel groeijt, vol ſtof en aſch van binnen;
Dus is ook 's waerelds aas, dat veele zo beminnen:
Al blinkt het met een ſchoonen ſchyn,
Van binnen is het vol fenyn:
Maar vruchten van de min die uit Godts liefde ſpruiten
Zyn ſmakelyk en ſchoon, van binnen en van buiten.
De reine min vol huwlykszoet
Verquikt het hart in tegenſpoed:
Godts zegen vloeijt in 't huis daar eendracht woont en trouwe;
De vrouw verlicht den man, de man verlicht de vrouwe.
Godts zegen vloeijt daar liefde woont,
Die 't Paar met vreedeolyven kroont.
Godts zegen vloeijt in 't huis daar liefde en deugd regeeren;

Daar alles ſtrekt tot roem en heerlykheid des Heeren.
Leeft dus ô lief en heilryk Paar,
In deugd en Godtsvrucht met elkaar,
Ten vreugd der maagen, die uw bruiloftsdiſch bekroonen,
Zo zal de zegen van den hemel by u woonen.
Uw zyderedery groeije aan,
Daar veele huizen door beſtaan.
Bloeij zoete WILLINK lang, in aangenaame zeden,
Queek *Hoofden* met uw HOOFD in 't hoofd der Kenn'merſteden.

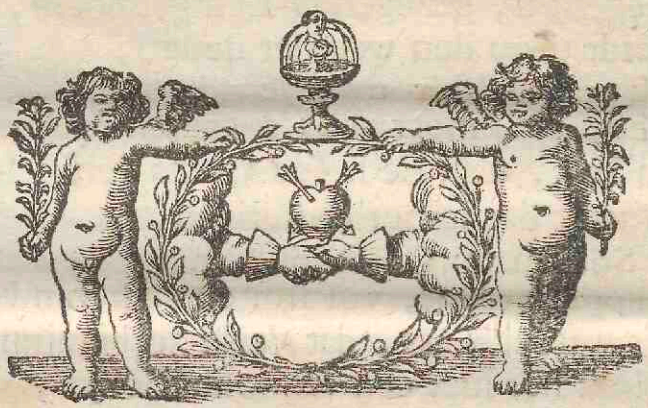

TER

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

HENDRIK VAN HALMAAL,

EN JONGKVROUWE

KATRINA VAN BOORN.

Strooij lov'ren, Zangeres, KATRINA is verwonnen!
En koeftert door de kracht van haare tweelingzonnen
Van HALMAAL, die geraakt
Aan 't hart, in liefde blaakt.
Strooij bloemen, Zangeres, op Sions berg gewaffen,
Gevlochten tot een krans, om op hun hoofd te paffen:
Want hunne minnevreugd
Neemt oorfpronk uit de deugd.
Hoe lieflyk is de min, gepaard met braave zeden,
Hoe heuchlyk is 't aldus naar 't Tempelkoor te treeden,
Gekoefterd in het vuur,
Der edele natuur,
Ontvonkt door 't eeuwig licht van 's hemels zonneftraalen,
Door geen pençeel of pen in volle kracht te maalen,
Ten zy een Salomon
Het bruiloftslied begon.
Strooij roozen, Zangeres, geplukt in Sarons hoven,
Befproeijd met hemeldauw, om Godes gunft te looven.

De geur der deugd riekt fris,
Aan deezen bruiloftsdifch.
De roozen zyn de min, heer bruîgom, toegeheiligd:
Maar merk hoe deeze bloem van doornen wordt beveiligd:
Wie niet voorzichtig plukt,
Wordt fcherp door haar gedrukt.
Geen' minnaar was 't vergund dit roosje te genaaken.
Een ander voelde zich van 't fcherp geftadig raaken:
Voor HALMAAL was van BOORN,
Een roosje zonder doorn,
Een roosje dat noch lang in zynen hof moet bloeijen.
Indien 't des hemels dauw wil na myn wenfch befproeijen,
Zo riekt hy lang den geur
Van 't bloempje fchoon van kleur.
Strooij, blyde Zangeres, de ontloken lentebloemen,
Om 's bruîgoms gaaven in zyn lentetyd te roemen.
Hoe heerlyk is de deugd
In d' opgang van de jeugd!
Verfoeij'lyk is 't het quaad te volgen, om 't te kennen.
't Is dwaasheid met een paerd, dat wild is, veel te rennen,
Wie 't quaad met oordeel ziet
Vermengt zich daar mê niet.
Uw Vader HALMAAL fchreef vernuftig zyne fpelen
Ten afichrik van het quaad, voor Neêrlands fchouwtooneelen,
Zo heeft hy in zyn fchrift
Het quaad van 't goed gezift;
Waardoor gy hebt geleerd de boosheid te verachten
En 't nut der wysheid door 't aanfchouwen te betrachten;
Zo wordt zyn braave naam,
Vereeuwigd door de faam.
Strooij lauren, zangeres, om aan zyn naam te denken,
Die aan 't gefternte blinkt, daar hem geen nyd kan krenken.
Geen dichter fchreef zo veel

Voor

Voor Hollands Schouwtooneel.
Hy volgde Plautus na om de ondeugd uit te luchten,
En mengde krachtig zout, ja peper in zyn kluchten.
'k Vond in het werk een ſchat,
Zo ik den ſleutel had.
Strooij blad'ren, zangeres, het jeugdig paar zal paaren
Malkaâr in deugd gelyk, en twintig leevens jaaren.
Geluk roept ieder uit
Ô HENDRIK met uw bruid!
Dat klinkt de moeder van den bruidegom in de ooren;
Dat kan den Vader van de jonge bruid bekooren,
Wier beider zedigheid
Hen 't ſpoor der deugd bereid.
Zoet ſmaakt de held're wyn uit blyde bruiloftsſchaalen,
Gegroeid in Spaanſche, Franſche en Italjaanſche dalen,
Daar HALMAAL handel dryft,
En Aemſtels beurs door ſtyft.
Zoet is de maagdezang, en die der jongelingen,
Die onder 't handgeklap de bruid te bedde zingen:
Maar zoeter is de min
Der liefjes eens van zin.
Vlecht kranſſen, zangeres, van groene maagdepalmen,
En zegen hunnen echt met blyde bruiloftsgalmen.
De vreede ſchenkt een krans
Vol held'ren ſterreglans;
Terwyl de Godtsvrucht, deugd en trouw het paar geleiden,
En zegenen hun min, die haat noch nyd kan ſcheiden.
Zo ſtreeft men van deeze aard
Naa 't leven hemelwaard.

Liefde Tempel Gesticht

OP HET HUWELYK

VAN DEN HEERE

NIKOLAAS VAN LOENEN

EN JONGKVROUWE

MARIA KRAANDYK.

Ik prys deez' Lentedageraat,
Nu de Aemstelnimf ten reië gaat,
En looft de kracht van 't minnen,
In 't midden van den rei der keizersgragtgodinnen.

De Lente hult met knop en spruit
MARIA, heer van LOENENS bruid,
Die in haar' lentedagen
Haar bruidegom omhelst, naar 's hemels welbehaagen.

Flus rees de leeuwrik in de lucht,
Zy zong, na 't scheen, uit minnezucht,
Toen ik de zon zag ryzen,
En in myn hofje zat, om 't morgenlicht te pryzen.

Wat

Wat zong het diertje, lieve bruid?
My dacht ik hoorde dit geluid,
(En 't klinkt nog in myne ooren)
Lief lieve liefje, lief! min, min uw uitverkoren!

Die klank ontvonkte mynen geeſt,
Om op uw heilryk bruiloftsfeeſt
Den grooten Godt te looven,
Die alle zegening der liefde zendt van boven.

ô Lieve bruid, ô Lentebloem,
Uw wakk'ren Vaders vreugd en roem,
Uw bruîgoms luſt en leeven,
De hemel wil geluk aan uwe liefde geeven.

De morgenſtond, of de eenzaamheid
Heeft mynen geeſt tot zang bereid,
Hoe wordt myn hart bewogen!
Koomt Hibla, of Himet, of Ida voor myn oogen?

Wat heuvel ryſt voor myn gezicht!
Wat zie ik hier een ryk geſticht!
'k Zie duizend wichtjes werken,
Zy bouwen, zo het ſchynt, het puik van alle kerken.

Hoe yv'rig is men op de been!
De Godtsvrucht legt den eerſten ſteen.
De Trouw voltrekt de muuren
Van 's hemels diamant, die 't aartsgeweld verduuren.

De Deugd vereert het dierbaar hout,
Gekapt in Libans çederwoud.
Godts zegen dekt de daken,
Die van het zonnegoud en ſterren zilver blaaken.

De Wysheid wydt den tempel in,
En kuſt de Godtgewyde min,
In 't midden van de reiën
Der Cherubinnen, die hun heilig reukwerk ſpreijen.

De wanden zyn alom bekleed
Met zyde, na de konſt gereed,
Vol aangenaame bloemen
Voor Tirus purper en Sidonieſch ſtof te roemen.

Die overſchoone liefdekerk
Is vaſter dan 't Toskaanſche werk:
Geen Doriſche gebouwen,
Corintſche, of Joniſche zyn ſchooner om t' aanſchouwen,

Men meng hun alle vier in één,
Hoe kunſtig ſchoon en ongemeen,
Dees orden zal het winnen
Door 't hemelſche çieraad van buiten en van binnen.

Gy vraagt licht, ſchoone bruid KRAANDYK,
Waar is een Tempel dees gelyk?
Godt bouwt haar in de zielen,
Die t' ſaam vereenigd voor zyn voeten nederknielen.

Uw Vader, wakk're bruidegom,
Beroemd door zyne konſt alom,
Maakt ſchoone pronkgebouwen:
Maar die van zyne deugd zyn voor het ſchoonſt te houwen.

Dien volgt gy in uw jeugd, vol vlyt,
Waardoor gy t' ſaam gezegend zyt,
Met 's hemels milden zegen,
In welkers naam gy uw MARIA hebt verkregen.

MARIA, welker zoet gezicht
In 't hart een liefde Tempel ſticht,
Waar in de deugden woonen,
Die uw verliefde ziel met zegenkranſſen kroonen.

Uw wakk're Vader, lieve bruid,
Munt in Minervaas konſtwerk uit:
Maar reed nooit ſchooner bloemen,
Dan bloemen van de deugd, die waardig zyn te roemen.

Geluk ô ouders van het paar,
Gezegend van d' Alzegenaar;
Wilt Gode dankbaar blyven.
Dat 's vaders zegen op de kind'ren moog' beklyven.

Lang leev', gelieven, uwe min,
Ten nut van ſtam en huisgezin,
Totdat gy na dit leeven
In 't nieuw Jeruzalem, van Godt gebouwd, zult zweeven.

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
HUIBERT VAN DAM,
EN JONGKVROUWE
MAGTILDA VAN DER KEERE.

ZANG.

Gelukkig is het paar, dat door des hemels zegen
Veréénigd in den echt, is tot de deugd genegen,
Daar d' eene ziele d' and're leidt
Tot Godtsvrucht, trouw, en dankbaarheid;
Deez' kunnen tegenheên nog felle rampen treffen,
Nog rykdom, eer, of ſtaat der waereld, 't hart verheffen.
De tegenſpoed, en yd'le vreugd
Verrukken veele van de deugd.
Veel' ſchutters mikken wel maar zelden een die 't wit raakt.
Veel' kraaken wel de noot: maar proeven niet hoe 't pit ſmaakt.
Hy die alleen uit welluſt trouwt,
Vindt vlugtig quik, in plaats van goud.
De waare liefde, die de zielen moet verbinden,
Is hemels, en alleen in 't deugdryk hart te vinden:
Zy queekt in 't mannelyk gemoed
Een eed'len drift, een heeten gloed,

Om

Om voor den welſtand van zyn wedergâ te waaken,
Die hy in liefde, vreede, en zuiv're deugd ziet blaaken:
Zo bond Godts liefde, door de trouw,
Den eerſten vorſt aan de eerſte vrouw.

TEGENZANG.

Door zulk een' Liefdeband wordt nu van DAM gebonden,
Die in MAGTILDA heeft een wedergâ gevonden,
Die door den vreede in 't rein gemoed,
Hem 't allerlieflykſt huuwlykszoet,
Dat uit Godts heilbron vloeijt, zal door de deugd doen ſmaaken,
Als zy ſtandvaſtig in de waare liefde blaaken;
Zo vindt de bruid in hem een vriend,
Die haar bemint, den hemel dient,
En leeft ten ſteun zyns huis door aangenaame zeden,
Ten nutte van de kerk, en trooſt der arme leden,
Behaaglyk voor Godts Majeſteit,
De zonne der gerechtigheid,
Die al wat leeft beſtraalt met held're hemellonken,
Die Bruid en Bruidegom in weêrmin wil ontvonken,
En met een lieffelyke taal
Hen nodigt naar de bruiloftszaal;
Opdat z' aan 't aardſche draf zich zelve niet vergeeten:
Maar 't eeuwig manna der genade en goedheid eeten,
Waar van Godt hier een voorſmaak geeft
Aan 't hart dat in zyn' liefde leeft.

SLOTZANG.

Bemint Gelieven dus, gelyk gy hebt begonnen,
Zo wordt weêrwaardigheid, en ſchyngeluk verwonnen,
Zo leeſt gy t' ſamen naar Godts wil,
Gelaten, welvernoegd, en ſtil,
Dus proeft gy 't zoet genot van uwe liefdekusjes,
En ſmelt door teed're min in aangenaame luſtjes,
Ja vindt al 't heil dat gy beöogt,
En alles wat gy wenſchen moogt;
Dan heeft het maagſchap vrucht van uwen zuiv'ren wandel,
Dan vloeijt Godts zegening op uwen reinen handel,
En namaals hebt gy tot uw deel
Het eeuwig Paradyspriëel.

Uitlegging van de Konſtprint

Geplaatſt voor de verzamelde vaerzen

OP HET HUWELYK

VAN MYNEN NEEVE,

ABRAHAM BUYSSANT,

EN JONGKVROUWE

KATHARINA DES AMORIE.

MINERF vertoont *een werk van zyde ſtof*, geweeven
Ter eere van deez' trouw, in Haarlems groene dreeven.
DE KOOPMANSCHAP houdt ook de hand aan dit tapyt,
Dewyl de bruidegom dier konſt is toegewyd.
Het eene *kindje* draagt *wit lynwaad*, 't ander *gaaren*,
Door de ouders van de bruid gereed ten nut van 't Spaaren;
Het derde houdt het *ſchild* van Haarlem, in wiens ſchoot
Dit lief veréénigd paar het levenslicht genoot.
In 't midden van 't *Tapyt* zien we uit den *Tempel* treeden
Den BRUIDEGOM en BRUID, elkaâr gelyk in zeden,
Waarom de *Eenſtemmigheid* aan hunne zyde treedt.
Een *hemelling*, verçierd door 't blinkend bruiloftskleed,
Houdt in zyn rechterhand een ring vol eed'le ſteenen,
Door zonneſtraalen van de Godlykheid beſcheenen,
En kroont hen met een kroon van tydelyk genot;

Dit leert ons hoe alleen de zegen koomt van Godt.
De BRUÎGOM leidt zyn BRUID op d' oud'ren wyze in 't trouwen,
Naar 't *huis*, door hem gebouwd, dat we in 't verſchiet beſchou-
Vyf *kindjes* die vooruit met pynboom toortſen gaan, (wen.
En 't ander met een krans van jeugdige eikeblaân,
En eenen korf gevuld met geele koorenaairen,
Verbeelden hier nu vyf, daar eerſt tien zinnen waren,
Waardoor men vruchtbaarheid uit hunnen echt verwacht,
Ten nut der burgery, en zegen van 't geſlacht.
Getrouwigheid komt hen met d' *Overvloed* te vooren;
Dees bied den ſleutel aan, en die den zegenhooren;
Dewyl de liefde door getrouwheid wordt gevoed,
En baart in 't huwelyk den beſten overvloed.
Vooraan beſchouwt men 't *Meer*, verçierd met kanneblaâren,
En bloemen, die zyn kruik ſtort in den ſchulp van 't *Spaaren*,
Dat met de boterbloem en duinhelm is gehuld,
En met zyn wateren de kruik des Yſtrooms vult.
Ook ziet men in de lucht het Tweeling-hemelteken,
Regeerende in deez' tyd, nu wy de Godtheid ſmeeken,
Dat BUYSSANTS liefde met DES AMORIE zyn bruid,
Gezegend weezen mag, en bloeij' jaar in jaar uit
In onbevlekte deugd, en aangenaame zeden.
Des *hemels wierookgeur* omvang' hen daar zy treeden.

TER

TER BRUILOFTE

VAN MYNEN NEEVE

ABRAHAM BUYSSANT,

EN JONGKVROUWE

KATHARINA DES AMORIE.

Strooij, blyde Dichtkonſt, ſtrooij uw' zuiv're liefdebloemen;
Geplukt in Sarons hof, om 's hemels gunſt te roemen,
Die deeze bruiloftszaal
Met haaren glans beſtraal',
Nu KATHARYN, eerſt doof voor menig'braaven minnaar,
Haar ABRAHAM omhelſt als Bruîgom en verwinnaar,
Bekoord door vlyt en deugd,
Cieraaden zyner jeugd.
Strooij, blyde Dichtkonſt, ſtrooij dit lieve Paar met palmen,
Verhef, verhef uw ſtem met dankb're zegengalmen,
Nu deeze lieve maagd,
In 't einde wêermin draagt.
Nu kuſt gy, ABRAHAM, uw lief na veel verlangen:
Gy zult uw hartvriendin in 't nieuw gebouw ontvangen;
Dit Echtjuweel, dees ſteen
Ontbrak 'er maar alleen;
Die zal het zedig huis een nieuwen luiſter geeven,
Een glans, beſtaande in deugd, door 't onbeſproken' leeven,

Ter-

Terwyl uw ryp vernuft,
Dat in de konſt nooit ſuft,
Het zyde wormgeſpin verand'ren zal in bloemen:
Maar hoe uw bloemçieraad van yder zy te roemen,
Het ſchoonſte dat ik zie
Is uw DES AMORIE;
Een leevendige bloem, in haare lentejaaren,
Met zorg en vlyt, gequeekt aan 't zilverblanke Spaaren;
Een bloem van wie 't geſlacht
Een jonger bloem verwacht,
Indien de zegenwenſch van ouderen en maagen
Beſtaan mooge, en beklyv' naar 's hemels welbehaagen,
Die ſpruit en bloem beſproeijt,
Daar al wat leeft door groeijt.
Strooij, blyde Dichtkonſt, ſtrooij uw onverwelkb're loveren,
Nu bruid en bruidegom elks hart door deugd veroveren,
Nu zinnen, hand en mond
Verzeg'len 't echtverbond.
De Godtsvrucht plant door trouw in 't deugdryk hart een Eden,
En laat het jeugdig Paar op hemelroozen treeden,
Dan kuſt het teder kruid
De voeten van de bruid.
Indien ik Azafs geeſt kon volgen in gezangen,
Gy zoudt geen aardſchen toon, maar engleklanken vangen;
Ik maalde u, Godt ten prys,
De vreugd van 't paradys;
Zyn liefde zoude op kruid, op vrucht en bloemen zweeven;
De beek zou hemeldrank, de boomſchors honig geeven;
Elk blaadje wierd een tong,
Dat zyn volmaaktheid zong:
Die zang zou recht den klank der waare liefde leeren,
Die eeuwig afſtraalt van het aangezicht des heeren,
En als ze in 't harte blaakt,

Van

Van menſchen eng'len maakt:
Maar ons vernuft, bezwalkt van dikken damp, blyft duiſter,
Men ſtaroogt meeſt op 't aardſch, minſt op des hemels luiſter;
Doch zo die wolk verdween,
En 't licht ons oog beſcheen,
Dan zag men 's hemels liefde ontdekt aan alle kanten.
Het regent Eſmarald, Topaas, en Diamanten:
Maar 't dwaaze harte houdt
Den ſchyn voor zonnegoud.
Gelukkig zyn ze dan, die deezen glans genieten,
Door ſtraalen van om hoog, die in het harte ſchieten.
Gy voelt, vereende jeugd,
Die ſtraalen door de deugd.
Gy volgt geen wulpſche min, maar deugd en ſchoone zeden;
Die doen u in den echt, op 't ſpoor der oud'ren, treeden,
Wier glans uw deugd omvangt,
Wier zegen gy erlangt.
Uw liefde wordt gevoedt door eenen zuiv'ren ader.
Smelt deugd met deugd in één, en ziel met ziel te gader;
Zo haalt uw hart door min
Den waaren welluſt in:
Een welluſt, die alleen beſtaat in 't vergenoegen,
Dat u de hemel, door zyn wysheid, toe wil voegen;
Zo proeft gy 't zoetſte zoet
In 't welgeruſt gemoed;
Zo vliege uw ſtem omhoog, en meng' zich met de klanken
Der Zerafinnen, die des hemels bruîgom danken;
Zo raake uw Buis van 't Zand,
En zeil allengs naar 't land,
Dat eeuwig overvloeijt van zuiv're melk en honig,
De nieuwe Vreedeſtad, daar aller vorſten koning,
De hoogſte majeſteit,
Den bruiloftsdiſch bereidt.

ZANG.

STEMME: Tranquille Cœurs.

1

*Uw Leevens-*BUYS *ryst uit het* ZAND
Van eenzaamheid, aan 't zeilryk Spaaren,
En KATHARYNE *stapt van 't land,*
Om eensgezind met u te vaaren;
Uw noordstérzy de liefde, uw deugd de maat en peil.
Houdt vlytig 't * oog in 't zeil.

2

Ik wensch dat nimmer tegenwind,
Noch waereldstroomen u genaaken,
Noch storm van twist, die 't schip verslind,
U doe aan lagerwal geraaken.
Houdt 't anker van de hoop altoos gereed, en peil.
Laveert met oog in 't zeil.

3

Hoor naar den zang der weelde niet,
Die met haar' meereminne lippen
Den stuurman lokt, brengt in 't verdriet,
Ja stranden doet, op blinde klippen.
Stopt de ooren met het wasch der deugd. Houdt maat en peil.
En altoos 't oog in 't zeil.

* Nieuw Oog in 't Zeil, *bun Lusthof aan 't Spaaren.*

De

4

De Wysheid heeft 't kompas in 't oog,
Voorzichtigheid het roer in handen,
De Godtsvrucht graad-en spiegelboog,
En lette op klippen, stroom, en stranden.
De handel werpe 't net in zee, naar maat en peil,
Niet zonder oog in 't zeil.

5

Zo zy u beide uw vangst gemeen,
Die gy verkrygt door 's hemels zegen,
Zo treffen u geen tegenheên,
Zo blyv' de Godtheid u genegen.
Neemt naar uw ouders deugd een zek're maat en peil;
Houdt met hen 't oog in 't zeil.

6

Dan zult gy 't allerschoonste land,
De beste haven eens bevaaren,
Daar blydschap is aan allen kant,
Daar niemant dagen telt of jaaren.
Zeilt in Godts zegen voort, die zy uw maat en peil,
En 't zekerste oog in 't zeil.

REINHELDIN,

VELDZANG.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOB SCHYN,

EN JONGKVROUWE

GEERTRUIDA HÉROMANS.

Lomm'rig boſchje, dal vol bloemen,
Zoet en zalig huuw'lykswoud,
Help my REINHARTS liefde roemen,
Daar hem REINHELDIN beſchouwt
Met haar' minnewekkende oogen,
En die herder opgetogen,
Dankt het opperſte vermogen,
Nu hy met zyn ſchoone trouwt.

REINHART zal in weelige elzen,
Nu zyn gulde tyd genaakt,
REINHELDIN met vreugd omhelzen,
Daar zy vol van weêrmin blaakt.

ô Hoe heuch'lyk is het minnen,
Daar de zielen, harten, zinnen
t' Zaamen ſmelten, en verwinnen
Alles wat naar tweeſpalt ſmaakt.

Herderinnen, ſpreijt de wegen
Met den friſſchen maagdepalm.
De echo antwoorde op den zegen,
En 't geluid der herders halm,
Nu gebergte, boſch en weiden
Hunne deugd alom verſpreiden,
En des hemels lof verbreiden,
Met een zegenenden pſalm.

Zingt het lied in Hermons velden
Van den vroomſten herders zoon,
Om des hemels gunſt te melden
Op een Goddelyken toon:
Dan verand'ren Aemſtels ſtreeken
In Judéaas honigbeeken,
Die de ſchoonſte deugden queeken,
Bloemen in de bruiloftskroon.

Maar wie zou dat beter zingen
Dan de vroome ZEGENMOND?
Vader van deeze echtelingen,
Die het heilige verbond,
Die de Godgewyde blaâren
Kan tot heil der ziel verklaaren,
En ten nut der Aemſtelaaren
't Pit der hemelſpreuken vond.

Lang moet hy ten nut verſtrekken
Van onze Aemſtels vreedekerk,
Om de deugden op te wekken,
Daar de Godtheid ſteets in werk'.
Lang moet hy ten nutte weezen,
En de kracht der kruiden leezen,
Om de kranken te geneezen,
Daar de hemel hem in ſterk'.

Leeft gezegend met elkander:
REINHART kus uw REINHELDIN;
Dat uw liefde nooit verander:
Haalt den waaren welluſt in;
Bergen, boſſchen, beek en weiden,
Zullen dan uw roem verbreiden,
En de deugd u naamaals leiden
Daar geen einde is of begin.

KLINKDICHTEN.

KLINKDICHTEN.

KLINKDICHTEN.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

JACOB FAAS,

NICOLAASZ.

EN JONGKVROUWE

ANNA ALEWYN.

Geluk! heer FAAS, geluk! met ALEWYN uw bruid,
Uit Burgerheeren ſtamme aan 't ſcheepryk Y geboren!
Zo klinkt de galm des raads en burgers in onze ooren,
Nu gy verëénigd zyt, door 't Goddelyk beſluit.

De beemſternimf, bekranſt met knop en lenteſpruit,
Zingt: heil, geluk, en vreugd, is 't edel paar beſchooren!
En Aemſtels Amalthé, met haaren vollen hooren,
Stort de eêlſte zegenvrucht voor uwe voeten uit.

De maagd der maatſchappy, princeſſe der Molukken,
Gehuld met riekend kruid, dat de Ooſtervolken plukken,
Verbreidt uw minnevreugd aan Javaas ryke ſtrand.

Daar zal de wyze Raad, uws vaders wakk're broeder,
Als wy, u zegenen, en bidden d'Albehoeder
Om ſpruiten, u ten vreugd, en 't vryë vaderland.

TER

VIERENVEERTIGSTE VERJAARING

VAN DEN HEERE

HENDRIK TABBERT.

Gedoog Heer * TABBERT dat we u deezen dag verjaaren,
En op uw vrolyk feeſt verſchynen, vol van vreugd,
Terwyl het maagſchap zich met u op 't hoogſt verheugt,
En vlecht een ſchoonen krans van zegen om uw' hairen.

De hemel wille uw huis voor ongeval bewaaren.
Geen ramp of tegenſpoed geeve u ooit ongenoegt.
't Roer van uw levensſchip beſtier' de zuiv're deugd.
Het blyve op klip, nog rots, noch 's waerelds woeſte baaren.

Godt zy verzeekeraar van de allerſchoonſte kiel,
En koſtelyke vracht, dat is, de dierb're ziel;
Zo vreeſt zy voor orkaan, voor roovers noch voor winden.

Op die verzekering zeil' 't ſchip geruſt door zee,
En breng' zyn ryke vracht aan de allerrykſte ree,
Daar eindelooze ruſt en rykdom is te vinden.

* *Aſſuradeur.*

TER

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JACOBUS VAN STAVEREN,
EN MEJUFFROUW
ANNA JUDITH WESTENBERG.

De liefde, ô JACOB, bragt u dan in haar vermogen!
Gy treedt in 't echtverbond met uwe lieve bruid:
Speur vry de krachten na van Mineraal en kruid,
Hou elk door wond'ren der natuurweet opgetogen:

Maar vond ge iets krachtigers als twee betov'rende oogen?
Waar in natuur op 't hoogst haar wonderen besluit!
Neen: want de zuiv're min trekt daar haar voedsel uit
En wordt door 's hemels kracht gezegend uit den hoogen.

Bedank den hemel met uw lieve hartvrindin,
Uw ANNA, nu gy zyt verćénigd door de min,
En 't heilig echtverbond verzegeld voor de altaaren.

Zo leeft gy t'zaam gerust, in deugd, door Godes gonst,
Zo bloeije uw handel en uw wetenschap en konst,
Daar de Yssel ANNA roemt, en JACOB 't bloemryk Spaaren.

TER BRUILOFTE
VAN MONSIEUR
WILLEM DUIM,
EN JONGKVROUW
KATHARINA DE GRAAF.

Gy hebt ô zoete Bruid, in 't bloeijen uwer jeugd,
Uw hart uit zuiv're min uw Bruidegom gegeeven;
Hy noemt u, lieve maagd, zyn wederhelft, zyn leeven,
En ſmelt zyn hart in 't uw', door zuiv're minnevreugd.

Gy treedt, ô DUIM, op 't ſpoor der Godtsvrucht, trouw, en deugd;
Deez' hebben uwen geeſt vol yvers aangedreven,
Om door de wysheid naar den huuwlykspalm te ſtreeven;
Dus wint ge een Ega daar uw hart zich in verheugt.

Godts liefde wil uw liefde, ô deugdryk Paar, belonken,
Beſprengen met haar dauw, en koeſt'ren met haar vonken,
Zo zal zy zegenryk, (hoe de afgunſt ſmaal') beſtaan.

ô Bruidegom, die poogt in wysheid uit te blinken,
Uw deugden blinken juiſt gelyk uw' leſſen klinken,
Zo ſchittert ge als een zon op KATHARYNE uw maan.

TER

TER

VERJAARING

VAN JONGKVROUW

N. N.

Is 't wel vergeefelyk, ô zoete Dorimeên,
Dat ik uw Jaargety dus acht'loos heb vergeeten,
Of liever dat ik die niet eerder heb geweeten,
Voor gy, ô lieve maagd, my na dien dag verſcheen'?

Myn hart wenſcht u nochtans geluk, gelyk voorheen.
De Alzegenaar, om hoog op 's hemels troon gezeten,
Wil u zyn zegening in volle maate meeten;
Zo zult gy ſteets met vreugd het pad der deugd betreên.

Uw zuiv're Godsvrucht moet hem jaar op jaar behaagen,
Zo zult ge, ſchoone bloem, gewenſchte vruchten draagen,
De vruchten van de deugd, tot blydſchap van 't Geſlacht.

En zo de hemel u een Ega heeft beſchoren,
Dat deeze die hy u, ô ſchoone, heeft verkoren,
Met u ſteets eensgezind de wet der deugd betracht.

TER BRUILOFTE VAN MONSIEUR JAN ROGGE, EN JUFVROUW NEELTJE SCHELLINGER.

De liefde die 't heelal bezielt met haare kracht,
In 't hemelparadys, om hoog, uit Godt gebooren,
Geheiligd in een kring van Seraffinne Chooren,
Heeft, bruid en bruidegom, u voor haar' troon gebragt.

Zy ſchenkt u 't zoetſte zoet, ten zegen van 't geſlacht:
't Genoegen, dat noch haat, noch afgunſt, kunnen ſmooren,
Een huuwlyks diamant, die nimmer gaat verloren,
Zo lang de blanke deugd en Godtsvrucht wordt betracht.

Blink, zoete SCHELLINGER, in aangenaame zeden,
Dan zult gy met uw lief op roozebladen treeden,
De bloemen die de deugd op 's hemels wegen ſpreijt.

Zo moet ô ROGGE uit u de ſchoonſte ROGGE groeijen,
Die Godt met dauw van heil en zegen wil beſproeijen;
Op dat ze als manna ſmaake, en waſſe in eeuwigheid.

TER

TER BRUILOFTE
VAN DEN HEERE
JACOB DE BRUIN,
EN JONGKVROUWE
JOHANNA VAN NEERKASSEL.

Lö triumf! triumf! roept Cithereaas zoon,
Ik heb 't manhaftig hart des hopmans overwonnen;
Het ſmelt in 't minnevuur der ſchoone tweelingzonnen,
Een vuur dat al wat leeft doet bukken voor myn troon.

Gy ſpiegelt, heer DE BRUIN, u in het lieflyk ſchoon,
Het maagderoozenrood met blanke melk, geronnen
Tot leevend elpenbeen, dat geen Pigmalionnen,
Noch Fidiaſſen zou verrukken: maar de Goôn.

Ik hoofdgeweldiger, geef u deez' maagd gevangen,
NEERKASSEL uwe bruid, uw lief, uw zielsverlangen,
Geteeld uit heldenbloed, vermaard van ree tot ree:

ô Lief veréénigd Paar, door myne magt gekluiſterd,
De hemel zegent u; als u Jupyn beluiſtert,
En 't klappend kusje hoort, kuſt hy zyn Danaë.

THA-

THALIA,

TER VERJAARING

VAN DEN HEERE

GILBERT DE FLINES.

Geluk heer GILBERT die den handel ſtaaft aan 't Y,
Ten luiſter van de beurs, zo ver 's lands kielen vaaren!
Dit 's weêr een ſchakel aan den keten uwer jaaren.
Wy vieren deezen dag uw heuchlyk Jaargety.

Gy ſchonkt Parnaſſus vroeg uw letterlekkerny.
Apol ſchenkt u een tak van Dafnes groene blaâren.
Merkuur zet u zyn hoed met vleugels op de hairen,
Zo paart uw koopluſt zich met de eed'le poëzy.

De maagd des Schouwburgs, myn getrouwe konſtbehoedſter;
Bedankt uw ſchrand'ren geeſt, voor uw *Ontrouwe voedſter*,
In wien gy 't quaad beſtraft, en kroont de zuiv're min.

Lang bloeije uw handel daar ge aan d'Amſtel zyt gezeten!
Bloeij in den eed'len rei van myn tooneelpoeëten!
Op dees twee vleugels zweeft uw naam ter ſterren in!

OP

OP HET

PANPOËTICON BATAVÛM,

OF SCHATKIST MET TWEE HONDERT AFBEELDINGEN

VAN VOORNAAME NEDERLANDSCHE DICHTEREN,

In Vaerzen beſchréven door den Heere

LAMBERT BIDLO.

Een ſchrand're geeſt, die op de Penningwysheid let,
Zoekt vorſten weezens en hunn' daaden naâ te ſpooren;
Een ander let met vlyt of de Ambooineeſche hooren
Gevlakt is, of gedraaijd, gebogen, of geplet;

Een derde toont zyn Dier- of Vlinderkabinet.
Deez' kan het mineraal, dien 't vogelneſt bekooren,
Of ſtelt ons 't heerlykſt van de Schilderkonſt te vooren,
Als heer VAN HAALEN, die haar in het daglicht zet;

Hy maalt vol konſt den rei van Neêrlands wakk're Dichters,
Geleerde BIDLO dankt en roemt de vlyt des ſtichters,
Die nutter pronkgraf bouwt dan 't Mauzoléum was.

Wat prys, wat lauren ſtaat het vaderland te geeven
Aan Schilder, en Poeët, die van één geeſt gedreven,
Tweehondert Fenixen doen ryzen uit hunn' aſch!

TEDER

AFSCHEID.

Hoe kan myn waarde helft, myn lief, dus van my ſcheiên!
Riep Fillis, Mikons vrouw, met jammerlyk misbaar,
En ſloeg haar handen in haar ſchoon en goudgeel hair;
Zy ſnikte, en riep nog eens, kunt gy my dus zien ſchreijen!

Hy poogt met zoete taal zyn waarde lief te vleiën,
En zegt, zyt tog getrooſt, 'k bid denk om geen gevaar,
Wy zullen in het kort weer weezen by malkaar,
't Geluk zal hoop ik my op myne reis geleiên.

Ach! ſprak ze, zonder u heb ik noch vreugd noch luſt!
En als het dan moet zyn, nog eens voor 't laatſt gekuſt,
Hoe klopt myn hart! het zal van droefheid overſtroomen!

Daar op vaart Mikon met de ſchuit van Amſterdam
Op Haarlem, waar van daan hy 's avonds wederkwam.
Dat was de groote reis, die hy hadt voorgenomen.

AFBEELDING VAN KUPIDO.

De aêloudheid maalt de min gelyk een weeld'rig kind;
Opdat een man van moed zich ſchaam' daar mê te ſpeelen;
't Voert wapens, omdat elk zou vreezen 't wicht te ſtreelen,
Dat jokkende ons verraadt, en vyand quetſt en vrind.

Zy geeft het vleugels: wyl 't zo licht is als de wind,
Vol onſtandvaſtigheid, en los in alle deelen,
En 't voorwerp dat men mint, uit welluſt doet verveelen,
Als 't ongeſtadig hart een ſchooner lichaam vindt.

Ook maalt zy 't looze wicht met doeken voor zyne oogen;
Opdat de jeugd niet door een leidsman word' bedrogen,
Wiens volger doorgaans in een poel van rampen viel.

De fakkel, die het voert, mag wufte wulpen blaaken:
Wie moed heeft kan zich van zyn hart ligt meeſter maaken.
De luſt vergaat. De liefde is eeuwig als de ziel.

TER INWYDINGE VAN DEN HEERE EVERHARD KRAEIVANGER,

Tot Leeraar der beide Rechten.

Wanneer KRAEIVANGER van vrouw Themis wierd ge-
In 't wys Bataafsch Atheene als Leeraar in de rechten, (kroond
Zogt hem de Wiskunst mede een krans van eer te vlechten,
Ook heeft de Dichtkonst hem de zelfde gunst betoond.

Vriendinnen, sprak het recht, zyn yver is beloond,
Hy zal voortaan de twist voor mynen troon beslechten, (ten
Zulks eischt den ganschen mensch: dies poogt geen krans te heg-
Op dees geleerde kruin; myn liefling zy verschoond.

De Wiskonst zegt, door my zal hy in voorspoed leeven,
De Dichtkonst, door myn geest zal hy naâ lauwren streeven;
Zo wordt zyn braave naam de waereld door verbreid.

Godinnen, riep Apol, gy hebt genoeg gestreden;
Verçiert zyn edel brein als drie bevalligheden:
Fluks kroonden ze altemaal hem met de onsterflykheid.

MDCCXVI. IX. IV.

TER

TER

ACHTENSESTIGSTE VERJAARING

VAN ONZEN GELEERDEN KONSTGENOOT,

DEN HEERE

LUDOLF SMIDS.

Ik kroon uw zilver hair, heer SMIDS, met weelig kruid,
Geplukt op *Ouderhoek*, 't Parnas, wiens ſchoone boomen
Zich ſpieg'len in de Vecht, Godin der Stichtſche ſtroomen,
Daar zich uw zangheldin verheft met zoet geluid:

Het Tempe, daar uw geeſt elks hart door konſt vrybuit;
Daar gy de aêloudheid van Bataviën en Romen
Vol yvers bracht in 't licht, door haat noch nyd te toomen;
Waar door gy leeven zult, by elk, eeuw in eeuw uit.

Hier viert myn zangeres uw achtenſeſtigſt Jaar,
En wenſcht dat 's hemels gunſt u lang in voorſpoed ſpaar',
Ten vreugd der vrinden, tans aan uwe zy gezeten.

Wel aan, 't kanon gaat los! elk vatte een glas met wyn.
't Zal, oudſte konſtgenoot, op uw gezondheid zyn.
Lang leef heer LUDOLF SMIDS! nu oudſte der Poëten.

AAN DEN HEERE

J. SNYDERS.

Wanneer ik zyn Ed. den Roman, Kleopatra, weder zond.

KLEOPATRA, die ſchoone koningin,
Wordt, op uw eiſch, van ketenen ontſlagen,
Die zy een jaar in myn vertrek moeſt draagen,
Al ſcheen ik wreed, die wreedheid ſproot uit min.

Nooit ſprak die ſchoone, of nam myn boezem in;
Nooit klaagde zy, of dwong my mê te klaagen;
Nooit was zy blyde, of 't kon myn ziel behaagen;
Zelf ſcheen zy niet geboeijd met tegenzin.

Ontvang haar weêr, als ze eerſt was, ſchoon en net;
Myn vriendſchap hield die Godlyke onbeſmet;
Zo kuſt ze uw hand met Juba, haaren koning.

Dit vorſtlyk Paar zal zo eêlmoedig zyn,
Dat, ſchoon ik 't lang gevangen hield met pyn,
Het u voor my zal bidden om verſchooning.

OP

OP HET AFSTERVEN VAN JUFVROUW ABIGAËL MANRIQUES,

Bejaarde Weduwe van den Heere A: de REUS. M. Dr.

Overleden te Gouda, in Zomermaand 1716.

MANRIQUES laatſte telg heeft dan na zo veel lyden
Den laatſten ſtryd geſtreên: ô ja! haar ziel ontvloog,
Op vleug'len van haar deugd, der ſtervelingen oog,
En leeft, ter plaatſe daar men dagen telt noch tyden.

Voor druk ontfangt ze een krans van 't eeuwige verblyden;
Voor mededeelzaamheid, den grootſten loon om hoog;
Voor vreedelievendheid, die elk tot reden boog,
Een hemelpalmtak, dien de Serafinnen wyden.

Deez' zingen: kniel met ons voor Godts geduchten troon.
Hy ſchenkt u uit genade een onverwelkb're kroon!
Help duizendduizenden zyn' liefde en goedheid loven.

Wat ſchreijt het maagſchap dan om vrouwe Abigaël?
Om hoog is niets dan goed; op aarde is 't nimmer wel;
Haar zalig ſterfuur wyze elk, op zyn tyd, naar boven.

OP

OP HET

ZALIG AFSTERVEN

VAN JUFFROUW

MARIA BLOK,

Huisvrouwe van den Eerwaardigen en Geleerden Heere

JACOBUS VAN HOORN,

Leeraar der Doopsgezinden.

MARIA is niet meer! men ziet haar grafwaarts leiên!
Helaas! hoe ras verwelkt die blyde huwlykskrans!
Hoe ſchielyk valt die kroon van 't hoofd des braaven mans,
Wien Aemſtels vreedekerk om zyn verlies helpt ſchreijen.

De dood mag onverwacht de kerkhof bloemen ſpreijen,
Waar voor des levensbloem vergaat met geur en glans.
Maar op de bloem der ziel heeft hy noch macht noch kans;
Die bloeijt voor eeuwig, in den hof der hemelreiën.

De vroome Godtstolk zy gelaten in zyn rouw;
Dien zy een ſpruitje laat, van liefde, deugd, en trouw,
Om ('t zy des hemels wil) in Godtsvrucht op te queeken;

Zo zal 't hier na, met hem in 't ongeſchapen' licht
De moeder kuſſen, voor Godts blinkende aangezicht,
Waar van de liefde ſtraalt, daar de engelen om ſmeeken.

OP DEN DOOD
VAN DEN GELEERDEN HEERE
LUDOLF SMITS, M. Dr.

Geboóren in Groningen den 13. Juny 1649. Overleden in Amſterdam den 7. Maart 1720. Aldaar begraven in de Weſterkerk den 12den.

Is Ludolf ons ontrukt? 's lands oudheid onderrichter,
Die ſchrandere Eskulaap? Latynſche wysheid ween!
Verdubbel uwe klacht ten Schouwburg, Melpomeen,
Op 't lyk van Konradyn, om zyn' befaamden Dichter.

Treê aan Poeëtenrei, ſtrek hem een grafnaaldſtichter.
De Penningwysheid hang' haar konſtwerk daar omheên.
De Sulmoaanſche zwaan legge op den marmerſteen,
En lees het Dedaals werk van haaren vaersverlichter.

De Roomſche keizers, en 's lands Graaven zy aan zy,
Met de eed'le vrouwen, zyn een ſchoone galery,
Om 't beeld des mans, die hen doet leeven in zyn blaâren.

Maar neen, 't is ydel dat ge een Mauzoléum ſticht:
Dat heeft zyn yver, zyn geleerdheid, zelf verricht,
Waarop zyn zuiv're ziel is naar 't geſternt' gevaaren.

GRAFSPRAAK.

Smits in de Aêloudheid, Dicht- en Penningkunde eervaaren,
Gaf Godt zyn ziel, my 't lyk, 't heelal zyn' lauwerblaâren.

AANSPRAAK,

Geplakt te Rome op 't beeld van Pasquyn, aan

PAUS KLEMENS, den XI.

Promittis; promissa negas; defleſque negata:
Te, tribus his junctis, quis neget eſſe Petrum.

Dat is:

Gy geeft en breekt uw woord, en ſchreijt 'er om uit ſpyt:
't Blykt, voegt dit by malkaâr, dat gy de Peter zyt.

UITBREIDING.

Sint Peter heeft beloofd zyn' heer getrouw te blyven,
Die eed heeft ook de Paus den Spaanſchen vorſt gedaan,
En hitſt den keizer tot den Turkſchen oorlog aan,
Om midlerwyl hem uit Italië te dryven.

Sint Peter, zynde ontdekt aan 't vuur door een der wyven,
Verzaakt driewerf zyn heer, voor 't kraeijen van den haan:
Zo doet de kerkprins ook, op 't heilig Vatikaan,
Hy kent Filip niet meer, ja durft zyn onſchuld ſchryven.

Sint Peter, overtuigd, betoont boetvaerdigheid.
Dus doet gy, KLEMENS, ook: gy zucht, gy treurt, ja ſchreit.
Hy ſcheen des hemels, gy des keizers ſtraf te vreezen.

Dus volgt gy Peter in belofte, vrees en rouw;
Wie leeft 'er dan zo dwaas, die nog ontkennen zou,
Dat gy min feilbaar, dan die heilig zelf, kunt weezen.

PUNT-

PUNT-
EN
SNELDICHTEN.

PAUSKUNIS.

PUNT-

EN

SNELDICHTEN.

PUNT-
EN
SNELDICHTEN.

Op 't Punt.

De wiskonſt zegt: het punt is één ondeelbaar ſtip;
Ook is 't het midden van alle aard- en hemelkringen.
Al dat ondeelbaar is, is boven ons begrip;
De Godtheid is dan 't punt van eind'looze ommeringen,
Een oorſprongk van 't heelal, ondeelbaar, zonder end,
Aan alles evenna, alleen zich zelfs bekend.

Snedig antwoord van een Italiaan, aan een Nederlander, zynde te Rome.

Gy ſtaat verſteld in Rome, en zegt: wat *Mis*verſtand!
Ik zie der knechten knecht als vorſt der vorſten eeren!
Dus ſtond, dus ſprak ik ook, toen ik in 't vryë land
Den ſtedehouder meer ontzien zag dan zyn' heeren.

Aan Bonifaas.

Wat roemt gy, Bonifaas, op prachtige ommegangen
Die gy te Romen zaagt in 't laatſte jubeljaar,
Toen 't beeld der moedermaagd, een mispop van 't altaar,
Als Jezus wierd gediend, met bidden en gezangen.
Myn vriend, gy hebt vergeeffch dien ommegang gedaan;
Want die de wegen weet behoeft niet om te gaan.

Aan N. N. P. Schilder.

Gy hebt een bisschop korts geschilderd naar het leeven,
En klaagt dat hy geen geld heeft voor uw werk gegeeven:
Verzoek hem dat hy u een aflaat brenge om zunst,
Net zo veel waard als 't stuk, zo ruiltge kunst voor kunst.

Op de Roomsche onfeilbaarheid.

Een Pausgezinde sprak korts tot een Janseniist:
Uw nieuwe kettery baart niet dan haat en twist;
Wyl zy de onfeilbaarheid des Paus niet wil gelooven.
Die is een eigenschap van Godt, die alles ziet,
Zegt de ander, en die magt geeft hy het schepsel niet;
Of gaat de laatste Paus de Apostelen te boven?
Is Klemens heiliger, min feilbaar, meer volmaakt
Dan Peter, die den heer tot driemaal heeft verzaakt?

Aan een Pater.

Gy riept laatst op den stoel, aan 't volk in uw' kapel
De heere is overal, behalven in de hel.
Maar, zoete Pater, is hy ooit geweest te Romen?
Een vorst zal zelden by zyn stedehouder komen.

Een Predikant, en een dronke Wever.

Een Schev'lings Predikant sprak tot een' dronken Wever:
Foei! maat, hoe zuipt gy u gestaag zo vol jenever.
De dronkaart riep, 't zet af, dat brandewyn niet doet;
Dat 's waar zei Domine, rok, mantel, broek en hoed.

Aan

Aan een Logenaar.

Gy zegt, die waarheid ſpreekt kan nergens herberg vinden;
Wat hebt gy dan, Quiryn, een groot getal gôe vrinden.

Aan den zelfden.

Men zegt, Quiryn, gy liegt als gy begint te ſpreeken,
Ja, dat de waarheid wordt een logen in uw mond.
Hoe goed is 't dat gy dan, als leeraar, 't heilverbond,
Het evangelium, voor ons niet hoeft te preeken.

Aan Felix.

Gy roemt, ô Felix, op uw' ſchatten en juweelen,
Uw pracht, uw titels, ſtoet, met wapens en kaſteelen;
Gy vraagt ons: heb ik niet een hemel hier op aard?
Zeg of my iets ontbreekt? zeg of ik iets moet derven?
Ja Felix, nog één ding, meer dan uw ſchatten waard:
Een, die wanneer gy ſterft, voor u zal willen ſterven.

Aan Waarenar.

Uw geld, ô Waarenar, beruchte gierigaart,
Begraaft gy met veel zorgs in kiſten, kelders, holen.
Wat waakt gy arme dwaas, 't is drek dien gy bewaart,
Terwyl word u de ziel, uw beſte ſchat ontſtolen.

Van den zelfden.

Gy vraagt ons, hoe het is, dat al de zilv're ſchyven
Veel jaaren in de macht van Warnar zullen blyven,
En dat hy nimmermeer een duit daar van gemiſt heeft?
't Komt, dat de droes (zyn vaar) de ſleutel van de kiſt heeft.

Aan

Aan een Roskammer.

Gy klaagt ons dat de pacht op paerden, 't ooregeld,
Tot ſchade van uw beurs, is al te hoog geſteld.
Nu zucht gy: maar hoe ver zou elk uw balken hooren,
Indien 'er wierd een pacht gezet op de ezelsooren.

Een huuwlyksgift, die in Duitſchland gegeeven zou zyn.

Een Advokaat had aan zyn zoon, tot huuwlyksgoed,
Een zeer verward proçes, in plaats van geld, gegeeven,
Het welk hy ſchielyk won; hy hierdoor wel gemoed,
Zegt, vader zie hoe 'k in de rechten ben bedreven.
Met eens te pleiten is het gantſche werk verricht!
Weg, ſprak de vader, weg, vertrek uit myn gezicht,
Gy kunt myn zoon niet zyn, 'k zal u niets meer vertrouwen,
Dat ik verward heb, gek, ontwindt gy 't voor 't gerecht:
Uw grootvaêr gaf aan my dit ſchoon proçes ten echt,
Waar van ik twintig jaar heb eerlyk huis gehouwen.

Balbus ſchuldig, en niet ſchuldig.

Gy, Balbe, hebt uw goed verloren op de zee;
Zo gy betaalen konde, ik weet gy 't gaerne dêe.
Men ſcheldt u om uw çes; maar zyt niet onverduldig:
Hoe veel gy ſchuldig blyft, gy zyt nochtans niet ſchuldig.

Aan Therzyt.

Therzyt, zegt hy, is wys, dat blykt aan zyne grysheid.
Een ezel is heel grys; wat heeft dat beeſt dan wysheid!
Al wie u ſpreekt, Therzyt, en merkt uw gek gebaar,
Waant dat ge een pruik draagt van uw broeders ezels haar.

Kod-

Koddig gekyf.

Een Joodſche Rabbi raakte aan 't kyven
Met d'Ammeraal der appelwyven.
Hy greep in 't eind een ſtok, en riep, op 't hoogſt verſtoord,
Wyf eer myn ouderdom. Zy vat hem op dat woord,
En ſchreeuwt: Neel Janſe is onverſchrokken!
Maar 'k eer jou gryzen graauwen baard.
Die ſcepter is je diefsklaauw waard,
ô Keuning van de breeſtraats bokken.

Quinkſlag van iemand.

Een vader ſprak zyn zoon aldus vol gramſchap aan:
Hoe lang, ô botmuil, zult g' in 't vyfde ſchool nog gaan?
Gy hebt twee jaaren lang uw tyd 'er in verſleten.
Twee jaaren, ſprak de zoon, zyn als een oogenblik.
De heer Konrektor, die geleerder is dan ik,
Heeft meer dan twintig jaar in 't zelfde ſchool gezeten.

Aan Rufus.

Gy hebt, ô Rufus, om het goud
Een weelderige hoer getrouwd,
Dus valtge als in een ton vol zuivel.
Gy hebt twee zonden, dwaashoofd, vrees!
't Goud is de waereld, 't wyf het vleeſch!
De heer bewaar u voor den duivel.

Grafſchrift op een drekpoëet.

Hier rot een vuns poëet, die yv'rig in zyn leeven,
Van duivels, watjekal, en dreutels heeft geſchreven.
Paaij Karon ſtopt zyn neus, zo ſtinkt het in zyn ſchuit,
Nu Ruſting van den Droes met veeſten wordt beluid.

Snel antwoord.

Een waard, te Loenen, zou een heer quitantie geeven:
Maar riep, wanneer hy zag 't geen hem was voorgeſchreven:
Weet dat ik 't ſchryven zelf geleerd heb van myn vaâr.
Dat worden, zei de heer, uw gaſten wel gewaar.

Klokkenroem.

Gy roemt, dat in uw ſtad, gelegen aan den Ryn,
Veel grooter klokken dan in Hollands ſteden zyn;
Dat heb ik wel gedacht, eer gy 't ons quaamt vertellen:
Want groote narren zyn voorzien met groote bellen.

Aan een' hovaerdigen.

Superbus, dien elk kent voor waanwys en hovaardig,
Gy vraagt: ſtaat my dit kleed niet net, niet fraaij en aardig?
Weet gy een ſchooner kleur te vinden in de ſtadt?
Ja zekerlyk, de rok van onze buurmans kat
Sluit netter om haar lyf, als u uw wydſche kleêren.
En wat de kleur belangt, zyn haan heeft mooijer veeren.

Op een' raaren Snoeshaan.

Zo ik een kabinet vol vreemde inſekten had,
'k Zou Surinaamſche Jan, u, en uw' twee lakkeijen,
Uw zwarten, daar gy mê loopt zwieren door de ſtadt,
Heel raar en bont geſtreept met vreemde levereijen;
Verzoeken om een dag vyf zes
Te zitten in een groote vles,
Al die u dan bekeek zou anders niet begrypen,
Of zag een gouwe tor, met twee zeer vreemde rypen.

Aan een' verwaanden Pachter.

Gy vraagt my, wat men zegt van d'ongemeenen ſtaat,
Dien gy uit eerzucht voert, trots heeren van den raad.
Elk zegt, wat moet men van Ryk Duivels-brood al dulden,
Hy heeft een vorſt'lyk goed, of vorſtelyke ſchulden.

Zyn Graffchrift.

Dees ſtierf, gevangen op de poort,
Na dat hy had 's lands beurs vermoord,
Met hoeren, dobb'laars, pracht, en praal,
En plukte veele burgers kaal.
Hy wierd op eenen dag heel groot,
Dies noemt men hem Ryk Duivels-brood.
Hoe krygtmen reek'ning, en 's lands ſchade weêr herſteld?
Vergeeffch, de Droes heeft hem, zyn hoeren hebben 't geld.

Op iemand die een ſchoon huis gebouwd heeft.

Bewoonde een heer dit huis, die matig waar' van leeven,
Het wierd met recht den naam van ſchoon paleis gegeeven.
Gy vreet, gy zuipt 'er in, uw buik is u een God,
'k Noem 't dan, wyl gy 't bewoont, een heer'lyk varkenskot.

Op een raare Papegaaij.

Een juffer, overal door achterklap gehaat,
Reedt in een koets, die fraaij verguld was, op de ſtraat;
Zy pronkte in 't groen ſatyn, en vroeg een van haar' maagen,
Die haar ontmoette: neef, ſchept ge in deez' koets behaagen?
Voorzeker, ſprak de heer, gy bralt en klapt heel mooij,
Groen papegaaijtjenicht, in uw vergulde kooij.

Aan Beerenaard, weezenplaag.

Gy laat ons, Beerenaard, deez' ſpreuk van Vondel hooren:
„ De waereld is een ſpeeltoneel,
„ Elk ſpeelt zyn rol, en krygt zyn deel.
't Is konſt om 's levensſpél te ſpeelen naar behooren.
Uw rol is om als voogd te zorgen voor de weezen,
Maar gy verdruktze met geweld,
En laatze, mondig, voor hun geld,
De rekeningen van verdichte koſten leezen.
Hoe wilt g' ons, door deez' ſpreuk, 't wel leeven aanbeveelen?
Speel wel, met een geruſt gemoed,
En geef, ô vrek! uw wees zyn goed,
Of ik zou, naâ het ſpél, met u niet willen deelen.

Aan Lichtvink.

Gy zegt „ men kan met goud niet één uur leevens koopen,
„ Dies is 't vergeefſch gewroet, en 't geld vergaard met hoopen.
Dat zeggen gaat niet door, gy Lichtvink waart lang koud,
Zo gy uw leven niet gekocht had van den ſchout.

Op Joost.

Joost had een Atlas, en verſcheiden' ſtedeboeken
Verzameld, duur gekocht in winkelen en hoeken,
Die hy beſchild'ren liet, heel konſtig, ſchoon en net,
Met goud, en hemelsblaauw, karmyn, en and're kleuren.
Als 't werk ten einde was begon de gek te treuren.
Zyn beurs was, als het werk, heel konſtig afgezet.

Op

Op de wispeltuurige vrouwen.

Men ziet, in Holland, op de torens meeſt een haan;
Doch waar het als 't behoort, daar moeſt een hen op ſtaan;
Dewyl de vrouwen meeſt de mannen overkraaijen,
En wankelbaar van aard, met alle winden waaijen.

Aan N. N.

Gy zegt om uw verſtand, dat weinig is, te toonen,
Het lichaam is een huis, waar in de ziel moet woonen.
Uw wyf is vry wat licht, gy zyt een dronke zwyn;
Uw lyf moet dan een kroeg, en 't haare een mothuis zyn.

Aan den zelfden.

Gy zegt, ik ſchimp niet wel, want man en vrouw zyn één.
Is zy dan 't bovenhuis? en gy de reſt beneên?
Goed, ſteek uw hartekop met kranſſen door den muur,
En plak een brief om hoog: dees kamer is te huur.

Aan Gietleugen.

Gy zegt, dat gy een vyand zyt
Van 't liegen; zoude 't u behaagen?
ô Neen: gy maakt u alle dagen
Veel plompe grove logens quyt.

Een vaersje in een voorreede te pas gebracht.

't Onnozel volkje houdt poëeten
Voor dwaazen, hoofden dol van waan:
Maar wilt gy de oorzaak daar van weeten?
't Ziet gekken voor poëeten aan.

Briefje van N. N. aan Amaril.

Uw vader, Amaril, heeft my wel eer beloofd,
Toen 't in zyn macht nog was, een man van my te maaken.
Nu heeft zyn dood my, laas! van dat geluk beroofd;
Dies wenſch ik, zoete maagd, door u daar toe te raaken.
'k Begeer het niet voor niet, ſchenk, ſchoone, my uw trouw.
Ei maak van my een man, ik maak van u een vrouw.

Geeſtige quinkſlag van een heer.

Een minnaar wierd heel bits van zyn matres verweten,
Dat hy haar op 't zalet, tot ſmaad, had oud geheten.
Hy ſprak veroordeel my, ô zoete juffer, niet,
't Is uit een grooten drift van myne min geſchied.
Heb ik hier door misdaan, ei ſtraf my niet te vinnig;
Myn geeſt, toen ik dat ſprak, was als verrukt van d'aard.
My dagt, dat gy geen menſch, maar een der eng'len waart,
Want, die zyn oud en ſchoon, wys, deugdryk, en aanminnig.

Oud mal.

De gryze Miron woû de ſchoone Laïs ſtreelen:
Weg, riepze, ſuffer, weg! gy zyt me te oud en grys.
Hy gaat, en zoekt het dier een zoeten trek te ſpeelen,
Zet eene pruik op 't hoofd, en kleedt zich op de wyz'
Eens wuften jongelings. Zy quamen weêr te gader.
De hofpop kon hem voort, en heeft hem dus verkloekt.
Loop jonge, zegt ze, foeij! 't is ſchande, dat gy zoekt
Het geen ik gift'ren heb geweigerd aan uw' vader.

Op

Op een ſpreekend beeſt.

Ezopus fabelwerk kan Jooſt niet veel vermaken.
Waarom? het dunkt hem vreemd dat ooit de beeſten ſpraken.
ô Jooſt, onnooz'le Jooſt! hoe holt gy buiten 't ſpoor.
Klinkt niet uw eige ſtem u dagelyks in 't oor?

Op de afbeelding van een Tooneelſpeelſter.

Zie hier een juffer door Laireſſes hand verbeeld,
Die maagd bleef, en nochtans heeft voor de hoer geſpeeld.

Aan iemant, die uit een quaade gewoonte turfmul at.

Mejuffer, hou tog op met drooge turven te eeten;
Want raakte een vonkje vuur van liefde in 't ingewand,
En vloog uw turfkiſt ('k meen uw lyf) daardoor in brand,
Wie zoude een brandſpuit, om die vlam te bluſſen, weeten.

Ter Bruilofte van den Heere J. O. S. en Mejuffer L. S.

Aan den Bruidegom.

Gy kuſt uw lieve bruid, uw waarde zielsvrindinne,
En noemt haar uwe rib, als Adam zyn manninne.
Lang ſmaak u, bruſgom, met gezondheid en geluk,
Dat lekker, jongk, en blank, vet, ſmaak'lyk ribbeſtuk.

Een

Een ſtaaltje van de geldzucht.

ô Predikheer, men zegt, gy hebt een werk geſchreven,
Waar in de geldzucht word op 't yverigſt veracht.
Maar ieder zegt, dat gy uw les zelf niet betracht,
Een groote goudwolf zyt, gedekt in 't ſchaapenvacht;
Dat blykt, uw geldzuchtboek wordt niet in 't licht gebracht,
Omdat de Drukker u geen gelds genoeg wil geeven.

Spreuk uit la Serre.

't Is wonder dat de menſch zo weinig denkt om 't graf,
Die op het ſterfbed legt van zyn geboorte uur af.

De zwynskooij.

Niet lang geleên bezocht een fahrheer zynen broeder,
En vroeg, hoe 't met zyn kooij en lammeren al ſtond?
Zo gy myn zwynen meent ſprak deez' die zyn gezond,
Gy noemt my herder, maar ik ben een varkenshoeder,
Men vind geen boer in 't dorp of hy 's een dronken zog.
Zy ſlaapen in de kerk als varkens in een trog.

Remedie tegen de dronkenſchap.

Een predikheer, gewoon de dronkenſchap te laaken,
Beſtrafte deeze zonde omtrent twee uuren lang.
Het volk dagt dit geteem zal nooit ten einde raaken;
Deez' droop de kerk uit, en die wachte na den zang,
Daarna ſtond ieder op, voor 't eind der predikaatsje;
Hierop keert Dominé het uurglas nog eens om,
En roept: blyft likkebroêrs hoe zyt gy zot of dom?
Neemt affcheid met fatzoen, dit is het laatſte glaasje.

Geeſtig

Geeſtig antwoord van een voornaam heer.

Men heeft eens in een ſtad een gaſtmaal aangerecht,
Beſtaande in kerkelyke en waereldlyke heeren.
Nadat een groot verſchil was onder hen beſlecht,
Riep een der predikers, in 't beſt van 't banketteeren:
Laat Mozes nu voortaan met Aron vrinden zyn:
Met ſpoog hy uit zyn mond 't gebraad, banket, en wyn.
Zal Mozes, ſprak een heer, op 't nieuw in twiſt niet raaken,
Moet broeder Aron ook voortaan geen kalven maaken.

Op de waag van Amſteldam.

Terwyl de koningen elkanders krachten weegen,
Met d'Evenaar van ſtaat, en zwaarte van den degen,
Weegt Amſtels koopgodin ter wage op haare ſchaal,
Hoe veel haar rykdom weegt by hunnen altemaal.

Manneplicht.

Men plaag geen vrouwe, in daad of ſchyn,
't Is plaags genoeg een vrouw te zyn.

Aan N. P.

Gy zegt, op 't zinnebeeld van 't vrygevochten land,
De zeven pylen, die door de eendracht zyn gebonden;
Men trek 'er maar één uit, zo vallen ze uit den band;
Hoe zwaar dit is te doen heeft Spanje lang bevonden.
Louïs, die door zyn liſt dien band aan ſtukken ſneed,
En vier der pylen kreeg, kon geen van all' bewaaren,
Zo dra de ontwaakte leeuw hem in den ſchild quam vaaren.
Zy vloogen alle naar de vryheid, hunn' Magneet.

Aan Braband.

Wat roemt gy op de pracht van kloosteren en kerken,
En smaalt, omdatze niet zo schoon in Holland zyn?
Eischt God die yd'le praal, of eischt hy nutte werken?
Is hy met stof gediend? neen; hy vervloekt den schyn.
Gy Braband, kleed maar steen, en beelden, zonder reden;
Ons Holland kleed geen kerk, maar in de kerk Godts leden.

Aan het zelfde.

Gy kleed uw tempelbeeld, en laat de naakten kermen.
Ons Holland kleed geen kerk, maar in de kerk Godts armen.

Op Parys.

Parys is 't paradys, vol lieflykheid en geuren,
Verhaalt een fransch poëet, in geestig maatgezang;
Ja, 't is een paradys, maar moet niet yder treuren,
Die 't zo vergiftigd ziet van de oude en schalke slang?

Ander.

Parys is 't paradys, staat in een fransch gezang.
't Is waar: want L..... speelt daar voor de oude slang.

Aan de Britsche verraaders.

Louïs, die altyd wierdt van eed'le zucht gedreven,
Pleeg, uit medôgenheid Euroop den vrêe te geeven.
ô Loffelyke deugd! ô zucht, vol majesteit!
Maar als hy was in nood, geslagen, en verlegen,
Heeft hy dien niet van u, dan voor zyn goud, verkregen.
ô Roofsust, ô verraad! ô snoode ondankbaarheid!

Een

Een gulde regen
Verſtompt den degen.

Der Gallen Jupiter, tot dwinglandy genegen,
Zag 't meeſte Godendom, zelf Mars, zyn toeleg tegen;
Zyn blixem kracht'loos, en den hemel hem ontzeid;
De boeijen zelf, om hem te kluiſteren, bereid.
Toen blies de liſt hem in, het puik van zyn' vriendinnen,
Dat hy zich veinzen zou den Vreede te beminnen.
Hoe weet ik, ſprak die Godt, waar zich de Vreede onthoudt?
Die wordt in Albion, zegt deez', geveild om goud.
Maak daar haar wachters blind, of tot uw hulp genegen.
Jupyn verandert zich in eenen gulden regen,
En daalende in den ſchoot der Britſche Danaë,
Geeft deez', van Liber vol, hem d'aangenaamen vrêe.

Spreuke.

Een menſch die minder weet dan 't geen men weeten moet,
Leeft even als een beeſt, dat by de menſchen wroet.
Een menſch, die zo veel weet als hy behoort te leeren,
Leeft als een menſch die by de beeſten moet verkeeren:
Maar een, die meer begrypt, en ſtaat naar hooger lot,
Leeft by de menſchen, en de beeſten, als een God.

Onvermydelyk ſterflot.

Als Oxfort ſtond te recht voor 't Engelſch Parlement,
Om 't vonnis van zyn dood of leven aan te hooren,
Sprak hy met moed aldus: myn leven is verloren,
Zo 'k ſchuldig word verklaard; doch werde ik vry gekend,
'k Zal lachen dat ik barſt. Dus moet hy 't leven derven,
Door handen van den beul, of door het lachen ſterven.

Aan een Schilder.

Jan klad zegt, dat de deugd niet wel is afgebeeld
Door Rafaëls pençeel, dat alle zinnen ſtreelt.
Hoe kan hy van dat ſtuk, zo ſchoon, zyn oordeel geeven?
Nooit toont hy iets dat deugt, noch in zyn konſt, noch leeven.

Snedig antwoord van Maria van Reigersbergen, gemalin van Mr. Hugo de Groot.

De ſchrand're gemalin van grooten Huig de Groot,
't Orakel zynes tyds, was op een' plaats genood,
Daar ze een der rechters vond, die Barneveld verwezen.
Men ſprak van 't gruuwelſtuk, en 't wierd van elk misprezen,
Dat de onrechtvaerdigheid dien ouden patriot,
Naâ veertig jaaren dienſt, onthoofde op 't hoffchavot.
De rechter ſprak daarop: al wat de heeren wyzen
Lydt geene tegenſpraak, men moet het vonnis pryzen,
Waarop Mevrouw de Groot hem toebeet, ſcherp en ras:
Het vonnis ook, myn heer, van prieſter Kajafas?

VAERZEN

OP DE

FABULEN

VAN

LA COURT.

Op de eerſte Prent.

Een die geſtaag zyn' jeugd in 't quaade heeft verſleten,
En voelt in d'ouderdom de knaaging van 't geweeten;
Daarop zich ſchielyk van zyn quaad gezelſchap ſcheidt,
En zich gewillig tot boetvaerdigheid bereidt;
Kan door de fabel van de Gier zich zelven leeren;
Dat hy, gelyk de hond, zal tot zyn braakſel keeren,
Zo hy den raad van zyn gewiſſe niet betracht.
Hy wordt beſpot van 't oud gezelſchap, en veracht.
De vroomen zullen hem uit vrees voor 't huich'len myden,
Dies moet hy eenzaam 't quaad met dubb'le kracht beſtryden.

Op de tweede Prent.

Wie zich verheffen wil in Vorſtelyke hoven,
Moet, als de hoveling, 't gebrek eens konings loven,
Hem ſtreelen met zyn tong, en vleijen naar de konſt,
Zich maaken tot een ſlaaf, en trugg'len om zyn gonſt:
Maar de eed'le Batavier, in 't vryë land gebooren,
Kan 't walgchelyk gevleij noch doen, noch zien, noch hooren,
Hy brenge uit eigenbaat zich nooit in ſlaverny:
Maar houd' zyn tong, zyn goed, en zyn geweeten vry,
Om voor zyn Godt, zyn land, en huisgezin te leeven.
Wie vleijen wil noch kan, is 't beſt van 't hof gebleven.

Op de derde Prent.

Zy die 't gemeenebeſt met zorg en yver raaden,
Zien dikwils hunnen raad, die heilzaam is, verſmaaden,
Wanneer de nyd den raad eens raadsheers fel betwiſt,
Met logens hem bekladt, en 't volk miſleidt met liſt.
't Is beſt in zulken tyd den haat des volks te ontwyken:
Want daar de razerny en woede 't vonnis ſtryken,
Zoekt elk in de onſchuld zelf een misdaad, vuil en ſnood.
Dan baat geen wysheid, noch rechtvaerdigheid, hoe groot,
Zo treurde Athene en Rome om 't lot der burgervaders,
Gedood, gevild, verkocht, beticht als landverraaders.

Op de vierde Prent.

Ten tyde als Iſraël de vryheid hoog waardeerde,
En geenen koning, dan zyn Godt alleen, begeerde,
Zat elk in ſchaduw van zyn vygeboom geruſt,
En ſchiep gezegend in de wet zyn grootſten luſt:
Maar als het Sauel tot een koning hadd' verkoren,
Wierd met de vryheid haaſt de vreede en ruſt verloren.
De vorſten drukten 't volk door hunne heerſchappy,
Tot Jakobs zaad verviel in Babels ſlaverny.
Elk denk wat groot gevaar de Roomſche vryheid naakte,
Als 't ampt van 't hoogſtgezag in 't huis van Cezar raakte.

Op

Op de vyfde Prent.

Wie zich beſchermen moet door hulp van bondgenooten,
Heeft met een dwingland nooit een krygsverbond geſloten,
Om ſterker nagebuur te brengen in hunn' macht,
Of wierd, 't zy vroeg, of laat, zelf onder 't juk gebracht.
Dus ſpreekt een dwingeland: die alles wil regeeren,
Moet eerſt den ſterken door den zwakken overheeren,
En voorts hen beiden: wyl den vorſt het al behoord.
Een koning hoeft geen ſlaaf te weezen van zyn woord.
Wie de evenaar van ſtaat niet wil doen overweegen,
Legge aan de ligte zy de zwaerte van zyn degen.

Op de zesde Prent.

Als vryë volkeren van hooge en laage ſtaaten
Een algemeenebeſt oprechten met malkaâr,
En dan den machtigſten 't gezag in handen laaten,
Zien zy hunn' vryheid haaſt in 't uitterſte gevaar;
Schoon hy een dienaar is, en 's lands geſtaafde wetten
Handhaaven, en 't gebod der raaden volgen moet,
Hy vindt haaſt hulpers om zich op den troon te zetten,
Hy ſchopt zyn meeſters en de wetten met den voet.
Wie 's lands gemeenebeſt in welvaard wil zien bloeijen,
Laat' geen bizonder heer de wet te boven groeijen.

Op

Op de zevende Prent.

Wie leeft 'er veilig daar een dwingeland regeert?
't Zy dat hy macht heeft om zyn vyand te beſpringen,
Of zyne ſtaatzucht door zyn zwakheid moet bedwingen;
Zyne onderdaanen zyn en blyven overheerd.
Het zal hem nimmermeer aan ſchyn van recht ontbreeken,
Om elk wanneer 't hem luſt te ontrooven van zyn goed.
Zoop niet de moederbeul uit boosheid 't edel bloed
Zyns meeſters Seneka, wiens deugd hem was gebleken?
Maak dwingelanden groot, weêrſtreef eens hun gebod,
Geen dienſt van veertig jaar bevrydt u van 't ſchavot.

Op de achtſte Prent.

Wie 's konings gunſt verkrygt door deugd en kloek verſtand,
En zich ten top van eer ziet in het hof verheffen,
Wordt door de nyd en liſt belaagt aan allen kant,
Hy vindt zyn ondergang eer dat hy kan beſeffen
Waar zy uit ſpruit: elk veinſt zyn grootſte vriend te zyn,
Terwyl hy arbeidt om zyn ondergang te brouwen.
Men zaaijt in 's konings hart het zaad van misvertrouwen,
Die zynen grootſten vriend miſleidt door valſchen ſchyn,
Vervolgt of ſterven doet, tot ſchade zyner ryken.
De deugd moet in het hof voor haat en afgunſt wyken.

Op

Op de negende Prent.

Gelukkig is het land daar zulken raad regeert,
Waar van het eene lidt nooit 't ander overheert,
Veel min, om iemands ſtem naar zynen zin te dwingen,
Een machtig vorſt of prins zoekt in den raad te dringen;
Hy doet gelyk het paerd, het welk uit nydigheid
Den ruiter opneemt, en zyn eigen val bereidt,
Terwyl hy 't ſnelle hert met haaſt zoekt naar te jaagen.
Al ſterſt het hert hy wordt niet van den toom ontſlagen.
Een vorſt gebruikt zyn macht, als hy zich meeſter ziet.
De vryheid heerſcht door raad, de Prinſe door gebied.

Op de tiende Prent.

Al proeft de ſtoute vlieg van alle lekkernyën,
En ſtoft op haar geluk, hovaerdig, trots en fier:
Verachtende de zorg en arbeid van den mier;
Zy raakt in 't vocht of door den ſpinnekop in lyên.
Zo leeft de hoveling in pracht en overdaad,
Die al wie minder ſchynt hovaerdig durft verachten,
Niet denkende wat ramp en druk hem ſtaat te wachten.
De weelde en hovaardy zyn kankers van den ſtaat;
Hadt Rome deeze twee uit zyn gebied gedreven,
't Had aan de waereld nog de wet misſchien gegeeven.

Op de elfde Prent.

Een Ezel ziende hoe het hondje quispelſtaert
En ſpringende op den ſchoot, zyn meeſters gunſt kon ſteelen,
Deed hem die kunsjes na, hoe ſtrydig met zyn aart:
Maar voelde haaſt zyn rug van 't volk met knuppels ſtreelen.
Wie vorſten vleijen wil uit zucht tot eigenbaat,
En van natuur niet is tot vleijery genegen,
Vindt zich aan 't hof wel haaſt van iedereen verſmaad:
Gemaakte vleijery ſtaat allen menſchen tegen.
De burger maak' door vlyt en werk zich aangenaam:
Tot hondekunsjes is de hov'ling beſt bequaam.

Op de twaalfde Prent.

Wanneer een dwingeland een vryën ſtaat verwint,
Vreeſt hy voor ieder, ja voor zyn getrouwſten vrind;
Dies laat hy nooit zyn zoon den grond der ſtaatkunſt leeren;
Maar voedt hem op in weelde, uit vrees van hem te deeren;
Wordt dan het volk verloſt van d'ouden door den dood,
De onwetende tiran is doorgaans eens zo ſnood;
De Syrakuzer vrouw bad dan de goôn, met reden,
Dat koning Dionys den troon lang mocht bekleden,
Zy vreesde, wyl die vorſt zyn voorzaat overwon
In wreedheid, dat de zoon nog erger wezen kon.

Op de dertiende Prent.

Wie taam'lyk van zyn konſt of handel kan beſtaan,
Vang niet te ligt op hoop van winſt iets anders aan,
Vooral zo hy niet in dien handel is eervaren.
Die 't topzeil voeren wil paſſe op den wind en baaren.
Zo iemand door 't geluk geld wind in overvloed,
En dan veragt by wien hy eerſt is opgevoed,
Een hooger ſtaat bejaagt, en trots met groote heeren,
Gelyk een edelman, den adel wil braveeren;
Hy of zyn zoon zal zich haaſt zien in ſlechten ſtaat.
Al wie bedeiën wil verkies de middelmaat.

Oorzaak van den val der Roomſche Mogendheid.

Waar aan bemerkt men eerſt de krankheid van een ſtaat?
Aan koetſen, baallen, ſpel, en wulpsheid in 't gewaad.
Zo lang als Kurius met eigen handen ploegt,
't Etruriesch goud verſmaad, met zynen raap vernoegd,
En vorſten nyd niet vreeſt, ryſt Rome allengs in macht;
Maar als Pompëus roof den Raad vervoert tot pragt,
En vat krygt op 't gemeen, ryſt Cezars dwinglandy,
En boeijt het vaderland met goud in ſlaaverny.

AFBEELDINGEN

EN

BYSCHRIFTEN.

OP DE AFBEELDING

VAN DEN DOORLUCHTIGEN VORST

WILLEM DEN EERSTEN,

Prinçe van Oranje, enz. enz.
Stadhouder van Holland, enz.

Als Flips den wreeden Alba zond,
Die Godtsdienſt, regt, en vryheid ſchond,
Kaſteelen bouwde op Neêrlands grond,
En 's vroomen goed en bloed verſlond,
Streed deeze held, met hart en mond,
En ſtaafde Neêrlands ſtaatsverbond;
Het Graaflyk goud waar' hem gegond,
Toen 't vaderland zyn deugd bevond,
Had geen verraader hem gewond;
Denk eens, hoe duur zyn dood ons ſtond.

OP

OP DE AFBEELDING VAN DEN DOORLUCHTIGEN VORST MAURITS,

Prinçe van Oranje enz. Stadhouder van Holland enz.

Dit 's MAURITS, die in d'oorlogs brand,
Veel ſterke ſteden heeft vermand,
En hielp 's lands vryheid in haar ſtand,
Toen Barneveld hem bood de hand:
Maar als dat hoofd viel in het zand,
Verdween 't geluk aan Naſſouws kant.
Waar' de eed'le vryheid, 't dierbaar pand,
Niet in 's lands vaders aangerand,
Hy blonk, gelyk een diamant,
In d'eed'len ring van 't vaderland.

OP DE AFBEELDING VAN DEN DOORLUCHTIGEN VORST FREDERIK HENDRIK,

Prinçe van Oranje enz. Stadhouder van Holland. enz.

Dit 's de eed'le telg van Naſſouws bloed,
's Lands Veldheer, dapper, wys en goed;
De ſtedendwinger, groot van moed,
Soldaat, die in de loopgraaf wroet,
Bewaakt met eenen eng'len ſtoet,
Van vorſten om zyn deugd begroet;
Beſchermer van den vryën hoed.
Hy tradt den oorlog met den voet,
Die tagtig jaaren had gewoed.
Wat viel den held de vreede zoet!

Op de Afbeelding van den doorluchtigen Vorſt

WILLEM DEN TWEEDEN,

Prinçe van Oranje enz. Stadhouder van Holland enz.

Dit 's WILLEM, die miſleid door waan,
Trok ſchielyk, met zyn legervaan,
Op Amſterdam uit wraakzucht aan;
Waarop de Bikkers zich ontſlaan
Van 't kuſſen, om den twiſt te ontgaan;
Tot heil der ſtadt en d'onderdaan.
Hun deugd deed dees Koriolaan
Vertrekken met zyn lauwerblaân.
Dus bleef, ten ſpyt van quaade raân,
's Lands vryheid in haar luiſter ſtaan.

Op de Afbeelding van den doorluchtigen Vorſt

WILLEM DEN DERDEN,

Koning van Engeland, Schotland, Vrankryk, en Ierland, Beſchermer des geloofs enz. Prinçe van Oranje enz. Stadhouder van Holland.

Dit 's WILLEM, die in 't oorlogsveld
Wordt van de trouw en deugd verzeld;
Wiens moed, wanneer 't de vryheid geldt,
Geweetensdwang in boeijens knelt;
De roê van 't Franſch en Iers geweld,
Een Vorſt, wiens roem Europa meldt,
Wanneer 't met ſchrik zyn daaden telt.
Brittanje kroont den dapp'ren held,
Die wet en Godtsdienſt heeft herſteld,
Daar Jacob om in traanen ſmelt.

Op

Op de Afbeelding van Mr.

JOHAN VAN OLDENBARNEVELD,

Advokaat en groot Zegelbewaarder van Holland en Weſtvrieſland enz.

Dit 's Hollands raad, gezant, en held,
Die 't hof en 't leger hielp aan geld,
De maatſchappy heeft vaſtgeſteld;
En Spanjes bloedharpy bekneld,
Een man, wiens deugd de vyand meldt;
Deugd, die hem heeft alom verzeld,
Tot hy door kerktwiſt, en geweld,
Op 't hoffchavot wierd neêrgeveld;
Waarom, als 't volk zyn daaden telt,
's Lands vryheid nog in traanen ſmelt.

Op de Afbeelding van Mr.

HUGO DE GROOT,

Penſionaris van Rotterdam, daarna Gezant van haare Majeſteit, Chriſtina; der Zweden, Gotten en Wandalen Koninginne.

Dit 's 't Delfs orakel, 't rypſt verſtand,
Dat Godtsdienſt in het harte plant,
DE GROOT, vrouw Themis rechterhand,
Die, ſchoon 't geweld de vierſchaar ſpant,
En hem op Loeveſtein verbandt,
Ontſpringt den voſſ'- en wolventand.
Minerve, zet deez' diamant
In 't ſchild; waarop hy licht en brandt.
Zo leeft Chriſtynes ryksgezant,
De tong en pen van 't vaderland.

Op

Op de Afbeelding van Mr.

JOHAN DE WIT,

Raadpenſionaris van Holland en Weſtvrieſland. enz.

't Orakel van den Staat,
Vervreemd van eigenbaat,
En ſchendig landverraad,
Verſcheurd door 't graauw uit haat,
Van lidt tot lidt, langs ſtraat
Verkocht, met ſchimp en ſmaad,
De Wit, 's lands Cinçinnaat,
Aanſchouwt g' in dit gelaad.

Op de Afbeelding van Mr.

KORNELIS DE WIT,

Oud Burgermeeſter der ſtadt Dordrecht. enz. Gevolmachtigde op 's Lands vloot, enz.

De Wit, die in 's Land nood
De Franſche en Britſche vloot
Heldhaftig weêrſtand bood,
Daarna beticht te ſnood,
Geboeijd, van ſtaat ontbloot,
Doorboord met ſchoot op ſchoot,
Verſcheurd wierd naa zyn dood,
Heeft dus de konſt vergood.

DE

DE

FABEL VAN PSICHE,

Gevolgd naar Lucius Apuleus.

IN VERSCHEIDENE TAFEREELEN GEESTIG GETEKEND
DOOR DEN HEER HENDRIK POLA,
KONSTSCHILDER.

Uitlegging van den Titel.

De wakk're konſtenaar verbeeldt
In dit *çieraat* dat de oogen ſtreelt,
Het Noodlot aan deez' zy gezeten,
't Heeft om den arm een gulden keten,
Die 't teken der verbintenis
Van 't menſchdom aan de Godheid is;
De Ster die wy het hoofd zien çieren
Stelt dat de ſterren elk beſtieren,
Door hunnen invloed hart of ſtraf;
Dat zelfde leert de Slangenſtaf;
De Spinrok, dat de draad van 't leven
Is in des nootlots macht gegeeven;
Die naar zyn wil haar breekt of ſpint,
Zo als 't zyn wysheid nut bevind.
Vereeniging der zuiv're liefde,
Nadat de gramſchap 't hart doorgriefde,
Heeft eenen Krans van kruid op 't hoofd,
Die geur van wedermin belooft:

Zy wordt geſtreeld van minnewichtjes
Twee ſlypers van Kupidoos ſchichtjes.
Het halsçieraad, zynde een Safier,
Verbeeldt het hemelſch liefdevier.
De Schaal van louter goud geklonken,
Dat minnegiften 't harte ontvonken.
De *Onſterflykheid* heeft in haar hand
Een kleurbehoudende Amarant,
En gulden kring: zy heeft twee vleugelen;
Want niemant kan haar drift beteugelen.
De Fenix, die na honderd jaar
Zich op zyn ſpeçeryaltaar
Verbrandt, op dat 'er uit zyn aſſche
Een ſchoone jonge vogel waſſche,
Beſchoudt men op haar ſlinkſe hand.
Dit leert hoe Venus overmand
Door 't nootlot, PSICHE zag vereenen,
Die na veel klagten, ramps, en weenen,
Ten hoogen hemel wierd geleid,
Verheerlykt met de onſterflykheid,
En van de Min tot bruid verkoren,
Waar uit de Welluſt is gebooren.
Wat kroon wint POLAAS Tekenkonſt?
Der menſchen lof, der goden gonſt.

Op de eerſte Tekening.

Het ligtgeloovig volk doet PSICHE een offerhande,
Die overſchoone maagd uit koningsbloed geteeld:
Koomt, roepenze, dat elk voor haar het reukwerk brande.
Men rooke op Citheré noch Paphos Venus beeld.
De onnoz'le PSICHE kan dit offer niet behaagen:
Een die de Goden tergt verdient hunn' haat en plaagen.

Op de tweede Tekening.

ô Smaad, roept Citheré, zou ik myn reukwerk deelen?
Myne offers, met een maagd, een ſterffelyke vrouw?
Neen, neen, Kupido, gaa uw minnetreeken ſpeelen,
Neem pyl en boog, ſchiet toe, en breng haar hart in rouw,
Doet haar verlieven op d'elendigſten der menſchen.
Wie de eer der Goden rooft hoeft geen genâ te wenſchen.

Op de derde Tekening.

Kupido, zweevende op den dauw, koomt aan den oever,
Spreekt Nereus dochters, en de Goden van de zee;
Maakt gy dan Pſiche, ô God der liefde, langs hoe droever?
Zy quynt reets door den vloek van moeder Citheré.
Hits vry de zeegoôn op! gy kunt geen wraak volbrengen:
Maar zult u zelf aan 't vuur van haare ſchoonheid zengen.

Op de vierde Tekening.

De Godsſpraak van Apol, zegt aan den droeven koning:
Verçier uw dochter, breng haar op een hoogen rots,
Daar zal een ſchrikk'lyk dier haar neemen in zyn wooning,
Een vreeſſelyke ſlang, gevleugeld, wreed, en trots,
Daar Jupiter voor beeft, en Pluto voor moet vreezen,
Dees zal de man en heer der ſchoone Pſiche weezen.

Op de vyfde Tekening.

Het koningklyke huis ſmelt in een zee van traanen,
Om 't antwoord van Apol ten drievoet uitgebromd:
Maar Pſiche trooſt den vorſt, vorſtin en de onderdaanen.
Elk ſtaat voor haare deugd en moedigheid verſtomd.
Zy neemt haar affcheid. Geen gevaar kan haar verhinderen.
Roemt, ouders, nooit te hoog op ſchoonheid uwer kinderen.

Op de zesde Tekening.

Nu moet het konings kind haar bangen ſtaat beweenen.
't Orakel wordt voldaan. ô Welk een harde zaak!
Daar gaat de koning met haar lieve maagſchap heenen.
Zy blyft alleen, op 't hoog gebergt, ten doel der wraak.
Men moet zich op 't gebod der Goden willig toonen.
Al ſchynt de deugd in nood de liefde zal haar kroonen.

Op de zevende Tekening.

De zoele weſtewind neemt Pſiche op zyne wieken,
En brengt haar van 't gebergte, in een vermaaklyk dal,
Daar roos en anjelier, viool en lely rieken,
Alwaarze tot haar ruſt een bloembed ſpreijen zal.
Ruſt daar, ô ſchoone bruid, luik daar uw' lieflyke oogen;
Haar ſtraalen bragten zelf de min in uw vermogen.

Op de achtſte Tekening.

De ſchoone Pſiche ontwaakt, zy ſchynt niet meer te vreezen.
Daar treedtze als een godin: maar aarzelt reis op reis.
Treê voort, uw bruidegom moet een der Goden weezen,
Ik zie 't, aan dit gebouw, dit koninglyke paleis,
't Is elpenbeen en goud, van boven tot beneden,
Van eenen God geſtigt, volmaakt in alle leden.

Op

Op de negende Tekening.

Wat çiert deez' badſtoof meer dan Pſiches held're ſtraalen,
Die weêrglans geeven in het leevend kriſtalyn ?
Geen beek van Tempe kan by deze klaarheid haalen,
Zo min als 't fakkelligt by Febus zonneſchyn.
Hier ziet men geeſten die onzigtbaar voor haar werken.
Zo helpt de hemel ons, ſchoon wy 't zomtyds niet merken.

Op de tiende Tekening.

De konſtzaal ſchittert, 't goud en held're diamanten
In parlemoer geleid, verlichten deze zaal,
Veel ſchooner dan de zon, men hoort aan alle kanten
Een wonderlyk muzyk. O heerlyk bruiloſtsmaal!
Onzichtb're geeſten zyn haar dienaars, altyd vaerdig.
De ſchoone deugd is wel een hemelſch voorſmaak waardig.

Op de elfde Tekening.

Daar gaat de minnegod de vrucht der liefde plukken,
Onzichtbaar voor zyn bruid, op 't huuwlyksledekant.
Hoe weet de konſtenaar zyn hartstocht uit te drukken!
Ei zie, het boefje lacht, my dunkt hy watertand.
Niets kan meer luſt, en vreugd, en zielsgenoegen baaren,
Dan daar de zuiv're min en deugd en ſchoonheid paaren.

Op de twaalfde Tekening.

Kupido, aangenoopt door Pſiches droeve traanen,
Staat toe dat Sefirus haar zuſters haalen mag;
Schoon hy zyn lief van dat verzoek zocht af te maanen,
Ontdekkende ongeveinsd wat hem op 't harte lag:
Zyn vlugge bode haalt haar nochtans van de bergen.
Men kan onweetend ligt een zaak ons ſchaad'lyk vergen.

Op de dertiende Tekening.

Beſchouw haar' zuſters, door een helſche nyd ontſteken,
Omdat hunn' ſtaat verſchilt van Pſiches heerlyk lot.
Zy zeggen, 't is bedrog, gy moet u op hem wreeken,
Uw bruîgom, zuſter, is een monſterdier, geen God.
Bezie hem als hy ſlaapt, by 't licht zult gy 't bevinden.
ô Nyt, hoe heerſcht ge in 't hart, tans nog, van naaſte vrinden!

Op de veertiende Tekening.

Onnoos'le Pſiche, geeft ge uw zuſters nog geſchenken!
Ondankb'ren, vliegt nu heen, op vleug'len van den wind.
Maar gy zult eeuwig uw verraadery gedenken,
Wanneer ge u van de rots in Stix geblixemd vind;
Daar zal uw nydig hart op Pſiches deugden ſmaalen,
Terwyl ze in eeuwigheid daardoor zal zegepraalen.

Op de vyftiende Tekening.

Staa, onbedachte, ſtaa! wilt gy uw Ega dooden!
Daar valt een olidrop hem brandende op het lyf,
En wekt hem uit den ſlaap. O looste van de Goden,
Nu ziet gy hoe men moet betrouwen op een wyf:
Want 't eene is los of boos, of afgericht op vleijen,
En 't and're laat zich ligt door valſchen ſchyn verleijen.

Op de zeſtiende Tekening.

Verliefde Schoonheid, zie de vrucht nu van uw poogen.
Nu kent ge uw wederga: maar ach! het is te laat!
Hy vliegt nu van u af, is zonder mededoogen,
Laat u in eenzaamheid, en ſtraft uw quaade daad.
Treur, ligtverleide vrouw, gy hebt veel ramps te wagten.
Zy zyn verachtens waard, die goeden raad veragten.

Op

Op de zeventiende Tekening.

De Droefheid heeft in 't hart van Pſiche plaats genomen.
Zy zag Kupido na, zo ver 't gezicht bereek;
Maar klaagde 't te vergeefſch 't geboomte, kruid en ſtroomen,
En ſprong vol wanhoop in de naaſtgelegen' beek.
De wanhoop, 't helſch vergif, kruipt ſchielyk in de zinnen,
Maar in een waakzaam hart ſluipt nooit die dolheid binnen.

Op de achtiende Tekening.

God Pean, ſpeelende op het riet van zeven monden,
Voor vlietnimf Kanna, die haar orgelkeeltje paart
Met zynen herderstoon, ziet Pſiche, die vol wonden
Naar d'oever macht'loos dryft, die hy het lyf bewaart,
Schoon 't water van de beek haar hart ſcheen te overſtelpen.
De wanhoop woedt vergeefſch, indien de Goôn ons helpen.

Op de negentiende Tekening.

De ſchoone Pſiche, van een eed'le wraak gedreven,
Verhaalt de zuſter haar rampzalig minnelot,
En wyſt haar naar 't gebergt, om op den wind te zweeven,
Wyl zy bemint wordt van den grooten liefdegod,
Die haar, rampzalig, heeft verdreven uit zyne oogen.
't Bedrog teelt weêr bedrog, en vindt zich zelfs bedrogen.

Op de twintigſte Tekening.

De zuſter, uit haar huis in ſtilligheid geweken,
Riep op het hoog gebergt den ſnellen weſtenwind,
Om haar gewaande lief, den minnegod, te ſpreeken,
Waar door zy in het end zich zelf bedrogen vindt.
De winden rukken haar ten rots af, als verbolgen.
Zo vindt hy ligt den dood, die and'ren wil vervolgen.

Op

Op de eenentwintigſte Tekening.

De witte vogel ziet de ſchoone Venus baaden
In 't kriſtalyne nat, en klapt haar hoe haar zoon
Op Pſiche was verliefd, en zy hem wou verraaden;
Maar ziende by het licht een God zo jongk en ſchoon,
Vergat haar aanſlag, en kon naauw zyn wraak ontſnappen.
Wat ondeugd werkt meer quaads dan 't heiloos achterklappen?

Op de twee-entwintigſte Tekening.

De gramme Venus ſtraft Kupido om zyn ranken,
En zegt: doortrapte boef, uw peil en boog onwaard:
Gy mint dan Pſiche? 'k heb dien ſmaad aan u te danken?
Onnutte ſnoode zoon, 'k heb u vergeefs gebaard!
Geef hier uw peil en boog, en vuur; vlieg uit myne oogen!
De wufte min vindt ſtraf, en vindt zich meeſt bedrogen.

Op de drie-entwintigſte Tekening.

De vrouw van Jupiter, en Ceres, die de ſchichten
Van God Kupide ontzien, ontſchuldigen haar zoon!
Maar Venus gramſchap wil voor hun gezach niet zwichten:
Dies hebben zy vergeefs hun voorſpraak aangeboôn.
De gramſchap kan zich in 't begin niet ligt verzaaden,
En die dan raad, ſchynt eer te ſchimpen, dan te raaden.

Op de vier-entwintigſte Tekening.

De droeve Pſiche, zeer miſtrooſtig, naakt den drempel
Van Ceres hooge koor, maar vind noch trooſt noch heul,
Zy dient, zy bidt, en ſmeekt, maar, laas! haar wordt de Tempel
Om Venus wraak ontzeit, die ſtrekt haar tot een beul.
Die van een hoogen ſtaat zich laag en droevig vinden,
Al doen zy dubb'len dienſt, hun dienſt wint zelden vrinden.

Op

Op de vyf-entwintigſte Tekening.

't Rampzalig koningskind wordt weer voor 't hoofd geſtoten,
Zy vindt geen ſchuilplaats meer, nu Juno haar ontzeid.
Ach! klaagtze, had ik nooit Kupidoos min genoten,
'k Had Venus ligt gepaaijd, en nooit myn lot beſchreijd.
Wat draal ik? 'k zal terſtont myn vyandinne ſmeeken.
Zo ligt vleijt wanhoop ons, als vrienden ons ontbreeken.

Op de zes-entwintigſte Tekening.

De gramme Venus komt by Jupiter, verbolgen
Omdat zy Pſiche niet kon vinden hier beneên,
En bidt of God Merkuur haar aanſtonts mag vervolgen.
Haar bêe wordt toegeſtaan. Ween nu ô Pſiche, ween!
Nu naakt uw lyden eerſt, nu zal Merkuur u zoeken.
Wie voor de Goden vlugt, bergt zich vergeefs in hoeken.

Op de zeven-entwintigſte Tekening.

De hemelboô Merkuur, met vleugels aan de beenen,
Vliegt uit een wolk, en roept, dat al wie Pſiche vindt,
Op lyfſtraf haar geen plaats of ſchuilhoek mag verleenen,
Vermits haar Venus zoon te roekloos heeft bemind.
Hy die haar vangen kan en lev'ren by het leeven,
Mag zeven kusjes aan godinne Venus geeven.

Op de acht-entwintigſte Tekening.

Gewoonte, die naar deugd noch liefde vraagt noch zeden,
Ziet Pſiche 't allereerſt; dees houdt haar ſchielyk vaſt,
En zegt, ô ſnoode vrouw, ſtaa, wil niet verder treeden,
Gy zyt ter goeder uur tot Venus vreugd verraſt.
Gewoonte is 't beeld van 't volk, dat al te los van zinnen,
Haat, dat de grootſte haat, mint 't geen de grootſte minnen.

Op de negen-entwintigſte Tekening.

De Droefheid, en de Zorg verſtrekken hier beulinnen,
En gees'len al te wreed die overdroeve vrouw.
De ſtraffe Venus ſchynt meer plaagen te verzinnen,
Zy groeijt in Pſiches leet, en lacht om haar berouw,
Ja 't allerminſte woord veroorzaakt harder ſlagen.
De zorg, en droefheid zyn op 't hart de felſte plaagen.

Op de dartigſte Tekening.

Hier raakt de Raazerny noch vinniger aan 't zieden;
De krachten van de twee beulinnen zyn te zwak,
De hand van Venus komt die wreeden hulpe bieden;
En ſlaat haar op het hoofd met eenen harden ſmak.
Zy geeft daarna aan haar een mengſel zaad te ſcheiden.
Wat quaad kan raazerny der liefde niet bereiden?

Op de een-endartigſte Tekening.

Na dat de zwarte nacht van 't aardryk was verdwenen,
Had Venus tot haar wraak een nieuwen vond bedagt,
En ſprak tot Pſiche, die niet deed dan bitter weenen:
Gaa ginder naar dat boſch, en haal het gulde vacht;
Een doodelyke vond om Pſiche te bederven!
Maar die elendig leeft, is die beducht voor ſterven?

Op de twee-endartigſte Tekening.

Een vogel waarſchout haar den ſtroom niet door te waaden,
Voor Febus is gedaald in Thetis purp'ren ſchoot,
Omdat het felle vee haar anders zoude ſchaaden,
En zy om 't gulden vlies, kon loopen in haar dood.
Al koomt in tegenſpoed het water aan de lippen,
Die in de deugd blyft ſtaan, zal nog de dood ontſlippen.

Op

Op de drie-endartigſte Tekening.

Het koſt'lyk goude vacht, met groot gevaar verkregen,
Wordt Venus in haar ſchoot geofferd door de hand
Der ſchoone Pſiche, die verheugd om zulken zegen,
De hoop op haar genâ heeft in het hart geplant:
Maar, laas! 't gezicht van 't vacht ſchynt Venus meer te tergen.
Men doodt geen vuilen haat, al bragt men goude bergen.

Op de vier-endartigſte Tekening.

Gehoorzaamheid noch dienſt kan Venus overtuigen,
Schoon zy de onnozelheid uit Pſiches aanſchyn leeſt.
't Verbolge hoofd is door geen eed'len dienſt te buigen;
Dies Pſiche nu te recht voor erger laſten vreeſt,
Nu moetze om water uit, naar een der helſche bronnen.
Die goedheid plaagen wil heeft haaſt iets quaads verzonnen.

Op de vyf-endartigſte Tekening.

By Stix en Acheron, twee groote helſche ſtroomen,
Daar 't zwarte water ſpringt uit de akelige bron,
Ziet zy twee draaken, en begint daar voor te ſchroomen:
Maar de arend van Jupyn, die deeze droeve kon,
Komt uit medogendheid haar zelfs het water brengen.
't Is edelmoedig geen verdrukking te gehengen.

Op de zes-endartigſte Tekening.

Gy ſchynt een toveres, zegt Venus, onder 't ſmaalen,
Nu zy het water brengt; gaa, daal nu na de hel.
Gaa by Proſerpina dees doos vol ſchoonheid haalen,
Waar mê zy bloozen doet haar hagelwitte vel.
'k Wil morgen by de Goôn op 't ſchoonſt verçierd verſchynen;
Dies keer in tyds te rug, of 'k laat u eeuwig quynen.

Op de zeven-endartigſte Tekening.

Zy wil zich van den berg uit wanhoop laaten vallen,
Maar wordt weerhouden van de Gramſchap, die zy hoort.
Dees zegt, by Tenarus, dien berg, ziet gy de wallen
Van 't groot Lacedemon; niet ver van zyne poort
Is d'ingang van de hel; voorts raadt zy haar veel dingen.
De gramſchap kan ſomtyds de drift der wanhoop dwingen.

Op de acht-endartigſte Tekening.

Zie Pſiche nu op weg naar de onderaardſche ryken,
Den weg daar Orpheus eer Euridicé verloor.
Hier ſchynt een ezel van een houtlaſt te bezwyken;
Dies talmt de dryver haar zoetvleijend aan het oor,
Of zy 't gevallen hout hem aan wil helpen langen:
Maar die gewaarſchouwd is, laat zich niet ligt'lyk vangen.

Op de negen-endartigſte Tekening.

Zie haar in Karons boot naar de overzyde vaaren,
Een tocht die voor een vrouw onmooglyk ſchynt te doen,
Een tocht die Hercules en Thezeus zelfs de hairen
Van ſchrik om hoog deed ſtaan, al was hun 't hart zo koen:
Maar wanhoop ſchynt ſomwyl de dapperheid te tarten,
En maakt, voor korten tyd, van vrouwen mannenharten.

Op de veertigſte Tekening.

Nu ſchynt ſtandvaſtigheid op Pſiches hart te winnen.
In 't midden van 't gevaar ſchynt zy beangſt noch bang.
De liſtige gebeên der vrouwen, die het linnen
Bereiden, zo het ſchynt, veragtze als toverzang.
Gewoonte van gevaar doet prykelen veragten,
En baart door hoop een moed om de uitkomſt af te wagten.

Op

Op de een-enveertigſte Tekening.

Den helhond Cerberus, die met drie hondekoppen
Voor Plutoos heldeur blaft, genaakt zy onverzaagd,
En werpt hem in den bek een van haar gerſte ſoppen,
Waar van de lekk're ſmaak het ondier zo behaagt,
Dat hy zyn wagt vergeet, en zy voorby kan raaken.
Men kan een waakend oog door giften ſlaapend maaken.

Op de twee-enveertigſte Tekening.

Proſerpina ontfangt met veel eerbiedigheden,
Naâ uiterlyken ſchyn, de ſchoone in Plutoos ryk.
Zy nadert de Godin, maar met beſchroomde ſchreden,
En zegt waarom zy quam in deeze naare wyk.
Proſerpina zoekt haar door vriendſchap te verleiên:
Maar 't hemelſche gemoed walgt van het helſche vleijen.

Op de drie-enveertigſte Tekening.

Proſerpina zit op haar rykstroon, die doorvlochten
Van monſters, ſchrikkelyk voor haar te aanſchouwen is;
Om deezen troon krioelt een tal van wangedrochten,
Die ſpyze opdrieſchen aan den helſchen toverdiſch.
Maar Pſiche zit om laag, en is met brood te vreeden,
De deugd moet met het quaad nooit in gemeenſchap treeden.

Op de vier-enveertigſte Tekening.

De helſche koningin laat Pſiche weer vertrekken,
En geeft aan haar de doos waar in de ſchoonheid leit,
Die haar een groote proef by Venus moet verſtrekken,
Van ongekreukte deugd, trouw, en ſtandvaſtigheid.
Al moet de deugd geſtaag met weêrpartyders kampen,
Zy zegepraalt in 't eind, en vliegt door alle rampen.

Op de vyf-enveertigſte Tekening.

Zy vaart met Karon weer naar d'oever van het leven,
En ziet den ouden man in 't midden der rivier,
Die haar zeer ernſtig bidt een hand van hulp te geeven:
Maar 't denken op 't verbod wekt haar ſtandvaſtig vier,
Om 't oor te ſtoppen voor de klagten van dien ſnooden.
De redding uit een ſtraf van 't quaad behoort den Goden.

Op de zes-enveertigſte Tekening.

De ſchoone Pſiche door nieusgierigheid gedreven,
Vergat het hoog gebod, en opende de doos,
Waar uit de Stixſche vaak (die haar was mêgegeeven
In plaats van ſchoonheid) vliegt, en maakt haar magteloos.
Kupido komt op 't ſlag om haar den dood te ontrukken.
De liefde vliegt het net der helſche liſt aan ſtukken.

Op de zeven-enveertigſte Tekening.

Zie Pſiche nu de doos aan Citeréa ſchenken.
Zy zegt haar hoe zy voer om laag by Proſerpyn,
En bidt ootmoedig dat zy haar niet meer wil krenken,
Maar na zo veel verdriets, en ramps, genadig zyn;
Waardoor zy eind'lyk 't hart van Venus ſchynt te buigen.
De deugd kan door geduld de gramſchap overtuigen.

Op de acht-enveertigſte Tekening.

Kupido bidt en ſmeekt het opperſte vermogen,
Den vader Jupiter, met neergeboge knièn,
Dat hy genadiglyk hem helpe, en wil gedoogen,
Dat hy zyn Pſiche weer in Venus gunſt mag zien.
Jupyn belooft zyn hulp, in alles aan te wenden.
Al wordt de deugd beproefd, zy worſtelt door de elenden.

Op

Op de negen-enveertigſte Tekening.

Merkuur wordt van Jupyn den hemel doorgezonden,
Om 't gantſe Godendom te roepen in den raad,
Vermits hy nodig acht dat yder help' doorgronden
Of Venus reden heeft tot zulken bitt'ren haat
Op Pſiche, welker deugd den Goden is gebleken.
Der Goden raad laat nooit de zaak der vroomen ſteeken.

Op de vyftigſte Tekening.

Jupyn zegt aan de Goôn, die ſamen zyn gekomen,
Hoedat Kupido zich in 't heimelyk verbond,
En Pſiche in zyn Paleis, door loosheid, had genomen;
Dies hy het huuwlyk van dit paar geraden vond,
Waarop het Venus en de Goden mede ſtemmen.
De band des huuwlyks moet de wilde liefde temmen.

Op de een-envyftigſte Tekening.

De hemelboô Merkuur haalt Pſiche nu van de aarde,
Om haar te voeren in den hemel by de Goôn;
Opdat zy word' gekroond om haare deugd en waarde,
Als bruid en gemalin van Citheréas zoon.
De Goden ſchynen naâ haar komſte te verlangen.
Als deugd verheven wordt, wil elk haar eerſt ontvangen.

Op de twee-envyftigſte Tekening.

De ſchoone Pſiche wordt door 't raadsbeſluit der Goden
Onſterffelyk gemaakt. Men ſchenkt haar nektar in.
Haar ſchoon gelaat verfriſt, de droefheid is gevloden,
Kupidoos aanzigt ſchynt te bloozen door de min,
Nu hy zyn ſchoone als een godinne ziet onthaalen.
De deugd zal eeuwig in den hemel zegepraalen.

Op

Op de drie-envyftig ſte Tekening.

De hemel is vol vreugd; de Welluſt is geboren!
Een dochter van de Liefde en Pſiche voortgeteeld;
Men zou de vreugdegalm des hemels konnen hooren,
Indien de konſt de ſtem kon geeven aan een beeld.
Maar neen, zy ſtreelt ons oog door bootſing van gewemel
En ſchetſt in 't hart een ſchets der welluſt in den hemel.

MENGELDICHTEN.

MEINEN LIEBEN.

OP DEN DOOD

VAN DEN BEROEMDEN SCHILDER,

GERARD DE LAIRESSE.

Treur, Melpomeen, ſchreij droeve zangeres,
Omplant het graf van GERARD met Cipres,
Die de eed'le konſt door menig ſchilderles
Heeft licht gegeeven.

Boogt, Grieken, op den blinden man, Homeer;
Laat zeven ſteên in 't harnas ſtaan, om de eer
Wie 't neſt zy van den Fenix, op wiens veêr
De dichters zweeven.

LAIRESSES land ſtaa van zyn voorrecht af;
Wyl Amſterdam zyn konſt het leeven gaf.
Al ruſt hier 't lyf, zyn naam blyft uit het graf,
Voor hem te duiſter.

De Fenix, die aan bei zyne oogen blind,
Naauw aas in 't land, dat hy vereeuwigt, vindt,
Wordt naa zyn tyd vergood, en hoog bemind,
Met vollen luiſter.

De Fenix, die de Schilders heeft verlicht,
Wierdt mildt beloond eer 't miſſen van 't gezicht,
Hem leerde, hoe in ramp de ondankb're zwicht
Op vlugge wieken.

De Dichter, die ontvonkt van hemels vier,
De Goden zelf deed luiſt'ren naar zyn lier,
Leeft door zyn geeſt vereeuwigd op 't papier,
Ten roem der Grieken.

Zo leeft LAIRES, de ondankbaarheid te ſterk,
Door zyne konſt in hof, paleis, en kerk,
Doch zyn vernuft is in zyn ſchilderwerk
Het beſt te vinden.

De Schilderkonſt ſchoeijt op der dicht'ren leeft.
LAIRESSE paart zich met Homerus geeſt,
Dees brengt voor 't oog, 't geen de ander zingt of leeſt.
Twee wondre blinden!

Al wat ons de een van Goôn of menſchen meldt,
Wordt op 't paneel van d'anderen geſteld,
't Zy 't is geſchied in 't hof of open veld,
Met ſchoone verven.

Al wat natuur door 't gantſche rond verſpreid,
En brengt voor 't oog, met glans en majeſteit,
Doorzag de geeſt met groote ſchranderheid,
Die 't licht moeſt derven,

Hy leert de maat van 't ſchoone menſchenbeeld,
En hoe het licht op ieder voorwerp ſpeelt;
Wat verw het oog kan ſtreelen, of verveelt,
't Zy dof of gloeijend.

Der ſtraalen kracht in zon of maaneſchyn,
De plooijen in het laken of ſatyn,
Wat vlak en groots, en vliegende moet zyn,
Wat zwaar, of vloeijend.

Hy

Hy leert wat kleed een krygsheld voegt of maagd,
Wat rok het volk, een raad, of prieſter draagt,
't Zy op een feeſt, of daar men 't lyk beklaagt
Van zyne vrinden;

Wat trekken dat de hartstogt geeven moet,
Op 't aangezicht, zo 't bly ſchyne of verwoed,
En lacht of ſchreijt; hoe handen hoofd en voet
Daar werking vinden.

Hy leert de maat der bouwkonſt door zyn werk,
In graf, paleis, of ſchouwburg, brug en kerk,
't Zy deftig, groots, aanzienlyk, zwak of ſterk,
Of vol çieraaden.

Hy ſpant den geeſt ook tot verquikking uit,
Daar ons gezicht in 't blaauw gebergte ſtuit,
En ſchildert boſch, rievieren, hof en ſchuit,
Gebloemt en bladen.

Men zwyge van Apel en Protogeen,
Van Zeuxis, van Melant, en Filoxeen,
Elk vond een deel, LAIRESSE 't algemeen,
Om elk te leeren.

Waarom zyn naam zal blyven in waardy,
Door zyne pen, zo wel als ſchildery,
En als Homeer, door zyne Poëzy,
Steets triumfeeren.

Treurt konſtenaars, die hy zyn' leſſen gaf.
Elk breng' een ſteen tot çierſel van zyn graf,
Of vreeſt vry voor Prometeus droeve ſtraf,
Die u kon naaken:

Maar neen, hy heeft zich zelf een graf gebouwd,
't Geen ſchooner blinkt dan marmerſteen of goud,
Dat zal zyn geeſt, die nu 't geſternte aanſchouwt,
Onſterflyk maaken.

Overleden in Amſterdam, den 11.
van hooijmaand, 1711.

OP DEN

DARDEN DRUK

DER

BYBELSCHE GEZANGEN,

GERYMD DOOR

Mr. LAURENS BAKE,

Heere van Wulverhorſt.

Wat dichtgeeſt zweeft Godts engelen op zy?
En aaſt gelyk een nyv're honigby,
Op mannadauw, de zoetſte lekkerny,
Voor reine zielen?

't Is BAKE, die op zyne ſchoone wys,
De ſchoonſte ſtof, de taal van 't Paradys,
Met konſt berymt, en uitbreidt, Godt ten pryz',
Voor wien wy knielen.

Wat treurt zyn ziel, als Jeremias klaagt,
Hoe Judas zaad uit Salems hof verjaagd,
De ketens van 't hoogmoedig Babel draagt,
Tot ſtraf en leering!

Hoe bidt hy met den ziender Habakuk,
Dat Iſraël verloſt van 't ſlaafſche juk,
Den heiland eens bedanke voor 't geluk
In zyn bekeering!

Hoe

Hoe weidt die geeſt in Moizes heilig dicht!
Of Mirjams lied, van 's Hoogſtens glans verlicht,
Daar Farao verdrinkt voor hun gezicht,
Met heir en wagen!

Hy gaat ten Reije op Deboraas çimbaal,
En vat den toon der Cherubinnetaal:
Daar 't Heidendom verſtuift voor Iſrêls ſtaal,
Naâ Godts behaagen.

Hoe ſmelt zyn hart in rouw, op Davids klagt!
Daar Sauël en drie zoonen, omgebracht,
Verwonnen van het Filiſtyns geſlacht,
Zyn wraak verwekken.

Hoe treurt hy om den held, zyn boezemvrind,
Zyn Jonathan, wiens min hem ſterker bindt
Dan vrouwemin, hoe zeer zy hem verwint,
En 't hart kan trekken!

Hoe ſtreeft zyn geeſt, op Salomons gebed,
Naar 's hemels troon, met diamant bezet,
Daar de engelen, ſneeuwwit en onbeſmet,
Godts liefde looven!

Met welke een' kracht klinkt zyne zuiv're lier,
Als Judith juicht! hoe zy den Aſſyrier
Zyn eigen zwaerd klonk door den nek, die fier
Haar ſtadt wou rooven!

Hy pryſt den heer met Jonas zyn profeet,
Dien 't ſcheepsvolk in de onſtuime golven ſmeet;
Die in den viſch drie dagen boeten deedt
Voor zyne zonden.

Hoe

Hoe vliegt zyn geeſt naaſt 's hemels Cherubyn
In d'oven, daar drie Jongelingen zyn,
Die in de vlam, bevryd van alle pyn,
Godts roem verkonden!

Hy ſtipt zyn pen in 's hemels zuiv're bron,
Op 't heilig ſpoor van koning Salomon,
En gaat ten reij' naar 't heilig Libanon,
En zyn valleijen.

Daar kuſt de bruid met ongeveinsde min
Den bruidegom, en hy zyn koningin.
ô Heilig lied! wie vat uw kracht en zin
Dan 's Hemels reijen?

Hoe heerlyk weidt zyn geeſt in Profeçy!
Hy zingt den val der aardſche heerſchappy
Van Juda, en zyn bitt're ſlaaverny;
Met Jezaïas.

Hy ziet van ver den Heiland in 't gemoet,
Die Iſraël ontheff' van tégenſpoed,
Dewyl de Slang vertrapt is met den voet,
Van zyn Meſſias.

Koomt, Dichters, volgt der Serafinnen ſtem,
Den eigen klank van 't nieuw Jeruſalem,
Tot lof, en eer, en heerlykheid van HEM,
Die ſteeds zal duuren.

Vervolgt dees ſtof, met zulk een' ſchoonen zwier,
Als BAAK, verlicht van 's hemels zonnevier;
Zo hangt hier naa in eeuwigheid uw lier
Aan Salems muuren.

OP HET

OVERLYDEN

VAN MYNEN WAARDEN NEEF,

WILLEM BUYSSANT,

DE JONGE.

Overleden den 5den van Wynmaand, 1719.

Ach! welk een' tyding klinkt me in de ooren!
Ach welk een druk is ons beſchoren!
Is myn geliefde Neef een lyk?
Ach! was het 's hemels welbehaagen,
Hem, in het bloejenſt' van zyn dagen,
Te haalen in zyn eeuwig ryk!

Zo ploffen hoog gekruinde boomen,
Door ſtormwind, in de waterſtroomen,
Die korts noch bloeijden groen en fris,
En kunnen door hun val ons leeren,
Dat niets 't geweld des doods kan keeren,
Dat meeſter van ons leeven is.

Hy is geweeſt! wy blyven treuren,
En voelen 't hart van droefheid ſcheuren,
Zo menig' jammerlyken dag!
Treedt aan verhoopte bruiloftsreiën,
Helpt treurend hem ten graave leiën,
Die ons zo nâ aan 't harte lag.

Maar

Maar boven al zyn lieve maagen,
Zyne oud'ren die met reden klaagen,
En hun drie zoonen om dien zoon,
Die als een ſchim ſchynt weggevlogen,
Om uit te blinken in den hoogen
Met de allerſchoonſte vreugdekroon.

Hoe heuchlyk is des Heeren goedheid,
Die hem zo zacht, en als met zoetheid,
Uit veele elenden heeft geleid,
Daar vleeſch noch waereld hem verrukken,
Daar hem geen' rampen kunnen drukken,
By de allerhoogſte majeſteit;

Daar wy, nog arme ſtervelingen,
Ons zien van ramp en pyn omringen,
En waereld, vyand, hel en dood,
Kloekmoedig moeten wederſtreeven,
Om eens in vreugd by Godt te leeven,
Die onze helper is in nood.

Wat baat de hoogmoed, ſchat en have,
Dewyl men daalen moet ten grave?
Wat baat al de ydele eer der jeugd?
Zy is voor lyf en ziel verderflyk.
Hy ſtondt naar 't eeuwig en onſterflyk,
Door Godtsvrucht, liefde, trouw en deugd.

Dat blykt aan zyne zededichten,
Die ons gemoed ontvonken, ſtichten,
En leiden uit het aardſch gewoel,
Om 's hemels heilweg op te ſpooren,
En naar des Heeren ſtem te hooren,
In 's waerelds ydel gekrioel.

Al pronkt zyn werkje van geleerdheid
Noch yd'le reên, noch ſchoolverkeerdheid,
Die veel verbeeldt en niets bezit;
Zyn geeſt had verder kunnen draaven:
Maar wou zich niet aan 't aardſch verſlaaven.
De leer der deugden was zyn wit.

Houdt op van treuren, lieve moeder,
En waarde vader: d'Albehoeder,
Die alles voortbrengt en regeert,
Vertrooſt u in drie braave zoonen,
Die uwen leevenstyd bekroonen,
Schoon hy deez' éénen heeft begeerd.

Wie kan Godts liefde tegenſtreeven?
Zyn neemen is ons waarlyk geeven.
Al ſchynt het of zy nhand ons drukt;
De vaderlyke tucht en roede
Gebruikt hy onze ziel ten goede,
Eer ons een yd'le vreugd verrukt;

Dies treurt niet: maar wilt hem bedanken
Met innerlyke vreugdeklanken,
En eeren zyne Majeſteit,
Geloofd door Serafinne keelen,
Die eeuwig zyne goedheid queelen;
Zo ſtreeft men naar de onſterflykheid.

OP DE

CHRONYK

VAN HET

OORLOGEND EUROPA.

GESCHREVEN DOOR DEN HEER

LUDOLF SMIDS, M. D.

Heb dank heer SMIDS voor 't boekjuweel,
Den Batavier ten nut geſchreven;
Dit werk, beknopt in ieder deel,
Kan ons een zeker denkbeeld geeven,
Hoe dat Euroop veel jaaren lang
Geheld heeft naar zyn ondergang.

Het toont, hoe felle ſtaatskrakkeelen
Het ſlagzwaerd rukken uit de ſcheê,
Een ſchrikkelyke bloedrol ſpeelen,
En donderen te lande en zee,
Daar elk geteiſterd tot den bloede,
Moet krimpen voor des hemels roede;

Hoe vorſten, vol ondankbaarheid,
Den trouwen nagebuur beſpringen;
Hoe koningen door ſlings beleid
Naar de oppermacht der waereld dingen,
Terwyl de vroome wordt vernield,
Die voor geen Roomſchen heilig knielt;

En moet, gelyk een balling, vluchten,
In 't nypen van den grootſten nood,
Of op galeijen deerlyk zuchten,
Niets zien voor oogen dan den dood;
't Zy Neêrland hem vol medelyden
Wil in den ſchoot der kerk bevryden.

Het meldt, hoe 't land met ſtaal en vuur
Aan alle kanten aangegrepen,
Gelyk Athene een houten muur
Voltooijt, van honderd oorlogſchepen,
En blixemt by zyn eige reê,
Twee koningsvlooten uit de zee.

't Meldt, hoe de trouwſte burgervaders,
In hachelyken ſtaat van 't land,
Alom beticht voor landverraaders,
Door 't graauw doldriftig aangerand;
Geſchopt van 't kuſſen, en verſtooten,
Ten ſpiegel ſtrekten voor de grooten;

Hoe de eed'le vryheid, lang behoed
Voor 't juk der Roomſche dwinglandyë,
Verdadigd door onz' oud'ren bloed,
Vervallen waar in ſlavernyë,
En eeuwen lang vergeefs beſchermd;
Had God zich onzer niet erbermd;

Had Willem, grootſte van de helden,
Die Holland ooit heeft voortgebragt,
(Wie kan door roem zyn deugd vergelden;)
Niet naar den krygslaurier getracht,
De ruſt herſteld in Hollands ſteden,
En d'oploop van het graauw vertreeden.

Maar

Maar 'k zal dien eed'len Batavier
Door myn gering gedicht niet looven;
Hy leeft op 't veld van SMIDS papier,
Daar gaat zyn roem myn lof te boven,
Daar blinkt zyn luister ruim zo schoon
Als eertyds op den Britschen troon:

Want vorsten die tot welstand waaken
Van kerk en staat, en 't algemeen,
Verachten 't purper en scharlaken,
Voor deugd, en roem en krygstropheen.
De glans des wellusts moet bezwyken.
De deugd blinkt eeuwig in chronyken.

Een schryver wint den grootsten lof
Die 's vaderlands geschiedenissen
Kortbondig meldt, en zyne stof
Met geene logens wil verniſſen;
Den vyand pryst die lof verdient,
En laakt het quaad zelf in zyn' vriend.

Dan leeft hy met de groote mannen,
Die hy vereeuwigt door zyn' vlyt:
Maar logendichters, die tyrannen
Uit baatzucht vleijen; of uit nyd
Den lof bezwalken van 's lands vaders,
Wat zyn die anders dan verraaders?

Uw loflyk werk, geleerde SMIDS,
Dingt naar de kroon der zuiv're waarheid,
Het strekt elks weetlust tot een gids,
Door uwen styl vol zins en klaarheid;
Het toont ons kort en duidelyk aan,
Het merg van 's lands historiblaân.

Ik moet myn yver nu bedwingen,
Uw werk begrypt te ruimen ſtof,
En aller helden roem te zingen
Vereiſcht een ongemeten lof,
Zy zullen leeven door hunn' daaden,
Op deeze onſterffelyke bladen.

Gelyk de nyv're honigby,
Den nektar zuigt uit friſſche bloemen,
Zo kieſt gy de eêlſte lekkerny
Uit Penningwysheid, waard te roemen,
Die ons de helden altemaal
Vertoont, in zilver, en metaal.

Zy wil de aêloudheid de eer niet laaten,
Dat die de konſt alleen verſtond:
Geleerden, raaden, en ſoldaaten,
In oorlogstyd of vreêverbond,
Gunt zy by uitſtek dus te pronken,
Om hen in moed en deugd te ontvonken.

Zo ryſt hun roem ook op den toon
Der grootſte dichters onzer dagen,
Deez' ſchenkt uw pen een lauwerkroon
Wel waard op eigen kruin te draagen,
Nu gy uw werk, de konſt ten roem,
Verçiert met menig' dichters bloem.

Zo moet nog eens in 's lands Chronyken,
Geleerde SMIDS, uw braave naam
Den rei der Dichteren verryken;
Zo leeft gy eeuwig door de faam,
Met al de mannen, welker leeven
Uw' pen nâ waarde heeft beſchreven.

UIT-

UITLEGGING
VAN DE
TYTELPRENT,
Voor de DICHTLIEVENDE LENTE
VAN DEN HEERE
EVERHARD KRAEYVANGER,
Rechtsgeleerden.

Dees wakk're JONGELING verbeeldt het LENTSAIZOEN,
Verçierd met *Sterren*, en den *Ram* zyn hemelteken;
Hy ſtrooijt het friſch gebloemt, uit de edele feſtoen
Der DICHTKONST, die hy ſtreelt, in zuiv're liefde ontſteken.
Zy, als een *jonge maagd*, in 't hagelwit gewaad,
Schynt hem, als van ter zyde, aanminnig toe te lonken;
Dit zegt: hoe 's Dichters geeſt van weetluſt zwanger gaat,
Terwyl haar held're lier zyn yver doet ontvonken,
In zyne Lentejeugd. Men ziet haar wederglans
In 't water ſchynen, om de *afbeeldſels* te beduiden.
KUPIDO, die zyn toorts ontſtak aan 's hemels trans,
Ontſteekt 'er HYMENS meê, verçierd met palm en kruiden;
Dit toont ons hoe de liefde, uit hemeldeugd geteeld,
Op aarde door de min twee harten doet veréénen,
Gelyk de konſt in liefde en huw'lykszangen queelt.
Het *pronkgraf* dat men ziet, gebouwd van marmerſteenen,
Pronkt tot gedachtenis van * WISHART, wiens vernuft
Hem heeft vermaard gemaakt door alle waereldhoeken;
Die voor geen werkſtuk in de wiskonſt heeft geſuft,

En

* *Jan Sikkena, vermaard Wiskonſtenaar. Dus van den Heer Kraeyvanger in een zyner Herderszangen genaamd.*

En * *Zeelings* meester was, met and're letterkloeken;
Waarom zyn *pronknaald* wordt van *Sphinxen* onderschraagd.
't *Wiskonstig werktuig*, en 's mans *borstbeeld*, zyn çieraaden
Der naald. Het verd're *graf* 't géen 't beeld van *Atrops* draagt,
Omheind, als 't eerste, met de lykçipressebladen,
Verbeeldt al de and're, die des dichters geest beschreijt.
Men ziet *Apol* van ver door eene wolk omringen,
Terwyl hy van *Admeet* en zyne knaapen scheidt.
Hy schenkt zyn herdersfluit d'Arkader *veldelingen*,
Die zy met ned'righeid ontvangen uit zyn hand.
Wat verder doen zich op *Apolloos Tempelkooren*.
Men danst rondom zyn *beeld*, en laat aan allen kant
Het blyde Iö Pean met schelle toonen hooren.
Door 't slaan van *Pegazus* vloeijt water uit den steen,
Zo vloeijt uit 's Dichters pen een beek van Hippokreen.

* E. KRAEYVANGER.

OP DE

DICHTLIEVENDE LENTE

VAN DEN HEERE

EVERHARD KRAEYVANGER.

Uw *Lente* ſchenkt een geur van friſch gebloemt en bladen.
Wy ruiken roozen, palm, cipreſſen, en laurier,
Door uwe Zanggodin, die ſchoone, zo vol zwier,
Op Nederlands Parnas gequeekt tot dichtçieraaden.
Gaf dit uw *Lente* hier; wat zal uw *zomerjeugd*
In 't Ooſte, ſchrand're vrind, dan rype vruchten geeven,
Door Themis wysheid, en de Wiskonſt aangedreven,
Ten nut der maatſchappy, en uwer vrienden vreugd?
Klief! klief, dewyl 't moet zyn, in 's hemels gunſt de baaren;
Zo ziet gy voor uw *Herfſt* de vruchten van uw' vlyt;
Zo groeije uw eer en ſtaat, in 't groeijen van uw tyd,
Als uw geleerdheid groeijde in uwe *Lente*jaaren.
De Dichtkonſt, die g'omhelſt, de wysheid die gy kuſt,
Bedanken u voor 't geene uw *Lente* heeft gegeeven;
Zo ſchenken *Zomer*, *Herfſt* en *Winter* van uw leeven
Ons vruchten van uw brein; u voorſpoed, eer, en luſt.

OP DE AFBEELDINGE

VAN DEN HEERE

EVERHARD KRAEYVANGER.

Kraeyvanger, in het land der dapp're Makaſſaaren
Uit zuiver bloed geteeld eens vroomen Bataviers, (zwiers,
Maalt van der Burchs pençeel; maar kon 't, met zo veel
Zyn ſchrand'ren geeſt in Wis- en Dichtkunde ons verklaaren:
Dan zaagtge Euklides geeſt, en dien van Sannazaar,
Gevoed van hemels vuur, in één beeld by malkaâr.

AAN DE
STADT VENETIË

Op het Afzetsel van haaren vryen Staat,

IN HELDENVAERZEN OPGEZONGEN DOOR DEN HEER

J. VAN HOOGSTRATEN.

Ô Vryë heerscheres der Adriaatsche golven,
Uw roem ryst in gedicht;
Zo ryze uw moed, ten schrik der Bizantynsche wolven.
Treed 't ondier in 't gezicht,
Dat Markus waterleeuw wil klinken in den keten,
En Christus kruisbannier
Durft trappen in het zand, baldadig en vermeeten;
't Geen, op zyn krygsmacht fier,
Peloponezus dreigt met harde slaavernyë,
Ten zy uw strydb're hand
Deez' Griekſche Andromeda van 't monsterdier bevryë,
Ten roem van 't vaderland.
Uw Bucentaurus kliev' nu vrolyker de baaren,
Wanneer uw achtb're raad
Met Thetis bruiloft houdt, die eeuwig zal verjaaren
Haar trouw met uwen staat.
Uw dapp're ridderschap, verçierd met laurebladen,
De bloem der heerschappy,
Zie uwe heerlykheid, uw vry gebied, en daaden
Geëerd in poëzy.
't Batavieſch maatgezang behaage hart en ooren,
Als of de Goesche zwaan,
Vol van Apolloos geest, de zeeklaroen liet hooren,
En bruischte in d'Oçeaan,

Om

Om uwe golf zo hoog in top van eer te zetten;
Met zulk een' majeſteit,
Als of zy wederom de glorie zou trompetten
Der watermogendheid,
Die, als uw zeeheldin, den leeuw voert in haar wapen,
En voor de vryheid vecht,
Wanneer een dwing'land aan haar ſchat zich durft vergaapen,
En ſchendt het heilig recht;
Die moedig is, als gy, op land en waterhelden,
En ſchrander ſtaatsbeſtier;
Op Herkuleſſen, die de ſnoodſte Hydraas velden,
Ten roem der leeuwsbannier;
Op Katoos, Ciceroos, die voor 's lands welſtand waaken,
Tot aanwas van haar' ſtaat,
Waar door haar' vryheid praalt, en nooit ten grond' zal raaken,
Door liſt of eigenbaat;
Ten zy ze een Cezar in haar ſchoot beſtaa te voeden,
En opqueek', die eerlang
Zyne eigen' voedſter boeije, en ſlaa met taaije roeden,
Door liſt of door bedwang:
Een gruwel, daar uw ſtaat voor zorgt, noch heeft te vreezen;
Die wel een hoofd verkieſt:
Doch buiten 's lands gevaar, een wezen zonder weezen
Dat voort zyn' macht verlieſt.
Wat Dichter zou uw hoofd met ſchooner lauwren çieren,
Als een, die opgevoed
In 't vrygevochten land, by vryë Batavieren,
Weet wat uw ſtaat behoedt.
Een ſlaafſchen geeſt gewoon den dwingeland te vleijen,
Paſt zulke dichtſtof niet:
Want kan een bloem op 't veld haar geur alom verſpreijen
Bedekt met glas of riet?

Uw deftig ſtaatsbeſtier, beroemd door zegepraalen,
Vereiſchte een Zanggodin,
Die, buiten ſlaaverny, met eigen' kleur, dorſt maalen
Uw opkomſt en begin.
De Maaszwaan viel 't te beurt de zeetrompet te blaazen,
Op eenen hoogen toon,
Te zwemmen in een zee, daar duizend Tritons raazen,
Om Febus lauwerkroon;
En in een gondel om uw waterſtroom te vaaren,
Te aanſchouwen van naby,
Uw pronkpaleizen, die zich ſpieg'len in de baaren;
Te roemen nâa waardy
De wond'ren die zy u ziet in uw arm omvatten,
Die Stambuls hoogmoed ſtuit,
Uw oorlogs magazyn, hof, tempels, ryke ſchatten,
En uw Lepantſchen buit.
Roem vry Venetië voor eeuwig op uw' zegen,
Gebied en heerlykheid,
En zyt gy *Sannazaar*, Apolloos zoon, genegen,
Die uwen lof verbreidt?
Hoogstraten zal by u geen mind'ren roem erlangen,
Door menig' gulde les,
Nu Neêrlands Klio hem waardeert door dees gezangen,
Als haar *Antonides*.

UIT-

UITLEGGING

VAN DE

TYTELPRENT,

Voor het derde deel der Mengeldichten des Heeren

J. V. HOOGSTRATEN.

De Tekenaar vertoont vol konst en zwier en geest,
De DICHT- en SCHILDERKONST, als maagden, schoon van leest,
En tweelingzusteren, uit hemels zaad gesprooten,
Omhelzende malkaâr als lieve konstgenooten.
De maagd BESPIEGELING wyst de eed'le Poëzy
Naar vrouw *Natuur*, verbeeld in 's zusters *schildery*,
Die 't *boek der Dichtkonst* vast met aandacht schynt te leezen,
Waar in den Schilderen en Dicht'ren wordt geweezen:
„ Dat ieder vry staat wat hy uitbeeldt, of verkiest,
„ Indien natuur in 't werk geen eigenschap verliest.
Men ziet twee WICHTJES in het groen geboomte zweeven,
Het eene draagt een *Harp*, en wil te kennen geeven,
Hoe ons de Dichter door gewyde klanken sticht;
Dat, met de *fluit*, verbeeldt zyn ned'rig Herdersdicht,
De *rinkeltrom* de Liefde-, en *dolk* de Treurgezangen.
De klinkende *trompet*, aan eenen boom gehangen
By 't ander speeltuig, toont, hoe door deez' mengelstof
De Dichter lof verdient, die zingt tot 's anders lof.
De stomme Dichtkonst poogt hem door een *zwaan* te roemen:
Myn spreekende schild'ry durft hem de MAASZWAAN noemen.

OP

OP HET

TWEEDE DEEL

DER

MENGELDICHTEN

VAN DEN HEERE

J. VAN HOOGSTRATEN.

HOOGSTRATEN, is uw ſtam der Dichtkonſt toegewyd?
En ſtort zy haaren geeſt van vaderen in zoonen?
Gewis: het blykt dat ge al gebooren Dichters zyt,
Geteeld tot Neêrlands roem, gevoed voor lauwerkroonen.
Hoe ging myn geeſt ten reije, als gy Godts kruisgezant
Gelyk een held're ſter deed ſlonk'ren in uw dichten!
Die heldenpoëzy, zo ſchoon van ſtof en trant,
Doet u, in uw geſlacht, gelyk een konſtbaak, lichten.
De boosheid deezer eeuw vereiſchte een Juvenaal,
Om de ondeugd, hoe van aart, braaf in den ſchild te vaaren.
Men hoort dien Romers trant in uwe ſcherpe taal,
Die wangedrochten giſpt, en poëzybarbaaren.
Dees Mengeldichtkonſt geeft Parnas een nieuwe ſtof,
Om u voor zulk een werk te looven en te roemen:
Maar 'k zwyg; want yder vaers verdient zyn eigen lof,
'k Zou dwaalen in de keur van zo veel' ſchoone bloemen.
Het zy gy *Monen* volgt op uwe herdersfluit,
En *Vollenhove*, en *Baak*, door heilige gezangen,
Of als *Antonides* met Goddelyk geluid,
Op 's *Agrippyners* ſpoor, de harten weet te vangen,
Het Nederlands Parnas roemt uwe konſt en naam,
Die Maas en Yſſel zien vereeuwigd door de Faam.

UIT-

UITLEGGING
VAN DE
TYTELPRENT,
Voor 't vierde deel der voorgaande Mengeldichten.

Standvaſte *Poëzy* geeft aan de *Nyd* weer ſtof,
Dat ze in haar geeſtryk werk de nagels zette en tanden.
„ Zy knaagt en haat vergeefſch. De waarheid meldt haar lof,
Beſchermt haar lauw'ren, dooft de fakkel, fel aan 't branden,
Der lofdichtvyandin, die 't masker afgelicht,
Ten ſpot ſtaat van Parnas, zich zelve knaagt, en zwicht.

OP DE
ZEDIGE DICHTKONST
VAN
CLAAS BRUIN.

Wat ſmaaklyk ooft, wat zielsbanket,
Wordt hier der waereld voorgezet?
Wat nektar wordt ons hier geſchonken?
Geen vocht van 't ydel Helikon:
Maar vocht uit Godts genadebron,
Dat doſſe geeſten kan ontvonken.
Ik aas op zulke Poëzy,
ô BRUIN, ſchaf meerder lekkerny.

OP DEN

PRINS

KALLOANDRO, &c.

Van den beroemden Napolitaanſchen Poëet

GIO BAPTISTA MARINI.

Heeft TASSO, voor den Itaaljaan,
Den lof der helden opgezongen,
Die Mechaas trotſe halve maan
Voor 't ſterk Jeruzalem beſprongen,
Als *Godefrooys* gewyde zwaerd
Geheiligd was ter bedevaard?

Hy was de Fenix, die uit de aſch
Des Mantuaaners opgereezen,
Auzoniën een wonder was:
MARINI wordt niet min gepreezen:
Dat vry Iraalje 't oordeel ſtryk',
Het kreeg twee Fenixen gelyk.

Wie TASSO pryſt, verheft zyn vriend;
Geen aardſch vernuft kan onderſcheiden,
Wie beſt den lauwer heeft verdiend:
Dies ſchonk ze Apollo aan hen beiden,
En riep verwond'rend', tot hunn' eer;
Zie hier Virgyl! zie hier Homeer!

In

In deugd, in min, in dapperheid,
Houdt ons *Marini*'s geeſt gevangen;
Aan bloemen op 't papier geſpreid,
Blyf ik gelyk een byetje hangen,
Dat op himet den honig leeſt.
ô Groote kracht van 's Dichters geeſt!

Gehoonde min trekt hier te veld,
Om Konſtantynſtadt te beſpringen,
Die bukken moeſt voor 't groot geweld
Der ſtrydbaare Aziaanſche klingen,
Zo *Kalloandro* 's heldenmoed
Zyn vaderſtad niet had behoed.

Ik zie een krygsheldin te paerd,
Beluſt haar moeders ſmaad te wreeken;
Haar majeſteit, en heldenaart,
Doen princen in haar min ontſteeken.
Elk bidt dees tweede Pallas aan,
Elk wil om haar in 't harnas ſtaan.

Hier zie ik, hoe de kracht der deugd
Den felſten haat kan overwinnen,
Als *Leonilde*, in 't hart verheugd,
Haar grootſten vyand moet beminnen:
Een minnaar in vermomd gewaad,
Wiens hart zy mint, wiens naam zy haat.

De dommekracht van *Brandilon*,
Een monſter, vol en dol van woede,
Dat alle helden dwingen kon,
't Wraakgierig ſchrikdier, de oorlogs-roede,
Moet zwichten voor het kloek beleid,
En ſterven door de dapperheid.

Ik zie het boos verraad geſtraft
In *Turkoman*, het hoofd der fielen;
Dien *Kalloandro* loon verſchaft:
Dus volgt het recht hem op de hielen.
De ſtaatzucht krygt verraaders loon:
Den dootſteek voor een keizers kroon.

Hoe ſchildert hy de vrindſchap af
In *Endimiro!* die zyn' ſtaaten,
(Egiptens koninglyken ſtaf,)
Eer dan de vrindſchap wil verlaaten,
Als hy op d'oever van den dood
Zyn *Kalloandro* ziet in nood.

Als deeze weer zyn grooten vriend
Om *Leonildes* min ziet treuren,
Haar, die hy zelf vol liefde dient,
Wiens wedermin hem mogt gebeuren:
Nogtans veel eer van liefde ſterft,
Dan dat zyn vrind haar weêrmin derft.

ô Band der vrindſchap, waard geacht!
ô Deugd, zo heerlyk, zo volkomen!
Wat Dichter ſchildert dus uw kracht?
'k Kan myn verwond'ring niet betoomen!
't Is met *Oreſtes* vrindſchap uit!
Nooijt ſchonk hy *Pilades* zyn bruid!

Des hemels gunſt, die deugd waardeert,
Verlicht hunn' druk met zonneſtraalen,
Als 't oorlogs ondier is verheerd,
En alle deugden zegepraalen;
Als 't hoofd der Trapezuntſche kroon,
Prins *Endimiro* kent voor zoon:

Als

Als hy in 's Griekſchen keizers kind,
Prins *Kalloandroos* ſchoone zuſter,
Een and're *Leonilda* vindt;
Dat ſteld hunn' harten weer geruſter:
De Trapezuntſche krygsheldin,
Kroont dan haar held met huuwlyksmin.

Dus ſchildert ons des Dichters geeſt
Een ſchildery, vol krachts en leeven;
Dat elk moet roepen die dit leeſt,
Als van verwond'ring aangedreeven,
Waar vindt men vindingen zo ryk!
Waar Dichter zo zich zelf gelyk!

Vrouw Themis wiſt dien grooten zoon:
Haar rechtſchool kon hem niet bekooren;
Hy dong alleen na Febus kroon:
Wyl hy een dichter ſcheen geboren.
Zyn wakk're geeſt vol vuurs, vol konſt
Drong hem in veeler prinçen gonſt.

Apollo ſchonk hem zyne lier;
De Helikonſche zanggodinnen,
Vereerden hem 't gewyd papier,
Om zulk een werkſtuk te beginnen;
Mars blies hem de oorlogsdaaden in,
En Venus kunsjes van de min.

Roem *Napels* op zyn heerlyk werk,
Roem *Napels* op uw' ingebooren;
Zyn Tombe in uwe ſchoone kerk,
Zal zynen naam noch Dichtkonſt ſmooren:
Het puik der Dichters van zyn tyd,
Is lang aan de eeuwigheid gewyd.

MARS

IN

BARCELONA.

De Vreede had Belloon in haaren loop geteugeld,
En met haar ketens naauw den Oorlogsgod gevleugeld,
Of hy, vervoert van ſpyt, ſchoot vonken uit zyn oog,
En ſprak: Beſmette Vreê, verklaar wat u bewoog,
Den trouwen Katalaan niet in 't verbond te brengen!
De Franſche Jupiter, ſprak deez', wou 't niet gehengen.
Mars brak zyn ketens los, en riep: Wy zullen zien,
Of ik, gelyk gy doet, zyn blixems zal ontvliên.
Met gaf Gerechtigheid hem 't blinkend zwaerd in handen.
Hy vliegt naar Barcelone, en knarſſende op zyn tanden,
Plant flux een doodshoofd op een vaendel, bloedig rood;
En roept: *Hier heerſcht alleen de Vryheid of de Dood!*
Werp, Franſche Jupiter, uw blixem op de muuren;
't Zwaerd van Rechtvaerdigheid kan uw geweld verduuren.
De waereld wacht met ſchrik, of blixems van Jupyn,
Of wapenen van Mars verwinnaars zullen zyn.
't Zy Barceloon' zich redde, of zie zyn helden ſneeven,
Zyn naam zal op de tong van 't ganſche menſchdom leeven.
Krygt hier de dwingeland den lauwer op zyn kruin,
Hy zett' vry 't beeld der ſtadt van goud op 't bloedig puin.

SCHAND-

SCHANDKROON

VOOR DE

BRITSCHE RYKSVERRAADERS.

Keerdicht op de Eerkroon voor Brittanje *van*

JACOB ZEEUS.

Verraaders, hoort het geen wy denken:
Dat gy door 't leligoud bekoord,
Naar uw gewoonte uw eer en woord,
Ja vorſtelyken eed durft krenken.
Een ander veins': maar ik voor my
Kenne u niet van die misdaad vry.

Gy durft op 's vyands gunſt betrouwen;
Die voert met ryksverraaders uit;
Dat gy, door ſtaatzucht opgeruit,
's Ryksballing helpt den rykstroon bouwen,
En kittelt u nog met den waan,
Dat alles naar uw wenſch zal gaan.

Maar 't zal Brittanje nog wel heugen,
Hoe hy het vatte by den krop,
't Vergif ſchonk in een gulden kop:
En barſte 't toen niet aan die teugen,
Dankt 't Holland, dat gy nu zo valſch
Den kryg alleen ſchuift op den hals.

Dat

Dat Holland, zo vol mededogen,
Quam met zyn krygsheir over zee,
't Geen koning Jacob vlugten dêe,
Om uwe traanen op te droogen:
Toen waagde 't, op Oranjes raad,
Het land aan eenen zyden draad.

Maar dat 's u mooglyk al vergeeten.
'k Verwachtte ook anders niet dan hoon
Van u, misleiders van de kroon:
Maar Holland dus van u verfmeeten,
Staat pal. Gy krygt het nimmer kleen,
Al hebt g'er jaaren om gebeên.

Hoe zal in 's ryks regifterboeken
Die fchandvlek ftaan, als Vrankryk boogt,
Dat gy Tallart, zyn legervoogd,
Zo laf ontfloegt, om vreê te zoeken:
Maar Marlebourg behoudt zyn lof,
Al druipt Tallart naar 't Franfche hof.

Hy, nooit in Engeland verftooten,
Befpot met Vrankryks hofgezin,
De dwaasheid van uw afgodin,
Slaavin van Engelands valfche grooten,
En wat verraaders hy daar vond,
Hoort Lodewyk uit 's veldheers mond.

Nu voert het koningklyke Londen
Door uw verraad de vreede vlag,
Trofeen ganfch van een ander flag,
Dan Marlebourg het heeft gezonden,
Daar kaale Lords, op 't ftroopen uit,
Zich meften met dien vetten buit.

Is dit uws Veldheers dienſt beloonen?
Blinkt dus zyn' naam in marmerſteen?
Schenkt gy hem zulke krygstrofeên?
Gy geeft hem ſmaad voor lauwerkroonen,
Ten ſchande van de Britſe kuſt,
Daar altyd onruſt is: nooit ruſt!

Wat helpen nu zyn dapp're tochten?
Nu ge om genot haakt naar den vrêe.
Steekt, ſteekt het ſlagzwaerd in de ſcheê,
Ten blyk dat gy zyt moê gevochten.
Gaat daar men goude kogels ſchiet
Zy dooden de eer: maar 't lichaam niet.

HOLLAND IN VREUGD

OP DE AANKOMST DER MAJESTEIT

GEORGE DEN EERSTEN,

Koning van Grootbrittanje. enz. enz.

Nu krygt gy, Holland, uw verlangen,
Wyl u den britſen vorſt genaakt,
Die voor de kerk en vryheid waakt,
Gy zult hem in triumf ontvangen,
En leiden naar de britſe kuſt;
Zo raake Euroop door hem in ruſt.

Zo koom de heileeuw voor Brittanje;
Zo bloeij de roos van Albion;
Zo blink de koninglyke zon,
Als in de tyden van Oranje,
Toen Jacob uit zyn ryk verſtoof,
Voor dien beſchermer van 't geloof.

Vorſt Marlebourg, beroemd door daaden,
In Mavors heldenperk verricht;
Te ſchelms geſpuuwd in 't aangezicht,
Beſchimpt op zyne lauwerblaaden,
Wordt als Themiſtokles, de held,
In zynen roem en eer herſteld.

Het

Het oproer durft geen voet verreppen,
Men ziet geen Marius die woedt,
Geen Syllaas dol naar burgerbloed,
Geen Katilinaas ſchelmen ſcheppen.
't Verraad wordt in zyn loop geſtuit.
Men voert den raad der Katoos uit.

Nu juichen Eng'lands burgervaders,
Nu ſchrikt het al wat wetten ſchendt,
Nu ziet men 't Achtbaar Parlement
Gezuiverd van die ryksverraaders,
Die korts baldadig valſch en ſtout,
Den vreê verkochten om het goud.

Die Engelands geloofsgenooten
Korts wilden brengen in het naauw,
In Spanjes Inquizitie klaauw,
Of uit hun erf en land verſtooten;
Opdat de vyand zyne hoop
Verkreege, als dwing'land van Euroop.

Schrikt, die naar bloed en traanen trachten,
Terwyl de Theems weêr welig ſtroomt,
En haaren vorſt verwellekoomt,
Eer 't Bullingbroke en Ormont dachten:
Een vorſt uit Stuarts edel bloed,
Tot heil van land en kerk gevoed.

De een zet op * Mul den valſchen ſtandert,
Een ander vleijt zyn nieuwen heer.
Dees vlucht, die valt in 't ziekbed neêr.
Hoe ſchielyk is de kans veranderd!
Die 't ryk regeerden voor een wyl,
Verſchrikken nu voor galg of byl.

* *Een Eiland.*

Neem, Jems, uw toevlucht tot uw Santen,
En uw verraaders, zonder raad.
Brittanje en Neêrlands vryë ſtaat
Belachen 't blaffen der Gezanten,
En ſchelmen, dien de hemel ſtraff'.
God zegen koning Georges ſtaf!

ZINVERBEELDEND TAFEREEL

OP DE KROONING VAN DE KONINGKLYKE MAJESTEIT,

GEORGE LODEWYK,

DOOR GODS GENADE KONING VAN GROOT BRITTANJE, VRANKRYK, ENZ. BESCHERMER DES GELOOFS, ENZ. ENZ. ENZ.

Gekroond den 31ſten October des Jaars 1714.

GEORG, Hanovers Vorſt, beroemd door kloek beleid,
En heldendeugden, ſteigt ten Troon, vol Majeſteit,
Om 't magtig Albion door zyn beſtiering te eeren.
Een wys en dapper Vorſt is waardig te regeeren.

Het zuiver GODLYK RECHT, genaakende zyn' Troon,
Zet op 't Gezalfde hair de koningklyke kroon,
Tot algemeene vreugd van zyn veréénde Britten.
't Volk werkt zyn eigen heil 't geen 't Recht ten Troon doet zitten.

STANDVASTIGHEID geeft hem den Scepter in de hand,
VOORZIGTIGHEID het roer des ſtaats van Brittenland,
Twee deugden die de ziel van deezen Vorſt verçieren.
Men moet de volken door Voorzichtigheid beſtieren.

Hy treedt de OMKOOPING VAN DE RECHTERS, het VERRAAD,
En TWEEDRACHT, peſten van een' welgeruſten ſtaat,
Grootmoedig met den voet, die niets dan onruſt zochten.
Een wyze koning dult in 't hof geen wangedrochten.

De HEMEL heeft zyn KROON met eene STRAAL verlicht,
Terwyl een and're ſchynt de WYSHEID voor 't gezicht,
Die 't koningkryk verquikt met haare held're ſtraalen.
De waare Wysheid doet een' koning zegepraalen.

GEZONDHEID, OVERVLOED, LANG LEEVEN, te gelyk
Ten hemel afgedaald, belooven 't Britſe Ryk,
Het Vorſtelyk geſlacht in welſtand te doen groeijen.
Des konings wysheid doedt het Ryk in wysheid bloeijen.

De WAKKERHEID verçiert den koningklyken held,
Hy is met LIEFDE TOT HET VADERLAND verzeld, (ken.
DE DEUGD doedt, nevens haar, hem voor 's Ryks welſtand waa-
De deugd eens konings moet zyn Ryk gelukkig maken.

Zyn GODSVRUCHT ſtaat met kracht de waare GODSDIENST by;
Zy treedt den nek in van de ſnoode AFGODERY,
En 't BYGELOOF; opdat zy dus de deugd verſterke.
Des konings Godsvrucht ſtrekt tot heil van land en kerke.

De ZEEVAART knielt verheugd met eerbied voor hem neer,
De LANDBOUW juicht hem toe, de KOOPMANSCHAP, die eer
Door d'oorlog ſliep, wordt door de THEEMS en TRITONS wak-
De Vreede zegent met haar milaheid zee en akker. (ker.

BELLONA die Euroop korts hieldt in rep en roer,
Wel eer gebonden met een' broſſen ANGELSNOER,
Wordt door de VREEDE vaſt in KETENEN gekluiſterd.
't Bedrog raakt door den tyd in 't licht, hoe 't word' verduiſterd.

De MAAGD VAN ALBION houdt JANUS KOP'RE POORT
Geſlooten, zweert hem trouw, en walgt van kryg en moord.
GEORGE is met de VREEDE op zynen TROON geſteegen.
Die met de vreede heerſcht, heerſcht met des hemels zegen.

De FAAM blaaſt overluid des grooten konings lof;
Wiens dapperheid de NYD verbant van 't Britſe hof.
Moed, Recht, Verſtand, en deugd, zyn voor den haat verderflyk,
Deez' maaken 's konings naam eeuw uit eeuw in onſterflyk.

O P

OP

WESTERMEER

DE LUSTPLAATS VAN DEN HEERE

JACOB FRUIT,

In Dichtmaat opgezongen door den Heere

WILLEM VAN DER HOEVEN.

Wat zangkonſt voert myn geeſt naar buiten?
Wie lokt me in 't Haarlems paradys?
Daar Filomeel de ſchoonſte wys
Verwint der zuiv're herdersfluiten,
Wanneer ze in 't elze boſchje ſpringt
En met haar orgelkeeltje zingt.

't Is *van der Hoevens* geeſt, wiens ſnaaren
Ons lokken door een hemelval,
Naar 't luſtpriëel, het zoete dal,
Waar in de nimfen van het Spaaren,
Geſcholen achter 't dichte riet,
Den weerklank vangen van zyn lied.

De beek- en ſtroom- en duingodinnen,
Verlokt door konſt des wakk'ren mans,
Gaan op zyn maatgezang ten dans,
Waar meê hy ſtreelt hun harte en zinnen;
De boſchgod mengt zich in den ſtoet,
Geverwd met rood morellen bloed.

De

De hoofdgodin der Kenn'merſtreeken,
Geleidt den rei naar WESTERMEER,
En groet verheugd zyn wakk'ren heer,
Bemint van 't boſch en duinvalbeeken,
Omdat hy deezen vruchtb'ren oort,
Door zyn plantaziën bekoort.

ô Aangenaame luſtprieëlen!
Waar in ons *van der Hoeven* brengt,
Door Pindus heilig vocht beſprengt,
Hoe kunt gy ziel en zinnen ſtreelen!
Daar 't duinvalwater, klaar en rein,
Omhoog ſpringt uit de hoffontein!

Of zou 't geen duinvalwater weezen?
'k Geloof 't is zuiv're Hippokreen,
Het vocht der Dichteren alleen,
Dat uit deez' bronnen opgereezen,
Den geeſt tot vreugd verwekt en dwingt,
Daar elk den lof des Landheers zingt.

Pomone zal dees Luſthof kiezen,
En kuſſen Flora haar geſpeel,
Daar 't fruit hangt over 't bloempriëel.
Vertummus zal geen tyd verliezen:
Maar zich veranderen menigmaal,
Al waar het in een nachtegaal.

Maar weeſt voorzichtig, ô godinnen,
Zo gy tot ſnoepen zyt gereed,
Maakt dat het nooit de Dichter weet:
Want hy mogt zingen van uw minnen:
Hoe geeſtig zou zyn poëzy
Beklappen uwe vryëry.

Duikt

Duikt ſtil in 't lommerig boſchgaadje,
Terwyl hy zingt op hooger toon,
En ſtaat naar Febus lauwerkroon,
Dat raakt hem meer dan uw vryaadje.
Legt gy geruſt in 't groene bed,
Als hy der helden lof trompet.

Dan ryſt de roem van 't puik der ſteden,
Het zy hy de eed'le Schilders noemt,
En hunne ſchoone werken roemt,
Of geſpt het harnas aan de leden
Van Kenau, Haarlems krygsheldin;
En roemt de ſtadt, of haar begin.

Zo wordt uw naam door dichtçieraaden
Vereeuwigd, heerlyk WESTERMEER,
En *van der Hoevens* roem en eer
Groeijt met uw boomen, vrucht en bladen,
Door nyd, noch ongeval geſtuit,
Zo leeft met u, de naam van FRUIT.

AAN

REYNEVEEN

LUSTPLAATS VAN DEN HEERE

BENEDICTUS VAN REYNEVELD.

In Vaerzen opgezongen door den Heere

WILLEM VAN DER HOEVEN.

Vermaaklyk Reineveen, wiens netgeplante dreeven
't Aêloude Kenn'merland een' nieuwen luiſter geeven;
Wiens luſtpaleizen u, gelyk een jonge bruid,
Den wasdom wenſchen aan geboomte, bloem en ſpruit;

Zie u vereeuwigd door Thaliaas vreugdeklanken,
Om uwen bouwheer voor zyn gunſt en eer te danken,
Nu hy Parnaſſus langs zyn ſchoone vyvers ſticht,
En Aemſtels Dichters door zyn heuſchen aart verplicht.

Amfions gulde lier deedt Thebens ſteenen ſpringen,
En VAN DER HOEVEN lokt, door uwen loſ te zingen,
Uw lovers uit den grond. Wat ſchenkt men u ten loon?
Een bladt dat nooit verwelkt, uit Febus lauwerkroon.

A F-

AFBEELDING
DER
JALOEZY.

Wat droefheid baart het in een vrouw,
Als zy haar kuisheid ziet door achterdocht bezwaaren;
Wat geeft het haar al ſmart en rouw,
Dat zy zich zonder ſchuld' ziet van 't gezin bewaaren;
Wat bitt're rampen lydt zy niet,
Als haar jaloerſche man, met minnenydige oogen,
Op yder tredt haar doen verſpiedt:
Houdt zy zich ſtuurs, hy waant dat zy hem heeft bedrogen
Of om haare and're minnaars haat;
En peinſt zy iets, zy zet op iemant haar gedachten;
Indien zy zwygt, hy wordt verſmaad;
Zo zy hem liefde toont, hy zal 't voor vleijen achten;
Of veinſt ze dat zy vrolyk is,
Is zy lichtvaerdig, ja haar eer miſſchien geſchonden;
En lachtze, houdt hy 't voor gewis;
Dan denkt hy ach! had ik haar op de daad bevonden:
Maar zucht of ſchreijt ze, 't is uit ſpyt
Dat zy haar minnaar niet mag onverhinderd ſtreelen,
Dan barſt hy uit, met bits verwyt,
En baart een Ilias van bitt're huiskrakkeelen.
Jaloersheid, waard van elk veracht,
Wie u een hartstogt noemt van 't ongeveinsde minnen,
Spreekt ongegrond en onbedacht:
De waare min ſpruit uit vereeniging der zinnen.

AFSCHEIDVAERS

VAN DEN HEERE

HENDRIK HAAK,

HENDRIKSZOON.

Ten dage als zyn Ed. *op 't ſchip genaamd het* Huis te Hemert, *voor Onderkoopman naar Batavia vertrok.*

Gy zult, ô vriend, my dan begeeven?
Gy ſtevent met uw ſchip naar de Indiaanſche kuſt,
En laat my hier de ſchaduw van uw leeven:
Een droef herdenken, dat my pynigt en ontruſt.
Uw beeldtenis zal my ſteets ſpeelen voor myne oogen.
Ei my, hoe wordt myn hart bewogen!
't Zal wonder zyn zo 't niet bezwykt,
Wanneer het vlotte ſchip my met myn vriend ontwykt!

Thalye kan my niet bekooren,
Schoon zy op 't bly tooneel in volle vreugd verſchynt,
En Spelen van myn' vindinge laat hooren,
Ik leer haar ſchreijen: wyl myn grootſte vreugd verdwynt,
Ik leer haar ſchreijen op de maat met myn gedachten;
Dewyl myn hart niets heeft te wachten,
Dan droefheid, daar het door bezwykt,
Omdat het vlotte ſchip my met dien ſchat ontwykt!

Gelukkig ſchip, kond' gy bevatten
Wat ſchat van wysheid, deugd, en kunſt, u is betrouwd,
Dan zoudt gy vlug van Hollands oever ſpatten,
En vliegen, tot myn vriend Batavia aanſchouwd':
Doch voor u vrees ik niet, ik vrees voor loſſe winden.

Ei

Ei Eölus, ei wil ze binden,
En zend een' goeden wind op zee,
Die 't huis te Hemert brenge op Javaas ryke ree.

Heer HAAK, ik ſtort vergeefſche traanen:
Uw moed kent geen gevaar, uw hoop verbandt de vrees.
Dus zult gy u een weg ter eere baanen,
By Pers, en Moor, Javaan, en ſchranderen Cinees.
De wiskonſt, die gy hebt geleerd met zo veel oordeel,
Gebruikt gy dus met lof en voordeel;
Dus brengt ge een' ſchat van wysheid mêe,
Wanneer gy met het ſchip belandt aan Javaas ree.

Gy hebt geen reden om te zuchten,
Omdat gy wederkeert ter plaats daar uw geſlacht
Naar u verlangt, met duizend ongenuchten;
Daar ieder uwe komſt met opene armen wacht.
My dunkt zy zien alreets het end van hun verlangen,
Daarze u met groote vreugde ontfangen.
Zie, 't ſchip krygt vleugels 't vliegt door zee.
Vaar wel! 't Brenge u gezond op Javaas ryke ree.

Nog eens, de hemel wil u ſpaaren,
Myn vrind, myn Pilades, ten nut der maatſchappy.
Hy zegene u een lange reeks van jaaren,
En brenge u weêr eerlang by ons aan 't ſcheepryk Y.
'k Zal in uw afzyn u ſteets houden in gedachten,
En uit uw pen de tyding wachten,
Dat u een goede wind gebracht heeft van de zee,
Daar gy uw vrienden ziet op Javaas ryke ree.

OP DE

KONSTIGE TEKENING,

IN HET STAMBOEK VAN JUFFROUWE

JOHANNA KOERTEN BLOK,

Huisvrouw van den Heere ADRIAEN BLOK.

Door J. WANDELAAR.

Daar 't Y en de Amſtelſtroom, die Gysbrechts erf beſpren-
gen, (gen,
Het vocht, dat bruiſchende uit hunn' kruiken vloeijt, vermen-
Ten zegen van de ſtadt die alle zeên bebouwt,
En eene waereld in haar halve maan beſchouwt,
Vertoont JOHANNAAS geeſt haar wonderlyk vermogen,
Door 't heerlyk konſtwerk dat natuur houdt opgetogen.
Ontbind haar konſtenaar den mond, dan roept zy licht:
„ Ik kus de ſcherpe ſchaar die myn pençeel niet zwicht.
„ Zyt welkom ſchoone konſt, uit Pallas brein gerezen,
„ Gy zult op Helikon onze elfde zuſter weezen,
„ Die van de wysheid, als haar moeder, wordt gevoed,
„ Nu gy natuur op uw papieren leeven doet.
„ Zo! ſchryft JOHANNAAS naam met *Witte vreedepalmen*,
„ Myn wichtjes. 'k Hoor de Faam den lof van 't konſtwerk
„ Het welk nieuwsgierigheid in alle volken baart, (galmen,
„ En lokt *geleerden*, ja de *koningen* der aard', (ren.
„ Die 't ſtamboek met hun geeſt, en waardig handſchrift çie-
„ Maar wat ſchenk ik hier beſt? de helft van myn lauwrieren.

OP

OP DEN

STEILOOR,

OF

SCHYNHEILIGEN BEDRIEGER,

Van JEAN BAPT. POQUELIN DE MOLIERE,

In Nederduitſche vaerzen gevolgd door N. N.

Hoe meenig wordt door ſchyn bedrogen,
Van hedendaagſche Farizeen,
Die met hunn' half geopende oogen,
En 't aangezigt naâ de aarde treên,
Verçierd met 't koorkleed om de leden,
Van elk gevierd, en aangebeden:

Die in de huizen van de ryken
Geſtadig zitten aan den diſch;
Voorby de hut der armen ſtryken;
Dewyl daar niets te haalen is,
En voor hunn' God, den Mammon, leeven;
Altyd ontfangen, nimmer geeven:

Die pracht en overdaad verſmaaden,
En roemen op hunn' maatigheid:
Terwyl men hen den buik ziet laaden
Met ſpyze, op 't lekkerſte bereid;
Die wyn verachten onder 't drinken,
Terwyl wy hem door 't vel zien blinken;

Die

Die huichelen, met valſche ſtreeken;
Den Godsdienſt voeren op 't gelaad;
De onkuiſche luſt, en ſnoô gebreken
Bedekken, met een fyn gewaad;
Niets ſpreeken als van deugd en zeden.
Schoon 't harte haakt naar ydelheden.

Deez' quezelbroeders klaar te ontdekken,
Ten toon te brengen voor 't gemeen,
Hen eens het masker af te trekken;
Was 't werk van POQUELIN alleen,
Die hen vrymoedig dorſt genaaken,
Om 't hof des konings te vermaaken:

Schynheiligheid kan dit niet veelen;
(De zon der waarheid ſtraalt te heet)
Zy braakt haar gal uit, op Tooneelen,
En Dichtkonſt, 't geldt dien hoofdpoëet.
Gewaande lydſaamheid, ô ſchande!
Toont uit haar ſchaapskleed wolvetanden:

Maar al dat wryten, al dat woelen,
Verbreidt MOLIERES lof te meer.
Hy doet haar op 't Tooneel gevoelen,
Ten ſpyt van alle tegenweer,
Dat Zedekunde haare altaaren
Daar ook beſchermt, voor huichelaaren.

Hier volgt een letterheld zyn' ſchreeden
In Neêrduitſch dicht, zo braaf, zo ſchoon,
Geleerd, en vol diepzinnigheden,
Dat hy verdiende een' lauwerkroon,
Door Neêrlandſch dicht'ren hem geſchonken:
Indien hy met die eer wou pronken.

KUPIDO IN DE BROUWERY,

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

KORNELIS KRUL,

EN JONGKVROUWE

ADRIANA BLAAUWKAMER.

Een ander mag van vreugde zingen,
Hoe dat de wrevelige Schot,
Graaf Mar, het hoofd der muitelingen,
Verjaagd wierdt, met zyn kaale rot,
En vorſt Georg, ten roem der Britten,
In ſpyt van Jems den Pretendent,
Geruſt blyft op zyn rykstroon zitten,
Tot vreugd van 't volk en 't Parlement.
Wat raaken ons de ryksverraaders,
Als Oxfort, Ormont, Bullingbrook?
Zy zyn geblixemd door 's ryks vaders,
Hun ſchelmery verdwynt als rook.
'k Zal zingen van heele and're zaaken:
Van zuiv're liefde, een beter ſtryd,
Waar in geen menſch ligt dood zal raaken,
Die zich maar naâ behooren quyt.
Hoort toe, ô negen ouwe vryſters,
Die 't hooge Helikon bewoont;
Die helder zingen kunt als lyſters;

Ik bid dat gy me uw gunſt betoont!
Apollo wil myn zang beſtieren,
Gy ouwerwetſche vedelaar,
Die milder zyt met uw laurieren,
Als Sinter Klaas, met zoete waar;
Daar duizend kreupele Poëeten
Zich waanen meê verçiert te zyn,
Terwyl zy rymen dat ze zweeten,
De ſchoonſte kalven by 't dozyn.
't Gaat wel: 'k heb hengſte nat gedronken,
(Ik meen een kop of tien tee boe)
Dat kan myn geeſt ſomtyds ontvonken.
Weeſt ſtil, genooden, luiſtert toe.
Ik raakte laatſtmaal aan het droomen,
En dacht ik zag den groenen Hout,
Daar 't lommer van de lindeboomen
Verbeeldde een ſchoon Idalieſch woud.
Hier zag ik Venus kleine jongen,
Deez had het druk met zyn Mama,
En maakte duizend kromme ſprongen,
Die ik om reden overſlaa.
Zy ſprak: hoe is het, kleine bengel,
Dat gy niet op uw dingen paſt?
Daar is een ſchoonheid als een engel,
Die door uw loosheid dient verraſt;
Zy laat haar trouwe minnaar quynen,
Dien gy uw pylen ſchoot in 't hart,
Vlieg heenen, doe zyn ramp verdwynen,
Verdryf zyn droeve minneſmart.
Mamaatje, ſprak Kupido weder,
Gy gunt my zeker weinig ruſt;
Ik vlieg geſtadig op en neder,
En heb op heden gants geen luſt,

Ik ben van zins om wat te ſlaapen,
Genoodigd door dit lieflyk groen,
(Met één begon hy braaf te gaapen)
Ik meen van daag geen werk te doen;
Wy zyn van Idaas berg gevlogen
Tot hier toe, 't is geen kleine rek,
Klaas vaak, Mama, ſluit reets myne oogen.
'k Gaá ſlaapen: wilt gy gaan? vertrek.
Dat zal ik u wel haaſt verleeren;
Riep Venus, die vol gramſchap was,
Gy zult zo aanſtonds heen marcheeren,
Of 'k zal u quisp'len met nat gras.
Wel als het dan perfors moet weezen,
Riep God Kupido, zeg me dan,
Wien moet ik van zyn ſmart geneezen,
Ik help heel graag een eerlyk man.
Zie ginds, ſprak Venus, door die boomen,
Legt Haarlem, een vermaarde ſtadt,
Aan 't Spaarne, dat met zilv're ſtroomen
De geurige oevers hier beſpat;
Daar ſtort Heer KRUL vergeefſche klachten,
En bidt om ADRIANAAS min,
Gaa heenen, wil zyn ſmart verzachten,
En tref zyn ſchoone zielsvrindin;
Zy beide zyn elkander waardig,
Beide in het bloeijen hunner jeugd;
Vernuftig, geeſtig, ſchoon en aartig,
Hun beider Ouderen tot vreugd.
Och, ſprak Kupido, dat 's verloren,
Ik ken de Juffer al te wel;
Ik wilde haar nog korts bekooren,
Maar ach! ze ontliep my, vlug en ſnel;
Haar hart is koel, en niet te raaken,

'k Zag meerder kans om vrouw Diaan
Door Ciprus toorts het hart te blaaken:
Dies is 't vergeefs daar heen te gaan;
Maar wyl Mama me juiſt wil dwingen,
Dan moet ik op een andre wys
Dat harde maagdehart beſpringen,
En ſtryken evenwel den prys.
Hy vliegt na 't Spaaren op zyn veêren,
Daar jongens zwemmen langs het riet,
En ſteelt een pakje bontjes kleeren,
Zo ſtil en zagt dat 't niemand ziet;
Hier gaat hy zig heel net in kleeden,
Steckt boog en pyl in zynen broek.
Aldus de Houtpoort ingetreeden,
Vindt hy een vaatjen in een hoek,
Dat in den Aker juiſt behoorde,
De Brouwery daar 't meisje woont,
't Geen 't jeugdig hart van KRUL bekoorde,
En hem ſteets koelheid hadt betoondt.
Naa 't vat ſtraat op ſtraat neêr te rollen,
Geraakt hy in de Brouwery,
Vertelt het volk een party grollen,
En loert naar de eene en de and're zy,
Of hy de Juffer kon betrappen.
Maar neen, zy quam niet voor den dag.
Een Mof, die bezig was met tappen,
En 't guitje daar zo trant'len zag,
Zei: jongen doe ſcholſt boold vertrekken,
Of 'k leg den beerbeum op jou hoet,
Doe hebſt toc ſtuver, goo joo rekken,
Hy weer: ik wil hier blyven, knoet;
'k Zal Juffrouw ADRIANA ſpreeken,
Ik moet aan haar een boodſchap doen;

Met

Met komt de Juffer aangeſtreken,
Hy, zonder dat ze 't kon vermoên,
Schiet haar een minnepyl in 't harte,
En vlucht gezwind uit haar gezicht:
Zy voelt een ongewoone ſmarte,
Waardoor haare eerſte koelheid zwicht,
Zo dat haar hart in weêrmin blaakte.
Kupido quam weer in den Hout;
De bontjes kleêren, die hy taakte,
Heeft hy weer netjes opgevouwd;
Waar door de jongen die niet miſte;
Daar op vertelt hy aan zyn moêr,
Dat hy niet eenen pyl verquiſtte,
En voorts hoe hy al verder voer.
Zy, nu verheugd, ſprak: gaa dan ſlaapen,
Gy hebt uw dingen wel gedaan.
Hy, naa een drie vier maal te gaapen,
Ging leggen op de groene blaân.
'k Zou meerder van myn droom verhaalen;
Maar al de reſt is uit myn hoofd;
Ook zal een red'lyk menſch niet dwaalen,
Die zulk een droom maar half gelooft.
Wy willen dan niet langer droomen:
Maar by den bruidegom en bruid
Met onze zegenwenſchen koomen.
Wat kracht van zang, en maatgeluid,
Wordt hier vereiſcht om recht te zingen,
Keer Krul, ô wakk're bruidegom,
De zegens die u thans omringen!
Uw lief, omheiningd met een' drom
Van minnewichtjes, zal u ſtreelen
Op 't kuiſche huuwlyks ledekant.
De weermin zal haar niet verveelen.

Uw hart ontſtoken door den brand
Der liefde, zal door malſche kusjes,
Zich mengen met haar zuiver hart.
Zy noodigt u op duizend luſtjes;
Aldus betaalt ze uw minneſmart.
Blyf lang met uw beminde bloeijen,
BLAAUWKAMER, zoete en ſchoone bruid,
Zo moet uw min geſtadig groeijen,
Door ramp noch ongeval geſtuit.
Queekt telgen, welgeaarde looten,
Ten aanwas van uw braaf geſlacht;
Zo moet uw zegening vergrooten;
Zo word ge in Herulheim geacht;
Zo zien uwe Ouderen, en maagen,
In u de vreugde hunner dagen.

KUPIDO IN DE KRUIDENIERS WINKEL,

TER BRUILOFTE

VAN MONSIEUR

JOACHIM REFDAAL,

EN JUFVROUW

KORNELIA VAN SPEEK.

Vol vaak te zyn en half verbuisd,
Door tot den morgen palm te knoopen,
En dan te rymen voor de vuist,
Och! vrinden wat 's daar van te hoopen?
Die dus kan rymen is al kloek;
't Is schier een werk van disperatie;
En steel ik vaerzen uit een boek,
't Strydt immers met myn reputatie.
Wel aan, ik zing dan; doch met schroom,
De bruid en bruidegom ter eeren;
Ik zing een wonderlyken droom,
En droom al zingende in myn kleêren.
Kupido, alias de min,
Dat slimme guitje van een jongen,
Dat snappertje geeft my daar in,
Hoe hy de liefjes heeft besprongen.
Hoor, zegt hy, 'k zag de schoone maagd,
Die heden REFDAALS vrouw zal weezen,
Daar 't Y en de Amstel roem op draagt,
Om haare deugd alom geprezen.

Ach!

Ach! dacht ik aanſtonds, meisjemaat;
Gy zyt voorzeker niet geſchapen
Om dus lang buiten d'Echtenſtaat
Alleen in 't zwaanendons te ſlaapen;
Gy zyt een wakkere ega waard,
Ik meen 'er eens op uit te ſnuiven,
Om één, hoe koel gy zyt van aard,
Dic u zal krygen in zyn kluiven.
Met vloog ik, zegt de God der min,
Onzigtbaar op myn witte vlerken,
Verſcheiden huizen uit, en in;
Om ieders gaaven aan te merken.
Het eerſt daar ik myn vleugels ſtryk,
Na langen tyd vergeefs te zoeken,
Was op den Haarelemmerdyk;
Hier, dacht ik, moet ik my verkloeken,
Hier zie ik REFDAAL, deez zal 't zyn,
Ik zal eens in zyn winkel loopen,
En in een kleine jongens ſchyn,
Wat vygen of rozynen koopen.
Ik open daarop de onderdeur,
En vraag: wat gelden nou de vygen?
Is 't niet drie ſtuivers 't pont, Sinjeur?
Ja, ſprak hy, mantje, 'k zal ze krygen.
Hoe veel? ik zei wel weeg me een pond.
Terwyl hy bezig was met weegen,
Heb ik hem met myn pyl gewond.
'k Vloog weg, en quam zyn liefje tegen,
Die ſchoot ik ook een pyl in 't hart,
En maakte REFDAAL overwinnaar
Van haar, ſchoon zy de minneſmart
Ontveinsde, voor haar trouwen minnaar.
Het jawoord moeſt 'er eind'lyk uit.

Hier

Hier mede zwygt de looze bengel.
Geluk dan bruîgom, met uw bruid!
Omhels uw tweede ziel! uw engel!
Op 't kuiſche huuwlyks ledekant,
Zwem in een zee van zoete weelde;
Zweef in een vuur dat altydt brandt,
En nimmer quetſte noch verveelde;
Een vuur dat gy geſtaag moet voên.
Hier mede meen ik af te breeken,
Gelyk 't behoord, met goed fatſoen:
Want nu een uur of twee te preeken,
Hoe gy u draagen moet in d'Echt,
Zou u gewis niet veel bekooren;
Gy weet uw plicht, en 't is te ſlecht
Een menſch te lellen aan zyne ooren,
Van 't geen hy zelf genoegſaam weet:
Hoewel 't de mode ſchynt te weezen
By menig deugdelyk Poëet,
Een lengte leſſen voor te leezen.
Die zaak is in zich zelf wel goed,
Doch elk weet dat hy nooit moet kyven;
De man de meeſter weezen moet;
De vrouw huishouden, naaijen, ſtyven,
En kooken 't eeten op zyn tyd,
En paſſen op de winkelneering;
Terwyl de man met zorg en vlyt,
Eens uit moet gaan om zyn hantering.
Voorts hoe zy net moet zyn en kuiſch;
De man haar trouw, en nooit verlaaten,
En ſteets de ſtut zyn van het huis:
Dies of de Dichters daar van praaten,
Wat helpt het? 't is vergeefs gefluit:
Want die niets weet van deeze dingen,

Is immers met de kei gebruid.
Maar gy, ô waardige Echtelingen!
ô Bruid en bruîgom! kent de deugd.
De hemel wil u beiden geeven,
De vrucht van uwe huuwlyksvreugd;
Hy doe u lang gelukkig leeven,
Tot heil en vreugd van uw geſlacht;
Dat u nooit ramp of druk bejegen';
Terwyl gy 't ſpoor der deugd betracht,
En ſtaat na d'allergrootſten zegen.

ZANG.

STEM: Tranquilles Cœurs.

1.

Geluk, gelieven! op dit Feeſt!
Die in uw zoete Lentejaaren,
Elkaâr bemint, en bly van geeſt
De zoetheid proeft van 't zuiver paaren:
Wanneer gy ſmelt in 't vuur der zuiv're minnegloed,
't Geen 't al verquikt en voedt.

2.

Terwyl wy ſpeelnoots in het rond,
Op uwer beider welvaard klinken,
Elk zet de roemer aan den mond;
't Sa! wil nu de gezondheid drinken,
Van Refdaal *en van* Speek, *die ſchoone en zoete bruid,*
Elk drink zyn glas ſchoon uit.

3. *Ver-*

3.

Vergeet ook 't bruidjes moeder niet,
En al de verd're bloedverwanten,
Men denke om droefheid noch verdriet;
De vreugd ſprei zig aan alle kanten.
Laadt, en legt aan! a ſa! geeft vuur uit glas en fluit,
Met algemeen geluid.

4.

Nu liefjes vat een roemer aan,
Bedankt de ſpeelnoots en de vrinden,
Dan moogt gy vry naar 't bruidsbed gaan,
Daar gy uw luſt en vreugd zult vinden,
't Is leeg! elk kuſſe als maagd voor 't laatſt de ſchoone bruid,
Die vaak heeft ſlaap dan uit.

KUPIDO IN DE APOTHEEK EN DRUKKERY.

TER BRUILOFTE

VAN DEN HEERE

ARNOLDUS VAN NOY,

EN JONGKVROUW

SUSANNA MOL.

't Was in het bloeijen van de boomen,
In 't laatſte van 't voorgaande jaar,
Dat al de Goôn zyn t'ſaam gekomen,
Om te overleggen met malkaâr,
Hoe dat men Mars, dat oorlogs hansje,
Eens zou doen kruipen in zyn neſt,
't Zy door quadrupele alliantie,
Of anders, voor 't gemeenebeſt.
Nepthuin ſprak eerſt met ſtyve kaaken:
Myn zeevolk lydt een groote ſchâa;
Dies, om aan 't eind des krygs te raaken,
Moet Mars naar Noord Amerika,
Om daar tabak te leeren planten,
Zo raakt Europa eens in ruſt.
Ik zou dat hoofd der oorlogs quanten,
Riep god Merkuur, geen vreemde kuſt
Tot zyn verblyfplaats willen gunnen:
Want overal daar hy verſchynt,
Zal nooit een koopman duuren kunnen:
Dewyl de vreede dan verdwynt.
Maar zo men 't onheil wil beletten,

Ben

Ben ik en and'ren van advys,
Dat gy hem moet in 't raſphuis zetten,
Die raad is heilzaam, kloek en wys.
Neen, riep Saturnus, 'k zal 't niet ſtemmen:
Maar 'k zou dien ſeldrementſchen ſchurk,
Om hem van al zyn quaad te temmen,
Doen zenden aan den grooten Turk.
Doch Bachusneef, die al zyn leeven
Een goede ſlokker is geweeſt,
Riep, heeft de krygsgod iets misdreven
Door zyn inpertinenten geeſt,
Dat is het noodlot toe te ſchryven;
Daarom ben ik van ſentiment
Dat gy hem voor zyn ſnô bedryven,
De dienders in zyn boeltje zendt.
Zo hy de vrêe niet aan wil lappen
Verwys hem tot een kelderknecht,
Om myn botteljes vol te tappen.
Apollo riep die ſtraf is ſlegt.
Ik heb hem by my zelf verwezen,
Om alle kreup'le rymery,
En manke ſpelen door te leezen,
Die Neêrland heeft in Poëzy.
Jupyn, naar wien dees raadslui hoorden,
Riep houdt de ſmoelen daar wat ſtil,
Of ſpreekt ten minſten wyzer woorden,
En luiſtert wat ik hebben wil.
Dat god Vulkaan een keten ſmede,
Ten minſte van een duizend pond,
Die zal men geeven aan den Vreede
Om Mars gelyk een bleekers hond
Met allen man aan vaſt te haaken;
Dan kan hy, zo het reuzenrot

Op 't nieuw weer potſen zoekt te maaken,
Eens blaffen uit zyn hondekot.
Zo zullen z' ons niet overvallen,
Wanneer wy leggen in ons bed.
De goden riepen met hun allen,
Die Raad is heerlyk! ja beget!
Na dat de zaak dus was beſloten,
Quam Eskulaap in grammen moed',
Met droeve traanen overgoten,
En viel god Jupiter te voet.
Och! (ſprak hy) baas van al de goden,
Roep tog Kupido voor uw troon,
Wy hebben uwe hulp van noden.
Dat guitje heeft myn waardſten zoon
VAN NOY, die ik de kracht der kruiden
Van jongs af aan heb ingeplant,
Tot heil van duizend kranke luiden,
Door zyne liſten overmand.
Hy heeft een raar Recept doen ſchryven,
En liep 'er mê des avonds laat,
Om zyne kuuren te bedryven,
d'Aptheek in, in de Kalverſtraat.
De knecht, die bezig was met wegen,
Sprak, mantje zeg, wat doeje hier?
Kupido zei ik ben verlegen,
God Eskulaap zendt dit papier;
Maar 'k moet Sinjeur juiſt zelver ſpreeken.
VAN NOY quam aanſtonds voor den dag.
Kupido zonder te verbleeken,
Toen hy den kruidekenner zag,
Sprak heer VAN NOY, ik bidje repje,
Maakt deez' ingrediënten klaar,
Gy kunt het leezen in 't Recepje.

De

De kranke legt in groot gevaar.
VAN NOY vond op 't papier geſchreven:

Recipé

Neem zeſtien onç ſtandvaſtigheid,
Acht drachmaas oly van welleeven,
Drie ſcrupels deugd, met kunſt bereid,
Een onç julap van maagdekusjes:
Maar doet 'er veel patientie by;
Wat marmulaad van zoete luſtjes,
Met wat ſieroop van min-kandy.
Een pont conſerf van 't zoetſte praatje,
Twee poejers van oprechte min,
En twee pillulen uit uw laadje,
Die hebben wond're krachten in.
Dit moet gy t'zamen diſteleeren,
In Balneo, doe vry uw beſt,
Zo zal de ziekte van u keeren,
Waar aan gy quynt.

Probatum eſt.

Hy had dit naauwelyks geleezen,
Of ſprak, hoe is 't doortrapte guit?
Wat zieke moet men dus geneezen?
Ik kom u daatlyk op de huit.
De zieke, riep Kupido weder,
Zult gy myn heer ARNOLDUS zyn.
Gy zult beminnen, trouw en teder.
Daar, voel de kracht der minnepyn.
Hy nam een fles met roozewater,
En ſpatte hem in 't aangezicht,
Met vloog hy weg, met groot geſchater,
En riep: ik heb myn werk verricht!
VAN NOY voelde aanſtonds hoe de liefde

In

In 't diepſte van zyn boezem drong,
En hem het jeugdig hart doorgriefde.
Hy las nog eens 't geen hy ontvong.
Ach! riep hy, liefde, 'k voel uw' krachten!
SUSANNA MOL heeft my verheerd!
Maar welk een lot heb ik te wagten,
Indien die ſchoone my trotzeert!
Hy ſtelt zyn liefde haar te vooren:
Maar zy te koel voor zyne ſmart,
Wil na geen wederliefde hooren,
Dat raakt ARNOLDUS aan het hart;
Dies kom ik u, Jupyn, hier ſmeeken,
Dat gy Kupido braaf kaſtyd,
Om ons op dezen guit te wreeken,
Die ieder één zyn ruſt benyd:
Jupyn begon terſtond te kyven,
En nam een halve ſtuivers gard.
Kupido dorſt niet ſtaande blyven:
Maar ziende zig aldus benard,
Kroop achter Venus, zyn mamaatje.
Die ſprak: nu, jonge, gaa maar heen,
En wees geruſt: want groot papaatje
Is juiſt zo quaad niet als ik meen.
Vlieg aanſtonds met gezwinde pennen,
En zoek SUSANNA in haar huis,
Ik weet gy zult de plaats wel kennen,
't Is op de Grimmeneſſe ſluis.
Kupido is voort heen geſprongen,
En quam ter plaats daar hy moeſt zyn,
Gekleed gelyk een drukkers jongen,
En ſprak met een onnooz'len ſchyn:
Juffrouw ik kom om werk te vraagen,
'k Ben van myn besje hier geſtuurd.

Ik

Ik weet dat ik u zal behaagen,
Indien gy my nu aanſtonds huurt.
Wel, ſprak ze, gaa dan maar naâ boven;
Opdat de knecht u voort probeert,
Men zal u zo veel weekgeld loven,
Als gy in 't werken zyt geleerd.
Hy gaat voort op den winkel drukken.
Zy ziet zyn werk met aandacht aan,
En ſprak, hoe, jonge, zal het lukken,
'k Zie niet dan Kupidootjes ſtaan,
En op de plaat zyn immers bloemen?
Wel ſprak hy, geef een and're plaat,
Ik weet wel dat gy my zult roemen.
Hy drukt weer: maar de maagd wordt quaad.
Hoe ſprak ze, ſchelm, dat zyn weer kinderen,
Hou op jou kleine tovenaar!
Wel riep hy weer, dat zal niet hinderen,
'k Druk nu twee harten in malkaâr.
Wat dunkje van dat kunſtig drukken?
Loop, ſprak de ſchoone, kleine guit,
Ik zie uw werk zal hier niet lukken,
Gy hebt katoen genoeg verbruid.
Kupido nam daarop een pyltje,
En ſchoot haar in het ingewand,
Waarop SUSANNA naa een wyltje
Ontvonkt wierd door den minnebrand.
Hy ſprak 'k zal my nu van u wenden,
Vaar wel ô MOL, ô ſchoone maagd!
Ik zal u ſlus een drukker zenden,
Wiens werk u meer dan 't myn' behaagt.
Die ook wel Kupidoos kan drukken,
En u, ten ſtraf, 't aanſtaande jaar,
Door zyne pillen in twee ſtukken

Licht zal doen barſten van malkaâr;
Die, omdat gy my hoont zo ſchamper,
En om myn koſtlyk drukwerk lacht,
Somtyds zal ramm'len met zyn ſtamper,
In 't midden van den naaren nacht,
Wanneer gy meent wat ruſt te raapen;
Dit zult gy hebben tot uw ſtraf,
Terwyl de goeije menſchen ſlaapen,
En hier mé ſchei ik van u af.
Daar mê vloog god Kupido henen,
En heer VAN NOY, die daar juiſt quam,
Wanneer de lekker was verdwenen,
Vond deze ſchoone niet zo gram,
Gelyk zy was geweeſt voor deezen.
Hy vond haar buigzaam voor de min.
De maagdeſchaamte deed haar vreezen,
Zyn deugd nam voort haar boczem in.
Hy kreeg naa ſtryd en wederſtryden,
Het lieve jawoord uit haar mond,
En zag het einde van zyn lyden,
Door 't lang gewenſchte trouwverbond.
Gelieven gaat de vruchten ſmaaken
Van uw gewenſchte huuwlyksvreugd.
Wilt ſteets in trouwe liefde blaaken.
Bloeijt door uwe onbeſmette deugd,
Ten vreugde van uw beider maagen,
Na 's hemels wil en welbehaagen.

AAN

AAN DEN HEERE
WILLEM VAN GENT,

Naar Livorno vertrekkende.

Gy laat dan 't lieve vaderland,
Myn vriend, om 't ſchoon Livornſche ſtrand,
Terwyl we u heil en voorſpoed wenſchen,
Opdat gy de Italiaanſche menſchen,
Haaſt zien moogt, zonder ongemak,
Om daar een heele groote zak,
Al waar 't 'er twintig, vol te ſpinnen:
Maar 't gaat my zeker aan de zinnen
Dat gy moet reizen in de kou,
'k Bid blyf nog wat, in dit gebouw.
Daar zullen nu ſchier alle dagen
Uw billen danſſen op den wagen,
Terwyl ik, en uw vrinden hier
Te dampen zitten by het vier;
Daar zullen wy dan met ons allen
Schier altyd van uw reizen kallen
d'Een zal dan zeggen hy ziet al
't Venetiaanſche Karneval
Met Arlequinen en Filippen;
Maar die zal zeggen hy ziet klippen.
Hy kloutert al zyn beſt om hoog
Op hand, en knie, en elleboog;
Een derde zal 'er wat mee ſpeulen,
En zeggen, hy is pas te Keulen,
Wat drommel of je praaten mag.
Men reiſt heel traag by winterdag.

Maar ik zal zeggen, gy moet weeten,
Hy heeft een mantel om te zweeten,
En ryden zy wat hard te poſt,
Zo word hy warm gehoſſeboſt.
Een ander, die wat luſt te kouten,
Zegt ligt, laat ons als Argonouten
Meê peuren om het gulde vlies:
Maar in de kou niet; dat 's te vies.
En dan zou 't ligt wel kunnen beuren,
Dat ego, ik, eens uit den treuren,
Indien ik tyd had, kuieren quam,
Heel naar Livorne, uit Amſterdam,
Met een van onze goê gezellen
Om u die praatjes te vertellen:
Maar als je dat verwagten wou,
't Moeſt zomer zyn, niet in de kou.
ô Bloed! myn vrind, hoe zou ik ſpringen!
Als ik daar zag hoe dat uw dingen
Volkomen liepen naar uw zin,
En dat uw handel en gewin
U maakte Hartog van Florenſen.
't Kan komen; want 't loopt raar met menſchen.
Het edel huis van Medicis,
Dat van Toskanen meeſter is,
En roemt op Prinſen, en Prelaaten,
Verknogt aan vorſtelyke ſtaaten,
Is mede door de koopmanſchap
Geraakt op zulken hoogen trap.
Myn vrind wierd u 't fortuin zo gunſtig,
Dan maakte ik (als ik kon) een kunſtig
Gedicht, en dan, dat ik wel weet,
Wierd ik voor vaſt uw Hofpoëet.
ô Bloed! ô bloed! wat zyn dat dingen!

Hoe

Hoe zou ik weeten op te zingen!
Wat zou 't een Aganippe zyn
Beſproeijt met Florentynſchen wyn!
In plaats van 't ſober Hollands biertje.
Wat zou ik menigen papiertje
Doen vloeijen van den wyn Albaan!
Maar apropo, je wilt dan gaan?
Wy zullen uw gezondheid drinken,
En zomtyds met de glaasjes klinken,
Terwyl gy reiſt, en wenſchen dan,
Dat al zo makk'lyk als we een kan
Met nektar weten uit te vegen,
Dat al zo makk'lyk ook de wegen
U zullen vallen zonder kou,
Gelyk ik zekerlyk vertrouw.
Vaar wel! de hemel wil u ſpaaren,
En op de reis van druk bewaaren.

Ex Tempore.

POËETISCHE ASSIGNATIE.

Apol op Helikon gezeten,
Laat Abraham op 't vriendlykſt weeten;
Dat zyn geliefde zoonen zyn
Gereed, een ſchaapenbout met wyn
Op zynen diſch te konſumeeren,
Daar hy den zangberg door zal eeren;
En op dat onder dezen hoop
Vooral geen vollantaren loop',
Zo ſchryven wy, wy lekkerbekken,
't Zal u tot goê betaaling ſtrekken,
Zo ge in uw huis betaalt, het geen
Is op uw plaats belooft, voorheen.
Maar hebt gy 't nog te druk met ſlagten,
Men wil wel veertien dagen wachten.

Ex Tempore.

JAARDICHT,

Voor den Heere H. M.

Vier regels om een glaasje wyn,
Kan daar een menſch vernoegd mê zyn?
En in die vier een wyf te wenſchen
Aan één, die niet, als and're menſchen,
Geplaagt wil wezen met een wyf,
ô HENDRIK! 't is een raar bedryf:
Wenſch liever, zonder dus te ſpotten,
In plaats van één wyf, zes Fagotten.
Fagotten, brôer, is and're taal!
Een wyf te wenſchen, is te ſchraal
Voor iemand, die zyn luſt en leeven
Aan vrouw Minerva heeft gegeeven.
Ik wenſch dan, dat in Amſterdam
Geen Tannizy, noch Pool noch Tram,
Bolons, Zarbaffi, van wat nommer
Of merk, u op dees dag bekommer',
Noch dat u 't woord Provizie quell';
Opdat gy ons bequaam en wel
Op uwen jaardag moogt trakteeren,
Gelyk 't betaamt aan zulke heeren,
Die zuilen zyn der Poëzy,
Zo hoog geacht aan 't ſcheepryk Y.
Zo zal uw naam in de ooren klinken
Van ons, zo lang wy konnen drinken.

TER

TER VERJAARINGE

Van den Heere N. N.

'k Zal nu niet zingen van klein Flipje,
Noch van den grooten langen C...
Noch kompanjie van Miſſiſippi,
Of windnegotie van dit jaar.
'k Wil van geen aſſurantie ſpreeken,
Daar ieder één nu ryk door wordt:
Want zou ik daar in 't breed van preeken,
De gantſche nacht waar veel te kort.
'k Moeſt zingen hoe zich kaale ſnaaken
Verheffen door de Zuidzeefons,
En groeijen, nu ze aan ſchyven raaken,
Op éénen nacht, als Champinjons.
Wat is 't een goudeeuw voor de ſnyërs!
Want menig kalis wordt een heer,
En de ouwe meiden krygen vryërs,
Niet om de ketel: maar om 't ſmeer.
Wil dees negotie nog wat duuren,
Ik wed 'er in de ganſche ſtad
Geen meid of knecht zich zal verhuuren:
Want ieder droomt van grooter ſchat.
Men zal pothuizen konnen vinden;
By menigten, voor niemendal:
Want Jan de lapper en zyn vrinden
Doen zoeken naar een paerdeſtal.
Turfdragers zullen met hunn' manden,
En kruijers met hun wagens, wis,
In korten tyd viktorie branden;
Wyl elk op 't minſt een keuning is.

De

De Schouburg zal 't nu niet lang maaken,
En haaft ontbloot zyn van Acteurs;
Dewyl ze aan and're rollen raaken,
En ſpeelen op de windvang-beurs.
Maar zacht ik wil niet meer vertellen.
Want Herpokraat zegt, zwygen beſt.
Men zou my krygen by de vellen,
En haalen de eijers uit myn neſt.
'k Beloofde dat 'k u zou verjaaren,
Myn vrind T.... op deezen dag,
En 'k kan u by Apol verklaaren,
Dat ik het doe met groot ontzag,
Ja, met een diepe Saluatie,
My zoek te houden in uw gunſt,
Voor al die eer en reputatie,
Die gy betoont voor myne kunſt.
Hy wenſcht, die u dit geeft te leezen,
Al wat gy zelver wenſchen wilt,
Al wout ge in korte jaaren weezen
Zelfs Deeken van het verwers gild;
Al wout gy aan een juffer raaken,
Wiens kleur wat trekt naar 't *inkarnaat*,
Wiens koontjes gloeijen als *ſcharlaken*,
Wanneer zy in uw liefde blaakt;
Die op haar *karmozyne* lipjes
De nektar van de goden heeft,
En u, genakende die tipjes,
Haar hart uit zuiv're liefde geeft.
En krygt gy alles naar myn wenſchen,
Zo zal gewis uw verwery
Krioelen zo vol moffe menſchen,
Dat gy een grooter zoekt daar by.
't Geen zonder twyffel zal geſchieden;

Dewyl 'er door de quin quam poî
Nu komen zo veel ryke lieden,
En elk wil weezen even mooij.
Men zal nu zo veel mantels maaken,
En mantelorums by de vleet,
Van 't allerfynſt en beſt ſcharlaken,
Dat ik 'er ſchier geen end aan weet;
Zodat gy aanſtonds druk zult werken,
Wanneer gy met een ſchoone paart,
Gelyk gy zelfs wel kunt bemerken,
Dies raad ik dat gy haaſt vergaêrt.
Wat zultge uw ketel dan ſtoffeeren
Met verwen onder één gemengt!
Hoe zult gy dan dat *laken* keeren,
Wanneer gy 't op den *haspel* brengt!
Een ander mag wat leggen krukken,
En knoeijen al de kleuren *vaal.*
U zal het zelden zo mislukken,
Of gy zult verwen net op 't *ſtaal.*
Ik zal om langer niet te preeken,
Myn wenſch beſluiten, braave vrind,
Dat u geen voorſpoed mag ontbreeken,
In al het geen ge u onderwindt.
Leef lang tot blydſchap uwer vrinden,
Zo moet gy allen weliuſt vinden.

DE

ENEAS

VAN

VIRGILIUS,

In zyn Zondags Pak.

DE

ENEIDAS

VAN

VERGILIUS.

DE

ENEAS

VAN

VIRGILIUS,

In zyn Zondags Pak.

VIERDE BOEK.

Korte Inhoud.

Naa dat Eneas aan Karthagoos koninginne,
Omſtandig heeft verhaald 't verderf van Priaams land;
Verlieft zy op den held, en, brandende van minne,
Leeft met haar zuſter raad, en 't offeringewand;
Paſt op haar eer noch faam, als ze op de jacht gereden,
Vereenigt met den vorſt: dien fluks Merkuur belaſt
Te vluchten: dies hy doof voor traanen en gebeden,
In zee bruiſcht met zyn vloot. De droeve Dido taſt
Naâ 't zwaerd, doorſteekt haar borſt, vervloekt de ſnô Dardaanen,
Daar ze op haar lykhout ſterft, en laat Karthage in traanen.

Vrouw Dido kon van angſt niet ſlaapen,
De ſloof was door de min gewond,
Zy lag, helaas! in 't bed te gaapen
En geeuwen, tot den morgenſtond.
Dan ſchoot haar eens 's mans deugd te binne,
En wat een kaerel dat hy was,
Hoe hy van oorlog en van minne,
Puur of hy 't uit een boekje las,
Heel aartig op de maat kon ſpreeken.
Hy kalde van geen leur of zeur;

Neen, hy had alles zelf gekeken,
En wiſt het daarom deur en deur.
De nacht is naauwelyks vertrokken
Of Dido, moê van al 't gewoel,
Trekt haar japon aan met haar rokken,
En zet zich in een leuningſtoel;
Waar op zy dus begint te praaten
Tot haar Maſeur, die Anna hiet:
Ach! Antje zus, ik kan niet laaten
Te vraagen, wat dit tog bediedt,
Dat ik, och laci! en och harmen!
Op 't zien van zulken braaven man,
Zo iets voel kriew'len in myn' darmen,
Dat ik zo net niet noemen kan.
Wat heeft die bloed al moeten lyden,
Wat heeft hy al gehardebold,
Wat is hy al gevaars in 't ſtryden
Met hulp van Venus doorgeſold.
Hy is voorzeker van de Goden,
Hier in Karthagoos hof geſtuurd,
En uit den Troiſchen brand gevloden
Met al de luidjes uit zyn buurt,
Om my.... maar neen, ik heb beſloten
Nooit voor de rooje deur te gaan;
Daarom zal hy zyn ſcheenen ſtooten.
Myn man, myn man, hangt my nog aan!
Ja, Antje zus, myn man Sichëus,
Die nu al op het kerkhof leit,
In 't graf by herder Melibeus,
Van menig eerlyk menſch beſchreid,
Omdat myn broeder hem deed ſneeven,
Nam in het graf myn vreugde meê.
Maar 'k voel nu weer een ander leeven.

Ja

Ja wel ik weet niet wat ik deê,
Indien ik kon te trouwen raaken
Met Vorſt Eneas, met dien held,
Die my zo in de min doet blaaken....
Maar neen, Sichëus houdt het veld.
Ik wou veel liever aârs niet eeten
Als roggenbrood met koeijen kaas,
Als dat ik zou myn' man vergeeten,
En trouwen met dien Trooiſchen baas.
Dat weet Jupyn, die in de ſterren
Om hoog zyn rezidentie bouwt,
En die ons tans wel hoort van verren,
Hoewel hy zich zo sjakes houd.
Hier mede rollen haar de traanen
In overvloed ten oogen uit,
Tot dat zy uitgehuild, de kraanen
Van 't vat van haare droefheid ſluit,
En eind'lyk raakte aan het bedaaren.
Toen was het juffrouw Antjes beurt,
Om zeer beweechelyk te verklaaren
Dat Dido had te lang getreurd.
Hoor, ſprak zy: alderlieffte zusje,
My liever dan het zonnelicht,
(En hier meê gaf zy haar een kusje)
Gy zyt aan niemant meer verplicht.
Zoudt gy zo fris, zo jong van jaaren,
Uw tyd verflyten zonder man?
Nooit naar de Volewyk meer vaaren?
Me dunkt dat dat niet weezen kan.
Of meent gy dat uw man Sichëus
Zich om dat huuwlyk belgen zou?
Die leidt in 't graf by Melibeus,
En denkt nu immers niet om jou?

Der-

Derhalve zo ik in uw ſtê was,
Ik hulp my zelven uit den nood;
Opdat ik met een' jong' Eneas
Eens mocht doudynen op myn' ſchoot.
Gy hebt Iärbas afgeſlagen,
En menig vorſt in Afrika,
Maar evenwel nu moetje 't waagen,
Byt toe Maſeur, of 't is te ſpâ.
Bedenk, bedenk eens daar en boven,
Wat al kanalje hier omtrent
Is afgerecht op ſteelen, rooven;
Zo dat jy nergens zeker bent.
Getulië met al zyn ſteden
Vertrouw ik niet een oliekoek;
Dat volkje hoort naar recht noch reden,
En valt in 't ſtryden ons te kloek.
Numidiërs zyn ook geen ſanten:
Maar rechte ſchelmen in hun hart,
En by de Zandzee woonen quanten
Die ik bylo niet gaerne tart;
Barceen zyn maar gebooren' dieven;
Dies raad ik u dan tot beſluit,
Dat gy Eneas moet gerieven,
En worden aanſtonds maar de bruid.
Ik lach om broeders dreigementen,
En 't Tyrieſch bitter oorlogslot;
'k Betrouw my op de Trooiſche venten;
De minſten is een Don Quichot.
Als ieder meid een' Trooijer trouwde,
En dat van elk wat jongs dan quam,
En al dat goed Karthago bouwde,
't Wierd haaſt zo groot als Amſterdam.
Neef Teunis heeft dees Trooiſche ſchepen,

Want

Want hy is al een milde baas,
Miſſchien naar onze kuſt doen ſleepen,
En ſchenken tot een Sinterklaas;
Opdat Fenicië zyn' vaanen,
En dapperheid by hunne voeg;
Derhalven ſtort nu geen meer traanen,
Het is begut al lang genoeg.
Gy moet den held niet laaten loopen,
Maak dat hy hier zich zelv' vergeet,
Gy kunt hem zoetekoek verkoopen.
Smeê voort het yzer, 't is nu heet.
Met deeze en diergelyke reden,
Hielp Antje zus de koningin
(Die bezig was zich aan te kleeden)
Nog vaſter in 't geweld der min.
Terwyl begon de klok te luijen,
De prieſters waaren al aan 't werk,
Om ſchaapen, die men dood zou bruijen,
Te ſleepen naar de groote kerk.
Vrouw Dido en haar zus verſchenen
Met pracht voor 't outer van de goôn,
Zy leeken beide wel Helénen,
Maar Dido was nog joo zo ſchoon.
Daar ſpeelde men op bas en veelen,
(Terwyl het vuur op 't outer brand',
En Heeroom 't vee begon te keelen,)
Van Polifemus aan het ſtrand.
De heele goden kregen harten,
De prieſters 't vet, en 't meeſte vleiſch,
De halve goden niet als ſtarten,
En daar mê had het werk zyn eiſch.
De koningin giet uit een vlesje,
Den Spaanſchen wyn in d'offerkelk,

En ſpat de gilde koe voor 't blesje,
In 't oog van ieder, of van elk.
Daar had men voort een drommels leeven;
Want Dido, vol van minnebrand,
Begon van ſchrik en angſt te beeven,
Zo rottig vond zy 't ingewand.
ô Blinde onnooz'le wichelpaapjes!
Uw kerkbelofte, en offerwyn,
Noch 't ſlachten van veel duizend ſchaapjes,
Helpt Dido noch haar minnepyn.
De min doet haar het ergſte vreezen.
Zy loopt krankzinnig door de ſtadt,
En Antje zus, als of 't wou weezen,
Kreeg 't ſlipje van haar' tabbert vat;
Daar liepen die twee goeje zielen
Vaſt alle ſtraatjes uit en in,
Terwyl het volk in 't ſlik moeſt knielen,
En bidden voor zyn koningin.
Zo loopt een hert dat van een' jager
Is in 't Kretenſer boſch gewond,
Of wilt gy 't liefſt een toontje laager,
Gelyk konynen voor een' hond.
Vrouw Dido, wat bedaard van zinnen,
Gaat met den vorſt een cingeltje om;
Maar als zy ſpreeken wil van minnen,
Raaktze aan het ſtaam'len en word ſtom;
Al kuijrend zyn ze t'zaam gekomen
By eene poort, waar van 't model
Scheen na de Leidſche poort genomen,
Altans het leek zo'n kegelſpel;
Of 't nu Scamotzie geordonneerd had,
Of dat de meeſter van het werk,
By Peter Koek van Aalſt geleerd had,

Dat

Dat weet ik niet; de poort was ſterk.
De kontreſcharpen, ravelynen,
En wat een menſch bedenken kan,
Zo wallen, bolwerk en gordynen,
Geleken werken van Vauban.
Zy toont hem aan de hoofdgebouwen
Der ſtadt, en brengt hem in 't vertrek,
Dat zy wil voor een kunſtzaal houwen.
Hier pronkt haar porcelyn in 't rek.
Gins hangen haare ſchilderyën;
Voor eerſt een ſtuk van Albert Duur,
Daar Joris en de lindwurm ſtryên;
En recht daar boven aan den muur,
Een koekebakſter van Oſtade;
Hier nevens een, daar Sint Laurens
Geroosterd wordt tot karbonade,
Zeer fraaij, van d'ouden Jurge Pens,
Een ſtuk van Luikesoom van Leiên,
't Geen zy als fynekoek beſpaart,
Daar Herk'les kouſen zit te breijen,
En Omfalé zyn knots bewaart.
Dit toont zy hem, met al haar ſchatten,
En meesmuilt, of ze zeggen wou:
Indien gy nu de kneep kunt vatten,
Zo is dit al den brui voor jou.
Des avonds even naa het bikken,
Moet hy nog eens in 't breed en lang,
In plaats van op de kaart te flikken,
Opzaagen Trooijes ondergang.
Zy kan naa dit verhaal niet ſlaapen:
Maar loopt geduurig heen en weêr,
En onder 't geeuwen en het gaapen,
Valt ze op het tafelbedde neêr.

Daar komt de held haar ſtaag voor oogen,
Die zy dan by verbeelding kuſt;
Maar vindende zichzelf bedrogen,
Wordt kleine Askaan uit minneluſt
Gezoend, ter liefde van zyn vaartje;
Wyl hy hem op een' draad gelykt;
Vooral wanneer hy met een baartje
En aangeplakte knevels prykt',
Die hem Kupido heeft geſchonken,
Om als 't voor hem vroeguitdag was,
Met dat gelaad voor 't volk te pronken;
Daar elk zyn' heldenmoed uit las.
De min had Dido pas bekropen,
Of 't volk vergat het nodig werk.
Men zag het naar de kroegen loopen,
In plaats van bouwen aan de kerk.
De metzelaar deed niet dan ſchoſten,
Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat,
Tot blydſchap van die ſjap verkoften,
't Zy by de groote of kleine maat.
De muuren en de toorens blyven
Dus onvoltooid, door dat gebrui;
Maar wat mag ik hier al beſchryven,
De ſjouwers waaren veel te lui
Om ſchepen toe te helpen takelen,
Straatmakers zochten zelf 't gemak,
En zaten van de min te kakelen,
By 't dampen van een pyp tabak.
Zo ras als Juno had vernomen,
Dat Dido raasde door de min,
Is zy vrouw Venus opgekomen,
En ſprak haar aan, geveinsd van zin:
Dat heb je zeker fyn gebakken;

Gy hebt 'er eer van, ja je tog,
De min een' menſch zo aan te plakken?
Dat zyn uwe ouwe ſtreeken nog.
Ik merk wel dat de nieuwe wallen
Van Didoos Ryk u zyn verdacht:
Maar weet gy hoe het uit zal vallen?
Waar toe naar d'oorlog tans getracht?
't Is beter dat we vreede houwen,
En door een eerlyk koppelwerk,
Eneas doen met Dido trouwen.
Het huuwlyk maak' hen beide ſterk.
Laat ons dit volk in één vermengen.
Bewillig dat de Frygiaan,
Dien ik ten troon wil helpen brengen,
Met Dido naar 't altaar mag gaan,
En in haare armen zig vergeeten.
Sint Venus rook die veinzery,
En dat zy dit had uitgeſmeten
Opdat Karthaag de heerſchappy,
Zoude over 't Ryk Itaalje voeren:
Derhalven ſprak die ſchoone aldus:
Ik hoor in plaats van trommels roeren
Veel liever 't klappen van een kus,
En wil met u niet langer ſtryên.
Hou daar godin, daar is myn hand;
Wil 't noodlot maar dien vreede lyên,
En is Jupyn van dat verſtand.
Het voegt u beſt om hem te ſmeeken,
Gy zyt zyn wyf, mevrouw, gaa heen,
Te nacht kunt gy in 't bed hem ſpreeken,
Dan zal hy 't toeſtaan zo ik meen.
Waarop haar Juno dus bejegent:
Laat al dat werk maar op my ſtaan,

Fiat, de vreede zy gezegend!
En alle dingen zal wel gaan.
Hoor toe, dit meen ik uit te werken:
Vrouw Dido en Eneas zyn
Genegen, naar ik kan bemerken,
Om morgen vroeg, met zonneſchyn,
Het wild gedierte te belaagen,
Ik zal daar komen, en gezwind,
Zo dra zy bezig zyn met jaagen,
Hen bruijen met een' ſtorremwind;
'k Zal 't knap doen regenen en donderen.
Elk raakt dan wis hol over bol.
Het paar zal zich van 't volk afzonderen,
En kruipen ergens in een hol.
Wanneer de Vorſt zyn koninginne
Alleenig ziet in die ſpelonk,
Zo blaas hem 't vuur in van uw minne,
Probatum eſt: dan vat hy vonk.
Vrouw Citheré loeg om die zaaken,
En prees op 't hoogſte Junoos vond,
Gelyk men zien kon aan haar kaaken,
Zo proper trok ze haaren mond.
Aurora quam uit 't ooſte ryzen,
En Febus joeg zyn knollen voort,
De friſſe jeugd, wel waard te pryzen,
Reed prachtig uit de Leidſche Poort.
De een ſleepte en droeg een party netten,
Die quam met veugelkooijen aan,
Dees droegen valken, die weêr fretten,
De aâr bracht de honden op de baan.
De Puniſe overſten en heeren
Verwachten voor de poort van 't hof,
(Elk had een veldhoed op met veeren)

De

De koningin, hun roem en lof.
Haar klepper brieſcht, en ſtaat te ſchuimen,
Gelyk een tweede Ronſinant.
Ten leſte komt ze, en elk moet ruimen,
Kanaalje en jongens aan een' kant.
Zy komt heel çierlyk uitgeſtreken,
En heeft een fulpe jak aan 't lyf,
Daar Jooſt de ſnyër ruim twee weeken
Heeft aangewerkt, met knechts en wyf.
Zy heeft een Spaanſe kap met kanten
Op 't hoofd, een goude naald in 't hair,
En blinkt van paerlen en pendanten
Als of ze een kind van Spanje waar;
Een gulde koker, die vol pylen
Gepropt is, wappert op haar' rug.
De jonge Iülus, onderwylen,
Volgt haar te paerde rap en vlug.
Eneas komt 'er ook aan kruijen,
Die munt by elk in ſchoonheid uit;
Zou ik zyn kleeding u beduijen,
Ik was 'er waarlyk mê gebruid:
Hy lykt van baard, en kleed en wezen,
Wel naa Graaf Floris, die de jacht,
Gelyk we in Melis Stoke leezen,
Wel eer in groot dangiere bracht.
Hy ſchikt zyn volken in geleden,
En rydt te paerd voor al zyn' ſtoet.
Geen Wever weeft, geen Smidt wil ſmeeden;
Al 't volksken loopt ter poorten oet.
(Een yder hadt dien tyd vry jaagen,
't Was in Karthago hartjesdag.)
Daar mee begon men 't vee te plaagen,
Dat ook wel haaſt de jagers zag.

De

De knynen ſprongen in de holen,
De geiten van de klippen af,
De herten liepen, by myn zoolen,
By troepen weg, op eenen draf.
De knaap Askaan, te paerd gezeten,
Doet zyn belofte aan Vrouw Diaan;
't Welk is, dat zy vry mê mag eeten,
Zo zy hem helpt een zwyn verſlaan.
Terwyl betrekt de lucht met wolken,
De donder maakt een groot gerucht,
De Tyriſe en Dardaanſe volken
Begeeven zig voort op de vlucht.
Men loopt om onder 't dak te ſchuilen;
Het regent yder op zyn vacht;
Jan hagel vloekt, de jongens huilen,
En uit is 't met de hartjesjacht.
Terwyl een yder was aan 't loopen,
Quam vorſt Eneas juiſt in 't hol,
Daar Dido eerſt was ingekropen.
Wat zou hy doen, de vroome bol?
Hy voelde dat de min hem blaakte,
Daar was geen eerlyk menſch omtrent;
Zo dat hy daar zyn neutjes kraakte,
En haar.... maar zacht ik zwyg van 't end.
Vrouw Juno gaf terſtond een teken
Van weerlicht, voor een bruilofts lied,
De nimfen huilden by de beeken.
Deez dag was de oorzaak van 't verdriet
Van Dido, oorzaak van haar ſterven.
Zy noemt haar min geen ſluikery.
Zy wil den held voortaan niet derven,
En dunkt die liefde ſtaat haar vry;
Vermits ze Eneas kon behaagen,

Die

Die ze in het hol had ondertrouwd,
Daar 't niemand dan de goden zagen;
Gelyk ik daadlyk heb ontvouwd.
De faam is aanſtonds voortgevlogen,
Door de omgelegen ſteden heen.
Dat dier mengt waarheid met de logen
Gelyk als huspot onder één;
't Is bly wanneer 't iets komt te voren,
Van groot en klein, in dorp of ſtadt;
't Heeft duizend oogen, duizend ooren,
En duizend bellen aan het gat,
En daar en boven duizend monden;
Het vliegt en ſnort by dag en nacht.
't Is nimmermeer in ſlaap bevonden,
En ſpeelt voor 's waerelds ratelwacht.
Dees hofgodinne der klappeijen
Blies alle volken in het oor,
Hoe vorſt Eneas raakte aan 't vleijen,
En Dido ſchaamte en eer verloor;
Hoe dat ze in welluſt t'zaam verzopen
De rykszorg zetten aan een zy,
Terwyl hunn' zaaken vaſt verloopen;
Door weelde, en minnekozery.
Deez ſnoode, met haar rok vol bellen,
Vliegt eensſlags naar Iärbas hof,
Om 't aan dien vryër te vertellen,
En maakt het quaad nog eens zo grof.
Dees prins uit Hammon voortgeſproten,
Wiens land ver van Weſtfalen leit,
Was grof van ſchonken en van pooten;
Zyn moertje was een kamermeid
In 't hof der heeren Filiſtynen,
By juffrouw Goliads van gat;

Zo dat het aan zyn ſtam zou ſchynen
Dat hy al vry wat reden had
Om Dido cerſt te pretendeeren,
Te meer, wyl hy haar in zyn land
Een ſtadt liet bouwen, en regeeren,
Die reets de kroon in ſchoonheid ſpant.
Pots tauzend, riep hy, hoe kan 't beuren!
(En liep van ſpyt de kerkdeur in)
'k Zal 't varken voort aan enden ſcheuren.
Hy maakt met bidden een begin,
Jupyntje, bid hy, baas der goden!
Laat gy dat zo maar heenen gaan?
Waar 's dan uw blikſem toe van noden?
Waarom neemt ge offerhanden aan?
Een vreemde vrouw, aan onze kuſten
Als met een ſtroowis aangeſpoeld,
Veracht myn trouw en minneluſten;
'k Heb op haar weêrmin ſteets gedoeld;
Nu heeft ze Eneas aangenomen,
Een' tweden Paris, met zyn' ſtoet
Van Trooijers. Wel wie droes zou 't droomen:
Kryg ik hem, 'k klop hem voor zyn ſnoet.
Wy off'ren vaſt in uwe kerken,
ô Jupiter, den friſſen wyn.
Luk raak zo wy uw gunſt eens merken;
Ei, 'k bidje ſtraf dat lichte zwyn.
Uw hulp komt my nu beſt te ſtade.
Ei voer de wraak wat rasjes uit;
'k Zal u een ſchotel karbonade
Opoff'ren, en een lekk're fluit
Met bottelbier daar by vereeren;
Of luſtje liever bremerhans?
Luiksbier? gy moet maar kommandeeren;

Ik

Ik nood' u dan op lekk're ſchrans.
Jupyn verhoorde deez' gebeden;
Want 't was een wonder vreetzaam god.
Hy kaauwt en herkaauwt deze reden,
En werpt zyn oog op ſtadt en ſlot,
En voorts op beide de gelieven.
Hy roept terſtond Merkuur zyn' zoon,
(De god der kooplui, en der dieven)
En ſprak: gezwindſte myner boôn,
Gy moet eens aanſtonds heenen glyên,
Of vliegen op den weſtewind,
Het bruit me niet al wou je ryên,
En zien, dat gy Eneas vind;
Gy moet myn' laſt hem fluks doen weeten.
Zeg dat zyn moêr niet had beloofd,
Dat hy zo lichtlyk zou vergeeten
Hoe hy als baas, en opperhoofd,
Moet in Itaalje triumfeeren,
Dat zwanger is van oorlogsmoed.
Zeg, zo 't hem luſt te banketteeren,
En dat hy naar geen eer of goed
Meer vraagt, of paſt op iemants ſmaalen;
En openbaarlyk met ons ſpot;
Dat hem de nikker dan zal haalen,
Of 'k zweer ik ben geen eerlyk god.
Wat doet de vent te muizebruijen
By volk dat hem geen goed en gunt!
Zeg dat hy aanſtonds voort moet kruijen
Naar 't land daar hy 't op heeft gemunt.
Dus ſprak Jupyn met ſtuurſche kaaken.
Daar op maakt zich Merkuur gereed,
En om wat ras op reis te raaken,
Blyft hy maar in zyn onderkleed,

En ſchaft daar op wat pannekoeken,
En dampt een lekk're pyp tabak.
Hy liep een uur naar vleugels zoeken,
Maar vond die endlyk in zyn' zak.
Hy bindt 'er twee van aan zyn' hielen,
En de and're plakt hy aan zyn hoed,
Zyn ſtaf, waar aan twee ſlangen krielen,
In 't vuisje, en toen was alles goed.
Daar mede vloog hy door de wolken,
En brak de wind met groot geſnor;
Hy leek van verre, in 't oog der volken;
Een heele groote gouwe tor.
Nu kreeg hy d'Atlas, 't hoofd der bergen,
Allengskens, vliegende, in 't vizier.
By dezen berg zyn de and're dwergen;
Hy draagt den ganſchen hemel ſchier.
Hy ſchynt van verre een vent met knevels,
Zyn minſte haar is als een boom,
Hy ſnuift en ſnuit geſtadig nevels;
Geſmolte ſneeuw maakt hy als room;
Zyn rug is ruig van pynboom boſſen,
De yskegels hangen in zyn' baard,
Zyn loezen ſunt zo groot als oſſen,
Die knapt hy op als mangeltaart.
Merkuur ging op deez' berg wat ruſten,
En ſpekuleerde op zyn gemak
Naar al de vergelegen kuſten,
En haalde een kaartboekje uit zyn' zak,
Om eens te zien op wat poolshoogte,
Hy ruſte met zyn fondament;
Hy keek naar klip, noch rots, noch droogte;
Waarom? die kon de ſlimme vent.
Fluks zag hy de Afrikaanſche ſtranden,

Daar

Daar meester Fok begraaven leit.
Hy nam een pypje in zyne tanden,
En smookte met eerbiedigheid
Ter eeren van dien grooten Dichter:
Gelyk ik heden voor dien sant,
Dien geestverquikker, vreugdestichter,
Een lekker pypje steek in brand.
Hy heeft zyn pyp pas uitgeblaazen,
Of neemt zyn naars weêr in zyn' arm,
En strykt heel zagtjes, zonder raazen;
Ten berg af, want 't is daar niet warm,
En zweeft met uitgespreide pennen
Langs strand, gelyk een ojevaar,
Tot hy het land kan onderkennen,
En wordt Karthagoos hof gewaar.
Daar zag hy vorst Eneas loopen,
Die had een braadspit op zyn zy,
Op 't hoofd een groote pruik met knoopen,
En aan het lyf een nieuwe py,
Die hem van Dido was gegeeven.
Zyn kamizool was, fraaij en styf,
Met glad- en kartelgoud doorweeven;
't Patroon stond heerlyk aan het lyf,
Zo kunstig als men 't tans zou maaken,
Al had ik zelf myn best gedaan,
Of iemant van die and're snaaken,
Die tans van Pallas kunst bestaan.
Nu, Dido had hem dit geschonken;
Als mede een schoone reisfertoet;
Hy had twee diamanten pronken,
Als oortjes klootjes, aan zyn hoed.
Merkuur begon met deze reden:
Je suis vot serviteur Monsieur,

'k Kom by zyn Majeſteit op heden,
Gezonden als Ambaſſadeur.
De vorſt ſprak: vryër wil maar ſpreeken,
Doch byt den drek wat kortjes of.
Merkuur daar op: wel ſelleweeken!
Wat zyn de vorſten kort van ſtof!
Hoor toe: ik ben aan u gezonden
Van Jupiter den Dondergod,
Om zyn believen te verkonden,
Waar van dit is het end en 't ſlot:
(Verſtaa je wel) hy laatje vraagen
Waarom je hier je tyd verbruid?
Je zult het (vat je 't) je beklaagen
Indien gy blyft by dit beſluit.
Wat doe je hier te lanterfanten;
Verlaat dit ryk (verzinje wel)
Gaa ſcheep met al uw Trooiſe quanten,
Vergeet (verſtaaje) 't minneſpel.
Of wilje zelf perfors hier woonen?
Zo ſtuur je zeun Askaan naar boord,
Laat hy zyn' heldenmoed dan toonen,
In 't ryk dat hem haaſt toe behoort.
De ſcepter zal den jongen paſſen,
Hy 's naar zyn jaaren wonder kloek,
Zyn' aaprok is hy lang ontwaſſen,
En quam te Paaſſen in de broek.
Hier mê beſloot Merkuur zyn reden;
Zyn Ambaſſade was gedaan,
En hy veranderde van leden,
Verdween, en liet Eneas ſtaan.
Deez' ſtond verbaasd, en zeer verwonderd,
Hy keek gelyk een doedendop,
't Was of 't te Keulen had gedonderd,

Zo

Zo miſlyk quam 't hem in zyn' kop.
Hy docht: wat zal ik nu beginnen?
Wat maak ik juffrouw Dido wys?
Wat kooltje zal ik beſt verzinnen?
'k Mag hier niet blyven, tot geen' prys.
De held raakt daar op aan het maalen,
Hy byt zyn nagels, kraauwt zyn hoofd,
En laat terſtond drie mannen haalen,
Wiens raad hy altoos had geloofd.
Daar quam zyn groote vriend Sergeſtus,
(Die ſchout by nacht was van zyn vloot)
Monſieur Cloantes, en paaij Mneſtus;
Deez' drie ontzagen droes noch dood.
Hy gaf aan deze dapp're ſnaaken
Bevel, om met een ſtilligheid
De vloot terſtond gereed te maken;
Daar ieder voort toe was bereid.
Hy zou dat kooltje zo wel bakken;
Zo fraaij, zo aartig, en zo leep,
Met haar van zyne liefde ſnakken,
Dat elk haaſt op zou zyn, en 't ſcheep,
Eer zy het in de neus kon krygen;
Zy zwoeren dan op hun geweer,
Dat elk zou met zyn ſnavel zwygen,
Op 't hoog gebod van zynen heer.
Maar Dido (kan men wel bedotten
Een die verliefd is, als deez' ſloof?)
Zag haaſt dat volkje t'zamen rotten,
En 't vond terſtond by haar geloof
't Geen juffrouw Fama quam vertellen:
Hoe dat de vorſt, voor dag, voor douw,
Met wyven, hoeren, krygsgezellen,
En al den bras verhuizen zou.

Zy

Zy raaſt en tiert, gelyk bezeten:
Net als een appelwyf, wier mand
Is van de jongens omgeſmeten,
En vliegt uitzinnig naar het ſtrand;
Zy vindt hem daar zeer druk in 't praaten:
Maar vat hem daadlyk by zyn jak.
Hy doet zyn volk de plaats verlaaten,
Waar naa zy deeze oratie ſprak:
Trouwlooze, meent gy op te kramen
In ſtilheid als een hoenderdief?
Wel foei! je hoorde je te ſchaamen!
Is dit de trouw die je aan uw lief
Met zo veel eeden hebt gezworen?
Wat reden of men hebben mag
Te zwerven, in der Goden tooren,
Op zee, en dat by winterdag?
Voert gy nog niet naar vreemde ryken,
En dat 'er nog een Troje ſtond,
Om met gemak naar toe te ſtryken;
Dan was je vluchten nog gegrond.
Aanſchouw, myn heer, deez' droeve traanen,
Denk om uw trouwbelofte en eed;
Blyf by me, laat u tog vermaanen;
Ik heb u lief, gelyk je weet.
'k Heb u gulhertig weg geſchonken,
Myn weduwlyke maagdebloem,
Dat weetje wel; je waart niet dronken.
Och! waar is nu myn eer en roem!
Helaas! wat heb ik tans te wachten!
'k Weet dat myn broêr Pigmalion
My zou in 't ſpinhuis doen vernachten,
Indien hy my maar krygen kon.
En krygt me Iârbas by de lappen,

Hy

Hy draaijt my in de Haagſe kooij,
't Zal veel zyn kan ik hem ontſnappen,
En al myn leeven dagen ſchooij.
Och had ik nog maar als mamaatje
Een klein Eneasje op myn' ſchoot!
En leek hy wat naar zyn Papaatje!
Dan dunktme had ik minder nood!
Dan was ik nog niet heel verlaten!
Dus kermtze, en huilt vaſt quyl en ſnot.
Maar paaij Eneas laat haar praaten;
En houdt zich sjakes, of half zot:
Doch endlyk opent hy zyn kaaken,
En antwoord haar aldus in 't kort:
Mevrouw heeft recht in alle zaaken,
't Is billyk dat ze traanen ſtort.
Het doet my zeer tot in myn darmen
Dat ik van hier vertrekken moet:
De goden willen 't zo, och harmen!
'k Vergeet myn leeven niet wat goed
Gy me, ô Elize, hebt bewezen,
Myn alderzoetſte koningin:
Maar u te trouwen, lief geprezen,
Dat had ik nooit in mynen zin.
Zo my de goden vryheid gaven
Om alles naar myn' zin te doen,
De ſtadt van Trooije, in de aſch begraaven,
Haalde ik weer op, naar 't oud fatzoen:
Maar god Apol, en zyn orakel,
Zendt my naar de Itaaljaanſche kuſt,
Het helpt niet of ik tegen kakel,
Hy dwingt me, ſchoon 't my weinig luſt.
Waarom misgunt men ons Dardaanen
Auzonië? onze hoop en ſchat.

Gy bouwt met uw Feniciaanen
In ballingſchap deez' ſchoone ſtadt.
Uw volk begint pas aard te kruijen;
Gy plakt u naaulyks hier ter neêr,
Of hebt een ſtadt zo groot als Muijen;
Wel hoe, mevrouw, wat wilt gy meer?
Myn vaartjes geeſt komt dikwils waaren,
Te twaalef uuren in den nacht,
Hy trekt me ſchrikk'lyk by myn' haairen,
En kloptme deerlyk op myn' vacht;
Myn zeun vermaant me ook alle dagen
Dat ik van hier marcheeren zal;
Merkuur komt ons daar zelf om plaagen,
En dreigtme met een ongeval.
Hy heeft my zelf flus aangeſproken,
Ik zweer 't by Pallas uil, mevrouw;
En waren 't niet als harſenſpooken,
Denk, dat 'k zo hoog niet zweeren zou.
Terwyl de vorſt dus ſtont te praaten,
Keek zy hem over dwars vaſt aan;
En daar mê ſchelt ze als uitgelaaten:
Trouwlooze ſchelm! ô baviaan!
Gy zyt uit Dardaan voortgekomen,
Noch Venus is je moêr geweeſt;
Een aap heeft je uit de wieg genomen,
En op doen voeden by een beeſt.
Gy zyt by Schyten, Vinnen, Nooren,
In 't kouwe Lapland opgevoed,
Dat ziet men aan jou ezelsooren,
Al bergje die zo in je hoed.
Gy zyt een renegaat, een roover,
Een baſtaard zeun van Klaas Kompaan.
ô Sint Katryn! wat komt my over!

Ik

Ik ben aan allen kant verraân!
Och! waarom zou ik langer veinzen?
Heeft die tieran wel eens gezucht?
Verandert hy wel van gepeinzen?
ô Neen: hy houdt het voor een klucht.
Waar over heb ik eerſt te klaagen?
ô Groote Juno! ô Jupyn!
Kunt gy dat ſchelmſtuk zo verdraagen?
Zo moetje zeer verdraagzaam zyn.
Waar wordt oprechte trouw gevonden?
Ik nam den naakten zwaluw hier
In 't hof, met al zyn Trooijſche honden,
Schoon hy zo ſchraal was als een pier.
Wy hielpen zyn geſtrande makkers,
En redden menig Trooijſche kiel;
Zo dat hy met zyn kaale rakkers,
Als in een ton met butter viel.
Nu komt men met de wich'laryen,
En god Apollo, voor den dag;
't Orakel wil quanſuis niet lyên
Dat hy hier langer blyven mag;
Hy heeft der goden bô geſproken;
Die gaf hem dien vervloekten laſt.
Vertrek: ik zal je niet beſtoken.
Brui aan den wind, jou hangebaſt.
Maar is 'er eenig mededogen
By heele, of halve, of driequart goôn,
Zo krygt ge, om dat ik ben bedrogen,
In 't kort uw' welverdienden loon.
Gy zult nog tuſſen rots en klippen,
In 't ſchrikk'lyk onweer, zo ik raam,
Gedenkende aan myn roozelippen,
My noemen by myn' zondags naam:

Me dunkt ik hoor u met uw troepen
Eens weer: *mejuffer! wilt uw gunſt*
Aan deez' bedroefde toonen! roepen;
Maar al je bidden is om zunſt.
Ik kom u met een zwarte fakkel,
Wanneer ik dood ben, achter 't gat;
'k Zal om u vliegen als een quakkel,
Waar ik je vinden kan, op 't mat;
Uw ongeluk zal by de ſchimmen
My ſteets verheugen, als ik 't hoor.
Hier zweeg ze, en raakte braaf aan 't grimmen.
Eneas liet zyn bakboorts oor
Al deeze dingetjes ontglippen.
Daar mê bezweek de droeve ſloof,
Maar Antje nam haar by de ſlippen,
En bracht haar wederom ten hoov'.
Schoon vroome Eneas zeer begaan is,
En haar nog graag vertrooſten wou,
't Is beſt dat zy van hem van daan is,
Dewyl by licht bezwyken zou.
Hy volgt met de oogen vol van traanen
Terſtond met vlyt der goôn bevel,
En doet zyn volk alom vermaanen,
Bezorgt zyn vloot, bequaam en wel.
Matroos loopt aanſtonds uit de kroegen,
En kruijt de ſchepen van het land.
Men teert, men ſpliſt, men ſtopt de voegen;
Men klimt, en buitelt in het wand.
Hier ſtaat een boeveklok te roepen,
Om hamer, ſpykers, zaag, of byl;
Daar vaaren Officiers in ſloepen;
Gints ſtaat een zwabber met een dwyl.
Nu luit de ſchafklok; elk aan 't ſchaffen.

En zeven mannen aan een' bak,
(Al die niet vreeten wil mag blaffen)
Èlk haalt een lepel uit zyn' zak,
Om 't hart met gort en bier te ſterken;
Naa 't eeten gaat weer 't zuilen aan;
In 't kort, de heeren ſjouwers werken
Of Jan Ooſtinje ſcheep zou gaan.
ô Dido! hoe waart gy te moede;
Wanneerge uit 't venſter van uw ſlot
Moeſt zien hoe zig de Trooijer ſpoedde?
En hoe zyn volkje t'zamen rott',
En langs de ſtranden werkte en woelde!
Helaas! waar komt een menſch al toe!
De min, die haar in 't hart krioelde,
Maakt haar gedwee en droef te moê.
De traanen komen haar in de oogen,
Die ſtortze by heele emmers uit,
En zonder die eens af te droogen,
Maaktze in het einde dit beſluit.
Zy zegt: ô Antje! zoete zuſter,
Gy ziet hoedat men wurmt op 't ſtrand.
Myn hart wort langs hoe ongeruſter.
De vloot is reed, en al bemand.
De ſchepen zyn verſierd met kranſen.
Men ſpeelt 'er op viool en fluit.
Zy zullen, vrees ik, heenen danſen,
En dan is 't heel met my verbruid.
Ik bidje gaa Eneas ſpreeken,
En taſt hem op zyn zwakſt eens aan.
Gy kent zyn luimen, en zyn ſtreeken.
Hy houdt veel van je, wil maar gaan.
Zeg: dat ik nimmer met de Grieken
Den val van zyn Trojaanen zwoer,

Dat ik met ſnaphaan en met pieken
Gewapend, nooit naar Trooje voer.
Wy hebben de aſſche noch 't gebeente
Ooit opgegraaven van zyn vaâr;
Waarom verlaat hy myn gemeente?
En my? helaas! in 't koudſt' van 't jaar!
Zeg dat hy wacht tot weêr en winden
Hem beter dienen tot zyn reis;
Wil hy zich aan zyn woord niet binden,
Fiat: 'k ſtaa af van mynen eiſch.
Ik wil hem nu niet langer ſmeeken
Dat hy zyn Latium vergeet':
Maar 'k bid dat hy nog vyf zes weeken
Hier in myn hof zyn' tyd beſteet;
Opdat myn liefde mag bedaaren,
En ik my zelve niet verkort.
Laat hy te Paaſſen heenen vaaren,
Wanneer de lucht wat warmer word.
Heb medelyden met uw' zuſter,
ô Antje zus: marcheer nu heen,
Dan word miſſchien myn hart geruſter.
Ei, om de traanen die ik ween,
Laat my niet langer zitten tjanken,
En breng me dadelyk beſcheid;
Ik zal 't u al myn leeven danken,
Myn bolle zusje, zoete meid.
Zo badze en lei geſtaag te kermen,
En, Annetje liep heen en weer.
Maar och! hy weet van geen erbermen.
Het nootlot ſchopt het al om veer,
En god Jupyn ſtopt hem zyn ooren
Die anders te vermurwen was.
Gelyk de Haringpakkers tooren,

Beſtormd van Jonker Boreas,
En Eôols and're baſtaard kinderen;
Zeer weinig wiegt door 't hart geblaas,
Zo luttel kan 't Eneas hinderen,
Al maakt het vrouwvolk wat geraas.
Vrouw Dido, dus met angſt beladen,
Beſeft nu dat haar dood genaakt;
Dewyl haar haring niet wou braaden.
Zy ziet wanneer ze aan 't outer raakt,
(Wie zou niet yzen in 't verhaalen?)
Dat de offerdrank, die Heeroom had
Geſchonken in vergulde ſchaalen,
Zo bruin wordt als graauwe erten nat.
De wyn is puur in bloed herſchaapen;
Zo dat ze van deez' tyd af aan
Een vaſt beſluit neemt om te ontſlaapen,
En ſtil in Charons jol te gaan.
Dat mag haar eigen zus niet weeten.
In 't hof ſtaat zeker ſchoon kapel,
Daar haar Gemaal, ontrouw vergeeten,
In waarde, doodſch, en bleek van vel;
De kleur om zyn' beſtorven' kaaken
Was even als een leere lap;
Al de uilen zongen op de daken,
En de exters maakten groot geſnap.
De wichelaars en droombeduiërs
Voorſpellen haar een ſchrikk'lyk quaad;
Dat volk kan zien in 't kind zyn luijers,
Waar van het noodlot zwanger gaat.
In 't midden van haar naare droomen
Steurt haar Eneas in den ſlaap,
Nu dunkt haar loopt het volk op boomen;
Dan ziet ze een varken: dan een paap;

Der-

Derhalven ſtelt ze vaſt te ſterven,
En praktizeert wat zy moet doen,
Om beſt haar leevensdraad te kerven,
Gelyk een vrouw van haar fatzoen.
Daarop vermomt zy haar gepeinzen,
En houdt zig vrolyk van gelaad,
(Zy had de kunſt van wel te veinzen)
Waarop zy dus met Antje praat:
Maſeur, wil u met my verblyën,
Ik zal my van de liefde ontſlaan;
Daar woont een vrouw in Pikardyën,
Een prieſterinne van Diaan;
Dat wyf kan door de ſchoorſteen vliegen,
En ryën op een bezemſtok.
Zy weet den wind in ſlaap te wiegen,
En ſluit de ſtarren in een hok.
Zy kan naar Engeland laveeren,
(Al ſtormt het) in een moſſelſchulp,
Zy heeft zig maar met vet te ſmeeren,
Dan krygtze Hekaté te hulp;
Dat wyf kan met haar toverzangen,
De lui ontblooten van de min,
En die weêr aan een ander langen;
't Zy met, of tegen iemands zin,
Jupyn, de grootvorſt aller goden,
Weet, dat ik in deez' tegenſpoed
Met tovery, zo dier verboden,
My tegens dank behelpen moet.
Gy zult in 't heim'lyk op doen rechten,
In de open' lucht, een ſtapel hout;
Laat dan uw' meiden en uw' knechten,
Als dit altaar is opgebouwd,
Myn bruidsbed op de houdmyt ſmakken,

En plakt de wapens en de py
Van 't hoofd der Trooijſche ſchobbejakken,
En al zyn kleeren daar dan by:
Dat heeft de prieſterin bevolen.
Daar mê beſterft ze in 't aangezicht.
De reſt van 't werk houdt zy verholen,
En Antje zus gelooft te licht
Dat zy 't niet doet uit disperatie:
Zy had die dingen meer gehoord,
Ook ſcheen zy minder in temtatie
Als toen Sichéus wierd vermoord:
Derhalven volgt zy haar bevelen.
Wanneer zy by de hof kapel
Een menigte Sardammer deelen,
Veel vaamen brandhoud, turf, en wel
Een vyf-en twintig manden krullen,
Geſtapelt hadde op malkaâr;
Gooijt Dido 't zwaerd, en al zyn prullen,
En 't waſſen beeld, op dit altaar.
De prieſterin, met loſſe haaren,
Verdagvaart voort drie honderd goôn,
En Pluto, baas der zwarte ſchaaren,
En and'ren wierden ook ontboôn.
Zy giet 'er in, voor 't helſche water,
Een party kannen Breemer bier;
Terwyl zy mompelt met haar ſnater.
Men zocht 'er kruid, dat per plaizier
Met kopre zeiſens afgemaaijt was,
In 't helderſt van de maneſchyn;
Een ezelskop die afgedraait was
Van 't lyf, en melk van zwart fenyn.
Daar op komt Dido zelf aan fatzen,
Half barvoets, ongegord aan 't lyf,

En onder andre malle fratſen
Neemt ze offergraan, en tuurt heel ſtyf
Met bei haar blikken naar de ſtarren,
Getuigen van haar ongeluk;
Zy bid den goden niet te marren,
Maar wel te letten op haar ſtuk.
't Was middernacht, elk lei te droomen,
De waters maakten geen gedruis,
De vogels zwegen op de boomen;
In 't kort, daar piepte niet een muis.
Vrouw Dido kon in ſlaap niet raaken,
Zy voelde in 't hart een groot gety
Van min, bequaam haar dol te maaken;
Dan lei ze eens op haar rechterzy,
Dan onder, dan eens op de deken.
Gelyk zomtyds een eerlyk menſch,
Wanneer hem mag're vlooijen ſteeken,
Niet ſtil kan leggen met zyn pens;
Of als men 's zomers kan beſpeuren,
Indien een mugge legioen,
Spyt bedquaſt, ja ſpyt gaaze deuren,
Een' boer den oorlog aan durft doen.
Zy wrokte, en lei haar handjes t'zamen,
En riep Jupyn, wat gaat my aan!
Ik zou 't my immers moeten ſchaamen,
Ja 'k deed 't warentig om geen vaan,
Dat ik myn minnaars nu zou ſmeeken,
Die 'k affloeg, fier, en te onbeleefd;
Ik wierd van hen maar uitgeſtreken:
Wyl niemand zin in hoorens heeft.
Of zou ik met die ſnô barbaaren,
De Trooijers, mê gaan, te onbedacht?
En vraagen: *mag ik met je vaaren,*

Zeg

Zeg Schipper, voor de halve vracht?
Neen, ſchoon ik vroeg 't al, wat zou 't baaten?
Zy lachten my wis lelyk uit,
Nu 'k ben van hunnen baas verlaaten;
Veracht gelyk een vuile bruid.
Hoe, zou ik met een party ſchurken,
Laomedons vervloekten hoop,
Die tienmaal ſlimmer zyn als Turken,
My zelf begeeven op den loop?
Een party ſchelmſche bootsgezellen
Navolgen, als een moffelhoer?
ô Neen, wat mag ik hier al lellen,
'k Ben van veel te eerelyke moêr.
Of wil ik met myn Tyriaanen
Hem eens vervolgen op de zee?
Ook niet: 'k bracht Sidons onderdaanen,
Schoorvoetende naar deeze ree,
Zou ik ze weêr de zee doen vegen?
Sterf eer, vorſtinne, op uw gemak,
Geef u een prikje met den degen
Van deezen Trooijſchen ſchobbejak.
ô Antje zus! toen gy my raadde
Aan deezen gaſt, (als 't vuur der min
My bakte puur tot karbonade,)
Wie gaf u tog de woorden in?
Zeg kon ik niet als and're vrouwen
Myn rentjes leeven met fatzoen?
Wat had ik met dat tweede trouwen,
En al die bruijery te doen?
Ik had beloofd nooit weêr te paaren,
(By huuwlyks voorwaarde) aan myn' man.
Myne oogen wilt geen traanen ſpaaren,
Ja ſmelt als butter in de pan.

Dus ſtortze ſtaâg haar jammerklachten.
Eneas, die nu met zyn vloot,
Slegts naar een goeden wind bleef wachten,
Om haar te ontvluchten in dien nood,
Lei op 't Kampanje braaf te ronken,
In zyn' vergulde hangemat,
En was juiſt by geluk niet dronken,
Schoon hy wat veel gepypkant had;
Wanneer Merkuur, die als te vooren
Ambaſſadeur was van Jupyn,
Hem braaf quam trekken by zyne ooren.
(Hy was het zelf, of 't was zyn ſchyn:
De ſtem, het haair, het dieffche weezen,
En alles zweemde naar Merkuur)
Waar naa hy riep: ei wil niet vreezen
Ik ben het zelf Eneasbuur!
Hoe legt gy hier nog in de luijeren?
Gy zyt tans in een groot gevaar;
De wind is goed, nu moetje kuijeren;
Staa op! en maak uw' zeilen klaar:
Want Dido, moê van meer te leeven,
Heeft ſchelmſche parten in haar gat;
Indien ze u krygt, zo moogt gy beeven,
Dan raakt ge deerlyk in de mat.
Vlucht nu terwyl het vluchtens tyd is:
Want wacht gy nog tot morgen vroeg,
En waagt het of het ſtoof of ſchyt is;
Zo raakt gy wis in Nobis kroeg.
Gy zult u deerlyk aan zien randen,
Zy zullen met uw' ſchoone vloot,
Ja Huisgoôn zelf, viktori branden;
Zy laaden reets 't kanon met ſchroot.
't Za! pak u voort met al uw' lappen,

Het wyf is wuft, betrouw haar niet.
Hier zweeg Merkuur, die fraaij kan klappen,
En voort verdweên hy in 't verſchiet.
Eneas ſchrikt door deze reden,
En ſpringt knaphandig uit zyn kooij,
Slaat zyn japon voort om zyn' leden,
Als ook Askaan, zyn littelbooi.
't Za wakker, roept hy, fluks aan 't roeijen,
Jou hoerekinders! overal!
De goden raaden ons te ſpoeijen,
Stoot met de puthaak van den wal!
ô Jupiter! waar moogt gy ſteeken,
'k Gehoorzaam uw bevel met vreugd;
Zyt ons behulpzaam, op ons ſmeeken,
Maar dat de wind voortaan tog deugd.
Hy trekt daarop zyn zeemans houwer,
En kerft de touwen, die hy vond;
Bedient door haaſt het ampt van ſjouwer,
En haalt de haſpels uit den grond;
Met hulp van zyn getrouwe vrinden.
Matroos zong dat het klonk op zee:
Adieu Katoke myn beminden,
Of: *te Amſterdam al op de ree.*
Aurora quam uit 't venſter kyken,
Om eens te zien hoe laat het was,
Zy vond het tyd om heen te ſtryken,
En Titan had zyn kante das
En lubben pas in 't net doen ſchikken,
Of Dido zag den dageraat,
En aanſtonts ook met bei haar blikken,
De Trooijſche vloot, die ſchuuren gaat.
Dat zag ze al ſtaande voor de traaljes
Van 't ſlot, en trok zich zelf by 't haair,

En na een deel de duivelhaaljes,
Riep ze uit: ha! durft die ſnô barbaar,
Die vreemdeling, myn kroon beſchempen!
En gooijt terſtond de gantſche ſtadt,
Al was men nog zo druk in 't ſlempen,
Hem niet met kan en glas naar 't gat?
En brengenze terſtond geen ſchepen
Te water? voort! haalt fakkels hier!
't Zeil by! men moet hem herwaards ſleepen!
Men zet zyn vloot in vlam en vier!
Maar och! wat dolheid komt my over?
Waar ben ik, en waar ſpreek ik van?
Rampzalige! ach! dit is te pover!
Nu ziet gy wat u naaken kan.
Had gy 't gemerkt door al uw beeven;
Toen gy de kroon hem in zyn hand,
En ſcepter had op 't hooft gegeeven,
Zo leefde gy nu niet in ſchand'.
Bezie nu eens de trouwbeloften,
Die woorden van vrouw Venus zoon,
(Of eer dien ſchoft van alle ſchoften)
Quanſuis den Trooijſchen brand ontvloôn,
Met al zyne ouwerwetſe goden,
En gryzen graauwen vaâr op 't lyf,
Die nu al huishoudt by de dooden.
Wat klaag ik al, rampzalig wyf!
Had ik hem doen tot huspot kappen,
Ja fynder als een frikkedil;
Of had ik hem, geſcheurd aan lappen,
In zee geſmakt, ik had myn' wil.
Waarom heb ik 't niet eer geweeten?
Ik had het luizebosje, Askaan,
Gelyk een wild konyn doen ſpeeten,

Om

Om 't van myn' kok voor 't vuur te braân,
En 't dan den vader voor doen zetten.
Maar och! 't was hachelyk geweeſt,
Of dan de beeſt had willen vretten!
Maar neen, dat waar vergeefs gevreeſt:
'k Kon my, den dood getrooſt, licht wreeken,
Ik had den matfots in myn macht,
En kon zyn vloot in brand doen ſteecken,
Uitroeijen zyn vervloekt geſlacht,
En voorts met een my zelf verbranden,
Dat ging met eene koſten deur!
ô Zon, wiens muts met goude randen
Geboord is, en die door een ſcheur
Van wolken neêr ziet op der aarde!
ô Juno, die het bed krakkeel
Beſlecht, godinne groot van waarde!
ô Hekate, die ieder deel
Der naatzak naar de kunſt kunt ſpeelen;
Die, ſpyt Medea van Jan Vos,
De hemeltekens weet te ſteelen,
En ſpannen voor uw nachtkaros;
En gy mejuffers wraakgodinnen!
Aanhoort te zaam' dees jammerklacht,
Die ik zo aanſtonds zal beginnen,
En heb ex temporé bedacht.
Indien het noodlot heeft beſchoren,
Dat deze booswicht komen zal
In 't land dat hy heeft uitverkoren,
En ſtaat die zaak zo vaſt en pal;
Zo laat hem eerſt een tyd lang zwerven.
Maakt dat hy van den grooten Turk
Op zee gevangen meent te ſterven
Van enkel ſpyt; waar door de ſchurk,

Te water en te brood gezeten,
Vergeefs moet wenſchen om zyn' zoon;
En daar na bed'len met zyn' keten.
Nooit moet hy komen op zyn' troon,
Nooit dien gewenſchten dag beleeven.
Plaagt hem met tantpyn, pootegra;
Helpt hem, verzopen, aan het beeven,
En laat hem in uwe ongenâ
Altoos het een of 't aâr ontbreeken.
Maakt dat hy nooit geen kooltje heeft,
Als hy een pyp meent op te ſteeken,
Of zo hem iemand tontel geeft,
Moet zyn tabak niet willen branden;
Of laat hem als een Tantalus,
De pyp nooit krygen in zyn' tanden.
Hy ſnak, gelyk een wilde Rus,
Geſtaêg naa brandewyn met peper,
En kryg' het nimmer voor zyn' baard;
Hy zie het drinken van een ſleeper,
Terwyl hy omſpring' naa zyn ſtaart.
Laat hem de dood in 't graf nooit ſlieren,
Hy moet, geanatomizeerd
Van Dokters (ik wil zeggen pieren),
Het Leidſe ſnyſchool zyn vereerd.
Dit zy de ſtraf van deezen vlegel,
'k Maak hem dit tot een teſtament,
Het welk ik met myn bloed bezegel,
Als myn Notaris is bekend.
Hoort boven dit, ô myn Tyrieren,
Wet uwen haat ſteets op zyn ſtam,
En bruit zyn volken ſteets als Ieren,
Ja knipt ze als loezen op de kam.
Geen trouw zy onder deeze volken;

Een

Een wreeker ryze eens uit myn as,
Terwyl ik daal na Plutoos kolken,
Die hem ontzegge in 't harrenas;
Zyn naazaat braaf de rug koom' ſchuuren;
Hem bruij' ter zee gelyk Jan Bart,
Of legg' te land eens in de luuren,
En geev' hem luſtig met de gart.
Ik bid dat ſtrand ſtryd' tegen ſtranden,
Zee tegen zee de wapens voer';
En grooter oorlog ſtaa voor handen
Als om Heleen, die Griekſche hoer.
Zo ſpreektze, en wenſcht niet meer naar 't leeven
Dewyl het haar verdrietig viel;
Dies ſprakze Barſe, een vrouw bedreven
In alles, zynde een vroome ziel,
Die lang haar kosje had gewonnen,
Te Tirus in de Leliſtraat,
Die eerſt de nering heeft verzonnen,
Een bordje uithangende: Hier gaat
Men by de lui uit ſtyven, ſtryken,
En in myn eigen huis, om geld,
Waar door ze als een van haars gelyken
't Verſcheide jaaren had geſteld,
Tot zy door hulp van Mordachéus,
Terwyl haar man naar Indje was,
De voedſter wierd van held Sicheus:
Deez' quam vrouw Dido nu te pas,
Om haar na Antje zus te ſtuuren,
Die bezig was een kopje Tee
Te drinken, by haar naaſte buuren,
Het geen die juffer daag'lyks deê.
Zy ſprak: gaa voort eens na myn' zuſter,
En zeg dat zy hier aanſtonds koomt,

Myn geeſt word langs hoe ongeruſter
Ik heb een raaren droom gedroomd.
Laat zy het vee ten offer brengen;
Zy ſnoer haar hoofdhaair met een band:
Opdat zy 't niet voor 't vuur zou zengen
Wanneer ik flus viktorie brand,
Met al de vodden van den Trooijer;
En 't waſſe beeld'nis van dien vent,
't Geen opgeſchikt is als een ſchooijer,
Of als een ſtrooije pretendent.
Daarop ſpringt Barſe met haar krukken,
Om fluks haar boodſchap af te doen.
Maar Dido, vol van ongelukken,
Begon zig vaſt ter dood te ſpoên.
Zy zet twee yſſelyke blikken,
En trekt een wonderlyken toot,
Waar voor een bulhond zelf zou ſchrikken,
En vallen voor haar voeten dood.
Zy loopt terſtond de hofdeur open,
En vliegt verwoed de houtmyt op;
Neemt waſſe Eneas by zyn' knoopen,
En klopt hem deerlyk op zyn' kop,
(Die 't met geduld wis heeft geleden,)
Zy neemt daar op het Trooijſche zwaerd,
En ſprak haar alderleſte reden:
ô Goôn, hebt gy my dan geſpaard,
Opdat ik dus myn leeven endig'!
Ontſlaa my van myn hartewee!
De waereld is tog onbeſtendig,
Gelyk de golven van de zee.
Myn ſchim zal moedig nederdaalen,
Naar Pluto! 'k heb een ſtadt geſticht;
Wiens weerga niet is in Weſtfaalen,

Ja

Ja, die voor Zwol noch Kampen zwicht.
Ik heb den dood myns mans gewroken;
Myn broêr dat ſtuk betaalt gezet;
Had ik den Trooijer nooit geſproken,
Of hem het landen hier belet,
ô Hoe gelukkig zou ik leeven!
Naa dit zo treffelyk vertoog,
Begon de ſloof in 't bed te beven,
Juiſt met haar fondament om hoog.
En ſprak: zou 'k ongewroken ſneuvelen?
Wel ben ik gek? ik ſchei 'er uit....
Neen ſterf, hoe leg je dus te keuvelen?
Dees ſchoone dood dient niet verbruid.
De wreê Troijaan, zie 't lykvuur branden,
En merk het als een voorſpook aan
Van ramp, die hy op Zee en Stranden
Voor dit bedrog zal ondergaan.
Zo ſpreekt de ſloof, en ondertuſſen,
Vindt haar het hofgezin, helaas!
In 't zwaerd gevallen, op het kuſſen.
Men hoort terſtond een groot geraas,
De klok begint van zelf te luijen,
De huizen dreunen, alles kraakt,
En wie kan huilen, zonder uijen,
Is aanſtonds aan het werk geraakt.
't Schynt met Karthago omgekomen,
Zo deerlyk kermt de ganſche ſtadt,
Of haar de Turk had ingenomen,
En 't volk reets by de lappen had.
De zuſter, die men niet kon ſtillen,
Schynt nu ſchier buiten haar verſtand,
Zy zwymt, en valt op bei haar billen;
Bekoomt weer door een end blaauw band;

En geeft zig zelf een deel ſuffletten;
Ja vliegt al zidd'rend door het volk,
Of zy haar dood nog kon beletten,
Ten ſpyt van Plutoos jammerkolk.
Zy riep: dorſt gy my dus bedriegen,
Maſeur, wel ſoei 't is geen fatzoen,
Uw eige zuſter voor te liegen.
Hoe kon ik zulk een' zaak vermoên,
Van 't vier, die houtmyt en de altaaren?
Hoe klaag ik beſt, helaas! myn nood?
Och! waarom mogt ik ook niet vaaren
Met u gelyk in Charons boot?
Gy had my waarlyk moeten noden
Om mê te gaan, naar Plutoos ryk.
Een ſteek kon ons te ſamen dooden;
Gy doet my zeker ongelyk.
Helaas! heb ik met deeze handen
Dit ſchrikk'lyk lykvuur dan gebouwd;
Ging ik den goden offer branden,
Opdat gy hier dus ſneuv'len zoud?
U zelve, my, uwe onderzaaten;
Den raad van Sidon, en uw ſtadt
Hebt gy verdelgt. Wy zyn verlaaten!
En leggen deerlyk in de mat!
Breng water, 'k zal haar wonden waſſen,
Ik zalze zuigen met myn' mond,
En op haar laatſten adem paſſen.
Loop haal den Barrebier terſtond.
Dus kermt ze, en op het hout geklommen,
Omhelſt de zuſter in haar ſchoot,
En gaârt het bloed in zilv're kommen.
Vrouw Dido worſt'lend met den dood,
Poogt driewerf 't hoofd om hoog te heffen,

En ook haare oogen op te ſlaan;
Maar die verſtand heeft kan beſeffen
Dat zulks niet makk'lyk toe kan gaan.
Haare oogleên ſloegen op en neder;
Zo dat een vent die 't had gezien,
Vaſt riep: zie daar bekomt ze weder;
Maar 't kon onmoog'lyk niet geſchiên.
Godinne Juno zeer bewogen,
Om dat zy haar zo worſt'len zag,
Zond aanſtonds Iris uit den hoogen,
Die by haar op de wolken lag,
Om op deez' dood te ſpekuleeren;
Deez' helpt haar makkelyk van kant:
Wyl Proſerpyn haar niet mag ſcheeren,
Noch brengen in 't Luilekkerland,
Of anders de Elizeeſe velden,
By haar' papa, en beſtemoêr,
Of by haar' man, dien held der helden,
Die lang voor haar om raapzaad voer.
Ook zou men 't lyk niet branden durven;
Dewyl zy als een heidenſch menſch
Zo zonder biechten was geſturven:
Dus komt deeze Iris dan na wenſch
Gevloogen op oranje wieken,
Bemaalt met alderhande kleur,
Die puur als klinkklaare amber rieken;
Gemengt met eenen muskusgeur;
En boven Didoos hoofd gevloogen,
Roept ze uit: dees haairvlecht wyde ik tans
Aan Pluto, en ik geef 't vermoogen
Dat nu de geeſt uit 't lichaam dans'.
Toen ſneed ze Didoos blonde lokken
Van 't hoofd; ſtraks wierd het lichaam ſtyf;

Haar geeſt ging aanſtonds henen fokken,
En Antje zus behield het lyf.

Einde van 't Vierde Boek.

EN VAN DIT

EERSTE DEEL.

BLAD-

BLADWYZER

VAN 'T EERSTE DEEL.

Lof der aêloude Schilderkonſt Pag. 1
Lofkrans voor de ſtadt Haarlem 31
Emmanuël, Jaarzang 55
Zwitſerſche Eenvoudigheid 61

HERDERSZANGEN.

Godevree, ter inwyding van J. Doornik 69
Vroomaard, herdersklagte 73
Hageroos, ter Bruilofte van Michiel Slagregen en Maria Crajeſtein 78
Maagdelief, ter Bruilofte van Hendrik Hagen en Anna van Anklam 82
Aſtrea, ter Bruilofte van Gerrit Schoemaker en Margareta Eſſer 85
Laura, ter Bruilofte van Juriaan Willink en Eliſabeth Tongerloo 90
Redegunt, ter Bruilofte van Abraham Beck en Levina Ingeham 94
Galatea, ter Bruilofte van Daniel de Stoppelaar en Maria van Builaard 98
Zedegunt, ter Bruilofte van Jacobus van Hoorn en Maria Blok 102
Liefwaerde, ter Bruilofte van Jacob Hartſen en Maria vande Walle 106
Leliane, ter Bruilofte van Jacobus van Peſch en Dina van der Smiſſe 110
Amarillis, ter Bruilofte van Hendrik Willink en Chriſtina ten Kate 113
Veenlief ter Verjaringe van Johanna Veen, huisvrouwe van B. van Reyneveld 119

VISSCHERS- EN STROOMZANGEN.

Galatea, Viſſcherszang, ter Bruilofte van Hendrik Kops, en Magdalena Teyler 125
Doris, Viſſcherszang, ter Bruilofte van Pieter van Boorn, en Johanna van Leuvenig 130
Rozemond, Veld- en Stroomzang, ter Bruilofte van Pieter Lups, en Margareta Kops 134
Meerlief, Veld- en Viſſcherszang, ter Bruilofte van Dirk van Lennep, en Catharina de Neufville 140

Me-

Melice, Viſſcherszang, ter Bruilofte van Willem Kops, en Sophia Kops 148
Zwaantje, Viſſcherszang, ter Bruilofte van Jacobus van Geleyn, en Catharina van Louw 154
Groenſpruit, Viſſcherszang, ter Bruilofte van Eduard van Nikkelen, en Cornelia van Groningen 158
Silvander, Vechtſtroomzang, ter Verjaringe van Anthony van Hoek. 164

VELDZANGEN.

Klorimene, Veldzang, ter Bruilofte van Frans Steenwyk, en Judith ten Kate 169
Elize, Veldzang, ter Bruilofte van Cornelis van Leuve, en Eliſabeth van Aken 173
Alwaardy, ter Bruilofte van J. P. Wierman, en Adriana Desbordes 176
Fillis, ter Bruilofte van Harmanus Angelkot, en Katharina te Naarde 180
Daſne, ter Bruilofte van Everhard Voet, en Katharina Nieuwenhuizen 184
Lerinde, ter Bruilofte van J. V. S. en H. N. 188
Veldzang, ter Bruilofte van Jacob de Haan, en Anna van Gelder 193
Rozalyn, ter Bruilofte van Dirk van der Schelling, en Anna Schryver 197
Veldzang, ter Bruilofte van Roeland van Leuve, en Helena Tongerlo 200
Veldzang, ter Bruilofte van Johannes Nagel, en Agneta Eliſabeth Veltkamp 204
Mintaſreel van Minerve, ter Bruilofte van Lodewyk Vermande, en Maria Welzing 208
Veldzand. ter Bruilofte van Abraham Groenewoud, en Hendrina van Abkou 212
Veldzang, ter Zilvere Bruilofte van Albertus Verhamme en Jacoba Verhamme 216
Veldzang, ter Bruilofte van Abraham Verhamme, Albertusz. en Wyna van Lennep 222
Veldzang, ter Bruilofte van Cornelis George Roeters, en Sara Roeters 226
Veldzang, ter Bruilofte van Jacob Schellinger en Debora de Haas 236
Veldzang, ter Bruilofte van Nicolaas Ens, en Anna Bruinvis 233

BLADWYZER.

HUWELYKSZANGEN.

Ter Bruilofte van Jacob Jan de Bakker, en Eva Alewyn 237
Ter Bruilofte van Jean André Lentsz, en Hendrina Brand 241
Ter Bruilofte van Jan Wandelaar, en Elisabeth Smit 244
Ter Zilvere Bruilofte van Enoch Krook, en Maria Laurier 247
Dankoffer voor 't vreugdemaal van Dirk van Lennep, en Catharina de Neufville. 249
Op het Huwlyk van Gilles van Elfland, en Jacomina Ouwkerke 252
Ter Bruilofte van Albert van Heiningen, en Sara ten Kate 256
Ter Bruilofte van Jan Laars, en Johanna Snep 260
Ter Bruilofte van Arnout Dederiks, en Sara Susanna Couck 262
Ter Bruilofte van Gilles Ryk, en Sophia van Baarle 266
Ter Bruilofte van Abraham van Dorssen, en Neeltje Hagen 269
Tapitseryen van Minerve, ter Bruilofte van Jan Grim, en Anna Bastert 274
Ter Bruilofte van Steven Mooy, en Maria van den Burg 278
Ter Bruilofte van Aart Maas, en Agatha Westerbaan 281
Ter Bruilofte van Abraham Fortgens, en Katharina van Britten 284
Ter Bruilofte van Hendrik Hoofd, en Margareta Willink 288
Ter Bruilofte van Hendrik van Halmaal, en Katharina van Boorn 291
Liefdetempel, gesticht op het Huwlyk van Nikolaas van Loenen, en Maria Kraandyk 294
Ter Bruilofte van Huibert van Dam, en Magtilda van der Keere 298
Uitlegging van de konstprint, op het Huwlyk van Abraham Buissant, en Katharina des Amorie 301
Ter Bruilofte van dezelve 303
Reinheldin, Veldzang, ter Bruilofte van Jacob Schyn, en Geertruida Heromans 308

KLINKDICHTEN.

Ter Bruilofte van Jacob Faas, en Anna Alewyn 313
Ter Verjaaringe van Hendrik Tabbert 314
Ter Bruilofte van Jacob van Staveren, en Anna Judith Westenberg 315
Ter Bruilofte van Willem Duim, en Katharina de Graaf 316
Ter Verjaaringe van jongkvrouw N. N. 317

BLADWYZER.

Ter Bruilofte van Jan Rogge, en Neeltje Schellinger 318
Ter Bruilofte van Jacob de Bruin, en Johanna van Neerkaſſel 319
Thalia, ter Verjaaringe van Gilbert de Flines 320
Op het Panpoëticon Batavûm, van Lambert Bidlo 321
Teder affcheid 322
Afbeelding van Kupido 323
Ter Inwyding van Everhard Kraeyvanger 324
Ter Verjaaringe van Ludolf Smits 325
Aan J. Snyders 326
Op het Affterven van Abigaël Manriques 327
—— Van Maria Blok 328
—— Van Ludolf Smits 329
Aanſpraak, geplakt te Rome op 't beeld van Paſquyn, aan Paus Klemens den XI. 330
Punt- en Sneldichten, Afbeeldingen en Byſchriften enz. 333

MENGELDICHTEN.

Op den Dood van den beroemden Schilder Gerard de Laireſſe 379
Op den derden druk der Bybelſe gezangen van Laurens Bake 383
Op het Overlyden van Willem Buiſſant, de Jonge 386
Op de Chronyk van het oorlogend Europa, door Ludolph Smids 389
Uitlegging van de tytelprent, voor de dichtlievende Lente van Everhard Kraeyvanger 393
Op de Dichtlievende Lente van den zelven 395
Op de Afbeelding van den zelven *ibid.*
Aan de ſtadt Venetië, door J. van Hoogſtraten 396
Uitlegging van de tytelprent, voor J. v. Hoogſtratens mengeldichten, 2de 3de en 4de Deel 399. 400. 401
Op de Zedige dichtkonſt van Claas Bruin 401
Op de Prins Kalloandro en Endimiro 402
Mars in Barcelona 406
Schandkroon voor de Britſche ryksverraaders 407
Holland in vreugd, op d'aankomſt der Majeſteit George den eerſten, koning van Groot-Brittanje enz. 410
Zinverbeeldend taſereel op de krooning van den zelven 412
Op Weſtermeer 415
Aan Reyneveen 418

Af-

BLADWYZER.

Afbeelding der jaloezy 419
Afſcheidvaers, aan Hendrik Haak Hendrikſz 420
Op de konſtige tekening van J. Wandelaar, in het ſtamboek van Johanna Koerten Blok 422
Op den Steiloor 423
Kupido in de brouwery, ter Bruiloſte van Kornelis Krul, en Adriana Blaauwkamer 425
Kupido in de kruideniers winkel, ter Bruiloſte van Joachim Refdaal, en Cornelia van Speek 431
Kupido in de apotheek en drukkery, ter Bruiloſte van Arnoldus van Noy, en Suſanna Mol 436
Aan Willem van Gent, naar Livorno vertrekkende 443
Poëtiſche aſſignatie 446
Jaardicht voor H. M. 447
Ter Verjaaringe van N. N. 448
De Eneas van Virgilius, in zyn Zondags pak. 453

Einde van het Eerſte Deel.